

Ի ԼՄԻ ՍԱՐՅԸ ՕՍՄԱՆԻ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՈՒՐՈՒՓԱԹԸ ԻԼԷ ԵՍԶԸԼՏԸՂԸ ԻԻԶՐԻ

ԼԻՍԱՆԸ 'ՕՍՄԱՆԻՆԻՆ ՍԱՐՅԸ

ՕԼԱՐԱԳ

ՍՏԱՄՊՕԼՏԱ

Ս. Յ. ՊՅՍԱՆԱՆԸՆ ԹԱՊՐԱՆԷՍԻՆՏԷ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ

= 1868 =

363
A. B. C. F. M.

LIBRARY

OF THE

MISSION TO WESTERN TURKEY

Case

III

Shelf

VIII

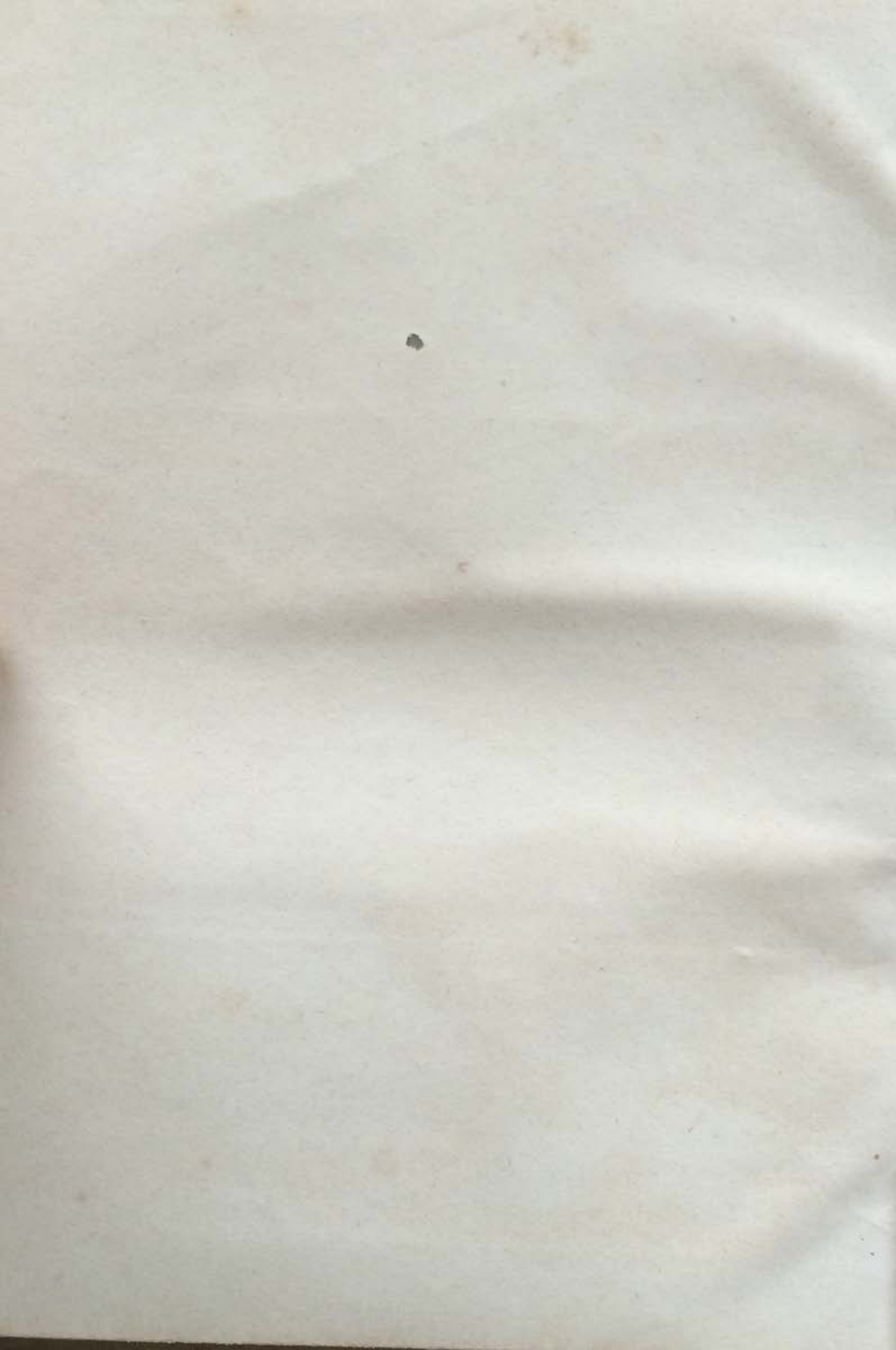
N°.

363

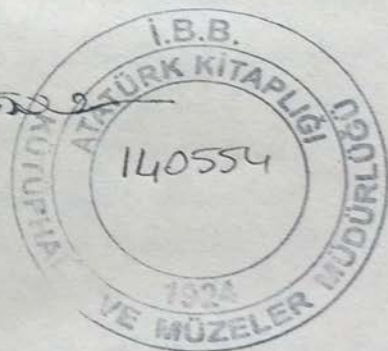

ԻԼՄԻ ՍԱՐՑԸ ՕՍՄԱՆԻ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՈՒՐՈՒՑԱԹԸ ԻԼԷ ԵԱԶԸԼՏԸՂԸ ԻԻԶՐԷ

ԼԻՍԱՆԸ 'ՕՍՄԱՆԻՆԻՆ ՍԱՐՑԸ

ՕԼԱՐԱԳ

ՍՏԱՄՊՈԼՏԱ

Ա. Յ. ՊՅԵՆՆԸՆ ԹԱՊ'ԻՄԱՆԷՍԻՆՏԷ ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏՈՒՐ

= 4868 =

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

1952

1952

1952

1952

1952

Տ Ի Պ Ա Ճ Է

Տիւնեանքն էլսինէ ի միւխթէլիֆէսինաէն
ԼԻՍԱՆՆՐ 'ՕՍՄԱՆԻ, պէյն էթ թալիպին, մէշ-
հուր վէ մէմաուհ, վէ ֆէսահաթ ու պէլաղաթ
խուսուսունտա փեսէնտիտէ օլտուզու տէրքեար
օլուպ՝ հալ պու քի, սուհուլէթ իլէ թահսիլի
իչիւն վէ դավախտաթընը թա'լիմ՝ իչիւն, հէր
նէ դատար լիսանը Ֆրանսավի, վէ լիսանը ին-
կլիզիտէ, վէ Օ'ամանյուլէր իչիւն, տա'ատէթ-
լու Ֆուսա փաշա հազրէթլէրինին թաննիֆ
պոյուրտուզու Գալաիսէ 'Օամանյէ թա'պիր օլու-
նան րէսալէտէ, սարֆ ուսուլու պուլունուր ի-
սէ տէ, պու լիսանը սէօյլէյէն էրմէնի միլլէթի
իչիւն, լիսանը մէղքիւրիւն գանուն վէ դավախ-
տինի էօյրէնմէք պապընտա, պիր նէվ՝ իա'նէ
պուլունմատըրնա նազարէն, վէ պա խուսուս,
արամըզտա չէնա նէվ ճիլան իլմէ թալիպ, վէ
ումուրու բուհանիյէյէ բաղիպ օլարադ՝ իչպու-
մէմալիքի մահրուսէտէ իւմիւմի պուլունան լի-
սանը, կէրէյի կիպի, թահսիլ էթմէք խուսու-
սունտա եարտրմա միւհթաճ օլտուզունա պի-
նայէն, մուսաննիֆի հազիր թարաֆընտան,
Ֆուսա փաշա հազրէթլէրինին դավախտի 'օս-
մանիյէսի էսաա թուլթուլնուշ օլարադ, իչպու-
րէսալէնին թաննիֆ օլունմատընա իպթիտար
ԳԸԼԸՆՄԸ արը :

'ԻԼՄԻ ՍԱՐՖ տախի՝ հէր 'իլմին անախթարը

օլուպ՝ 'ուլումունն ա՛լասը օրանն 'իլմի թէֆսիր
 իչիւնն վէ ֆիթապի Շէրիֆին հագգընտա մա՛~
 լիւմաթը թամմէ քէսպի իչիւնն , վէսիլէի էլզէմէ
 օլտուղու տախի , իչպու րէսալէնին թասնիֆ
 գըլընմասընա մուճիպ ի ա՛ղխմ տիր ։

Պու պապտէ իտէ , պունտան մուգատտէմ՝
 պէօյլէ պիր քիթապ պուլունմայրպ՝ պու լիսա~
 նըն գա՛րտէլէրի հիչ պիր եէրտէ , քէմալը իլէ
 միւնտէրիճ պուլունմայրազ , վէ պու գավախ~
 տինն նէ օլուպ օլմատրղը տախի՝ պիր տէրէճէ
 շիւպհէ ալթընտա պուլունտուղունտանն նաշի ,
 իչպու րէսալէմիզտէ պիր չօգ սէհվիյաթ վէ
 եանկըրշ տախի պուլունաճաղը պի իշթիպան
 օլուպ՝ օլ խուսուստա մաղուր թութուլաճա~
 ղըմըզ մէ՛միւլ տիր ։

Պու տախի , սարֆա իսթի՛մալ օլունաճազ
 իսթիլաս հագգընտա , էլսինէ էֆրէնճիյէյէ իմ~
 թիսալ էթմէք լաղըմ կէլտիյինտէն , չօգ տէֆա՛
 էսքի էլֆաղը թահախա , վէ եախսու եէնի մա՛~
 նայա թախսիս էթմէյէ Ռէճալ-ը օլտուղումուղ՝
 րէսալէյի միւթալա՛ա էտէնլէրէ տէրքեար օ~
 լաճազ տրր ։

Պունունն իլէ , իչպու րէսալէ ի սաղիրէ , լի~
 սանը 'օամանինին վէ հէր 'իլմին , վէ պախու~
 սուս ֆիթապը Շէրիֆին մա՛րիֆէթինտէ իզտի~
 յատ պուլմալարընա պիր ճիւղի վէսիլէ օլտուն
 տէյիւ , էրմէնի միլլէթինէ թագտիմ օլուն~
 մուշ տուր ։

ՖԻԼՐԻՍԹ

ՍԱԼԻՑԷ

Մուգատախմո	1
ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ—ԻՄԼԱ	2
հարֆ	2
հէճէ	3
քէլիմէ	3
ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ—ԼՈՒՂԷԹԻ ՍԱԼԻՑԷ	6
իամի ա'միլ	7
իամի զէման վէ մէքեան	8
իամի ալէթ	9
իամի մատաարիյէթ վէ քէյֆիյէթ	40
իամի նիսպէթ	42
իամի թասզիր	43
ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ—ԻՄՄ	14
քէմֆիյէթ	14
քէյֆիյէթ	15
անվալի իամ	15
ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ, ԷՍՄՍԻ ԹԻԻՐԳԻՑԷ	16
ՅԱՍԼԸ ՍԱՆԻ, ԷՍՄՍԻ ՅԱՐՍԻՑԷ	20
ՅԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ, ԷՍՄՍԻ ԱՐԱՊԻՑԷ	24
ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ—ՍԸՖԱԹ	34
ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ, ՍԸՖԱԹԸ ԹԻԻՐԳԻՑԷ	35
ՅԱՍԼԸ ՍԱՆԻ, ՍԸՖԱԹԸ ՅԱՐՍԻՑԷ	36
ՅԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ, ՍԸՖԱԹԸ ԱՐԱՊԻՑԷ	42

ՍԸՖԱԹԸՆ ՏԷՕՐԹ ԳՐՍԽԸ	43
էամտ ի ա'տատ	49
ա'տատը ապլիյէ	49
ա'տատը վասֆիյէ	52
ա'տատը քէսրիյէ	53
ա'տատը թէվզիյիյէ	54
ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ—ԳԻՆԱՅԷԹ	55
զամիր	55
իամի իշարէթ	55
միւսկէմաթ	56
ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ, ԳԻՆԱՅԷԹԻ ԹԻԻՐԳԷՅԷ	56
ՅԱՅԼԸ ՍԱՆԻ, ԳԻՆԱՅԷԹԻ ՅԱՐՍԷՅԷ	70
ՅԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ, ԳԻՆԱՅԷԹԻ ԱՐԱՊԷՅԷ	74
ՊԱՊԸ ՐԱՊԻ—ՅԻՒԼ	73
ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ, ԷՅԱ՛ԼԸ ԹԻԻՐԳԷՅԷ	74
ՊԱՀՍԸ ԷՎՎԷԼ, ՄԱՍՍԱՐ	74
լազըմ վէ միւթէատտի	76
ֆի'իլի միւթէվաաթ	79
ֆի'իլի միւշարէքէթ	79
մա'լիւմ վէ մէճհուլ	80
միւսպիթ վէ մէնֆի	81
ֆի'իլի ա'մ վէ ֆի'իլի խաս	82
էֆա'լը միւրէքքէպէ	83
զըսմը էվվէլ, իսմլէրաէն թէրքիպ օլուհան	83
զըսմը սանի, սըֆաթլարտան	83
զիւմը սալիս, ֆի'իլի իզթիտար	84
զըսմը բապի', ֆի'իլի թա'ճիլ	85
զըսմը խամիս, ֆի'իլի մուգարէպէ	85
զըսմը սատիս, ֆի'իլի իսթիմրար	86

զըամը սապի'	86
ՊԱՀՍԸ ՍԱՆԻ, ԶԱԹԸ ՖԻՒԼ	88
սուրէթ	89
զէման	90
Ֆի'իլի ի'անէ	92
Ֆի'իլի թիւրքի'նին ուսուլու թասրիֆաթը	94
մաստար	94
սուրէթի էմրիյէ	94
սուրէթի ինսպարիյէ	95
սուրէթի շարթիյէ	95
սուրէթի իլզամիյէ	95
սուրէթի վուճուպիյէ	96
զէմանը միւզարի	97
զէմանը հիքեայէի միւզարի	98
զէմանը հալ	98
զէմանը հիքեայէի հալ	98
զէմանը մազը ի շուհուտի	99
զէմանը հիքեայէի մազը ի շուհուտի	99
զէմանը մազը ի նագլի	99
զէմանը հիքեայէի մազը ի նագլի	99
զէմանը միւսթագպիլ	100
զէմանը հիքեայէի միւսթագպիլ	100
բիվայէթ զէմանլարը	104
օլմագ ֆի'իլի	123
ՊԱՀՍԸ ՍԱԼԻՍ—ՖԵՐՒ ՖԻՒԼԼԵՐԻ	125
Իամիֆի'իլի	125
սիզա ի բապթիյէ	126
նէվի էվլէլ, սիզա ի ա'թֆիյէ	126
նէվի սանի, սիզա ի վասֆիյէ	127

նէվի սաւլիս , սիղա ի թա'գիպից	128
նէվի բապլի' , սիղա ի ինթիհաից	128
նէվի խամիս , սիղա ի իսթիմրար	129
նէվի սատիս , սիղա ի իպթիտաից	129
նէվի սապլի' , սիղա ի թէվգիթից	129
նէվի թամին , ...	130
սըֆաթը ֆի'իլից	130
միւզարի	131
հալ	131
մազը ի շուհուտի	131
մազը ի նազլի	132
միւսթագպիլ	132
սըֆաթը ճիւմլէից	132
ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ , ԷՖԱ'ԼԸ ՖԱՐՍԻՅԷ	134
հասըը մաստար	134
իսմի մաստար	134
էմրի հազըր	135
սըֆաթը ֆի'իլից , մա'լիւմ վէ մէճհուլ	135
ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ , ԷՖԱ'ԼԸ Ա'ՐԱՊԻՅԷ	136
մաստար	136
հասըը մաստար	136
սըֆաթը ֆի'իլից , մա'լիւմ վէ մէճհուլ	138
միւշթագպ մաստարլար	139
(1) իֆա'լ	139
(2) թէֆի'լ	139
(3) միւֆա'ալէ	140
(4) ինֆի'ալ	141
(5) իֆթի'ալ	142
(6) թէֆա'ուլ	142

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ , ԻՍՄԼԷՐԻՆ ՍԸՖԱԹԼԱՐԱ ՕԼԱՆ	
ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԷՐԻ	• 172
(1) միւթապագաթ , գա'րտէի թիւրքիյէ	172
գա'րտէի ֆարսիէ	173
գա'րտէի ա'րապիյէ	174
(2) սըֆաթլարըն ճէրը էթմէսի	• • 176
իամի ա'տէտլէրին միւնասիպէթլէրի	178
գա'րտէի թիւրքիյէ	179
գա'րտէի ֆարսիյէ	180
գա'րտէի ա'րապիյէ	181
ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ , ԻՍՄԼԷՐԻՆ ՔԻՆԱՅԵԹԷ ՕԼԱՆ	
ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԷՐԻ	• 181
(1) զամիրի իզաֆի	• • • 181
(2) իամի իշարէթ	• • • 182
ՊԱՊԸ ՐԱՊԻ' , ՔԻՆԱՅԵԹԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԷՐԻ	183
ՊԱՊԸ ԽԱՄԻՍ , ՖԻՒԼԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԷՐԻ	184
(1) միւպթէտայա օլան	• • • 184
(2) խապէրէ օլան	• • • 186
Ֆէր'ի ֆի'րլլէրին միւնասիպէթլէրի	• 193
մաստար վէ իամի ֆի'րլլինին	• • 194
ՊԱՊԸ ՍԱՏԻՍ , ՋԱՐՅԸՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԷՐԻ	196
ՊԱՊԸ ՍԱՊԻ' , ՀԱՐՅԸ ՃԷՐՐԻՆ «	• 198
ՊԱՊԸ ԹԱՄԻՆ , (1) ՀԱՐՅԸ Ա'ԹՅԸՆ «	• 201
(2) ՀՈՒՐՈՒՅՈՒ ՆԻՏԱՆԸՆ «	• 205
ՊԱՊԸ ԹԱՍԻ , ՔԵԼԻՄԷԼԷՐԻՆ ՍԸՐԱՍԸ	• 205
ՃԻԻՄԼԷԼԷՐԻՆ ՀԱԼԼ ՕԼՈՒՆՄԱՍԸ	• • 207

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Ա

1 ԻԼՄԻ ՍԱՐՅ՝ պիր լիսանը տողրու սէօյլէյիպ կաղմադ ֆէննի տիր . Իւն սարֆը 'սամանի' 'օամանլը լիսանընը տողրու սէօյլէյիպ կաղմադ ֆէննի տիր :

2 Սէօյլէյիպ կաղտըղըմըզա ճեւէ վէ +եւսօ (խմաստ) տէնիլիր . ճեւէլէլէն՝ քէլիմէլէրտէն , վէ +եւէլէլէն (բառ) տախի՝ հարֆլարտան (գիր) միւրէ.բ.քէպ տիր :

3 Իլմի սարֆըն իւչ գըմը վար . ԻՄԼԱ, (ուղղագրութիւն) . ԼՈՒՂԵԹԻ ԱՍԼԻՅԷ, (ստուգարանութիւն) վէ ՆԱՀՎ (համաձայնութիւն) :

ԻՄԼԱ՝ քէլիմէլէրին հարֆլարտան նիճէ թէր. քիպ օլունստուղունու թա՛րիֆ էտէր :

ԼՈՒՂԵԹԻ ԱՍԼԻՅԷ՝ քէլիմէլէրտէ ճարի օլան թէպտիլաթը թա՛րիֆ էտէր :

ՆԱՀՎ՝ ճիւմէլէրին քէլիմէլէրտէն նիճէ թէր.քիպ օլունստուղունու թա՛րիֆ էտէր :

ԳԸՄՄԸ ԷՎՎԷԼ

ԻՄԼԱ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

4 Հարժ՝ պիր քէյֆիյէթի մախսուսէ իլէ ա-
ղըզտան չըզան սավթ տըր :

'Օամանլը լիսանը՝ քէնտինէ մախսուս հարֆ-
լարը օլմատըղընտան , ա'րապի եախօտ ըում
եախօտ էրմէնի հարֆլարընը իսթի'մալ էտէր :

'Օամանլը լիսանընա իսթի'մալ օլունան էրմէ-
նի հարֆլարը , օթուղ պիր տիր . ա գ ե զ
է ը թ ժ ի լ խ կ հ ղ ճ մ յ ն
շ ո չ պ ս վ տ ը ւ փ ք օ ֆ :

5 Պունլարտան պէշ գըթա'սընա (եա'նի , ե ,
ը , է , օ) հարժը «ալթէ» , եախօտ հարէտէ (ձայնաւոր)
տէնիր . պազիլէրի տէ՝ հարժնէ հէճէ (բաղաձայն)
թէամիյէ օլունուր :

6 Իքիշէր հարֆտան իպարէթ օլարազ՝ ան-
ձագ պիր սավթ վէրէն իւշ ա'տէտ հարֆը
սավթի հէօքմիւնտէ օլան «ալթէյն» (երկրարբառ)
վար քի՝ հէր հարտա հարֆը վահիտ կիպի իս-
թի'մալ օլունուր , (եա'նի եօ , է- , ո-) : Պու վէճհ
իլէ հարֆը սավթի սէքիզ ա'տէտ սայըլապիլիր :

7 Հարֆը սավթի իքի նէվ՝ տիր , «գիլ եա-
խօտ ճուր-թ . վէ խաֆիֆ եախօտ ճապուղ , քի , ա ,
ը , օ , վէ , ու սաղիլ եախօտ մէպուլթ օլուպ ,
տուտաղլարը պիր միդտար աշարազ թէլէֆ-

Ֆիւղ օլունուր, աւ, պաւ, գւր, գւլ, օն, փօն, ար, ար կիպի, վէ՛ է, ի, էօ, իւ, խափիփ եա մագ պուղ օլուպ, տուտագլարը պիր միգտար սր գարագ թէլէֆֆիւղ օլունուր, եւ, պէ, էփ, շէն, էօն, քօր, էւ, կէ՛ճ կիպի :

8 Հարֆ օլմայրպ լիսանը ա՛րապիտէն ախղ օլունան քէլիմէլէրէ մախսուս ա՛յն հարֆընըն իշարէթի իշիւն պիր (,) օլ հէճէնին իւղէրինէ վաղ՝ օլունուր, ա՛ւ, ՚իպրէ, նէ՛վ կիպի :

9 Չէ վէ ճա հարֆլարը՝ ա՛րապի լիսանընտան ախղ օլունան քէլիմէլէրտէ պուլունմայրպ՝ թիւրքի վէ ֆարսի քէլիմէլէրէ մախսուս տուր :

9 Հէճէ՛ (վանկ) անի վահիտտէ պէրապէր թէլէֆֆիւղ օլունան պիր, եախօտ զկյատէ հարֆլարա աէնիլիր, ապէ՛ճ, գւղւար, է՛վէ՛ֆիւ կիպի :

10 Քէլիմէլէր պիր հէճէլի (միաւլանկ), եախօտ չօղ հէճէլի (բաղմաւանկ) տիրլէր, ա՛ւ, առ, կէւ, հէ՛ք, է՛վէ՛ֆի, էափըլաճափ, գալըրըլաճաճափըր կիպի :

11 Քէլիմէնին էվիլէլքի հէճէսինտէն պաչգա հէր հէճէ՛ հարֆը հէճէ իլէ պաչլար, ապէ՛ճ, արօն, էն՛ֆ կիպի :

12 Հէր պիր հարֆը հէճէնին պիր հարէքէյէ մէրպուլթ օլմասը լաղըմ՝ տըր : Անճագ քէլիմէնին ախըրընտա իքի հարֆը հէճէնին, աղ, գալ, արօն կիպի, վէ վասաթընտա իւշ հարֆը հէճէնին պուլունմասը ճայիղ տիր, վէ օլ հալտա իքիսի մագըպլընա՝ տիկէրի իսէ՛ մապա՛տընա մէրպուլթ օլուր, արիւլէն՛ֆէ, քօրք՛մ, արօն՛լափ կիպի :

13 Քելիմէլէր հանկը ճինս հարէքէ իլէ պաշ-
 ւարսա՝ սօնկրաքի հարէքէլէր տախի օլ ճինստէն
 օլմագ՝ լիսանի թիւրքինին լէթաֆէթի թէ-
 լէֆֆիւղիւնիւն իդթիզասընտան տըր : Մէսէլա՝
 պիր քելիմէնին էվլէլինտէ հարէքէի խաֆիֆէ
 պուլունտուզու հալտէ , սայըր հարէքէլէր տախի
 խաֆիֆ օլմագ լսղըմ տըր . ֆադաթ էլմա , քիթմն ,
 էլյմն կիպի վէք նատիր քելիմէլէրտէ պու գա՛ի-
 տէնին խիլաֆը պուլունուր :

Շերհ : Հալ մալ , էգալ վէ պա՛ղջ սայը քելիմէլէր՝ հալէ , հալիմ
 կէթիրիպ՝ պու գա՛իտէյէ քելամն լէթաֆէթինէ խելալ կէթի-
 բէճէք տերէճէտէ բիսցէթ օլունմագ :

Գա՛իտէյի մէզքիւրէ , իամ վէ ֆի՛իլ հիյէթի
 միւսթէլիֆէլէրինտէ միւսթա՛մէլ օլուպ իամին
 ճէմի՝ գըլընտըղընտա քելիմէնին ախըրընա
 իմթիսալէն հարէքէի սագիլէ , վէ եախօտ հա-
 րէքէի խաֆիֆէ իսթի՛մալ օլունուր — ալ՝ ալւար-
 քը՝ քըլար , քօսի՝ քօսիլար , սո՝ սոլար , վէ էզ՝
 էզլէր , հէթի՝ հէթիլէր , կէօ՛ կէօլէր , կէ-լ՝ կէ-լլէր ,
 ալանլար , էպէնլէր կիպի :

Իամ վէ ֆի՛իլ թէպտիլաթընտա , գա՛իտէ շու
 տուր քի , ա վէ է կէթիրիլմէտիյի հալտա , սայը
 հարէքէլէրտէն ա վէ շ ախըրընա շ . օ վէ ա-
 ախըրընա ա . է վէ է ախըրընա է . եօ վէ է- ա-
 խըրընա է- կէթիրիլիւր . ալիւն , քըլը , քօսիւնն ,
 սո-յո- , էզին , հէթիթ , կէօլիւն , կէ-լի- , էաթար , սըք-
 ար , պօզարո- , սանարո- , կէլթի , պիլթի , կէօրթի- , կէ-լ-
 րի- կիպի :

14 Գե՛ վէ շո հարֆլարը՝ անճազ հարէքէի սագիլէյէ միւթթասըլ օլուր, Գո, Գը, Գմ կիպի : Գէ անճազ հարէքէի խաֆիֆէյէ իթթիսալ օլունուր, Գե, Գեթ, Գեւ կիպի . վէ պիր հարէքէի սագիլէ իճապ էթաիյի հալտէ, պիր Ե աբայա վազ՝ օլունմադ լաղըմ՝ կէլիր . Գեթ, Գեան կիպի :

15 Իամ վէ ֆի՛իլ թէպտիլաթընտա, քէլիմէնին ախըրընտա Գ վէ + վէ Ե պուլունուպ պիր հարէքէ՛իլավէ օլունտուղու հալտէ, Գ դատա, վէ + յիյէ, վէ Ե տիւնէ, թէպտիլ օլունուր, այաթ՝ այաւըն, երեթ՝ երեյէ, ետթաթ՝ ետթաղը, ենթեթ՝ ենթեյէ, ենթեթ՝ ետթե կիպի : Իքի հարէքէ պիրիպիրինէ իթթիսալ էթմէմէսի իշիւն՝ պիր, վազ՝ օլունուր Գեւէյէ, Գեյէյէ կիպի : Ֆազաթ մէզքիւր հարֆլարըն էվվէլինտէ հարֆը հէճէ պուլունուրսա՝ հէմ տախի Գեթ վէ օթ քէլիմէլէրտէ, պու գա՛իտէ միւսթ՝ամէլ տէյիլիր :

16 Քէլիմէլէրին հէճէլէրինին հէփիաի թէլէֆֆիւզտէ պիր գուվվէթտէ սեյլէնմէյիպ՝ էքսէրիյէ պիրիսինէ զիյատէ գուվվէթ (շեշտ) վէրիլիր : Պունուն գա՛իտէսի շու սուր քի՛ մատտէի ալիյէ օլան լաֆղլար՝ կերէք միւճէրրէտ օլտուն կերէք ահվալըն պիրիսինտէ օլտուն, պու գուվվէթ սօն հէճէյէ վէրիլիր, Գթե՛ճ, Գթե՛լէր, Գթե՛լէրտէն, կիլթե՛, կիլթե՛ճ, կիլթե՛ն շ կիպի :

Ֆազաթ ֆի՛իլի մէնֆի վէ մէնֆիի իղթիտարտա, պու գուվվէթ՝ էտաթը մէնֆինին էվ

վելինէ վերելիր կ'ըստէ, կ'ըստէ կիպի : Հարֆը
 ճէրը օլան եւէ լաֆղը՝ վէ էտաթը թասղիր օլան
 ճա, ճէ տախի՝ պու գուվվէթի գապուլ էթմէյիպ՝
 սայր էտաթլարըն չօղունտա տախի՝ գուվվէթ
 էվվէլքի հէճէյէ վերելիր, «Ֆերն», հայրէ, շէ-
 բա, էյէր կիպի : Լիտանը ա՛րապիտէն այընան
 պիր չօգ լաֆղար տախի պէօյէտիրլէր, ճ'ալա,
 գա՛րնա- կիպի :

ԳՐՍՄԸ ՍԱՆԻ

ԼՈՒՂԵԹԻ ՍԱԼԻՅԷ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

17 Քէլիմէլէր պա՛ղէն պէսիթ (պարզ), եա՛նի
 զայրի միւշթագգտըր, Աււա՛, ալ, էվ, շէր կիպի,
 վէ պա՛ղէն միւշթագգ (ածանցեալ) եա՛նի
 սայր պիր լաֆղտան պա՛ղը էտաթլար (մասնիկ)
 իլէ թէշքիլ օլունմուշտուր, շէֆէլէ+, աււա՛ «էվկէ-
 վ-շէլէ կիպի :

18 Միւշթագգ օլանլարըն պէսիթ գըամընա
 մատտէի սալիյէ (արմատ) աէնիր, շէֆէ, ալ, «էվ,
 վ-շէլ կիպի :

19 Միւշթագգ օլան իամլէր (անուն) կէրէք
 իամ, կէրէք սըֆաթ (ածական), կէրէք ֆի՛ղ-
 տէն (բայ) թէրքիպ օլունուրլար . վէ եէտի ճինս
 զարադ՝ իամի ա՛միլ, իամի զէման, իամի մէք-
 եան, իամի ալէթ, իամի մաստարիյէթ վէ քէյ-

Ֆիյէթ , իամի նիսպէթ , վէ իամի թասղիրտէն
ի'պարէթ տիրլէր :

ԻՍՄԻ ԱՄԻԼ

20 Լիսանը թիւրքիտէն օլարագ

ԻՍՄԻ ԱՄԻԼ՝ մաստարտան եախօտ իամտէն
չճէ եախօտ ճի 'իլավէսի իլէ օլուր : Պու՝ էտի-
ճիսի մա'նասընտա օլուպ պիր քեար իլէ իշթի-
ղալը պէյան էտէր , էիլնապճը , էօլնո- , ճէնկճի , էար-
րըճը , էնայէիճի , էանէճի , սե-որճի- , սեվէճի , էորճի .
է-ըիլարըճը կիպի :

21 Լիսանը Ֆարսիտէ , Ֆարսի եախօտ ա'րապի
լաֆղլարա էեար , կէր 'իլավէսի իլէ օլուր , կէ-նա-
էեար , էըպըիլէեար , գալնէեար , էնայէիլէեար , զէրկէր կիպի :

Շէրհ : Լիսանի 'օամանի' թիւրքի , Ֆարսի վէ ա'րապի
լիսանլարտան միւրէքքէպ օլտուղունտան , սարֆընտա , կէրէք
քէլիմէլէրի կէրէք գա'իտէսի խուսուսունտա պունլարը թէֆրիգ
էթմէք լաղըմ կէլիր , վէ օլ վէճճ իլէ սարֆը 'օամանի իւչ
գըամա միւնտէրիճ օլարագ՝ պիրի' թիւրքճէ գա'վլլիտի . պիրի
'օամանը լիսանընա գուլլանմագ իւզրէ Ֆարսի գա'վլլիտի . վէ
օլ պիրի' 'օամանը լիսանընտա գուլլանըլան ա'րապի գա'վլլիտի
գէյանընտա տըր :

22 Սայր քեար վէ էշղալ պէյանը իչիւն՝ պան
(պէքլէյէն) , որ (գալտըրան) իամկէրէ 'իլավէ
օլունուր , որէրպան , պողպան , սիլահորար կիպի :

23 Լիսանը ա'րապիտէ իամի ա'միլ Ֆէ'իւ , Ֆա'ու
վէ Ֆա'ու վէղնի իւզրէ կէլիր , ա'իւն՝ ա'իւն , շէֆա-

գամ՝ շնորհ: թերե՛ս՝ թերեամ, բեւ՛ը բեւում վէ համ՛ը համ-
 լաւ կիպի: :

Շեհ: Լիսանը ա՛րապիտէ ֆի՛նլ լաֆզը վէ օնուն թէպտի-
 լաթը՛ վէզն եախօտ էօրնէք տէյիւ գուլլանըլըր: Իշպու լաֆզ
 իւշհարֆըլ, քանի (ֆ, ' , լ) հարֆը հէճէլէրտէն ի՛պարէթ օլուպ՛
 ֆե՛նլ վէզնի տէմէք՛ լաֆզըն էվվէլքի հարէքէտի է , եախօտ = ,
 վէ երինճիտի է , եախօտ ը տէմէքտիր . ֆա՛ւլ վէզնի տէմէք՛
 լաֆզըն էվվէլքի հարէքէտի = , եախօտ է , վէ երինճի հարֆը
 հէճէտի գաթլանմըշ վէ երինճի հարէքէտի = տէմէք տիր . վէ
 ճիւմիէ սայր վէզնէրտէ պէցլէ անկաշըլմալը տըր :

Իշպու սուրէթի ախրրէ՛ս՝ ա՛տէթ վէ քէսրէթ
 իւզրէ հտիճի տէմէք տիր, պտգալ, քաասայ, ա՛րեալ,
 բեւամ կիպի: :

ԻՍՄԻ ԶԻՄԱՆ ՎԷ ՄԷՖԵԱՆ

24 Լիսանը թիւրքիտէ իսիմէրին ախրրընա
 լե+, լեէ ՚իլավէտի իլէ՛ իամի մէքեան օլուր, հէլէլե+,
 կէ-լլէ-+, լալէլէլէ, եյեէլէ+, էլալէլէ կիպի:

25 Լիսանը ֆարսիտէ իամի մէքեան՝ իամին ա-
 խրրընա կէան, եախօտ իտէ ՚իլավէտի իլէ թէշ-
 քիլ օլունուր, իպարէթիէան, շէյարէթիէան, իհնէթիէտէ
 կիպի:

26 Պիր տալսի շար, եախօտ սխան, եա իսխան ՚ի-
 լավէտի իլէ օլուր, կի-լալ, կի-լիսխան, սէնկիսխան, իկ-
 շարիսխան, ֆրէնկիսխան կիպի:

27 Պիր տալսի րան էտաթը իլէ իամի մէքեան
 թէշքիլ օլունուր, նեմէրան (թուղ դօտուղլարը
 էէր), շամ՛րան կիպի:

28 Պիր տէ պա՛ղը լաֆզլարա խանէ լաֆզը-
նըն ՚իլավէսի իլէ պիր նէվ՝ իամի մէքեան-
թէշքիլ օլունուր , մէխանէ , իննապխանէ , մէնզիլխա-
նէ կիպի :

29 Լիսանը ա՛րապիտէ իամի զէման վէ իամի մէ-
քեան՝ մէֆա՛լ , մէֆի՛լ վէզնի տիր . մէմէպ , մաֆա՛մ ,
մէմիպ , մէրեզ , մէնզիլ , մէճէի՛ կիպի : Մատտէի
ապիլյէնին իքինճի հարֆը պա՛ղըլարընտա է
եախօտ = վէ պա՛ղըլարընտա է եախօտ ը ա-
լըր , մէմէպ , մէմէլի կիպի . վէ պա՛ղէն պուն-
լարըն ախըրընա էտաթը թէէննիս (իզական
մասնիկ) տախի ՚իլավէ օլունուր , մէհեմէ , մաֆպէ-
րէ (մէզարիսթան) կիպի :

ԻՍՄԻ Ա.Լ.ԵԹ

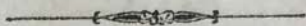
30 Լիսանը թիւրքիտէ «ի-զի- վէ շալշա վէզն-
լէրինտէ , իսի ալէմէր , եա՛նի ֆի՛իլէ ալէթ օլան
շէյէ տէլալէթ էտէն լաֆզլար վարտըր . անճազ
պունլար սէմա՛ի (անկանոն) օլտուգտան պաշգա
փէք նատիր տիրլէր :

31 Ֆարսիտէն ալընմըշ օլան իամի ալէթլէր
եօգտուր :

Շերհ : Պիր շէյի եազմըշ , եախօտ պիր շէյին եազըսը մա՛-
նաընա նաթէ լաֆզը՝ սպըր լաֆզլար իլէ թէրքիպ օլունուպ՝ պիր
նէվ՝ իամի ալէթ եափըլըր , շալմաթ , էմէ նաթէ , շահ նաթէ կիպի :

32 Լիսանը Ա՛րապիտէն իսի ալէմէր տախի մէ-

Ֆ՝Լ վէ ԴՖ՝Լ վէզնի իւզրէ կէլիր, Բեֆնան, Բեֆնազ
վէ Բանար կիպի :

ԻՍՄԻ ՄԱՍՏԱՐԻՅԷԹ ՎԷ ՔԷՅՅԻՅԷԹ

33 Լիսանը թիւրքիտէ մաստարըն հասըլը օ-
լան հալա տէլալէթ էտէն լաֆզտըր, վէ Ֆի'իւ-
տէն միւշթագգ օլուպ հասըլը մաստար (բայ
անուն) տէնիլիր : Պունտա գա'իտէ՝ էտաթը
մաստարըն եհրինէ էշ, վէ ըշ կէթիրմէք տիր .
Էտէշ, Էաշըշ կիպի :

Շեհ : Իշգու էշ էտաթը իլէ օլան շէք՝ Դ էտաթը իլէ օ-
լան իսմի մաստարտան թէֆրիզ օլունուր : Պունուն իսթի'մալը
ամէլին թարզընա չօգ պագըպ՝ օլ պիրինին՝ ամէլին օլուպ օլմա-
մասընա պագար , նիթէքիմ , կիտէն էօշ Դէնէ տէնիլտիքատ ,
թարզը տէմէք օլուպ , կիտէն էօշ Դէնէ տէնիլտիքատ , կիթմէմէտի
թօշ տուր տէմէք օլույօր :

Մէճհուլլարըն տախի հասըլը մաստարը կէ-
լիր, Էտէլէշ, Էաշըշըշ կիպի : Էյէր էտաթը մաս-
տարըն մագըպլընտա հարէքէ պուլունուր իսէ՝
պու էտաթտան էվվէլ պիրտէ , զիյատէ դըլը-
նըր, Էտյէնէշ, Էաշըշ, երէնէ, օթաշաշ կիպի . Ե հար-
ֆը պուլունուրսա՝ հասըլը մաստարտա տախի
Դէնէ թէպտիլ օլունուր , Էտյէտէշ, Էաշըշ, Էտէշ,
Էշէտէշ կիպի :

34 Պա'ղէն տախի էշ, ըշ եհրինէ էժ , ըժ կէլիպ
եինէ հասըլը մաստար մա'նասընա օլուր , Էլըժ ,
Էլըժ կիպի քի , Էլըշ վէ Էլըշ տէմէք տիր . վէ

պա՛ղէն պու յ իլէ օլան լաֆղլար հասըլը մաս-
տար օլմայըպ պէլքի մա՛նաի մաստարըն թաա՛լ-
լիւք էտէճէյի շէյին իամի օլարագ իսթի՛մալ
օլունուրլար , էւնէ՛ , շէնէ՛ կիպի :

35 Պիր տէ մաստարտան միւշթագգ օլան
իամ վար քի՛ մաստարըն հուսուլա կէթիրտիյի
իշ տիր , վէ պու մաստարը խաֆիֆ շէքլինտէ
տիր , պասա՛ , էւղճ՛ կիպի քի , պասըլըշ վէ եա-
զըլըշ շէյ տէմէք տիր : Ֆագաթ պունլար
սէմա՛ի օլուպ հէր մաստարտան կէլմէզ :

36 Սըֆաթլարտան թէրքիպ օլունտուղու հալ-
տա , մաստարիյէթ վէ քէյֆիյէթ էտաթը խա-
ֆիֆլէրտէ շէ , սագիլլէրտէ լէք լաֆղը տըր , քի
սըֆաթլարըն ախըրընա կէլտիյինտէ , մաստարի-
յէթ էտաթը օլուր , կէ-դէլլէնէ , «-դէն-լ-դէ կիպի :

37 Լիսանը ֆարսիտէ իամի մաստար՝ ֆի՛իլին
մատտէի ասլիյէսինէ էշ ՚իլավէսի իլէ օլուր ,
դէն՝ դէնէշ , «-սայ՝ «-սայըշ , «-էն՝ «-էն՝սայըշ կիպի :

38 Սըֆաթտան թէրքիպ օլտուղու վագթ՝ սը-
ֆաթա է ՚իլավէսի իլէ թէշքիլ օլունուր , շարէ
կիպի քի , շատլըգ տէմէք օլուր :

39 Լիսանը ա՛րապիտէ Ռֆ՛ու վէզնի օլուր քի ,
պա՛ղէն էտաթը թէէննիս տախի ՚իլավէ օլու-
նուր , Ռէրէ՛էն կիպի :

40 Սըֆաթլարտան թէրքիպ օլտուղու հալտէ ,
էտաթը մաստարիյէթ վէ քէյֆիյէթ էն , էնէն
լաֆղը սըֆաթլարըն ախըրընա կէթիրիլիր , դէ-
ր-դէնէն , «-՛ընէնէն , «-լէնէնէն , Ռէր-րէնէն կիպի : Պու

տախի միւհիմմէի մալիւմէ իւզրէ էլֆազի ա՛-
րապիյէյէ մախսուօ օլուպ , ֆարսի վէ թիւրքի
լաֆզարա 'իլավէ օլունմազ . ֆազաթ , Կերեյէն
(սիճագլըզ) զալաթի մէշուր օլարազ իաթի՛-
մալ օլունուր :

ԻՍՄԻ ՆԻՍՊԷԹ

41 Լիսանը թիւրքիտէ պիր իամին ախըրընա
լէ , և Է 'իլավէսի իլէ օլուր , Էշերէն , Էեյլէն , ալլէ ,
ճանլէ կիպի :

Պա՛զը սըֆաթի մէքեանա տախի իթթիսալ
դըլընըր , Գանդըլլէ , Գարեյէն-Է-Պէյի-Էրէլէ կիպի :

42 Լիսանը ֆարսիտէ իամին ախըրընա է 'իլա-
վէսի իլէ օլուր , Էսֆէհաննէ կիպի :

43 Էտաթը շիրքէթ օլան հէճ լաֆզը՝ իամլէրէ
թագաթիմ՝ օլունարազ՝ սայր նիսպէթ պէյան է-
աէն իամլէր թէշքիլ օլունուր , հէճշերէ , հէճճին ,
հէճճէհէպ , հէճշէհրէ կիպի :

44 Լիսանը ա՛րապիտէ զա- , զի , զալն , սահիպ , Էհլ
վէ երպապ լաֆզարընըն պիրի քէլիմէնին էվ-
վէլինէ կէթիրիվէսի իլէ օլուր : Զալ-ճէլալ ,
զի-հայաթ , զալիէլ-ճէնապ , Էհլէ-ըրզ , երպապը-ճիսնէր
կիպի :

ԻՍՄԻ ԹՍՍՂԻՐ

45 Լիսանը թիւրքիտէ սայր իամէ ճէ+, ճէ-+ 'ի-
լալէ էտէն իամ տիր, կէ-ճի-ճի-+ , +ի-Նապճըք, ալ-
բաճըք կիպի : Ֆաղաթ պա'ղէն հիւսնիւ թէ-
լէֆֆիւզ իչիւն իամին սօնկ հարֆը գաթ' օլու-
նուր, +եօֆէ+՝ +եօֆէճի+, ե+ճէ+՝ ե+ճէճի+ կիպի :

Պիր տէ պունա ել, ալ 'իլալէ օլունապիլեր,
էճի+՝ էճիէզ, աճըք՝ աճըքալ, բըճըք՝ բըճըքալ
կիպի :

46 Լիսանը ֆարսիտէ շէ վէ բէ+ էտաթը թաս-
ղիր տիր, որիւնը, բի-սեր (օղուլ)՝ բի-սերբէ+, մա-
սեր (անա)՝ մասերբէ+ կիպի :

47 Լիսանը ա'րապիտէ իամի թասղիր ֆու-նլ
վէզնինտէ տիր, Նու-ֆիլ (օղլանճըզ) կիպի :

Քէլամը թէրքիպ էտէն քէլիմէլէր «ե+իլ Նեվ'
տիրլէր, եա'նի, ԻՍՄ (անուն), ՄԸՅՍԹ (ածական),
ՔիՆՍՅէթ (գերանուն), Ֆի'իլ (բայ), ՉՍԲՅ
(մակրայ), ՀՍԲՅԸ Ճէ'ր (նախադրութիւն),
ՀՍԲՅԸ Ա'թՅ (չաղկապ), վէ ՀՍԲՅԸ ՆիՅՍ
(միջարկութիւն) :

Պունլարըն հէր պիրի պիր պոպոսս պէյան
օլունուր :

ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ

ԻՍՄ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Ս

49 ԻՍՄ (անուն)՝ շախատան, եախօտ պիր շէյ-տէն խապէր վէրէն քէլ իմէ տիր, Մ-համմեդ, Է-Լապ, իանէ, սու, բուհ, իման, ճո-հապպէլ կիպի :

Քեայինաթտա մէվճուտ, եախօտ ա'գլ վէ խայարտա թէսավվուր օլունան հէր շէյին ատը՝ իամ գապիլ ինտէն տիր, վէ իամէր հէր լիսանըն էսատը օլուպ չօճուգլարըն իլք էօյրէնտիք լէրի քէլ իմէլէր պունլար տըր :

30 Իամ իքի նէվ՝ տիր, պիրիսի իամի ա'մ, (հասարակ անուն) քի իամի ճինս տախի տէնիր, -Բ, Դ, Ն, շէյ կիպի :

Տիկէրի՝ իամի խասա, (յատուկ անուն) քի ա'լէմ տախի տէնիր, Մ-Է-Լաֆ, Պապուր, Նէլ կիպի :

51 Իամէրտէ իւչ խասիյէթ վար տըր . էվվէլէի-է՝ Է-Էյէլէլ (թիւ) :

Ներհ : (Բէ՛ գաչ տէմէք տիր) . եա'նի, պիր եախօտ պիրտէն գիյատէ շէյ պէյան էյլէմէք, քի էվվէլէլիսինէ, եա'նի պիր շէյ պէյան էտէնէ Գ-Ֆէր (եզակի), իքինճիսինէ, եա'նի պիրտէն գիյատէ շէյ պէյան էտէնէ, ճէֆ (յողնակի) տէնիր :

52 Խիքնճի-է՝ Է-Էյէլէլ (սեռ) :

(Ներհ : Քէյֆ՝ նիճէ տէմէք տիր), եա'նիօ, պիր շէյին մի-դէքքէր, եախօտ (արախան) էքքէք, վէ մուէննէս, եախօտ (ի-

գական) տիրի , օլտուղունու թախսիս էթմէք տիր՝ ԳԵՂ , ԳՐԵ , ԷՆԷ , անա , ԷՆԷԴԷ կիպի :

Պու խասսիյէթի սանիյէ՝ թիւրքի վէ ֆարսի քէլիմէլէրտէ 'իթիպար օլունմայրպ , ա'րապիտէ մի'լթէպէր տիր :

33 Իւլեւնի-սի-իամ թէրքիպտէ պուլունտու զու վագթտէ , քէնտիսինէ վագ'ը օլան հիյէթլէր տիր , քի հալ (հոլով) , եա'նի անլալէ ԷՎ տէնիր :

Պունլար պէշ գըամ՝ օլուր քի . Բե-ճէրբեթ (ուղ զական) , Բե-զաֆէն Էլէյն (սեռական) , Բեֆո' -լաւ Էլէյն (տրական) , Բեֆո' -լաւ պին (հայցական) , վէ Բեֆո' -լաւ Բի (բացառական) թէամիյէ օլունուր :

Շեբն : Պագըլարտան պիր ալ թընճը հալ , (մէսէլա , ԷՎԷ , պալա կիպի) գապուլ օլունուր խեւէ ֆի'իլէրէ մախսուս միւնասիպէթի պուլունմատընտան , պու բէսալէտէ զիքր օլունմա մըշ տըր :

34 Ահվալի իամտէն Բե-ճէրբեթ հիյէթի ապիյէսի իլէ գուլլանըլան իամտիրքի , թէրքիպտէ միւպլ թէտա (եա'նի սէօզիւն իպթիտասը) , եախօտ խապէր (եա'նի միւպլթէտանըն հագգընտա օլան իֆատէ) օլուր , Նիթէքիմ՝ կեօտ Էի-տեթ Գիշ տէնիլտիքտէ , միւպլթէտա օլան կեօտ լաֆզը , վէ շա- կեբե-նեթ Էլէյն Գիշ տէնիլտիքտէ , խապէր վագըր՝ օլան իւլկէր լաֆզը կիպի :

35 Մե-զաֆէն Էլէյն՝ թէմիլք վէ միւնասիպէթ իֆատէ էտէն հիյէթ տիր , Աղանըն ԷլԷ , ԷՎԷն ԳՐԵ կիպի :

Պունլարըն արասընտա քի պէնտէ՝ Էլաֆէն (յատ կացուցիչ) տէնիլիր : Աղանըն իլէ ԷՎԷն լաֆզը՝

Ֆրանսիացիներն (յատկացուցիչ) , վէ եւ իլն աստ՝ Ֆրանսիացիներն (յատկացեալ) տենիլիր :

36 Մեքսիկոն եւեջն Փայտասի՝ պիր իամէ պիր Ֆիլիպ ըստ իլն , Ֆիլիպն հարեքէթի տիկեր թարափտան օլ իամէ ասղրու օլտուղունու պէյան էթմէքտէն ՚իպարէթ տիր , եւէ կեւե , կեզէ պատը կիպի :

37 Մեքսիկոն պիւն Փայտասի՝ պիր իամէ պիր Ֆիլիպ ըստ իլն Ֆիլիպն իշի օլ իամէ ասղաւըս խիթամ պուլտուղունու պէյան էթմէքտէն ՚իպարէթ տիր : Ֆիլապը եազար , եւէ կէօրտիւ կիպի :

38 Մեքսիկոն Ֆիլիպն Փայտասի՝ պիր հալ վէ հարեքէթ , եախօտ ա՛մէլին նէտէն թէֆրիգ օլտունուպ նէրէտէն զուհուր վէ եախօտ նէշէթ էթտիլինի պէյան էթմէք տիր , պոնպոն էյե , եւ պի չըգար , էլանպոն սաղալը կիպի :

ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

ԷՍՄԱԻ ԹԻԻՐԲԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

39 Էամաի թիւրքիլէ՝ Էմիլիէն ՚իթիպարը իլն Էթի զըոմ տըր քի , Ֆիլիպ վէ ճեթ՝ օլտուր մէսէլա , եւ , ալ , սա միւֆրէտ տիր :

Էտաթը ճէմի՝ Էթ վէ Էթ տիր քի , հէր միւֆրէտ քէլիմէնին ախըրընա ՚իլավէ իլն ճէմի՝

օլուր , եկէր , աւելար , սաղար կիպի :

60 Էամաի թիւրքիյէատէ քէյֆիյէթ խասպիյէթի նէ ՚իթիպար օլունմաղ :

64 Ա.Հ.Վ.Ա.Լ.Ի ԻՍԹ : Մի-ճերբեո՝ աէնիքաիչի կիպի քէլիմէնին հիյէթի ապիյէսի տիր :

62 ՄԻԻԶԱՅԸՆ ԻԼԼԵՅՅ : Պունտա իղաֆէթ ի.քի գըամ , եա՛նի իղաֆէթի միւ.քէմմէլէ , վէ իղա.ֆէթի պէյանիյէ տիրէր :

Շերհ : Իշղու իղաֆէթ՝ ա՛րապի լիտաննտա հարֆը թա՛րիֆի օլան լե՛մ եազըր իլէ թէրքիպ օլունտուղու իլինն՝ իղաֆէթի լամիյէ աէնիլիր իսէտե՛ պու իամին թիւրքճէ իղաֆէթի խուսու սունտա պիմա՛նա օլտուղունտան , իղաֆէթի միւ.քէմմէլէ թէր.ճիհ օլունմուշ տուր :

63 Էվվէլ.քիսի՝ միւճէրրէտին ախրրընըն սօնկ հարէ.քէսիննէ իմթիսալէն՝ քն , էան , լն , աան ՚իլլա.վէսի իլէ թէշ.քիլ օլունուր , վէ թէնիլի.ք եա.խօտ միւնասիպէթ մա՛նալարընը ՚իշար էատեր , է.վէն , կեօլէան , շայրն , րոսիտան կիպի :

Էյէր ախրըր քէլիմէ հարէ.քէ իլէ պիթէրսէ՛ պիր ՚ տախի գլցատէ գըլընըր , րեբէնի , եօլլէ.նէան , պալլանըն , քոյոնանուան կիպի :

Մո- լաֆղը՝ պու գա՛խտէյէ միւսթէսնա օրա.րապ , սոյոն կէթիրիր :

64 Ի+քնէի՛ իղաֆէթի պէյանիյէ պու տիր քի , միւղաֆըն իլէյհ միւղաֆըն նէվլինի պէյան է.տէր , վէ միւճէրրէտին ախրրընա պիր շէյ ՚իլլավէ օլունմայարապ՝ ապ սիւրէթինտէ իրատ օլու.նուր , շէնար պաճը , քաթլըճա սոյոն , իֆէ+ պեօնէի

կիպի քի , աղաճըն , սույուն , վէ սլեօճէյին
նէվինի պէյան էտէր ,

իչպու իզաֆէթի պէյանիյէ տախի միւշապէ-
հէթ պէյանը իչլուն իսթի'մալ օլունուր , նի-
թէքիմ" կէճնի-լ գո-պէ-նիսէ երգ'տ տէնիլտիքտէ ,
գուպպէ կիպի օլան կէճնիւլիւ երգ'մա տէմէք
օլուր :

65 Գո'նիտէ : Պա'ղէն իզաֆէթի միւքէմմէլէնին
էտաթը օլան է , ը' գաթ' օլունուր : խուսուսա
միւզաֆ վէ միւզաֆըն իլէյհ պիր շէյին պէյանը'
եախօտ պիր սընրֆա իամ օլտուգտա , էն , ը'
գաթ' օլունուպ իզաֆէթի պէյանիյէ սուրէ-
թինտէ գուլլանըլըր , իպրահի' աղա շայրը վէ եււե
դէւլէնի կիպի քի , ֆիլ ասըլ իպրահիմ աղանըն չա-
յըրը , վէ եււե'նըն պէքչիսի տէմէք տիր : Պաշգա
եէրէրտէ տախի իզաֆէթի միւքէմմէլէնին է-
տաթը' էյէր իպարէնին մա'նասընա պիր շիւպ-
հէ արըզ օլմայաճաղը աշիքեար իսէ' գաթ' օ-
լունմասը ճայիղ տիր . վէ պու քէյֆիյէթ էքսէ-
րիյէ իամի մաստար վէ իամի ֆի'իլտէ վազը' օ-
լուր , նիթէքիմ" Պէն պաշը դէն աստէրէ էլէ դերպէր
վասըլ օլտուգտա տէնիլտիքտէ , պին պաշընըն վա-
սըլ օլտուղու տէմէք տիր :

66 Մէճո'իւլուին իլէճէ' միւճէրրէտին ախը-
րընա է , եախօտ " , 'իլավէսի իլէ թէշքիլ օլու-
նուր , էվէ , կէօլէ , էն-դէ , էդէ , ալա , շայրա , էօլա ,
նո-գա կիպի :

67 Մէճո'իւլուին Պիճ' միւֆրէտին ախըրընա

ի, է, եախօտ ւ, - իլավէսի իլէ թէչքիլ օլու
նուր, էլէ, էլէ, կեօլէ, էիւլէ, ալի, շարի,
եօլ, իւլ-լ- կիպի :

Մէֆո'ւլուն իլէյն վէ մէֆո'ւլուն պիհտէ իս-
մին ախըրը հարէքէ օլուրսա՝ 15 տէ թահրիբ
օլունան գա'իտէյէ իմթիսալ օլունուր .

68 Մէֆո'իւլուն Մի՛՛ միւճէրրէտին ախըրը-
նա րէն, րան 'իլավէսի իլէ թէչքիլ օլունուր,
էլիէն, րիլիէն, ալի, ապալարան կիպի :

69 Անվալէ զգլիւրիէն զալիւրիսա աւալիւրի օլուր
էն-ն՝ միսալլէրի՝ պէր վէճհի թէրթիպ զիւրտէ
եազըլըլ տըր :

Մի-ճրէպիւրիէն իսալարը

(1) Միւճէրրէտ, (2) Միւզաֆըն իլէյն, (3) Մէ-
ֆո'ւլուն իլէյն, (4) Մէֆո'ւլուն պիհ, (5) Մէ-
ֆո'ւլուն միհ :

(1) Միւճէրրէտ .	էլ	սէօզ	գար	եօլ
(2) Միւզ' իլէյն .	էլին	սէօզիւն	գարըն	եօլուն
(3) Մէֆ' իլէյն .	էլէ	սէօզէ	գարա	եօլա
(4) Մէֆ' պիհ .	էլի	սէօզիւ	գարը	եօլու
(5) Մէֆ' միհ .	էլտէն	սէօզտէն	գարտան	եօլտան

Ճի-ճի' լիւրիէն իսալարը

(1) Մ .	էլլէր	սէօզլէր	գարլար	եօլլար
(2) Մ .	էլլէրին	սէօզլէրին	գարլարըն	եօլլարըն
(3) Մ .	էլլէրէ	սէօզլէրէ	գարլարա	եօլլարա
(4) Մ .	էլլէրի	սէօզլէրի	գարլարը	եօլլարը
(5) Մ .	էլլէրտէն	սէօզլէրտէն	գարլարտան	եօլլարտան

Պու վէճճ իլէ՛ ա՛մէլ, թէմէլ, տիլ, իւմիա ,
կէօզ, կէօլ, եիւզ, կիւլ, ճան , կիւնան , գըշ ,
գըղ, թօզ, թօփ , գուշ , թուզ, թասրիֆ օ-
լունա :

Աիւրը +եւիօի հարեւե օլան իւիճիւրն յաալարը :
Մի-Ֆրեպլերն

- (1) Մ. տէրէ   էօրթիւ   ատա   օրատու
- (2) Մ. տէրէնին էօրթիւնիւնն ատանըն օրատունուն
- (3) Մ. տէրէյէ   էօրթիւյէ   ատայա   օրատլյա
- (4) Մ. տէրէյի   էօրթիւյիւ   ատայը   օրատլյու
- (5) Մ. տէրէտէն էօրթիւտէնն ատատանն օրատուտանն

Ճէմ՛լէրին միաալարը պալատա մուհարրէր
օլանլարա իմթիաալ էտէրլէր :

Պու վէճճ իլէ՛ տէվէ , լէքէ , տէրի , տիշի ,
էօլլիւ , թիւթօիւ , աղա , պաշա , սազար, գա-
րը , գուզու , ույգու , թասրիֆ օլունա :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ԿՍՄԱԻ ՖԱՐՄԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

70 Պունլար տախի քէզալիք քէմմիյէթ ՚իթի-
պարը իլէ իքի գըամ օլարագ՝ եա միւֆրէտ վէ
եախօտ ճէմի՛ տիրլէր . վէ թիւրքի էտաթը ճէմ՛
օլանն լէր , լու իլէ ճէմ՛լէնիրլէր , իանէ՛ իանէլէր ,
դաղ՝ դաղլար կիպի : Ուսուլի ֆարսիյէ իւզրէ տա-
խի ճէմ՛լէնիրլէր :

71 Պունտա իքի դա'խտէ վար տըր . պիրիսի' զիրուհ օլուր իսէ՝ ախըրը քելիմէյէ ա՛ն 'իլա- վէսի իլէ ճէմի' գըլընըր . ճըրո՛ ճըրոան , շէն՝ ղէ- նան , եսի՛ եսիան , մարզ՝ մարդան , ղէր՝ ղերան , մար՝ մարան կիպի : ախըրը է իլէ պիթէն քելիմէլէրտէ իքի հարէքէ պիր եէրէ կէլմէմէք իշիւն՝ պիր կէ կէթիրիլը , պէ՛րպէ՛ պէնրեկէան , ճըրո՛ն՝ ճըրոնկէան կիպի . վէ ախըրը ա իլէ պիթէն քելիմէլէրտէ պիր , զիյաստէ գըլընըր , կէրո՛ս՝ կէրոայան կիպի : Պա՛ղէն զիրուհ օլմայանլարըն տախի , միւսթէսնա օլարագ , ա՛ն իլէ ճէմ՝լէնտիրմէք՝ վար տըր . շէշ՝ շէշան կիպի :

Շերհ : Ֆարսի իսմէր վէ Ֆի'իլէր ախըրընտա , պուլու- նուրսա՝ պա'ղէն պու , գաթ՝ օլունուր . բոյ՝ բու , քոյ՝ քու , ի սո-րոյ՝ իս-րոս , ա (կէլ) ա կիպի :

72 Իքինճիսի՛ զայրի զիրուհ օլուր իսէ՝ ա- խըրընա ա՛ն 'իլավէսի իլէ ճէմի' գըլընըր , պա՛շ պաղնա , իսանէ՛ իսանէհա , սի՛նարէ՛ սի՛նարէհա կիպի :

Պու ուսուլ՝ էյէրչի մա՛լիւմաթ օլմագ իւզրէ պէյան օլունմուշ իսէ տէ , լիսանը 'օամանինին ֆէսահաթը իգթիզասընճա , էտաթը թիւրքիյէ օլան շէր , ա՛ր իլէ ճէմ՝լէնտիրմէք՝ եա՛նի պաղու վէ իսանէհա եէրինէ , պաղաւր վէ իսանէլէր տէմէք լաղըմ՝ տըր :

73 Գէյֆէյէի՛ : Լիսանը ֆարսիտէ տախի , լիսա- նը թիւրքիտէ օլտուղու կիպի՛ քէյֆիյէթ իսա- սիյէթինէ 'իթիպար օլունմագ :

74 Ահլալէ իսմոէ , աորլ թիւրքի օլան քելիմէ-

լէրին գա'խտէսի ճարի օլարագ՝ պաղ, խանէ, կէրա, սօֆի վէ սայիր քելիմէլէր, պալատա մուհարրէր վէճճ իւզրէ, պաղըն, պաղա, պաղը, եւայլն, էտէրլէր:

Գա'խտէյի Ֆարսիյէ իւզրէ ճէմ՝ գըլընմըլ քելիմէլէր տախի պու գա'խտէյէ իմթիսալ էտէրլէր, շէնան, շէնանըն, շէնանա, շէնանը կիպի:

75

Մի-Ֆրէրլէրին Բաւլէրի

(1) Մ. պաղ	խանէ	կէտա	սօֆի	աճու
(2) Մ. պաղըն	խանէնին	կէտանըն	սօֆինին	աճունուն
(3) Մ. պաղա	խանէյի	կէտայի	սօֆիյի	աճույա
(4) Մ. պաղը	խանէյի	կէտայը	սօֆիյի	աճույու
(5) Մ. պաղտան	խանէտէն	կէտատան	սօֆիտէն	աճուտան

Գա'խտէյի Մի-բոյիէ իւզրէ ճէմ՝լէրին Բաւլէրի

(1) Մ. պաղլար	խանէլէր	կէտալար	սօֆիլէր	աճուլար
(2) Մ. պաղլարըն	խանէլէրին	կէտալարըն	սօֆիլէրին	աճուլարըն
(3) Մ. պաղլարա	խանէլէրէ	կէտալարա	սօֆիլէրէ	աճուլարա
(4) Մ. պաղլարը	խանէլէրի	կէտալարը	սօֆիլէրի	աճուլարը
(5) Մ. պաղլարտան	խանէլէրտան	կէտալարտան	սօֆիլէրտան	աճուլարտան

Գա'խտէյի Ֆարսիյէճէ ճէմ՝լէրին Բաւլէրի

(1) Մ. զէնան	պէնտէկէան	կէտոյան	սօֆիյան	աճուան
(2) Մ. զէնանըն	պէնտէկէանըն	կէտոյանըն	սօֆիյանըն	աճուանըն
(3) Մ. զէնանա	պէնտէկէանա	կէտոյանա	սօֆիյանա	աճուանա
(4) Մ. զէնանը	պէնտէկէանը	կէտոյանը	սօֆիյանը	աճուանը
(5) Մ. զէնանտան	պէնտէկէանտան	կէտոյանտան	սօֆիյանտան	աճուանտան

76 Ահալայի խամուն իզաֆէթ՝ պա՛ղէն Ֆարսի գա՛խտէսի իւզրէ գուլլանըլըր :

Պունուն ուսուլու՝ միւզաֆ էվիլէլ կէլիպ վէ միւզաֆըն իլէյհ սօնկրա կէլէրէ.ք արասընա է ալմագ արըր՝ րի-րաիլի պաղ կիպի , քի պաղըն ազաճը . Սօֆիէ Պրոս կիպի .քի , Պրուսանըն Սօֆիսի . վէ կէրաի ճիհան կիպի .քի , ճիհանըն կէտասը տէմէ.ք տիր : Գա՛խտէի Ֆարսիսիյէ իւզրէ իզաֆէթի միւ.քէմիլէլէ իլէ իզաֆէթի պէյանիյէ՝ պիայ նիհի պիր սուրէթ իլէ իսթի՛մալ օլունուր , րի-րաիլի սէրվի կիպի , քի սէրվի ազաճը տէմէ.քաիր :

77 Միւշապէհէթ պէյանը իչիւն օլան իզաֆէթի պէյանիյէ գապիլինտէն պու իզաֆէթ՝ լիսանը օ՛մաննիտէ փէ.ք չօգ իսթի՛մալ օլունուր՝ խուն է րիլ , վէ պաղ է ճիհան կիպի .քի , կէօնկիւլ էվի , վէ ճիհան պաղը , եա՛նի էվ կիպի օլան կէօնկիւլ , վէ պաղ կիպի օլան ճիհան տէմէ.ք օլուր :

78 Պու իզաֆէթ՝ լիսանը թիւր.քիտէ պուլունան իզաֆէթի պէյանիյէյէ պէնկղէր իստէ՝ պունտա միւզաֆ , վէ գա՛խտէի թիւր.քիյէ իւզրէ միւզաֆըն իլէյհ թէգատուիւմ էտէր : Տէրաիլ է պաղ կիպի .քի , թիւր.քէ ուսուլու իւզրէ պաղէ պաղէն արըր :

ՖՍՄԼԸ ՍՍԼԻՍ

ԷՍՄՄԱԻ Ա՛ՐԱՊԻՅԷ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

79 Սըապի լիսանընտա +էյֆէյէն խասիյէթինէ
'իթիպար օլունուպ՝ պիր իամ՝ եա ֆեղէ+էր ,
եախօտ մե՛նէն օլուր :

80 Մուէննէս իքի նէվ՝ տիր .նէվէ՛ եվէլ՝ մու-
էննէսի հաղիգի տիր քի , գիրուն օլան տիշի
իամի տիր , շեյնէոյ այշա , վէ շաւէպէ կիպի :

81 Նէվէ՛սուի՝ մուէննէսի 'իթիպարի օլուպ՝ պու-
տախի իքի գըամ աըր . պիրի՛ սէմա՛ի (անկանոն)
վէ տիկէրի՛ գըյասի (կանոնաւոր) տիր : Սէմա՛ի՛
պիր գա՛խտէ թահթընտա օլմայըպ՝ լիսանը ա՛-
րապիտէ մուէննէս 'իթիպար օլունան քէլիմէ-
լէր տիր : Օնլար տախի մա՛տուտ օլտուղունտան՝
լիսանը 'օսմանիտէ միւսթա՛մէլ օլանլար պու-
րատա զիքր օլունուր ,

շեմա ,	արդ ,	զըրա ,	եհլ ,	եհօն ,	շեմալ ,
այն ,	եղլ ,	էֆ ,	ֆաթուլ ,	եհո ,	գասթեմ ,
ասի ,	էսպա ,	նէֆա ,	ոպր ,	թէլիլ ,	ճէնիմ ,
ճէնիմնէմ ,	նար ,	գա՛րեոյ ,	առ+եպոմիլ ,	խամր ,	պիքր ,
էհէս ,	ըխան ,	սեպա ,	ասա ,	ֆէրթեվա ,	օնլ ,
գալա ,	թերա ,	եհմպաս՛ ,	զէնիոյ ,	հարոյ ,	նա՛լ ,

Ֆերեա :

Լիսանը ա՛րապիտէ պա՛ղէն միւզէքքէր , վէ
պա՛ղէն մուէննէս գուլլանըլան

Տեառ , հաւ , Նաբեթ , սեպիւ , 'անգ ,
լիսան , սեճա , սիւսն , Գաղա , սիտիւ

լաֆղլարը՝ օ՛սմանը լիսանընտա է. քսէրիյէ միւզէ. ք. քէր օլարագ գուլլանըլըր . հարֆլարըն իսմէրի տախի տայմա մուէէնէս աիր , Վձէ Տեճ-
որոտէ , հայի բեասիյէ կիպի :

82 Գըյասի՝ դա՛խտէ իլէ զապթ օլունան իսմէր տիրլէր , շէօյլէ քի ախըրընտա էտաթըր թէէննէս օլան քէլիմէլէր՝ մուաննէս ա՛տտ օլունուրլար , բահեթի , զուլեթի կիպի : Պու էտաթըր թէէննիս՝ ասլ լիսանը ա՛րապիտէ հասուրէթինտէ եազըլըր , լաքին՝ օսմանը լիսանընտա ի. քի թիւրլիւ իսթի՛մալ օլունուր , եա էթ սուրէթինտէ բահեթի կիպի , եախօտ թ դաթ՝ օլունուպ է սուրէթինտէ գուլլանըլըր , ՚իտարէ , հիճայէ կիպի :

83 Սըրապիտէ պա՛զը ախըրլարընտա էէ օլան քէլիմէլէի վար տըր քի , « թէլէֆֆիւզ օլունուպ էրմէնի հարֆը իլէ « եազըլըր , վէ պու պէօյլէ էտաթէ թէէնիս օլուր : օ՛սմանը լիսանընտա գուլլանըլանլար մա՛տուտ օլմաղըլա , պուրատա զի. քը ու պէյան օլունուր , որաճա , ֆեթճա , սուղրա , իւպրա , հիճմա , շուրա , զիւրա . վէ պա՛զը սըֆաթլար , Նուլա , իւպրա , էվէլէլա կիպի :

84 Սըրապիտէ ճիւմլէ ճէմ՛ի միւ. քէստէր տէնիլէն իսմէր՝ (91) մուէննէս ՚իթիպար օլունուր . վէ միւֆրէտի մուէննէս սըֆաթ ալըրլար , լաքին ճէմ՛ի միւզէ. ք. քէր գըլընմըշ իսմ՝ ճէմ՛ի

միւզէ.բ.բէր սըֆաթ ալմասը ուսուլտան տըր , հո-+էմաի հազըթա , մո-+լլէի-ի Ֆերդո-ին , կիպի :

85 Էամա'ի ա'րապիյէ +եմիէյէն 'իթիպարը իլէ իւչ գըամ' օլուպ' պունլար մե-ֆրեթ , իե-իէյէ վէ ճեմ'ի տիր : Միւֆրէտ' հիյէթի ապիյէսի տիր :

86 Թե-իէյէ' ի.քի քիչի վէ եախօտ ի.քի շէյ պէ-յանը իչիւն տիւր . մէսէլա , ի.քի քիթապ պէ-յանը իչիւն +իմապէյն տէնիլիր :

Պունուն ուսուլու պունուր քի , ախըրը քէ-լիմէյէ աւ , եախօտ էյն 'իլավէ օլունմաղլա թէս-նիյէ գըլընըր , իալի' իալիաւն , իալիէն , գո-լապ' գո-լապ'ն , գո-լապէյն , րեզլէն' րեզլէնաւն , րեզլէնէն , քի ի.քի իաթթ , ի.քի գութպ , ի.քի տէվլէթ տէմէք տիր . էյէր ախըրը քէլիմէ էտաթը մու-էննէս օլան է օլուրսա' էվլէլա ի կէթերիլիպ սօնկրա աւ , էյն 'իլավէ օլունուր , գըուէ , գըուէնէն կիպի :

Պու մինվալ իւզրէ , բիճալ , քէպիր , քէպի-րէ , մէտինէ , մէզպուր , մէրգում լաֆղլարը թէանիյէ գըլընսընլար :

87 Ճէմ' ուսուլու ա'րապիյէ իւզրէ իւչ գա'ի-տէտէն օլարագ , ճեմ' մե-զէ++էր , ճեմ' մո-էննէսի սա-լէմ' վէ ճեմ' մե-+էսսէր թա'պիր օլունուրլար :

88 Ճէմի' միւզէ.բ.բէր սիզասը ա'գըլ սահիպի օլանլարա մախսուս տուր :

Ուսուլու պուն տուր քի , միւզէ.բ.բէրին շէ.քլի պօզուլմայարագ' ախըրը քէլիմէյէ ն' , վէ պա'զէն ն' եէրինէ , աւ 'իլավէսի իլէ օլուր , մե-ալլէմ'

Վեալլիմն , եախօտ Վեալլիմոան , +եալիպին՝ +եալիպոան կիպի :

Պու մինվալ իւզրէ մէրգում , մէզպուր , միւտէրրիս , միւսլիմ , թալիպ , միւշիր լաֆզարը ճէմ՝ գըլընարն :

Իչպու ճէմի՝ միւզէ.քքէրի սալիմ՝ սահիպի ա՛ղլա մախսուս օլմազըլա , +եալիպին , +եալիպոան տէնիլիպ՝ մէ+լիոպին , մէ+լիոպոան տէնիլմէզ . ֆազաթ միւսթէսնա օլարագ՝ սէնէ լաֆզընըն ճէմ՝ինատէ սէնին , սէնոէն տէնիլիր :

89 Ճէմի՝ մուէննէսի սալիմ՝ մուէննէպէրէ մախսուս օլուպ՝ կէրէ.ք մուէննէսի գըլասի՝ վէ կէրէ.ք մուէննէսի սէմա՛իտէ ճարի աիր . ուսուլու պու տուր .քի մուէննէսի գըլասիինն շէքլի պօզուլմայարագ , ֆազաթ ախըրընտա օլան էն , եախօտ է եէրինէ , ալ կէթիրիլմէյիլէ , եախօտ մուէննէսի սէմա՛իլէրտէ՝ քէլիմէնին ախըրընա ալ ՚իլավէսի իլէ թէշ.քիլ օլունուր , ալիպէն՝ ալիպոալ , պերէէն՝ պերէէալ , զըրա՝՝ զըրա՛ալ , խայրէն՝ խայրալ , աբը՝ աբալ կիպի :

90 Պու ուսուլ իւզրէ տախի չօգ մաստարլար՝ վէ ֆի՛իլլէրին սայր սիզալարը՝ ֆի՛իլլէրինին հասըլաթընը պէյան էթմէ.ք իւզրէ , ճէմ՝ գըլընըրլար , լեպպիլը՝ լեպպիլալ , լաֆպիլը՝ լաֆպիլալ , լաֆպիլալ , լաֆպիլալ , լեպպիլը՝ լեպպիլալ , մաֆսուս՝ մաֆսուսալ , մալիլապ՝ մալիլապալ , մահասը՝ մահասալ , իշա՛ր՝ իշա՛րալ , իմլիպալ՝ իմլիպալ , ինլիպա՝ ինլիպալ կիպի :

91 Ճէմի՝ միւ.քէսսէր՝ միւզէ.քքէրտէ վէ միւ

էննէստէ ճարի օլուր, վէ քելիմէնին շէքլի պօ-
ղուլմաղըլա թէշքիլ օլունուր :

Ուսուլու պու տուր քի, Ֆի'իլ լաֆղը պիր
վէզն եախօա շէքլ եերինէ թուլթուլուպ՝ օնտա
ճարի օլան թէպտիլաթա թէշպիհ օլունարագ՝
սէլասի, եա'նի իւշ հարֆը հէճէսի օլանլար,
զիրտէ պէյան օլունտուղու կիպի ճէմ'լէնիրէր :

92 Ֆա'լ վէզնինտէ (եա'նի պիր հէճէլի վէ
հարէքէսի = եախօտէ) օլանլարըն ճէմի' ֆու'
ուլ կէլիր, շէճ՝ շուճու, քապը՝ քուպուր, վէ էվ
մա'նասընտա օլան պէյն՝ պուպուլ կիպի :

Պու ուսուլ իւզրէ պաթն, հագգ, ֆէնն վէ
շարթ ճէմ' գըլընսընլար, հասըլաթընը պէյան
էթմէք իւզրէ :

93 Էյեր ֆա'լ վէզնինտէ օլուպ իրինճի հարֆը
հէճէսի Վ, եախօա, օլուրսա՝ ճէմի' էֆա'լ վէզ-
նինտէ կէլիր, սեվա՝ եվապ, վէ զիրտէ պուլունան
պէյն՝ եպեան, վէ քաճը՝ աքճալ կիպի :

Եերհ : Գաճըն ճէմի' քաճու կէլմէք իճապ էսեր իսէտէ՝ Գը-
նէ կէլիշ տիր, շիւնքի սպը դավուս օլուպ ուսուլու աբա-
պէյէ իւզրէ թէպտիլ օլունմաշ տուր :

94 Ֆե'լ, ֆո'լ, ֆա'ալ, ֆո'ուլ վէզնինտէ օլան-
լարըն ճէմի' էֆալ կէլիր . իսպեր՝ ախպար, սըրը՝ ես-
բար, լուճը՝ ալֆալ, լարաֆ՝ էլերաֆ, ո'նդ՝ ա'նագ կիպի :

Պու ուսուլ իւզրէ թուլֆլ, շէքլ, շախս, սինն
(տիշ), պէտէն, վազֆ, սէպէպ, ճինս, լէվս
ճէմ' գըլընսընլար :

95 Ֆա'լէն վէզնինտէ օլան մուէննէս իամլէրին

ճէմի՛՝ Ֆի՛աւ կէլիը, պեւրե՛ պեւսո կիպի :

96 Ծե՛լեմ վէզնինտէ օլան մուէննէսլէրին ճէմի՛՝ Ֆի՛աւ կէլիը, Նի՛օն Նի՛սօ կիպի :

97 Ծո՛ւլեմ վէզնինտէ օլան մուէննէսլէրին ճէմի՛՝ Ֆո՛ւաւ կէլիը, բո՛ւնտ բո՛ւնտ կիպի :

98 Ծա՛ւլեմ վէզնինտէ օլան քէլիմէլէրին ճէմի՛՝ Ֆի՛աւ կէլիը, բո՛գապե՛ բի՛գապ կիպի :

99 Բէպա՛ի՛ եա՛նի տէօրթ հարֆը հէճէսի օլանլար՝ զիրտէ պէյան օլունմուշ տուրլար : Ծա՛ւ վէ Ֆո՛ւաւ վէզնինտէ օլանլարըն ճէմի՛՝ — էֆե՛լե կէլիը, զե՛ման՝ էզօնէ, սո՛ւալ՝ էսիլէ, լե՛սան՝ էլեմէ :

Պա՛զէն տախի պուլլար Ֆի՛ւն կէլիը, զալլալ զըզլան՝ զըլա՛ զըլան կիպի :

Շերհ : Պունլարըն ա՛րապիտէ հարֆը հէճէ սայրլան էլիֆի օլմաղըլա բէպա՛ի՛ իթիպար օլունուր :

100 Ծե՛աւ վէ ֆա՛նլ վէզնլէրինին ճէմի՛՝ Ֆո՛ւաւ կէլիը, ին՛սապ՝ ին՛սոպ, լա՛րեթ՝ լըրըթ կիպի :

101 Ծա՛ու վէզնինին ճէմի՛՝ ա՛ֆիլէ կէլիը, սո՛սոպ՝ սո՛սիպէ կիպի :

Պու վէզնլէրին ախրըրնտա էտաթը թէէննիս պուլլունտուղու վագըթ, ճէմ՛լէրի ֆեա՛նլ իւզրէ կէլիը, է՛մաֆեմ՝ է՛մայիճ, բե՛սալեմ՝ բե՛սայիլ, ին՛իպեմ՝ ին՛իպիպ, զե՛սիլէ՝ զե՛սիլ, ֆա՛սիլեմ՝ ֆեզա՛նլ կիպի :

102 Ծա՛նլ վէզնինտէ օլանլարըն միւզէ.ք.քէր վէ մուէննիսի՛ Ֆե՛վա՛նլ վէզնի իւզրէ ճէմ՛լէնիը, ճա՛ֆ ճե՛վաֆ, ալըֆեմ՝ ա՛վալըֆ, լալը՛ լե՛վալըֆ, լա՛րեի՛ լե՛վալըֆ . պա՛զէն տախի պուլ ֆո՛ւաւ կէլիը, ա՛լե՛ֆ ու՛լե՛մ, հա՛իճ՝ հո՛ւալէմ կիպի :

Պա՛ղէն տախի պու ֆո-՛ւ կէլիր , +եւիեայ՝
 +իւլիւայ , +եւֆիւր՝ +իւֆֆար , ա՛լեմ՝ ո՛ւլամ կիպի :

103 Քեզէեայ , արբեմ , ճեւիեայ , ճեւմիս , ճասարս , իս-
 պո՛ , վէ ճեպնէ վէզնլէրինտէ օլանլարըն ճէմ՛լէրի՛
 +եզա+իայ , արբանհիմ , ճե+եւիեայ , ճեւմիս , ճասարս , աա-
 պի՛ , ճիւպանէ վէզնլէրի իւզրէ կէլիր , ճասարսֆ՝ ճաս-
 սարիֆ , ճեւզիւ՛ ճեւպիւլ կիպի : Տա՛ւս իլէ ֆիւլմանըն
 ճէմ՛լէրինտէ արասլի վէ ֆիւլմալի , հէմ՛ արեւա վէ
 ֆիւլմալ տախի տէնիր :

104 Խամիսի՛ եանի պէշ հարֆլը օլանլարտան ,
 սիւլման վէ ճիսպան վէ ճե+իւլուայ վէզնլէրինտէ օ-
 լանլար՝ սեւալին , ճասարսին , ճե+եւիեայ վէզնլէրի իւզ-
 րէ ճէմ՛լէնիր :

105 Պասպըն ճէմի՛՝ եպզայ . թա՛ն իլէ ճարըն ճէմ՛-
 լէրի՛ լիման վէ ճիւլան կէլիր . Արզըն ճէմի՛՝ արալի .
 Մեղէյեիլին ճէմի՛՝ ճեպաս . Գայսերին ճէմի՛՝ Գըյասերե .
 Քեւարս լաֆզընըն ճէմի՛՝ ե+եասերե կէլիր :

106 Պիր իամի ար՛ապի՛ գա՛րտէի ա՛րապիյէ
 իւզրէ ճէմլէնտիքտէն սօնկրա , պիր քերրէ տա-
 հա ճէմի՛ մուէննէսի սալիմ սիզասի իլէ ճէմ-
 լէնմէք՝ ուսուլու ա՛րապիյէճէ ճայիզ օլուպ ,
 լիսանը թիւրքիտէ տախի գուլլանըլըր . նի-
 թէքիմ՝ մասրազըն ճէմ՛լինտէճե սարիֆ տէնիլտի-
 յի կիպի՛ ճասարիֆալ տախի տէնիր . պու ուսուլ
 իւզրէ լէվազիմ՝ լէվազիմաթ տէնիր :

107 Թեւոյին : Խամի ա՛րապի՛ գա՛րտէի արապիյէ
 իւզրէ ճէմլէնտիքտէն սօնկրա , ախրընա լէր , լար
 իլավէսի իլէ թէքրար թիւրքճէ տախի ճէմ-

լէնտիրմէք խաթա տըր . մէսէլա , Վարեֆէլէր վէ
էլրաֆլար տէնիլմէք ճայիղ օլմնազ :

108 Ճեֆէ՛ ֆարսէ : Սրապի լաֆղլար պա՛ղէն
գա՛իտէի ֆարսիյէ իւզրէ ճէմլէնիւր , ա՛լնէ՛ ա՛լն-
գան , Վիսլի՛ս՝ Վիսլաման կիպի :

Պու ուսուլ իւզրէ , միւշիւր , զապիթ , ֆէրիգ ,
ճէմ՝ գըլընսընլար :

109 Թիւնպէն : Թիւրքի վէ ֆարսի իամլէր ա՛-
րապճէ ճէմլէնմէզ իսէտէ՛ զալաթը մէշնուր օ-
լարադ՝ շիֆլէլէտէնի հիւսայուն իսթի՛մալ օլունուր ,
վէ «եղլէպու՛ն տախի տէնիւր :

110 Էսմնայի ա՛րապիյէտէ տախի ահլալը Խամն
'օսմանլը գա՛իտէսի իւզրէ ճարի օլուպ՝ միսալ-
լարը պէր վէճհը ա՛թի զիքը օլունուր :

Մի-ֆրէտլէրէն Վիսլէրէ

(1) Մ. քիթապ	սահիֆէ	գաղա	գասար	ատու
(2) Մ. քիթապըն	սահիֆէնին	գաղանըն	գասարնըն	ատունուն
(3) Մ. քիթապս	սահիֆէյէ	գաղայա	գատըյա	ատույա
(4) Մ. քիթապը	սահիֆէյի	գաղայը	գատըյը	ատույը
(5) Մ. քիթապ- տան	սահիֆէ- տէն	գաղա- տան	գատը- տան	ատու- տան

Թիւրգէ ճէմ՛լէրէն Վիսլէրէ

(1) Մ. քիթապլար	սահիֆէլէր	գաղալար	գատըլար	ատուլար
(2) Մ. քիթապլա- րըն	սահիֆէլէ- րին	գաղալա- րըն	գատըլա- րըն	ատուլա- րըն
(3) Մ. քիթապլա- րա	սահիֆէլէ- րէ	գաղալա- րա	գատըլա- րա	ատուլա- րա
(4) Մ. քիթապլա- րը	սահիֆէլէ- րի	գաղալա- րը	գատըլա- րը	ատուլա- րը
(5) Մ. քիթապլար- տան	սահիֆէ- լէրտէն	գաղալար- տան	գատըլար- տան	ատու- լարտան

ԹԻՆՆԻԿԵԼԵՐԻՆ ՖԻՍԱԼԱՐԸ

(1) Մ. մէմլէքէթէյն	(1) Մ. թիւլթէյն
(2) Մ. մէմլէքէթէյնին	(2) Մ. թիւլթէյնին
(3) Մ. մէմլէքէթէյնէ	(3) Մ. թիւլթէյնէ
(4) Մ. մէմլէքէթէյնի	(4) Մ. թիւլթէյնի
(5) Մ. մէմլէքէթէյնտէն	(3) Մ. թիւլթէյնտէն

ՃԵՖ՝ ՖԻՂԵԻԿԵՐԻ ՄԱԼԻԿԵՐԻՆ ՖԻՍԱԼԱՐԸ

(1) Մ. միւալլիմին	(1) Մ. միւալլիմուն
(2) Մ. միւալլիմինին	(2) Մ. միւալլիմունուն
(3) Մ. միւալլիմինէ	(3) Մ. միւալլիմունա
(4) Մ. միւալլիմինի	(4) Մ. միւալլիմունու
(5) Մ. միւալլիմինտէն	(5) Մ. միւալլիմունտան

ՃԵՖ՝ ՖԻՆԵՆԵԿԵՐԻ ՄԱԼԻԿԵՐԻՆ ՖԻՍԱԼԱՐԸ

- (1) Մ. մահալլաթ
- (2) Մ. մահալլաթըն
- (3) Մ. մահալլաթա
- (4) Մ. մահալլաթը
- (5) Մ. մահալլաթտան

ՃԵՖ՝ ՖԻԿԵՍԵՐԻՆ ՖԻՍԱԼԵՐԻ

(1) Մ. քիւթիւպ	գըյասերէ	մէզըյա	մէպանի
(2) Մ. քիւթիւպիւն	գըյասերէնին	մէզըյանըն	մէպանինին
(3) Մ. քիւթիւպա	գըյասերէյէ	մէզըյոյա	մէպանիյէ
(4) Մ. քիւթիւպիւ	գըյասերէյի	մէզըյոյը	մէպանիյի
(5) Մ. քիւթիւպտէն	գըյասերէտէն	մէզըյատէն	մէպանիտէն

111 Էսմայի ա՛րապիյէտէ զա՛խտէի Փարսիյէ
 իւզրէ տախի իզաֆէթ ճարի օլարագ՝ պիր իս-
 մի ա՛րապի՛ պա՛ղէն տիկէր իսմի ա՛րապիյէ,
 զա՛խտէի մէզքիւրէ իւզրէ, միւզաֆ օլուր . +է-
 լապ է օթ-Ֆէնի, սահիֆէ է +իլապ, սեֆա է գալպ, ճանա՛ն
 պէյլ, գապր է պելպէ, ա՛րոս է արեվլէն կիպի :

Պա՛ղէն իսմի ա՛րապի՛ պիր իսմի Փարսիյէ
 միւզաֆ օլուր, Վաֆէն է շամ, սահ է զէօն, սեֆա է րիւ,
 ճանա է սո-խան, գապր է ճիհան, ա՛րոս է ճան կիպի :

Պա՛ղը քէրրէ տէ պիր իսմի Փարսի՛ պիր իս-
 մի ա՛րապիյէ միւզաֆ օլուր . Սերեֆրաղ է զէճան,
 պէնպէյ է հատիճ, կէրա է Վաֆրէ, սո-ֆէ է ՚ալէճ, րոս է հա-
 պէպ կիպի :

Շերհ : Պալատա օլտուղու կիպի, ա՛րոս է ճան տէնիլիր իստէ,
 ֆիլ ապ առու լաֆղը առուվլ օլտուղունտան, առուվլի ճան
 տէմէր տախի միւմքին տիր :

112 Պա՛ղէն, պիր լաֆղը ա՛րապի՛ տիկէր պիր
 լաֆղը ա՛րապիյէ, գա՛նպէն ա՛րապիյէ իւզրէ միւ-
 զաֆ օլուր, օլ հալտէ միւզաֆըն իլէյհէ ա՛րա-
 պիտէ հարֆը թա՛րիֆ տէնիլէն եւ ՚իլավէ օլու-
 նուր, րոս էլ ֆիհնիան, րոս էլ օթ-ալլէնին, շէյն էլ իս-
 լամ, իսալիլ էլ ֆալ կիպի :

Պու էլ լաֆղը տախի իւլ, բլ, ուլ եազըլմասը
 ճայիզ տիր :

113 Գա՛նպէն ի-օթ-օյնէ : Օ՛սմանլը լիսանը՝ թիւր-
 քի վէ Փարսի վէ ա՛րապի քէլիմէլէր իսթի՛մալ
 էթտիլինտէ, զա՛խտէսի շու տուր :

Էվվէլ . կէրէք թիւրքի վէ Փարսի վէ ա՛րա-
 պի լաֆղար՝ զա՛խտէի թիւրքիյէ իւզրէ թաս-

րիՖ օլունա պիլիր, ե՛վէր, ի՜սանէլէր, պէ՛յնէր կիպի =
 ի+ինճի. Ֆարսի վէ ա՛րապի լաֆզլար՝ գա՛րտէի
 տէի ֆարսիյէ իւզրէ թասրիֆ օլունուր, ամմա
 թիւրքի լաֆզլար օլունմազ: Մէսէլա, Ֆերհան,
 ա՛շըֆան, +եսան տէնիլիպ՝ +իմէյան, Գարբայան տէ-
 նիլմէզ:

Իւլէննճի. Մ.րապի լաֆզլար՝ գա՛րտէի ա՛րա-
 պիյէ իւզրէ թասրիֆ օլունուր, ամմա թիւր-
 քի վէ ֆարսի լաֆզլար օլունմազ, նէթէ-
 քիմ՝ Ֆաւլէի, Բալիպան, Ֆարսիֆ տէնիլիպ,
 Գարբայան, սօֆէյան տէնիլմէզ:

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

ՍԸՅԱԹ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

114 Իսֆի վասֆ եախօտ «լիֆ» պիր իամին հալ ու
 քէյֆիյէթի պէյանը իչիւն օլ իամէ ի՛լավէ օ-
 լունան լաֆզ տըր:

Օլ իամէ մէվսուֆ տա տէնիլիր, մէսէլա՝ պե-
 յե+ ե՛վ, «եր+եշ պարիբ, պէյազ +եազըր ի՛պարէլէ-
 րինտէ պեյե+», «եր+եշ վէ պէյազ լաֆզլարը՝ սըֆաթ
 օլուպ ե՛վ, պարիբ վէ +եազըր իամլէրինին հալլարը-
 նը թա՛րիֆ էատը, վէ պու իամլէր մէվսուֆ
 (եա՛նի վասֆ օլունմուշ) տըր:

ՖՍՍԼԻ ԷՎԷԼԻ

ՍԸՖԱԹԸ ԹԻԻՐՔԻՅԷ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

115 Սըֆաթը թիւրքիյէ իքի գըամ տըր , սէմա՛յի վէ գըյասի : Սէմա՛յի՝ իշիտիպ պէլլէմէք իլէ գասլթ օլունան քելլիմէլէր տիրլէր կէլ , *սըլլէ , գըսսս կիպի :*

116 Գըյասի՝ գա՛խտէ իլէ պէլլէնկէն քելլիմէլէր տիր , շէօյլէ քի կէրէք թիւրքի , վէ կէրէք ֆարսի , վէ եախստ ա՛րապի օլան իամլէրին ախըրընա էտաթը նիսպէթ օլան լէ , լէ՝ վէ լէ , լէ ՚իլավէ գըլընտըգտա սըֆաթ օլուրլար , *պըսսլէ , սըլլէ , +էֆլէ , սէվիլէլէ , շըրլէ , փրիլէլէլէլէլէլէ , րէրուլէ կիպի :*

117 Իամլէրին ախըրընա ճէ , շէ ՚իլավէսի իլէ միւնասիպէթ իֆատէ էտէն սըֆաթ օլուրլար՝ *սըլլէլէ կիպի , նիթէքիմ՝ սըսսսլէ լէսան , եա՛նի ա՛րապլարա միւնասիպէթի օլան լիսան :*

Իամլէրին ախըրընա սի ՚իլավէսի իլէ թէշպիհ իֆատէ էտէն սըֆաթ օլուր՝ *իմիհանսի կիպի , նէլթէքիմ՝ իմիհանսի շէյլէր :*

118 Պիր թագըմ՝ սըֆաթ տախի ֆի՛իլլէրտէն միւշթագգ օլուպ՝ ֆի՛իլլէն մատտէի ապլիյէյէ լագըմ՝ կէլէն հարէքէ իլէ + , գ ՚իլավէսի իլէ թէշքիլ օլունուր , *րիլէլէ , սըլլէ , րիլլէլէ , գըրըր , լէլէլէլէ , սըլլէ կիպի :*

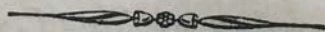
119 Սայր պիր սընըֆ տախի +ն, ղըն 'իլավէսի
իլէ օլուր, +է+ն, րաւղըն, ժէշէն, «ընղըն, րի-շ-
կի-ն, եօրղըն կիպի :

120 Պա'ղէն տախի հասըլը մաստարա (բայ ա-
նուն) և 'իլավէսի իլէ թէշ-քիլ օլունուր, է-
ղըլը, էաթըշըթըլը, օթ-նաթըլը, «էվի-լի-», «էվի-թըլի-
կիպի :

121 Պաշղա պիր սընըֆ տախի +ն, կն, ղըն,
ղն 'իլավէսի իլէ թէշ-քիլ օլունուլ իֆրաթ մա'
նասընա շամիլ տիր. էշէն'կն կիպի քի, զիյատէ
իշիտիճի տէմէ.ք տիր :

122 Պիր տախի պունուն Ն եէրինէ ճ 'իլավէսի
իլէ օլուր, րիւկնճ, րաւկնճ կիպի քի զիյատէ պի-
լիճի, զիյատէ տալըճը տէմէ.ք տիր : Ֆաղաթ
պունըր սէմա'ի օլուլ' հէր պիր մաստարտան
կէլմէզ :

123 Սըֆաթը թիւր-քիյէտէ քէմիյէթ վէ քէյ-
ֆիյէթէ 'իթիպար օլունմայրալ՝ ճէմ՝ գըլընմա-
սը, էախօտ մուէննէս օլտուղու եօզ տուր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ՍԸՖԱԹԸ ՖԱՐՍԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

124 Ֆարսի սըֆաթըր տախի թիւր-քի սը-
ֆաթըր մաղամընտա գուլլանըլըր, «իյան ճաթ»,
«իյան ր-րո-պա», «իյան լիպա» կիպի :

125 Գա'իտեի Փարսիյէ իւզոէ տախի կէլիպ' մէվսուֆ սըֆաթա թէզատտիւմ էտէր, վէ արա- յա էտաթը րապթ իչիւն' ի, է-, ը, ո- վազ' օլու- նուր, շէնն ի իս-պ կիպի :

126 Սըֆաթը Փարսիյէ տախի իքի գըամ' եա'նի սէմա'ի վէ գըյասի տիր, սէմա'ի' սէյան, ո-րէ կիպի :

127 Գըյասի' գալայիտ իլէ զապթ օլունան լաֆղլար տըր, շէօյլէ քի ախըրընա էտաթը նիսպէթ օլան ի, վէ եախօտ մէն, վէ նոտ էտաթ- լարը կիպի, 'իլավէ գըլընան իամէր' սըֆաթ օ- լուր, շիրպի, ֆայսեմէն, որերոնոտ քի շիրազլը, վէ ֆայտէլի, վէ տերալի տէմէք տիր :

Պու էտաթլարտան մէն' նիսպէթ պէյանը օ- լուպ' լէ եէրինէ կէլիւր, նոտ իսէ' շէքէն եա է- տէն մա'նասընա տըր : Նիսպէթ պէյան էտէն ի հարֆա պա'ղէն պիր տէ ն 'իլավէ օլունուր, ո- թէշն կիպի :

128 Թիշպի : Իշպու էտաթլար' ա'րապի իամ- լէրէ տախի 'իլավէ օլունուպ' ֆարսիճէ սըֆաթ թէշքիլ օլունուր. լաքին թիւրքճէ իսիմլէրէ 'ի- լավէ օլունամազլար : Պու ճիհէթլէ ւ-թի, վէ մերհասեի մէն, վէ բանմոտ տէնիլիպ' օլունն վէ ե- շէմէն, վէ սէվկե-նոտ տէնիլմէղ. ֆագաթ իամի ա- լէմլէր պու հէօքիւմտէն միւսթէսնա օլարազ' հէր հանկը լիսանտան ալընմըջ օլուր իսէ օլ- սուն, ախըրընա նիսպէթ պէյան էտէն ի կէլէ պիլիւր, իս'նանպալէ, թիշպիցմն կիպի :

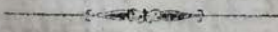
Ախրըը հարէքէլի օլան իամէ՝ է եէրինէ Վէ ՚իւ
լամէ օլունուր, Պրոսաւէ, Էրիննէվէ, Պրոսաւէ կիպիւ:

129 Իշ մա՛նասընա օլան Էար լաֆզը՝ պիր իա
մին ախրըընա ՚իլամէ օլունարազ, վասֆի թէր
քիպի սուրէթինստէ սըֆաթ թէշքիլ օլունուր,
շիվէԷար, Էրիննէվէ կիպիւ:

130 Անէ պիր «ըֆաթն» ախրըընա ՚իլամէսի իլէ
նէ մա՛նասընը իֆատէ էտէն սըֆաթ հասըլ օ
լուր, Էրիննէվէ, շիվէԷարանէ կիպիւ. Եախստ պիր
Էրիննէվէ ախրըընա ՚իլամէ օլունսուգտա, Էրիննէ
մա՛նասընը իֆատէ էտէն պիր սըֆաթ Եախըլըր,
Էրիննէ (գուլ կիպիւ), վէ Էրիննէվէ կիպիւ:

Էրիննէվէ ախրըընստա է պուլունուրստէ,
պիր է արայա վազ՝ օլունուր, Էրիննէվէ, վէ
Եախստ « պուլունուրսա՝ պիր, զիյատէ գըլը
նըր, Էրիննէվէ, Էրիննէվէ կիպիւ:

131 Տէյիլ մա՛նասընա օլան նա՝ սըֆաթլարա
թէգատտիւմ էտիպ, վէ սըզ մա՛նասընա օլան
նէ իամէրէ թէգատտիւմ էթմէյիլէ, մէնֆի
սըֆաթլար Եախըլըր, նախը, նասաշարու, պիմա՛նա,
Էրիննէվէ կիպիւ:

Ս Ը Ֆ Ս Ք Լ Ա Ր

132 Ֆարսիտէ վասֆի թէրքիպի տէնիլէն
լաֆզլար տախի սըֆաթ օլուպ տէօրթ գըամ
աղըլար:

ԷՆԷՆԵՆԻՆԻ : Գա'իտէի Փարսիյէ իւզրէ վազը՝
 օլան իղաֆէթի պէյանիյէլէրտէ միւզաֆընն Է
 հարֆը գաթ՝ օլունտուգտա , միւզաֆ իլէ միւ-
 զաֆընն իլէյհին մէճմու'ի վասֆի թէր.քիպի օ-
 լուր , մէսէլա , այ կիտէ եւ-զ մա'նասընա օլան
 ման Է բո- թէր.քիպինատէ , Է գաթ՝ օլունտուգտա ,
 մանրո-՝ պիր .քէլիմէ հիւ.քմիւնատէ օլուպ՝ այ եւ-զ
 լե- տէմէ.ք օլուր . վէ .քէզա կի-լ կիտէ եւ-զ մա'
 նասընա օլան կի-լ Է բո- թէր.քիպինատէ , կի-լբո- օ-
 գունտուգտա , կի-լ եւ-զլե- մա'նասընա օլուր .
 վէ պու հալտա պիր իամէ սըֆաթ օլա պիլիլի-
 լէր , զէնն Է մանրո- վէ շո-Է Է կի-լբո- 'խարէլէ-
 ըինատէ օլտուզու կիպի :

133 Իտինճիսի : Գա'իտէյի Փարսիյէճէ իղաֆէ-
 թի միւ.քէմմէլէ սուրէթ ինտէ միւզաֆընն իլէյհ
 միւզաֆ իւզէրինէ թագատտիւմ՝ օլունուպ՝
 վէ Է հարֆը գաթ՝ օլունարագ մէճմու'ի վաս-
 ֆի թէր.քիպի օլուր . նիթէ.քիմ՝ ֆէրմէճ Է ման 'ի-
 պարէսի աչն զիյասը մա'նասընա օլուպ՝ ման ֆէրմէճ
 իսէ՝ այ զիյալը տէմէ.ք օլուր . վէ պիր իամէ սը-
 ֆաթ օլարագ՝ մէսէլա , բո-յեման ֆէրմէճ տէնիլիրսէ՝
 աչըն զիյասը օլան եիւզ տէմէ.ք տիր :

134 Իւլէնճիսի : Գա'իտէյի Փարսիյէ իւզ-
 ըէ գուլլանըլան սըֆաթ՝ մէվսուֆ իւզէրինէ
 թագատիմ՝ օլունտուգտա , օլ սըֆաթ իլէ մէվ-
 սուֆուն մէճմու'ի՝ պիր սըֆաթ օլուր , նիթէ.քիմ՝
 Գարհէօզ մա'նասընա օլան շէշէ աչան 'խարէ-
 սինտէ աչան շէշ տէնիլատիյի վազըթ , գարահէօզ

լիւ մա՛նասընա վասֆի թէրքիպի օլուր . վէ
պու տախի պիր քէլիմէ հէօքմըւնտէ պիր իս
մէ սըֆաթ օլուր, Բըֆլը «նյա» շէճ կիպի :

135 Տեօրդէնի-նի-սի- : Փարսիտէ էմրի հաղըր
(հրամայական) օլան քէլիմէլէրին մէֆուլու
թագտիմ օլունտուգտա , մէճմու ՚ի վասֆի թէր-
քիպի գասպիլինտէն պիր սըֆաթ օլուր , բո՛նի-
սա վէ վաթա՛նի-ձէշ կիպի քի , եիւղ կէօսթէրէն վէ
վաղա՛ եաղըճը տէմէք օլուր : Իշպու Փարսի
էմրի հաղըրլարըն պէլլէնմէսի՝ իշիտիպ էօյ-
րէնմէյէ մախտուս օլտուղուն սան՝ ՚ւսաւնըր լի-
սանընտա միւսթամէլ վէ մէշհուր օլանլար
պուրատա զիքր ու պէյան օլունուր .

աղար (ինճիթ),	նիշին (օթուր),
աղա՛ (իշ),	նի-ճա (կէօսթէր),
աբ աձէր (կէթիր),	նի-ձիս , նի-ձիշ (եաղ),
աբա (զիյնէթէ),	շինա (անկլա),
աֆերին (եարաթ),	շի+էն (գըր),
ա (տօղ),	պաղ (օյնաթ վէ ֆի- տա էթ),
ալին (վուր),	պաիշ, պաիշա (պաղըշլա),
էֆա, ֆէա (արթըր),	պար (եաղարըր),
էֆրա-ղ, ֆէրա-ղ (փարլաթ),	պաֆ (տօղու),
բաղ (եաղմա էթ),	պէնպ (պաղլա),
բապ (պիւք),	պէր (կէօթիւր վէ թաշը),
բան (օգու),	պին (կէօր),
բար (եէ),	պի-բ (քէս),
բըրաշ (թըրմալա),	սաղ (տիւղ, եափ, էթ),
ճալ (սիւր),	սապ (սիւրթ),
նին (գօ) :	

ոսղ (եազ),	ժեշ (փիշիւր),
ոսն (պիլ),	ժեհնո (պէյէն),
ոսր (թութ),	ժեց (ուչ),
ոն (վեր),	ժերո (ղիյնէթլէ),
ոնղ (տի.ք),	ժեն (դօփար),
րան (թարտ էթ),	ժեշ (չէ.ք),
ջեո (էրիշ),	ժեղ (էօլտիւր),
ջեան (էրիշտիւր),	ժեղա (աչ),
ջեոյո (գափ),	ժեոյ (վուր վէ գադ),
ջեոյ (սիւփիւր),	

Իշպու վասֆի թէր.քիպի՝ է.քսէրիյէ պիւր լաֆիզ կիպի միւթթասըլ եազըլըր, ին-լըո, սիճո, արեւոսր կիպի :

136 թեհնային = Իսմ պասպընտա զի.քըր օլունան գա՛րաէի իւմիւմիյէ (113) իգթիզասը իւզրէ, կէրէ.ք վասֆի թէր.քիպիւյէրտէ, վէ կէրէ.ք սուրէթի ակսըրատա էլֆազըր ա՛րապիյէ տախի գուլլանըլըր . Գամբրո, Գամբ լնալլէ, Խօշ սեօնպէլէ, Կոթիթէ շինաս, Խնայէնեար, ա՛գիւանէ, ապոյանէ կիպի . լաքին թիւր.քի լաֆիզլար պու մէվգի՛լէրտէ գուլլանըլմազլար, մէսէլա՝ վասֆի թէր.քիպի օլարապայրո, այթօղըշ, ին-զէլէօնպէլէ, Խնօշինաս, Երթըմ-ժեար, Գօլայանէ, շէվէլէյանէ տէնիլմէզ :

137 Սըֆաթը ֆարսիյէտէ քէմիլիթ, եակսօտ քէյֆիլիթէ ՚իթիպար օլունմազ :

ՅՍՍԼԸ ՍՍԼԻՍ

ՍԵՅԱԹԸ Ա՛ՐԱՊԻՅԵ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

138 Սըֆաթը ա՛րապիյէ տախի սըֆաթը թիւրքիյէ մագամընտա իսթի՛մալ օլունուր, Վա՛սը՛ եվ, Վասը՛ իսան, Վասը՛ պէյն կիպի: Սըֆաթը ա՛րապիյէ տախի ա՛հմա՛ն վէ եախօտ գըյասէ տիր: Սէմա՛ր՛ հասան, գասպին կիպի:

139 Գըյասէ՛ իսիմլէրին ախըրընա նիսպէթ պէյյանը օլան է՛ ասըլ ա՛րապիտէ թէշտիտլի (եա՛նի իքի է) իտէտէ՛ լիսանը օ՛սմանիտէ թէշտիտպիզ օգունմաղըլա, ֆարսի նիսպէթ պէյյանը օլան է՛ տէն ֆարգը եօզ տուր: Պու ճիհէթլէ Պալլասորէ օրնէլրէտրէ, պու է՛ ֆարսի օլմագ իհթիմալը օլտուղու կիպի՝ ա՛րապի օլմագ իհթիմալը տա վար տըր:

140 Սըֆաթը ա՛րապիյէտէ +եյճեյէնէ՛ ՚իթիպար օլունուպ՝ պիր սըֆաթըն ախըրընա էտաթը թէէննիս է՛ ՚իլավէ օլունմաղըլա մուէննէս գըլընըր, Վերթոմ՝ Վերթոմէ, Վըլլոբ՝ Վըլլոբէ, Վահիր՝ Վահիրէ, Վեմլեպիմ՝ Վեմլեպիմէ, Մալէ՛ Մալէյէ, Խարեճի՛ Խարեճիէ կիպի:

141 Սըֆաթը ա՛րապիյէտէ քէմմիյէթէ տախի ՚իթիպար օլունուպ՝ հէր հալտէ իամլէր կիպի ճէմ՝ գըլընըր, Վերթոմին, +եաթլն, ճահիլ՝ ճիսհալ, ա՛րէլ՝ ա՛րէլա կիպի:

142 Թե՛նայի՛ն : Պու սուրէթտէ սըֆաթլար՝ եալլընը պուլուննատուգլարը հալտէ , իսմէր կիպի թասրիֆ օլունուր իսէտէ՝ ա՛րապի սըֆաթլարըն ճէմ՛ինտէ եինէ մէվսուֆլարըն հալընա պագըլըր . շէօյլէ քի էյէր մէվսուֆ ա՛գլ սահիպի միւղէ.ք.քէր իսէ՝ սըֆաթլար ճէմի՛ միւղէ.ք.քէրի սալիմ , եախօտ ճէմի՛ միւղէսսէր սիզասը իլէ ճէմլէնիւր , «՛էէէն» «-էէէ» կիպի քի , ա՛գիլ ատէմլէր տէմէ.ք տիր . վէ էյէր ա՛գլ սահիպի մուէննէս օլուրսա՝ սըֆաթլար ճէմի՛ մուէննէս սիզասը իլէ ճէմլէնիւր . «-էէէ» կիպի քի իթլագ օլունմուշ օլան գարըլար տէմէ.ք տիր . վէ էյէր ա՛գլ սահիպի օլմագ իսէ՝ քէզալի.ք ճէմի՛ մուէննէս սիզասը իլէ ճէմ՛լէնիւր , «-էէէ» կիպի քի , միւշ.քիւլ օլան ումուր եախօտ միւշ.քիւլ մաստտէլէր տէմէ.ք օլուր . վէ եախօտ ճէմ՛ միւղէսսէր սիզասը իլէ ճէմ՛լէնիւր , «-էէէ» կիպի քի , միւհիմ իշլէր տէմէ.ք օլուր : Ճէմի՛ միւղէ.ք.քէրի սալիմ սիզասը ի.քի շէյէ մէրպութ տուր . պիրի՛ ա՛գլ սահիպի օլմագ , տիկէրի ախըրը քէլիմէտէ է օլմամագ տըր . պու ճիհէթ իլէ սըֆաթլարըն մէվսուֆլարը ա՛գլ սահիպի օլմատըղճա պու սիզա իլէ ճէմ՛լէն մէզլէր :

143 Պունըարտան պաշգա պիր թագըմ՛ սըֆաթ վար քի , մաստարլարտան մէէխուղ օլմուշ , վէ պու տայմա իսմի ֆա՛իլ մա՛նասընա տըր . վէ օնլար սախի սէմա՛ի օլուպ պիր դա՛իտէ

Թահթընտա տէյիլ տիր, հի-անտէն՝ հասան, գո-
դո-հտան՝ գապին, սեյապէ-թատէն՝ սեյթ կիպի :

144 Լիսանը օ՛ամանիտէ քէսրէթ իւզրէ գուլ-
լանըլան ա՛րապի սըֆաթլարտան պիրիսի՝ ֆա՛-
իլ վէզնի օլուպ՝ ճէմ՝ միւ.քէսսէրի ֆէ՛ւլ, էֆ՛ւլ,
ֆո՛ւլ, էֆէ՛լ, ֆէ՛ւլ վէզնլէրի իւզրէ կէլիր + է-
րէ՛մ՝ + էր՛մ, շէրէֆ՝ էշր՛ֆ, նոպի՛մ՝ նոպի՛մ, սոպը՛մ՝ սո-
պը՛մ, շէթիթ՛ շէթիթ կիպի :

145 Պունտան պաշգա Լիսանը օ՛ամանիտէ
քէսրէթ իւզրէ միւսթա՛մէլ օլան փէ.ք չօգ ա՛-
րապի սըֆաթլար վար սըր քի, ֆի՛րլլէրտէն
միւշթազգ օլտուզլարը ճիհէթլէ սըֆուլ զե-շ-
թադէ տէնիլիր. պունլար ֆի՛րլ պապընտա պէ-
յան օլունաճագ սըրլար :

146 Նիսպէթ պէյան էտէն ի իլէ սըֆաթ օ-
լան քէլիմէլէրտէ տալի գա՛իտէյի միւթապա-
գաթա ըիյայէթ լազըմ՝ սըր, Լիսանը ա՛րապի, գա՛ն-
աբէ արապիյէ, + իթապի ֆարաբի, + իթապի ֆարաբիյէ, իթիթի-
էճնէպի, էլիթիյէ էճնէպի կիպի . հաթթա պա՛ղէն
մէվսուֆ գաթ՝ օլունուպ՝ եալնըզ սըֆաթ իս-
թի՛մալ օլունտուգտա պիլէ՝ իշպու մութապա-
գաթ լազըմ՝ սըր. արաբիլիյէ, իարիթիյէ, մալիյէ կի-
պի քի, սոմո-րոս արաբիլիյէ, սոմո-րոս իարիթիյէ, սոմո-
րոս մալիյէ տէմէ.ք տիր . վէ Ռարիթի ալէթիյէ, Ռարիթի
սեյֆիյէ, Ռարիթի գալէթիյէ կիպի քի Ռարիթի + իսպարը ա՛-
լէթիյէ, Ռարիթի սոթերայի սեյֆիյէ, Ռարիթի բեճուլը գալէ-
թիյէ տէմէ.ք օլուր, վէ Տիթիպի հարպիյէ կիպի քի,
Տիթիպի ֆի-նի-նի հարպիյէ տէմէ.ք տիր . վէ պա՛ղէն

իշպու մէվսուֆ պիւթիւն ունուտուլուպ եալը-
նըզ սըֆաթ պիր շէյէ իամ օլուր, Մահմադայե
կիպի քի, ապընտա Սեֆիւնէ Մահմադայե աէ-
մէք տիր:

147 Նիսպէթի ա'րապիյէ պէյան էտէն ի'
թիւրքի վէ ֆարսի լաֆղլարա 'իլավէ օլունա-
մազ. մէսէլա, «էհայե տէնիլիր, լաքին օգէյէ վէ
Բերէյե տէնիլմէզ, ֆազաթ մահայե վէ Ֆերէյե զալա-
թը մէշհուր օլարագ միւսթամ'մէլ տիր:

148 ԳՍՅՏԻՅԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ: Պա'զէն մէվ-
սուֆլար գաթ' օլունուպ եալընըզ սըֆաթլար
գուլլանըլըր. վէ պու հալտէ իամէրտէ ճարի
օլան գա'իտէլէր ա'լէլ ումում օլ սըֆաթլարտա
տալսի ճարի տիրլէր. իե-զէլ «եվէլեր' շերէնէլեր «եվէլ-
Ֆըլ, պիշարէյե պաթմալը, պիտեսանի կեօզէլմեթլե, ա'լմ
մաթպուլ գո-ր, ճի-հհալե 'իլիպար օլլանազ, հէր պազ-
շահիդէյե էլե «ապիլ օլլ-ր, ճիւմէլէրլ'նտէ պուլու-
նան սըֆաթլար կիպի:

ՍԸՖՍԹ ՏԷՕԻԹ ԳԸՍՄ ՏԸՐ

149 Էվվէտիտէ: Սըֆաթը «ալէյե գիւր, սէպղաթ է-
տէն միսալլէր կիպի:

150 Իտիւնիտէ: Սըֆաթը իֆրաթիյե օլուպ' մա'նաի
վասֆընըն շիտտէթ վէ գուվվէթ իւզրէ օլմա-
սընը իֆատէ էտէր: Թիւրքէտէ պունուն է-

տաթը՝ քէ+ , շէ , զէյաթէ վէ զայն լափղլարը տըր :
 Պու էտաթլար՝ կէրէ.ք թիւր.քի վէ կէրէ.ք ա՛-
 րապի վէ ֆարսի օլան սըֆաթլարա ՚իլավէ օ-
 լունուր , վէ տա՛յմա սըֆաթտան էվվէլ դօ-
 նուլուր . քէ+ սէյան , շէ կէ-զէլ , զէյաթէ րէրթէֆէնթ ,
 զայն Վաա՛ կիպի :

151 Սայր էտաթը իֆրաթիյէ վար տըր .քի ,
 (եա՛նի բէ+ , բո՛ք) , սըֆաթըն ախըրընա իլավէսի
 իլէ սըֆաթը իֆրաթիյէ թէշ.քիլ օլունուր , կէ-
 շէլբէ+ , աւա՛րթէ կիպի :

152 Պիր տախի պիր թագըմ՝ պի մա՛նա հէ-
 ճէլէր՝ սըֆաթըն իլ.ք հէճէսինէ իմթիսալ էտէ-
 րէ.ք՝ թագաիմ՝ օլունմաղըլա սըֆաթը իֆրա-
 թիյէ թէշ.քիլ օլունուր . ա՛ք ա՛ք , րո՛ րօղըրո՛ , քո՛-
 քո՛րո՛ , սի՛ սէյան կիպի :

153 Ի-շէ-նէի-սի- : Սըֆաթը Ռա՛շէլէյէ օլուպ՝ մա՛-
 նայր վաաֆընըն զա՛ֆ վէ գըլլէթ իւզրէ օլմա-
 սընը իֆաատէ էտէր : Ախըրընա ճէ , ճա էտաթը
 ՚իլավէ գըլընմաղըլա պու սըֆաթլար թէշ.քիլ
 օլունուր . Խա՛ֆէֆճէ վէ աղըրճա կիպի .քի , պիւ աղ
 Խա՛ֆէֆ վէ պիւ աղ աղըր տէմէ.ք օլուր :

154 Տեօրթի-նճի-սի- : Սըֆաթը Ռա՛ֆէլէյէ տիր .քի ,
 տիկէրէ նիսպէթ իլէ պիր շէյին ֆաղիլէթինի
 պէյան էթմէ.ք իշիւն , լիսանը թիւր.քիտէ էտա-
 թը թափղիլ օլան էն , րա՛նա լափղլարը իլէ գուլ-
 լանըլան սըֆաթլար տըրլար :

Պու էտաթլար տախի թիւր.քի վէ ա՛րապի
 վէ ֆարսի .քէլիմէլէրէ մանզում՝ օլուրլար , է՛ն

կե-զեւ, Կահա կե-զեւ, Էն շեֆես, Կահա շեֆես, Էն Կեւ-
+ե-շա, Կահա Կեւ +ե-շա կիպի: Պա՛ղէն տախի է-
տաթը թափզիլ գաթ՝ օլունուր. նիթէքիմ՝ Կո-
օնորան կե-զեւ Կեւ տէնիլաքտէ, Կահա կե-զեւ Կեւ
տէմէք օլուր:

155 Պարտիտէ էտաթը թափզիլ օլան Բեր լափզը
տախի գուլլանըլըր, +է՛՛ +է՛՛Բեր, Կե՛՛ Կե՛՛Բեր կիպի:

Պու էտաթ քէլիմէնին ախըրընա գուլլանը-
լըր, Ֆագաթ եալընըղ ասըր Ֆարսի վէ ա՛րա-
պի օլան քէլիմէյէ ՚իլալէ օլունուպ՝ ասըր թիւը-
քի օլան քէլիմէյէ ՚իլալէ օլունամաղ. մէսէլա,
Կուլ Բեր, վասը Բեր տէնիլապ՝ կե՛նէ Բեր վէ կե-զեւ
Բեր տէնիլմէղ:

Իշպու Բեր էտաթը տախի էտաթը թափզիլ
օլարագ՝ գուլլանըլըր կիպի՝ սըֆաթը իֆ-
րաթիյէ մագամընտա տախի գուլլանըլըր, մէ-
սէլա, ԿուլԲեր տէնիլաթտէ, Կահա Էե-+սե+ մա՛նասը
իֆատէ օլունտուղու կիպի՝ զէ+ Էե-+սե+ մա՛նա-
սընտա տախի իսթի՛մալ օլունուր:

Պա՛ղէն պու Բերէ Էն ՚իլալէ օլունարագ
գուլլանըլըր, ԿուլԲերէն կիպի:

156 Ա՛րապիտէ սեղա է Բաֆգիլ՝ քէլիմէյէ պիր
շէյ զամմ՝ օլունամասը իլէ օլմայըպ՝ քէլիմէնին
թէպտիլաթը իլէ վագը՝ օլուր:

Պունուն ուսուլու պու քի, Ֆա՛նէ վէզնինատ օ-
լան Է՛ֆալ կէլիըր, +ԷրԷ՛՛ ԷրԷ՛՛, +Կե՛՛ ԷԿե՛՛, ԳուլԷ՛՛
Գուլ կիպի:

157 Պունըլար գա՛իտէյի ա՛րապիյէ իւզրէ կէ-

լինճէ ետքե՛մ Էննաս վէ աբժա եւ աբժաւ վէ գա'խտէյի
Փարսիյէ իւզրէ կէլինճէ՝ ետքե՛մնաս վէ աբժաւ աբ-
ժաւ վէ գա'խտէյի թիւրքիյէ իւզրէ կէլինճէ,
նասըն ետքե՛մ վէ աբժաւն աբժասը տէնիր :

158 Սիղայի թափզիլիյէնին մուէննէսի է իլէ
օլմայըլ՝ պէլքի ֆո'նէ սիղասը տըր ,նիթէքիմ՝
նէնն մուէննէսինտէ ո'ւնէ տէնիլիւր . վէ ահան՝
հեռնէն : Իշպու ֆո'նէ սիղասը՝ լիսանը 'օսմա-
նիտէ փէք նատիր գուլլանըլարդընտան ,թափ-
զիլ սիղալարընըն մուէննէսի էքսէրիյէ լիսանը
'օսմանիտէ գուլլանըլամազ . մէսէլա , եհե՛մ օլն
Բոսաք վէ աբժա օլն ընէյէն տէնիլէքէք գա'խտէյի
թիւրքիյէն կէլիւր : Գա'խտէյի Փարսիյէն է-
նէմ լաֆզը՝ մէվատէ , վէ ագվա լաֆզը՝ ըն-
վայէթէ սըֆաթ գըլընամազ :

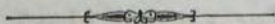
159 Պու սիղայի թափզիլիյէ պա'ղէն ճէմ՝
մազամընտա տախի գուլլանըլըր . միւֆրէտ
մազամընտա ետքե՛մ նասաքը տէնիլիւր՝ ճէմ՝ մա-
զամընտա ետքե՛մ նասաքն որը տախի տէնիր :

Պու սըֆաթլար ճէմի՝ միւզէքքէրի սալիմ
սիղասը իլէ ճէմ՝լէնիւր՝ մէսէլա ,ետքե՛մն . վէ ճէ-
մի՝ միւքէստէր սիղասը իլէ ճէմ՝լէնիւր աեռքի՛մ
տէնիլիւր :

Ներհ : Պու սիղա իւզրէ կէլիւր՝ քէնտիսինտէ թափզիլ մա-
նասը օլմայն պիւր թազըմ՝ սըֆաթը ապլիյէլէր վար տըր քի , օն-
լարըն տախի ախըրընա էտաթը թէէննիա (ե) կէլէմէյիւր՝ մուէն-
նէպէրի = իլէ օլուր , ահե՛ր հա՛հըս կիպի . լաքին օնլար ահե՛-
ր վէ ահե՛ր վէզնի իւզրէ ճէմ՝լէնամզըլէր :

ԷՍՄԱ Ի Ա՛ՏԱՏ (Թուական ամական)

160 Իամի ա՛տէտլէր , եա՛նի սայրլարըն աալ
 լարը՝ սըֆաթ մագամընտա տախի կէլտի.քլէրի
 ճիհէթլէ, իշպու պասպէ ՚իլավէ գըլընմըշ տըր :
 161 Էամաի մէղքիւրէ տէօրթ գըամ տըր :

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԷԼ

Պու աւելի օլուպ՝ նէֆսի ա՛տէտլէրին իամ
 լէրի տիր , վէ պիրտէն պինէ գատէր , իւշ
 մէրթէպէ ՚իթիպար օլունուպ՝ ահա , եա՛նի
 պիրլէր . աւրա՛ն , եա՛նի ծնլար . յիւն , եա՛նի
 եիւզլէր :

Ա՛ՏԱՏԸ ԱՍԼԻՅԷ Ի ԹԻԻԲԻՅԷ

162 Ահա՛ր՝ պիրտէն սօգուզա գատար օլան
 սայրլար տըր , քի պե , ետե , ե-շ , րեօրն , պեշ , աւնը ,
 եեթի , սեթիշ , րօգու-շ տուր :

՚Աւրա՛ն՝ ծնտան սօգսանա գատար օլան ա՛
 տէտլէր տիր , քի ծն , եեթի , օնու-շ , քըրէ , եււե ,
 աւնմըշ , եեթիշ , սեթսէն , րօգսան տըր . անճագ պուն
 լար ըասի ա՛շրաթ օլուպ՝ հէր պիրինին ախը-

ըրնա ահատըն պիրինի 'իլավէ իլէ, սայրլար
թէվէլիւտ էտէր, օն ունը, օն իտի, օն է-ը իլա ա-
խըրըյհի . երեօ ունը, երեօ իտի, երեօ է-ը վէ նի-
հայէթինէ պունլար կիպի :

Մէյ-ն' երևզաէն տօգուզ երևզէ գատար օլան
սայրլար ալըր, քի էվվէլ-քիսինատէ երևզ լաֆզը
գուլլանըլըպ' պագիսինին էվվէլինէ ահատտան
պիրինի 'իլավէ իլէ իսթի'մալ օլունուր, էտի էէ-ը,
է-ը էէ-ը, վէ թա ոօգուզ էէ-ըէ գատար պէօյլէ
սայրլըր . վէ արա եէրատէ օլան սայրլար' միյաթ-
տան հէր պիրինին ախըրընա ահատ վէ ա'շ-
րաթ 'իլավէ օլունարագ գուլլանըլըր, էէ-ը ունը,
էէ-ը իտի, էէ-ը է-ը կիպի, վէ պէօյլէ նիհայէթէ
գատար . էէ-ը երեօ ունը, վէ պէօյլէ նիհայէթի-
նէ . իտի էէ-ը օն իտի վէ նիհայէթինէ պէօյլէ' թա
տօգուզ երևզ տօգսան տօգուզա գատար սա-
յրլըպ' ա'տէտ ի պին տէրէճէսինէ կէլիպ' տօ-
գուզ երևզ տօգսան տօգուզուն եօգարըսընա
--լ-ժ տէնիլիր :

Պունտա տախի իւշ մերթէպէյէ 'իթիպար
օլունուր, եա'նի' ահաթի ուլ-ժ, ա'շրաթի ուլ-ժ, օն-
յաթի ուլ-ժ տէնիլիր . ահատի ուլուֆ' պէնարէն ոօ-
գուզ ունէ գատար, ա'շրաթի ուլուֆ' օն պէնարէն
ոօգսան պէնէ գատար, միյաթի ուլուֆ' էէ-ը պէնարէն
ոօգուզ էէ-ը պէնէ գատար . վէ պու մերթէպէլէ-
րին հէր պիրինատէ տիկէր իւշ մերթէպէլէր 'ի-
լավէ օլունուր, մէսէլա պէն ունը, պէն օն ունը, պէն
էէ-ը ունը կիպի սայրլըր . վէ ուլուֆուն ահատար

մերթէպէսի՝ ա՛շրաթընա , վէ աշրաթը մերթէպէսի՝ միյաթընա մանգում օլուր , օն պէր պէն , եի-ը օն պէր պէն կիպի :

163 Միյաթի ուլուֆտա եի-+ թա՛պիրի տախի գուլլանըլարագ , պէր եի-+՝ եա՛նի եի-ը պէն , ի+է եի-+՝ եա՛նի ի+է եի-ը պէն , թա նիհայէթինէ գատար պէօյլէ սայըլա պիլիր իսէ տէ , եիւ-ք թա՛պիրի եալընըզ մալիյէ իսթիլահը օլուպ՝ ֆէննի հիսապ վէ հէնտիսէ էսհապը պէյնիստէ գուլլանըլմագ :

164 Պու մերթէպէլէրին իլէրիսինէ +եբբ-է տէ նիլէրէ-ք՝ օն քէրրէ եիւզ պինտէն պաշլայըպ իլէրիսի պէօյլէ քէրրէ ՚իլավէսի իլէ սայըլըր իսէ տէ , օն քէրրէ եիւզ պինէ լիսանը էֆրէն-ճիտէն ալընանն Ռիճն լաֆիզը գուլլանըլըպ՝ ահատ , վէ ա՛շրաթ , վէ միյաթ ՚իլավէսի իլէ Գու-ը եի-ը Գոֆսան Գոֆու-ը Ռիճնա գատար սալըլըր :

165 Ա՛տատը սուլէյէ է ֆարսէյէրէն լիսանը օ՛տու նիտէ նատիր օլարագ՝ գուլլանըլան ահատ տըր , եե+ , Գո- , սեհ , շար , եախօտ շեհար , ֆէնը , շէշ , հէֆէ , հէշէ , նի-հ : Եիւզ մա՛նասընա օլան սապ՝ վէ պին մա՛նասընա օլան հեղար լաֆիզլարը՝ էքսէրիլէ գուլլանըլըր , սապ պար , հեղար +եբբէ կիպի :

166 Ա՛տատը սուլէյէ է ա՛րապէյէ Գաթի քէզալի-ք լիսանը օ՛ամանիտէ փէ-ք նատիր գուլլանըլըր . ահատը պուլըլար տըր՝ ահապ , ինան , սելաս , էրդ-՝ ի-ոնէ , սիլիլէ , սապա՛ , լիսնէ , լիսա՛ :

Ա՛շրաթի տախի պուճար տըր՝ ա՛շրա , աշրին ,
 ախլին , երպա՛ին , խամանն , ախլինն , սապա՛ին , լուհինն ,
 լինա՛ին = Եիւզ մա՛նսարնա մա՛ վէ պին մա՛նա
 սրնա եւճ գուլլանըլըր :

Ահատըն ճէմի՛ , ահադ , ա՛շրանըն ճէմի՛ , աշրախ ,
 միանըն ճէմի՛ , մեյախ , էլֆին ճէմի՛ , ախլ-ճ վէ
 ալաճ կէլիր :

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

167 Ա՛ՏԱՏԸ ՎՍՍՖԻՅԷ տիր քի սըֆաթ մա
 դամընտա գուլլանըլան սայըլար տըր : Թիւրք-
 ճէ էամա ի ա՛տատտան հէր պիրինին ախըրը-
 նա Բնճ ՚իլավէսի իլէ ա՛տէտի վասֆի օլուր .
 ախրինճէ , էախնճէ , էալախնճէ- կիպի :

Շերհ : Ապը ա՛րապի օլան էպինրա իլէ էվէլէ քէլիմէլէրինին
 ախըրընա Է լաֆը ՚իլավէ օլունարագ՝ ախրինճէ մագամընտա իս-
 թի՛մալ օլունուպ՝ էպինրա Է , էվէլէլէ աէնիր :

Իլ լաֆը տախի պիրիննճի մա՛նսարնտա օլարագ՝ պու գա-
 պիտէն տիր . էլ պապրէ կիպի :

168 Ֆարսի ա՛տատը վասֆիյէ՛ լիսանը օ՛ամա
 նիտէ միւսթա՛մէլ աէյիլ տիր :

169 Ա՛րապէ ա՛րապը վասֆիյէսի՛ էքսէրիյէ օնա գա-
 տար իսթի՛մալ օլունուպ՝ էվէլէլէ , սանի , սալա , բա-
 պի՛ , խախ , սապիս , սապի՛ , լուսին , լուսի՛ , ա՛շիւր աէ-
 նիլիր . վէ պուճար լիսանը օ՛սմանիտէ իքի
 սուրէթլէ գուլլանըլըր : էվէլէլէսի՛ ախըրըլըր-

նա ... , եախօտ են՝ իլապէսի իլէ օլուր . նէթէքիմ՝
եզվէլ , սանէյեն , վէ նիհայէթինէ գատար , տէնի-
լիր : Ի+ննհիս՝ մէվսուֆու իլէ պերապէր գուլլա-
նըլըր , պար եզվէլ , պար սանէ կիպի :

Պու սուրէթտէ էյէր մէվսուֆ մուէննէս օ-
լուրսա՝ պու ա՛տատը վասֆիյէ տախի մուէն-
նէս գըլընըր : էվվէլ լաֆգընըն մուէննէսի ու-
օլուպ՝ պագիսի է իլէ մուէննէս գըլընըր , սանէ-
յէ , սուլիսէ կիպի :

ԳԼՍՄԸ ՍԱԼԻՍ

170 Ա՛ՏԱՏԸ ՔԷՍԻՐԻՅԷ տիր , քի պիր ա՛-
տէտին գըամը մուա՛յէնինի պէյան էտէր , ե-
րը՝ է-չտէ պիր , պեօրնպէ պիր կիպի , վէ նիհա-
յէթի ա՛տատա գատար պէօյլէ իսթի՛մալ օ-
լունուր :

171 Պո-չո-թ լաֆգը տախի՝ պու գապիլտէն
օլարագ՝ միւրէքքէպ ա՛տէտէրտէ գուլլանը-
լլալ՝ վէ եարը՝ մա՛նասընա տըր . նիթէքիմ՝ պէշ
պո-չո-թ , պէշ վէ եարը՝ տէմէք տիր :

172 Ֆարսիտէն եալընըզ եարըմ՝ մա՛նասընա
օլան նի՛ գուլլանըլըր :

173 Ա՛րապիտէն Նը՛ֆ՝ եա՛նի եարըմ . պա՛ղը
եէրլէրտէ Նի-Ն թէլէֆֆիլըզ օլունանն աի-լ՝ եա՛-
նի իւչտէ պիր . բո-պ՝՝ եա՛նի տէօրթտէ պիր :

Եւստի՛ եա՛նի պէշտէ պիր . Եւստի՛ եա՛նի ալթըտա
 պիր . Եւստի՛ եա՛նի եէտիտէ պիր . Եւստի՛ եա՛նի
 սէքիզտէ պիր . Եւստի՛ եա՛նի տօգուզտա պիր .
 Եւստի՛ եա՛նի օնտա պիր իսթի՛մալ օլունուր . վէ
 մուխթատար օլմագ իշիւն՝ էքսէրիյէ պու ա՛
 տատը քէսրիյէ գուլլանըլըր . պա՛ղէն տախի
 պունըարա ա՛տատը թիւրքիյէ մանգուլմ օլուր ,
 Եւստի՛ եւստի՛ Եւստի՛ կիպի . վէ պա՛ղէն թէսնիյէ
 գըլընըրըլար , Եւստի՛ Եւստի՛ կիպի . վէ պա՛ղէն
 ա՛րապճէ ճէմ՛լէնիրլէր , Եւստի՛ Եւստի՛ կիպի , վէ
 իշպու ճէմ՛լէրէ պա՛ղէն ա՛տատը ապիյէ ի ա՛
 րապիյէ սըֆաթ օլարագ գուլլանըլըր , Եւստի՛
 Եւստի՛ ($\frac{3}{4}$) , Եւստի՛ Եւստի՛ ($\frac{4}{5}$) կիպի :

ԳԼՍԹԸ ՐԱՊԻ՛

174 Ա՛ՏԱՏԸ Թէ՛վՁիճիճի տիր , քի միւսա
 վաթ իւզրէ պիր Փըրգայա պիր միգտարըն
 թա՛յինինէ , եախօտ պիր Փըրգանըն թագըմ՛
 թագըմ օլմասընա տէլայէթ էտէր , նիթէ
 քիմ՛ հե պեբնիշ Եւստի՛ Եւստի՛ վէրինիգ տէնիլ
 տիքտէ , Եւստի՛ լաֆըր կիպի քի , օլ քիմնէլէ
 ըլն հէր պիրինէ իւշ զուրուշ թա՛յինինէ տէ
 լայէթ էյլէր . վէ Եւստի՛ , Եւստի՛ Եւստի՛ տէնիլտիք
 տէ , Եւստի՛ լաֆըլարը կիպի : Ուսուլու պու տուր
 քի՛ ա՛տէտի ապիյէնին ախըրընաէր , եախօտ Եւստի՛

՚իլավէսի իլէ, եախօտ ախրրը քէլիմէ հարէքէ
 իլէ պիթերսէ՝ շէր ՚իլավէսի իլէ ա՛տէտ ի թէվ-
 դէյէ թէշքիլ օլունուր, դէրէ, էէշէր կիպի:

175 Պիր ա՛տէտ՝ պիր դաչ սայրտան ՚իպարէթ
 օլուրսա՝ իշպուլ էտաթը թէվզիյէ եր, ա, շէր՝
 պինլէր, եա եիւզլէր, վէ պիրլէր դաչ օլտուզու-
 ճու պէյան էտէն ա՛տէտէ իթթիսալ գըլընըր.
 օն-շ դէշէր պն, օն-պն րեօրրէր էէ-շ -մնըշ դէրէ
 կիպի:

176 Ֆարսիտէն եալընըզ պիրէր պիրէր մա՛-
 հասընա՝ էէ+ան, էէ+ան գուլլանըլըր:

177 Ա՛րապինին ա՛տատը թէվզիյիյէսի միւս-
 թա՛մէլ տէյիլ տիր:

ՊԱՊԸ ՍԱԼԻՍ

ՔԻՆԱՅԷԹ ՊԷՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

178 Քինայէթ՝ իամ օլմայարագ պիր շախս, եա-
 խօտ պիր շէյի իշա՛ր էտէն քէլիմէլէր տիրլէր:
 Պունլար իւշ թագըմ օլուպ՝ շափը (էական),
 էափ իշրէն (ցուցական), վէ ֆ-պնէֆ-ն (հարցա-
 կան) տըր:

179 Չափը՝ իամին եէրինի թութան լաֆզլար
 տըր, պն, -ն կիպի:

180 Իափ իշրէն՝ քէնտիլէրինտէն պիր շախսը

եախօտ պիր շէյի իշարէթ հտէն լաֆղլար տըր ,
պր- , շ- կիպի :

181 Մե-պհե-ճաթ՝ միւպհէմ եա'նի կիզլի օլտու-
ղու հալտա պիր շախար , եախօտ պիր շէյի իշար
հտէն քելիմէլէր տիրլէր , +իճ , նէ կիպի :

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

ՔԻՆԱՅԷԹԻ ԹԻԻՐՔԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

182 Ասըլ թիւրքիտէ զամիրլէր իւչ նէվ՝ օ-
լուպ՝ շափրէ շափի (անճնական) , շափրէ իշաֆի , շափրէ
վաֆի (ստացական) տըր :

Պունլարըն պիրիսի՝ քելիմէ շէ.քլինտէ օլուպ՝
ի.քիսի հտաթ շէ.քլինտէ օլարագ՝ քելիմէլէրին
ախրըրնա ՚իլալէ օլունուր , վէ պունլար երաթի
իշաֆի , վէ երաթի վաֆի թա'պիր օլունա պիլիբ :

183 ԶԱՄԻՐԻ ՇԱԽՍԻ՝ զաթ կէօսթէրէն զամիր-
լէր տիր :

Պունլարտա շափիյէթի (դէմ.ք) խասիյէթի ճարի
օլուպ՝ եա սէօյլէյէն , եա տինկլէյէն , վէ եախօտ
սէօյլէնէն օլուր : Սէօյլէյէնէ՝ Ֆե-թե+եւէճ (առա-
ջին) , տինկլէյէնէ՝ Ֆե-թաթիտ (երկրորդ) , վէ
սէօյլէնէնէ՝ շայ (երրորդ) թա'պիր օլունուր :

Պու մինվալ իւզրէ զամիրի միւթէ.քելիմ
պէն , զամիրի մուխաթէպ՝ սէն , զամիրի զայպ՝ օ ,

եախօտ պիր շէյի իշարէթ հատն լաֆղլար տըր ,
պո- , շո- կիպի :

181 Մի-պհեմալ՝ միւպհեմ եա'նի կիզլի օլտու-
ղու հալտա պիր շախար , եախօտ պիր շէյի իշար
հատն քէլիմէլէր տիրլէր , +ի՛ , նէ կիպի :

ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

ԲԻՆԱՅԵԹԻ ԹԻԻՐԲԻՅԵ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

182 Ասըլ թիւրքիտէ զամիրլէր իւչ նէվ՝ օ-
լուպ՝ շափրէ շախի (անձնական) , շափրէ իշաֆէ , շափրէ
վաաֆէ (ստայական) տըր :

Պունկարըն պիրիսի՝ քէլիմէ շէքլինտէ օլուպ՝
իքիսի հտաթ շէքլինտէ օլարադ՝ քէլիմէլէրին
ախրըրնա ՚իլավէ օլունուր , վէ պունկար եփալի
իշաֆէ , վէ եփալի վաաֆէ թա'պիր օլունա պիլիր :

183 ՉԱՄԻՐԻ ՇԱԽՍԻ՝ զաթ կէօսթէրէն զամիր-
լէր տիր :

Պունկարտա շախիյէլի (դէմք) խասիյէթի ճարի
օլուպ՝ եա սէօյլէյէն , եա տինկլէյէն , վէ եախօտ
սէօյլէնէն օլուր : Սէօյլէյէնէ՝ Ֆի-նէ+էլլէ՛ (առա-
ջին) , տինկլէյէնէ՝ Ֆի-խալիեպ (երկրորդ) , վէ
սէօյլէնէնէ՝ շապ (երրորդ) թա'պիր օլունուր :

Պու մինվալ իւզրէ զամիրի միւթէքէլլիմ՝
պէն , զամիրի մուխաթէպ՝ պէն , զամիրի զայպ՝ :

եախօտ օլ տուր . վէ ճէմ'լէր միւթէ.քէլլիմ' ղեղ, մուխաթէպ' ղեղ, զայպ' ծուլ օլուր :

184 Իսմիլէրտէ օլան ահվալը համն՝ զամիրլէրտէ տախի ճարի օլուպ' միւճէրրէտ օլտուղու վազըթ, պիր շէյ 'իլավէ օլունմայարագ' ղե՛ն, ղե՛ն, օ եախօտ օլ, ղեղ, ղեղ, ծուլ տէնիլիր :

185 Միւզաֆըն իլէյհտէ միւթէ.քէլլիմին՝ միւֆրէտ վէ ճէմ'ինտէ ախրընա ի՛ 'իլավէ օլունուր, պէնի՛, պիլի՛ կիպի :

Ղայպին միւֆրէտինտէ ծուլ, վէ ճէմ'ինտէ ծուլըն տէնիլիր :

186 Միւթէ.քէլլէմին մէֆո'լուն իլէյհինտէ պան, սան գուլլանըլըր :

187 Մէֆո'լուն պիհտէ, իսմիլէրտէ օլտուղու միսիլու, ախրըլարընա ի՛ 'իլավէ օլունուր . ֆագաթ զամիրի զայպին միւֆրէտինտէ լաֆղ թէլ զայուր օլունարագ' պա'ղէն ա՛նը, վէ մէֆոլուն իլէյհտէ ա՛ն լաֆղը գուլլանըլըր :

Շերհ : Արապի հարֆլար իլէ եազըլարը հալտէ, իչու շէրտէ եազըլպ' ծուլ իսթի'մալ օլունմալ :

188 Մէֆոլու միհտէ զայպտէ պան էտաթընտան էվվէլ տախի պիր ՚ վազ' օլունուր, ծուլ կիպի :

189 Թէնպին : Պա'ղէն շի'րտէ, զէրուրէթի վէզն սէպէպինտէն, պան, սան, ծուլ եէրինէ՛ պանէ, սանէ, ա՛նէ իսթի'մալ օլունուր, ֆագաթ նէսրտէ պիր վէճ իլէ ճայիզ տէյիլ տիր :

190 Պէշ, «իշ զաթէն ճէմ՝ օլտուգլարը հալ-
տէ, թա՛ղիմ իչիւն ախրընա թէքրար էտաթը
ճէմ՝ օլան լէր գուլլանըլլայ՝ դէւէր, «իւէր տէ-
նիլիր :

191 Թասհիլի զապթ իչիւն՝ զամիրէրին ահ-
վալը համն պուրատա պէր վէճհի թէրթիպ պէ-
յան օլունուր :

(1) Մ. պէն	սէն	օ, օլ	պիգ	սիգ
(2) Մ. պէնիմ	սէնին	օնուն (անըն)	պիղիմ	սիգին
(3) Մ. պանա	սանա	օնա (անա)	պիղէ	սիգէ
(4) Մ. պէնի	սէնի	օնու (անը)	պիղի	սիգի
(5) Մ. պէնտէն	սէնտէն	օնտան (անտէն)	պիղտէն	սիգտէն

օնլար, օնլարըն, (անլարըն), օնլարա, (անլարա), օնլարը,
(տնլարը), օնլարտան, (անլարտան):

192 ԶՍՄԻՐԻ ԻԶՍՖԻ՝ միւզաֆլարա՛ իլավէ գը-
լընան էտաթլար տիր քի, նիսպէթ վէ թէմյիք
մա՛նալարընը իշար էտէրլէր :

Պունլար՝ շախսիյէթ խուսուսունտա իւշ գըամ՝
օլարագ՝ միւֆրէտի միւթէքէլլիմ՝ իճ, իճ, ըճ,
աճ. վէ ճէմ՝ի միւթէքէլլիմ՝ իֆիշ, իֆիշ, ըֆիշ,
աֆիշ կէլիր. վէ էճիճ, ալիճ, էֆիֆիշ, ալիֆիշ կիպի :

էյէր ախրը քէլիմէ հարէքէ օլուրսա՛ պուն-
լար՝ ճ, վէ ֆիշ կէլիր :

193 Միւֆրէտի մուխաթէպ՝ ին, ին, ըն, ան;
վէ ճէմ՝ի մուխաթէպ՝ ինիշ, ինիշ, ընիշ, անիշ,
եախսու շիշ, շիշ կէլիր, աէճիճիշ, աօնիշ-անիշ կիպի :

194 Միւֆրէտի զայպ՝ ի, ի, ը, ա, վէ եախսու

ախրըը քելիմէ հարէքէ օլուրսա՝ սի, սի-, սը,
սի կելիր, +իևաղը, +իևաղարը, էվէ, էվէրէ, պաշէ-
սի, գադուսու կիպի :

Ֆագաթ սու լաֆղը՝ կէօյա սու, եազըլմըշ
արը՝ սի ՚իլավէսի իլէ օլմայուպ, սույոմ, սույոմ,
սույոմ կելիր :

195 Պեք վէ հէֆ լաֆղարը՝ պու զամիրի իզա-
ֆիյի թէքրարլայըպ՝ ուրէ, հէֆէ եէրինէ պա՛զէն
ուրէսի, հէֆէսի կելիրլէր :

196 Ճէճ՛ի շոյո՝ լէրէ, լաք տըր, լաքին ուսուլու
թիւրքիյէ իւզրէ ճէմ՛լէնմիշ իամլէրին ախը-
րնտա իքի լէր պուլունմամասը իչիւն՝ է, շ, գուլ-
լանըլըր. Ֆագաթ ուսուլու ա՛րապիյէ իւզրէ
ճէմ՛ գըլընմըշ իամլէրտէ, վէ ֆի՛իլլէրին պա՛զը
սիզալարընտա, վէ իւմիւմէն պիր նէվ՛ շիւպհէ
օլմասըղը եէրլէրտէ, լէրէ, լաք իսթի՛մալ օլու-
նուր. պուլարըն պապարը, պաշարըն էմրաֆլարը, (եա՛-
նի) այըը այըը հէր պաղըն տէօրթ թարաֆը, վէ
կելէլէրէ կիպի :

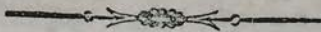
197 Պու խուսուստա իամլէր՝ զամիրի զայոյ
հէօքմիւնտէ օլտուղունտան՝ միւզաֆըն իլէյհ
իամ օլտուգտա տախի միւզաֆա ՚իլավէ օլունան
զամիրի իզաֆի՛ է օլուր, իճանըն եախօտա իճալարըն
+իևաղը, պաղարըն էօլլէ-սի-, էֆէնոքինն պայէսի կիպի :

198 Էյէր միւզաֆ թիւրքճէ ճէմ՛լէնմիշ օլուր-
սա՝ զամիրի իզաֆիլէր էտաթը ճէմ՛տէն սօնկրտ
կէթիրիլիր, +իևաղարըն, +իևաղարըն, +իևաղարը, +ի-

Լեապարբնը , + Ելեապարբնը կիպի :

199 Իշպու միւզափտա տախի ահվալը համն ճարի օլուպ՝ միւճէրրէտ հալի՝ զի.բր օլունան միսալլարտա կէօսթէրիլտիյի կիպի տիր . սայըլարը գա՛խտէ իւզրէ թէշ.բիլ օլունուր , ֆագաթ զայպ սուրէթինին ախըրը հարէ.քէ օլտուղունտան՝ ի.քի հարէ.քէ պիր եհրէ կէլմէմէ.ք իշիւն՝ պիր և վազ՝ օլունուր . վէ մէֆո՛ւլուն միհտէ տախի պու և պուլունուր , եվինն , եվինն , պաղչէսինն , պաղչէսինտէ , + Ելեապարբնն , + Ելեապարբնտան կիպի :

Պալատէ մուհարրէր գա՛խտէ իւզրէ (* 15) , քէլիմէնին ախըրընտա ք , եախօտ + պուլունուրսա՝ պունկար՝ ղայա , վէ եախօտ յէյէ թէպտիլ օլունուր , Բօփրաթ՝ Բօփրաղըն , Բօփրաղընը , Էօրտէ + , Էօրտէյննիլ կիպի :

ՉԱՄԻՐԻ ԻՉԱՖԻՆԻՆ ՄԻՍԱԼԼԱՐԸ

200 Միւճէրրէտ , Միւզափըն իլէյհ , Մէֆո՛ւլուն իլէյհ , Մէֆո՛ւլուն պիհ , Մէֆո՛ւլուն միհ :

.բիթապըմ	Մի-ֆրէտի մի-թէէլլէմ			
	.բիթապըմըն	ա	ը	տան
.բիթապըն	Մի-ֆրէտի մի-թաթիլ			
	.բիթապընըն	ա	ը	տան
.բիթապը	Մի-ֆրէտի ղայա			
	.բիթապընըն	նա	նը	նտան

Ճեօ՛ն Գե-Մե+եւեւ

քիթապըմըզ քիթապըմըզըն ա ր տան

Ճեօ՛ն Գե-խախեպ

քիթապընըզ քիթապընըզըն ա ր տան

Ճեօ՛ն Ղայո

քիթապլարը քիթապլարընըն նա նը նտան

էմրիմ էմրիմին է ի տէն

էմրին էմրինին է ի տէն

էմրի էմրինին նէ նի նտէն

էմրիմիզ էմրիմիզին է ի տէն

էմրինիզ էմրինիզին է ի տէն

էմրլէրի էմրլէրինին նէ նի նտէն

խանէմ խանէմին է ի տէն

խանէն խանէնին է ի տէն

խանէսի խանէսինին է ի նտէն

խանէմիզ խանէմիզին է ի տէն

խանէնիզ խանէնիզին է ի տէն

խանէլէրի խանէլէրինին նէ նի նտէն

օտամ օտամին ա ր տան

օտան օտանըն ա ր տան

օտաար օտաարըն ա ր տան

օտալարըմ օտալարըմին մա մը մտան

օտալարըն օտալարընըն նա նը նտան

օտալարը օտալարընըն ա ր տան

Պու մինվալ իւզրէ +եոբ՛, Գափոս՛, սեֆա՛, Էվն
աւրն, պաղ շէնիզ, պաղ լարը, Վաւրէլերնիզ թասրիֆ օ
լունա :

201 Գա՛րտէ : Պա՛ղէն մէֆո՛ւլուն պիհ էտաթը
օլան է՝ գաթ՛ օլունուր, նէթէքիմ՝ պենի՛ հալը՛
եաման, վէ եֆ+եարը՛ փերշան՝ եւրի տէնիլտիքատէ, հալը՛
վէ եֆ+եարը՛ տէմէք օլուր . վէ Մե՛վա իբպալըն՝ վէ
եօրիւն՝ յեղիո Էնսին տէնիլիրատէ՝ իբպալըն՝ վէ եօ՛ւ
րիւնի- տէմէք օլուր . վէ ա՛ւրի շէվէն՝ սեւրէլէ՛,
վէ եյա՛ը շէվէն՝ Գարըն՝ պեւէլէ՛ տէնիլտիքատէ, շէվ-
էնի վէ Գարըն՝ տէմէք տիր :

Շերհ : Իշպու շէքլ եսքի քիթասպարտա չօգ գուլանըլըր Է-
ստէ՛ շիմոի չօգճա շիքտէ միւսթա՛մէլ տիր :

202 Գա՛րտէ : Էքսերիյէ միւզաֆըն իլէյհ օլան
զամիրի միւթէքէլլիմ՝ վէ զամիրի միւխաթէպ՛
գաթ՛ օլունուպ՛ ֆագաթ զամիրի իզաֆիլէր Է-
լէ իզթիֆա օլունուր . նիթէքիմ՝ պենի՛ +իւսպը՛,
սենին +իւսպըն՝ մագամընտա՛ +իւսպը՛, +իւսպըն՝ տէս-
նիլիր, վէ պա՛ղէն զամիրի շախսիլէր իպգա օ-
լունարագ՛ զամիր իզաֆիլէր գաթ՛ օլունուպ՛
պենի՛ Էվ, պեղի՛ Էվի, սեղն՝ Էվէ տէնիլիր :

203 Սայր լիսանլարտա օլտուղու կիպի՛ լիսանը
օ՛ամանիտէ տախի թա՛ղիմ իչիւն միւֆրէտ
մագամընտա ճէմ՛ի գուլլանըլըր . մէսէլա, սե՛
եէրինտէ՛ սեղ . օ եէրինտէ՛ ճուր, սայենպէ տէնիլէ-
ճէք եէրատէ՛ սայենիպէ տէնիլիր . զայպ սուրէթի-
նին միւֆրէտի եէրինէ՛ ճէմ՛ի գուլլանըլըպ՛ մէ-
սէլա, սայեանպէ տէնիլէճէք եէրատէ՛ սայէլերնիպէ, վէ

Էմբիէ Բանուադերի՝ տէնիլէճէք եէրտէ՝ Էմբլէրէնէ տէնիլիր :

204 Հաքէզա Թա՛ղիմ՝ իչիւն միւխաթէպ մագամընտա զայո սուրէթի գուլլանըլըր , նիթէքիմ՝ «էնին սայէնոտ տէնիլէճէք եէրտէ՝ Էֆէնոբիճին սայէնոտ տէնիլիր , վէ եախօտ իճն տախի ճէմ՝ Լէնիպ՝ Էֆէնոբիճին սայէնոտ տէնիլիր , վէ եախօտ զամիրի իզաֆի ի զայպ տախի Վեր իլէ իսթի՛մալ օլունուպ՝ Էֆէնոբիճին սայէնոտ տէնիլիր :

205 ԶԱՄԻՐԻ ՎԱՍՖԻ՝ սըֆաթ մա՛նասընա շամիլ օլան Ի էտաթը արըր : իչպու էտաթը՝ զամիրի միւզաֆըն իլէյհ օլան զամիրի շախսիլէրին , եախօտ իամլէրին ախըրընա ՚իլավէ օլունուպ՝ պէնի՛մ Ի , «էնին Ի , ճուան Ի , պիչի՛մ Ի , «իչին Ի , ճուրըն Ի , Էֆէնոբինին Ի , Էֆէնոբիլէրին Ի տէնիլիր , վէ ախըրընա Վեր ՚իլավէսի իլէ ճէմ՝ տախի օլուր . պէնի՛մ Ի , «էնին Ի , Վիպի :

206 իչպու միսալլար միւճէրրէտ հալը օլուպ՝ զամիրի իզաֆէ պապընտա պէյան օլունտուղու կիպի՛ ահվալը համըր գա՛խտէ իւզրէ Թասրիֆ օլունուր . պէնի՛մ Ի , պէնի՛մ Ի , պէնի՛մ Ի , պէնի՛մ Ի , պէնի՛մ Ի , պէնի՛մ Ի , Վէնին Ի , ճուան Ի , պիչի՛մ Ի , «իչին Ի , ճուարըն Ի , Էֆէնոբինին Ի , Էֆէնոբիլէրինին Ի , պէրվէճհի մուհարրէր Թասրիֆ օլունա :

207 Զամիրի շախսիլէրին եախօտ իամլէրին ախըրընա Ի կէլաիքտէ , պու զամիրի վասֆի տախի ՚իլավէ օլունա պիլիր , պէնոտ Ի , «էնոտ Ի , Էմբոտ Ի , պաղլէոտ Ի կիպի :

208 Իշպու սուրէթ թասրիֆ օլունուպ՝ իամ
կիպի գուլլանըլըր, եախօտ սըֆաթ կիպի իամի
վասֆ էտէր, ֆեդերդէի մալի-մալի, սանդըֆդասէ աֆ-
շէ, պէնդէի էլլէնէ, էլլիմդէի ֆըլլըն կիպի :

209 Պու մինվալ իւզըէ տախի պո-նո-նոն քէ, շա-
նո-նոն քէ, պո-նո-նոն քէ, շո-նո-նոն քէ, պո-նո-նոն քէ, շո-նո-նո-
նոն քէ, պո-նո-նոն քէ, շո-նո-նոն քէ տէնիլիըր, վէ
պունըար տախի ահվալը համա ՚իթիպարը իւէ
թասրիֆ օլունուըր :

210 ԻՍՄԻ ԻՇՍ.ՐԷԹ (ցուցական գերանուն)
ապ թիւըքիտէ պո- վէ շո- լաֆղարը օլունուպ՝
ճէմ՝ լէրինտէ պո-նո-նոն վէ շո-նո-նոն տէնիլիըր :

Պունըարտա տախի ահվալի համա ճարի օ-
լունուպ՝ միւճէրրէտ հալընտա զիքը օլունտուղու
կիպի գուլլանըլըր, վէ ահվալը համա զամիրի
իզաֆէնին զայպ սուրէթի կիպի օլարագ՝ պո-
նո-նոն, պո-նո-նոն, պո-նո-նոն, պո-նո-նոն, շո-նո-նոն, շո-նո-նոն, շո-
նո-նոն, շո-նո-նոն կիպի :

211 Օ, վէ եախօտ օլլաֆղը տախի՝ իամի իշա-
րէթ օլարագ՝ գուլլանըլըր, նիթէքիմ՝ ֆարշըդասէ
դասդաս օ պէօյի-տ աղանա պաֆ տէնիլաթիքատէ, օ լաֆղը
իամի իշարէթ օլուըր . ուզագըլըգ նիսպէթի իլէ՝
պո- վէ շո- եագընն իչիւն, վէ օ ուզագ իչիւն
գուլլանըլըր . լաքին պո- վէ շո- պէյնինտէ ֆարդ
օլարագ, պո-՝ եագընտա, վէ շո-՝ ծնա նիսպէթիլէ
ուզագտա իսթի՝ մալ օլունտուղունտան, պո-
նո-նոն, վէ շո-՝ վասաթ, վէ օ ուզագ իչիւն
օլմուշ տուըր :

212 Իշոյն լաֆղը՝ պու գապիլտէն իսէտէ՝ եալընըղ գուլանըլմայըպ՝ իամէրէ սըֆաթ մադա մընտա վէ եալընըղ միւճէրրէտ օլարադ՝ իսթի՝ մալ օլունուր, Իշոյն «էնէպ կիպի :

Շերհ : Էրուլը Բ-՝քէֆ տէնիլէն ել լաֆղը՝ լիսանը ա՛րապիտէ միւսթա՛մէլ օլարադ՝ մա՛լիւմ եաիօտ մէզքիւր օլմուշ իամին եվվէլինէ կէթերիլը, ել յէշի, ել +էնադ, ել մա-թարտէ կիպի : Ֆազաթ ֆարսի վէ թիւքթիտ պունուն եմալի պուլունմայըպ՝ ֆարսիտէ ա՛ն գուլանըլըր իսէ տէ՝ լիսանը օ՛ամանիտէ, օ՛ վէ օլ գուլանըլըր, օ ել կիպի :

Պունուն ա՛քսինէ օլարադ՝ ա՛րապիտէ պիւր երուլը Բէն+իւր մա՛լիւմ օլմայանդար իշիւն գուլանըլըր, լաքին լիսանը օ՛ամանիտէ օնուն եերինէ յէր լաֆղը վալ՝ օլունուր, յէր ադե՛մ Էլուրի կիպի :

213 Իամի իշարէթ գապիլիլնտէն +ի օ լաֆղը վար քի, թասրիֆ օլունուպ՝ +ի ժնուն, +ի ժնա, +ի ժնո, +ի ժնամն կէլիլը վէ քէզա ճէմ՛ինտէ, նիթէքիմ՝ օլ ադե՛մ +ի ժնուն եվէ եանաք, օլ ադե՛մ +ի ժնո աիւն ժարդուն ՚իպարէլէրի կիպի . լաքին թիւրքի գա՛իտէսի իւզրէ, աիւն ժարդուն ադե՛մ տէմէք էվլա տըր, վէ իսթի՛մալը նատէրաթտան տըր :

214 ԻՍՄԻ Թէճրիճ տէնիլէն՝ +էնպի լաֆղը տըր քի, +էնպոն տախի եազըլըր, վէ պու գապիլտէն սայըլըպ պաշգաօը գարըշմայարադ՝ պիւր շախ սըն իշարը իշիւն գուլանըլըր, վէ զամիլի իզաֆիլէր ՚իլավէ օլունարադ, +էնպի՛մ, +էնպին, +էնպիւն վէ +էնպոնսի, վէ ճէմ՛ինտէ +էնպի՛նը եա +էնպոնսի, +էնպինը եա +էնպոնսի, +էնպիլէր եա +էնպոնլար սիւնիլիլը :

ՊուՆըարտա տախի ահվալի համա ճարի օլուպ՝
գա'խտէի մալիւմէսի իւզրէ թասարիֆ օլունուր :

215 Պա'զէն թէէքիտ իչիւն իամի թէճրիտ
թէքրարլանըպ, +էնոթի +էնոթիօե, +էնոթի +էնոթինե, +էնոթի
+էնոթէյե վէ +էնոթի +էնոթիսինե, +էնոթի +էնոթիօղէ, +էնոթի
+էնոթինիչէ վէ +էնոթի +էնոթիւերինե տէնիլիր :

216 իշար օլունան շախա հագգընտա պիր
թիւրլիւ շէքք ու շիւպհէ միւմքիւն օլմատորղը
հալտա, զամիրի իզաֆի օլմագպըրն իսթի'մալը
ճայիզ տիր, նիթէքիմ՝ +էնոթի կէւերեօ, +էնոթի կէնեերե-
օթին, +էնոթի կէօրոթի-+ կիպի :

217 Պա'զէն տախի սըֆաթ մագամընտա գուլ-
լանըլըր, +էնոթի պապամ, +էնոթի իանեկերի կիպի :

218 ՄիիՊՀիՄԱԹ (հարցական)՝ պէյան օլու-
նան զաթ եախօտ շէյ հագգընտա պիր միգտար
մա'լիւմաթսըզլըգ օլտուղու հալտա, գուլլանը-
լան լաֆզլար տըր, վէ եա իսնիֆհամ, եա'նի
պուալ իչիւն, եա իպհամ, եա'նի շիւպհէ ա'րղը
իչիւն գուլլանըլըր : Բիօ կէլթի, վէ Բիօ օլ-բաս օլ-
ան կիպի :

219 Բիօ լաֆզը՝ իսթիֆհամ, եա'նի պիր շախար
թա'յին էթմէյէրէք ումումէն պէյան իչիւն
գուլլանըլըր, վէ ա'գլ սահիպինէ մախտու
տուր : Մէսէլա, իսթիֆհամ մագամընտա, Բիօ
էնոթի պոնոս, վէ պոնոս-էոթին Բիօ րիբ, վէ իպհամ
մագամընտա, Բիօ օլ-բ իսե օլտուն տէնիլիր : Ա-
խըրընա լեր 'իլավէսի իլէ ճէմ՝ օլուպ՝ Բիօլեր տէ-
նիլիր վէ պունտա տախի ահվալի համա ճարի

օլուպ՝ միւճէրրէտ հալը զի.քր օլունան միսալ-
լարտա օլտուղու կիպի տիր , վէ սայր անվալը՝
գա'իտէ ի մալիւմէսի իւզրէ թասրիֆ օլու-
նուր :

220 Պա'զէն զամիրի իզաֆի 'իլավէ օլունուպ՝
պէնի՛ս +իօի՛ս , սէնին +իօին , ծոււն +իօի , պէզի՛ս +իօիօիզ ,
սիզին +իօիօիզ , ծուարըն +իօի տէնիլիւր , քի պիր խու-
սուսուն ինքեարը մագամընտա կէլիւր . նիթէ-
քիմ՝ պէնի՛ս սէնպէն պաշգա +իօսէ՛ս եօգ րուր , վէ պէզի՛ս
սիզին պաշգա +իօսէօիզ եօգ րուր մագամլարընտա պէ-
նի՛ս սիզին պաշգա +իօի՛ս վար րըր , պէզի՛ս սիզին պաշգա
+իօիօիզ վար րըր տէնիլիւր :

221 Պա'զէն տախի պու զամիրի իզաֆիլէր 'ի-
լավէ օլտուղու հալտէ , պա'չը մանասընա կէլիւր ,
լաքին օլ վագըլթ միւքէրրէր օլարագ գուլլա-
նըլըր , վէ միւզաֆըն իլէյհին ճէմ'ի օլմասը
լազըմ՝ օլուր , պէզի՛ս +իօիօիզ շեօյլէ ելիտի վէ +իօիօիզ
պէօյլէ ելիտի տէնիլտիքտէ՝ պա'չընը տէմէք տիր ,
վէ ծուարըն +իօիսի կէլի , +իօիսի կիլիտի տէնիլիւրսէ՝ պա-
զըսը տէմէք տիր :

222 Նէ լաֆզը՝ ա'գլ սահիպինին զայրիսինտէ
կերէք իսթիֆհամ՝ կերէք իպհամ իչիւն գուլ-
լանըլըր . իսթիֆհամ մագամընտա՝ նէ՞ օլուր , իպ-
համ մագամընտա՝ նէ օլուր իսէ օլուրն կիպի :

Պու տախի տիրընա վեր 'իլավէսի իլէ ճէմ՝
օլուր , նէլէր կիպի . վէ կերէք միւֆրէտինտէ
կերէք ճէմ'ինտէ անվալը համս ճարի օլուր :

(1) Միւճէրրէտ, (2) Միւղափըն իլէյհ, (3) Մէֆո՛ւլուն իլէյհ, (4) Մէֆո՛ւլուն պիհ, (5) Մէֆո՛ւլուն միհ :

նէ	նէլէր	նէնին	նէլէրին	նէյէ
նէլէրէ	նէյի	նէլէրի	նէտէն	նէլէրտէն

Չամիրի իղափիլէր ՚իլավէ օլունուպ՝ նէմ, նէն, նէսի, նէմիզ, նէնիզ, նէլէրի օլուր, վէ պէօյլէ թասարիֆ օլունուր . —

նէմ	նէմին	նէմէ	նէմի	նէմտէն
նէն	նէնին	նէնէ	նէնի	նէնտէն
նէսի	նէսինին	նէսինէ	նէսինի	նէսինտէն
նէմիզ	նէմիզին	նէմիզէ	նէմիզի	նէմիզտէն
նէնիզ	նէնիզին	նէնիզէ	նէնիզի	նէնիզտէն
նէլէրի	նէլէրինին	նէլէրինէ	նէլէրինի	նէլէրինտէն

223 իշպու նէ լաֆզը՝ քինայէթ մագամընտա եալընըզ գուլլանըլըպ՝ սըֆաթ մագամընտա տախի գուլլանըլըր . նէ՞ իսպէր, նէ՞ սուլ, նէ՞ շէ-
+էլ կիպի :

224 Մէֆո՛ւլուն իլէյհ նէյէ պա՛ղէն նիշիւն մա՛նասընա գուլլանըլըր, վէ պու նէշէն լաֆզը տախի՝ ֆիլ ասլ նէ իշիւն օլուպ, է դաթ՝ օլունմուշ տուր :

225 Նուլ իշպու նէ լաֆզընըն էս դաթ՝ օլունուպ՝ սուլ քէլիմէսինէ միւթթասըլ գըլընաւրագ թէշքիլ օլունուր, քի պիր շէյին խուսուսուսու խաթիֆհամ, եախօտ իպհամ իշիւն գուլ-

լանըլըր . նիթէքիմ՝ իսթիֆհամ մագամընտա՝
 նասըլ էշ արբ արբ , վէ իպհամ մագամընտա՝ նասըլ
 օլմընդ արբէ՛ տէնիլիըր :

226 Նէշէ՝ նասըլ մա՛նասընտա իսէ տէ՛ պա՛ղէն
 սըֆաթ մագամընտա գուլլանըլըպ , գա՛չ մա՛ն
 նասընա կէլիը , նէշէ Էրբէ , նէշէյեթէ , նէշէյե Մըրբէ՛
 կիպի :

227 Իշպու նէ լաֆղը տախի՛ գաթար քէլիմէսի
 նէ թագտիմ օլունարագ , նէ գաթար տէնիլիպ , պիը
 շէյին միգտարընը իսթիֆհամ եախօտ իպհամ
 մագամընտա իսթի՛մալ օլունուը :

228 Գանդը (հանկը) լաֆղը՝ կէրէք ա՛ղլ սահի
 պինէ վէ կէրէք ա՛ղլ սահիպինին զայրիսինէ իս
 թիֆհամ եախօտ իպհամ իշինն գուլլանըլըր .
 ֆագաթ տախմա միւֆրէտ տիը , վէ պիը միգտար
 մալիւմաթ քէսպ օլունմուշ , իքի եա զիյատէ
 շէյէրին արասընտա պիըինի թէֆրիգ իշինն
 գուլլանըլըր . Է՛ վէ նէ լաֆղլարը իսէ՛ հիշ պիը
 մալիւմաթ օլմատըղը հալտէ իսթի՛մալ օլու
 նուը . նիթէքիմ՝ գանդը արբէ՛ , վէ գանդը արբէ՛կեր տէ
 նիլիըր : Պունա տախի զամիրի իղաֆինին ճէմ՛
 սուրէթլէրի իլրավէ օլունուը , պէղէ՛ գանդընը , Էիշն
 գանդընը , Էնարը՛ գանդընը տէնիլիըր : վէ պու սու
 րէթտէ ճէմ՛ լէնիպ՝ գանդընարընը , գանդընարընը , գան
 ղընար տէնիլէ պիլիը , վէ ահվալը համա գա՛խտէի
 մալիւմէսի իւզրէ թասրիֆ օլունուը :

Պու լաֆղ՝ եալընըղ գուլլանըլմայըպ պիը իս
 մէ սըֆաթ մագամընտա վագըր՝ օլուը , եախօտ

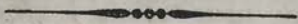

զամիրի իզաֆի կէթիրիլիր :

229 Գալ լաֆզը՝ էտաթը իսթիֆհամ, եախօտ
լազհամ իչիւն, քէզալիք տայմա միւֆրէտ օլա
լազ գուլլանըլըր . գալ +իւն կէտի, վէ գալ օլա-ր է-
ն օլա-ն կիպի, վէ ախըրընա զամիրի իզաֆի
զամմ օլունարազ՝ գա'իտէի մալիւմէսի իւզրէ
թասրիֆ օլունուր, անճազ պու տախի ճէմ' սու-
րէթլէրինէ մախսուս տուր :

230 Օ գապար, վէ պո- գապար, վէ շո- գապար լաֆզ-
լարը՝ միգտար իչիւն գուլլանըլըպ, մէսէլա, օ
գապար մալի-մաթըլ էօֆ, վէ պո- գապար ա'գիլ է+էն վէ շո-
գապար հի-նէրի վար իսէ պէ տէնիլիր :

231 Խայլէ լաֆզը՝ քէսրէթ մագամընտա միւս-
թա'մէլ օլուպ՝ իայլը մալի-մաթըլ պըր տէնիլիր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ՔԻՆՄՅԵԹԻ ՖԱՐՍԻՅԵ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

232 Ֆարսի զամիրլէր՝ լիսանը օ'ամանիտէ ապա
գուլլանըլմազլար :

233 Իամի իշարէթլէր՝ եազընտա՝ էն, ուզագտա՝
ն օլուպ՝ պունլար պա'զէն իպարէի ֆարսիյէ
արասընտա կէլիր, պարէզէն, պարէզան կիպի քի,
պո-նպան սնիլրա, վէ անպէն սնիլրա տէմէք օլուր :

234 Միւպհէմաթը ֆարսիյէտէն, +էնպի՛մ մա'նա-

սընա խօր գուլլանըլըպ՝ բեյե խօրե տէնիլաի.քատէ ,
 +էնորե բեյե տէմէ.ք տիր . վէ պա՛ղէն թէէ.քիա
 մագամընտա թէ.քրարլանըպ՝ խօր պէ խօր տէնիլիր :

235 Ձէ լաֆզը՝ նէ մա՛նասընա օլուպ՝ պա՛ղէն
 իպարէի ֆարսիյէ արասընտա գուլլանըլըր ,
 հէր չէ պար սպար կիպի քի , հէր նէ օլուրսս օլուան տէ-
 մէ.ք տիր : վէ չէ կէճնէ՝ Նասըլմա՛նասընա օլուպ՝
 տա՛ղէն միւթթասըլ օլարագ չէկէճնէ տախի եա-
 գըլըր :

236 Ձէնոր լաֆզը՝ գաչ մա՛նասընա տըր , լա.քին
 լիսանը օ՛տմանիտէ իսթիֆհամ՝ մագամընտա
 գուլլանըլմայըպ՝ եալընըզ իպհամ՝ մագամընտա
 կէլիր , չէնոր արեֆա կիպի , վէ պա՛ղէն հէր չէնոր տէ-
 նիլիր .քի , հէր նէ հարսուր տէմէ.ք տիր , վէ չէնոր ա՛ն՝
 օ գատար մա՛նասընտա իսթի՛մալ օլունուր :

237 Հէր լաֆզը՝ պու գապիլտէն օլարագ , տա-
 խիլ օլտուզու իամին իֆրատընը պէյան էտէր ,
 հէր պիբ սյարս կիպի :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

ՔԻՆԱՅԵԹԻ Ա՛ՐԱՊԻՅԵ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

238 Ա՛րապի զամիրլէրտէն ֆագաթ զամիրի
 շախսինին զայպլէրի՝ պա՛ղէն թէր.քիպի ա՛րապի
 էանասընտա գուլլանըլըր . միւֆրէտի միւզէ.քէր-
 տէ՛ն , միւֆրէտի միւէննէստէ՛ն , թէանիյէտէ՛ն

հի-ճա, ճէմ'ի միւղէ.ք.քէրտէ՛ հի-ճ, ճէմ'ի մուէն-
նէստէ՛ հի-ննէ :

Պունլար է.քսէրիյէ էշարէն, վէ եա իճա օլուն-
մուչ մա՛նասընա օլան Ռ-շար, վէ մ-ճա .քէլիմէլէ-
րինին ախըրընտա էլէյ լաֆիզընա մանզում օլա-
րագ կէլիր, նիթէ.քիմ՛ զի.քր օլունան զամիրլէ-
րին մէրճա՛ի, եա՛նի եօղարըտա զի.քր օլունան
պիր շախս միւղէ.ք.քէր իսէ՛ Ռ-շարընէլէյհ, վէ մուէն-
նէս իսէ՛ Ռ-շարընէլէյհ, վէ ի.քի շախս միւղէ.ք.քէր,
ե ախստ մուէննէս իսէ՛ Ռ-շարընէլէյհի-ճա, վէ ի.քի-
տէն զիյատէ միւղէ.ք.քէր շախսլար իսէ՛ Ռ-շարըն-
էլէյհի-ճ, վէ ի.քիտէն զիյատէ մուէննէս շախսլար
իսէ՛ Ռ-շարընէլէյհի-ննէ տէնիր : Լա.քին լիսանը օ՛ս-
մանիտէ հի-ննէ լաֆիզը՛ միւսթա՛մէլ օլմատըրըն-
տան, վէ ճէմ՛լէր՛ մուէննէս հիւ.քմիւնտէն թու-
թուլտուղունտան, օնուն եէրինէ հա գուլլանը-
լըպ, մէսէլա, «էլա՛նն Ռ-շարընէլէյհ տէնիր :

239 Ա՛րապէ իսի էշարէնէլէրնոն զա լաֆիզը՛ օ՛սման-
լը լիսանընտա միւսթա՛մէլ իսէ տէ՛ պու տախի
եալընըզ գուլլանըլմայըպ՛ պո-նոպան սմիլա մա՛նա-
սընա պա՛պէլա, վէ շունուն կիպի մա՛նասընա՛ հա+էլա,
վէ օնուն կիպի մա՛նասընա +էլալէ+՛ լաֆիզլարը
գուլլանըլըր :

240 Իամի թէճըրիտ օլան զա՛ն վէ նէֆա .քէլի-
մէլէրի գուլլանըլըպ՛ ֆիւան պո-նոպան պիզալն, եա-
խստ պի՛ննէֆա եաֆոը տէնիր, քի +էնոբի եաֆոը պէ-
ճ+ տիր :

ՊՍՊԸ ԲԱՊԻ՝

ՅԻ՛ԻԼ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

241 ՅԻ՛ԻԼ՝ պիր հալ հիսս , եախօտ հարէքէթ պէյանն էտէն քէլիմէ տիր , օլմաֆ , րոոյմաֆ , էլեֆէ + , +էսֆէ + կիպի :

ՅԻ՛ԻԼին իքի խասիէթի իւմիւմիյէ վար , պիրի՝ վասֆ օլունմուշ զաթա մանսուպ օլմադ , պէնէլուբէ , էվ էանդը կիպի :

Տիկէրի՝ զէմանա մէրպուլթ օլմադ , էսֆայօր , էսֆորը , էսֆաճաֆ կիպի :

242 Պու միւնասիպէթլէ Ֆի՛ԻԼ՝ մաստար (աներբեւոյթ եղանակ) , զաթը Ֆի՛ԻԼ , վէ Ֆէրի՛ Ֆի՛ԻԼ օլարադ , իւչ գըսմ՝ տըր :

243 Մաստար՝ պիր մէվսուֆ զաթ եախօտ պիր զէմանա մէրպուլթ օլմայըպ՝ պիր հալ հիսս , եախօտ հարէքէթ պէյանն էտէր , օլմաֆ , սըրըմաֆ , էսֆաճաֆ , ֆըլմաֆ , էլեֆէ + , +էսֆէ + կիպի : Պու տախի իսմ գապիլիինտէն օլուպ՝ օնտա ճարի օլանթէպտիլթաթ պունտա տախի ճարի տիր :

244 ՅԻ՛ԻԼին մաստէ ի ապիյէսի , եա՛նի պէսիթ գըսմը՝ էտաթը մաստար մէ + , մաֆ գաթ՝ օլունմադըլա մա՛լիւմ օլուր , ֆըրմաֆ՝ ֆըր , սլմաֆ՝ սլ , +էսֆէ + , +էս կիպի :

245 Զաթը Ֆի՛ԻԼ՝ զաթա մանսուպ վէ զէմանա մէրպուլթ օլարադ՝ պիր իշէ , վէ եախօտ պիր

հալ ու քէյֆելյէթէ տելլալէթ էտէր , երէր , եր-
րէ կիպի :

246 Յէրի' Ֆի'ել' օլ շէքլ տիր քի, զաթա ման-
սուպ օլուպ՝ զաթը Ֆի'ել տէրէճէսինատ զէմանա
մէրպուլթ օլմատըղը հալտէ , պիր իշէ վէ եախօտ
պիր հալ ու քէյֆելյէթէ տելլալէթ էտէր , երէն ,
եափըղ , եափարաֆ կիպի :

ՅԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

ԷՅԱ՛ԼԻ ԹԻԻՐՔԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

247 Պու տախի իւչ պահաս , եա'նի մաստար *
զաթը Ֆի'ել , վէ Ֆէրի' Ֆի'ելէ շամիլ տիր :

ՊԱՀՍԸ ԷՎՎԷԼ

ՄԱՍՏԱՐ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

248 Լիսանը թիւրքիտէ մաստար իքի գըամ
օլուպ՝ պիրինին ախըրը՝ ճէ , վէ աիկէրինին ա-
լըրը՝ ճաֆ իլէ կէլիւր , Էճաճէ , Գըրճաֆ կիպի :

Պունտա գա'իտէ պու տուր քի , հարէքէյի
լաաֆիֆէ , եախօտ մադպուղէ իլէ գուլլանըլան
մաստարըլարըն ախըրը՝ ճէ օլուր , եճաճէ , եիլճաճէ ,
եօֆճաճէ , ե-շէ-ճաճէ կիպի : Պունա ճաստար Խաֆիֆ տէ-
նիր :

249 Հարէքէյի սագիլէ , եա'նի մէպսութէ իլէ
գուլլանըլան մաստարըն ախըրը՝ մաֆ օլուր , ախ
մաֆ , օսանմաֆ , օգոմաֆ , ըսանմաֆ կիպի . պունա մաս
րարը սաֆիլ տէնիր : Մաստարըն իշպու իքի գըս
մը՝ մասրարը սալի թէսմիյէ օլունուր :

250 Պու մաստարը ապի՝ հէր հալտա իամ գա
պիլինտէն օլարագ՝ իւչ շէքլտէ կէլիր . պիրի՝
պալատա եագըլտըղը կիպի :

251 Իքինծիսի՝ մաստարը խաֆիֆէ՝ լի+ , վէ սա
գիլէ՝ լէֆ , իլավէ օլունուպ՝ մաստարը լիեեիտէ տէ
նիր , +եաֆ+լի+ , գըմաֆլէֆ կիպի :

252 Իւչիւնծիւսիւ՝ թախֆիֆ իչիւն էտաթը
մաստարըլարըն + եախօտ գ ի գաթ՝ օլունուպ՝
մաստարը լախֆիֆ տէնիլիր , +եաֆ , գըմա կիպի :

253 Իշպու ալթը գըսմտան հիչ պիրի ճէմ՝
լէնմէզ : Պունըրա , պիայնիհա իամ կիպի , ահ
վալը համն ճարի օլուպ՝ գ վէ + հարֆը պու
լունտուղու հալտէ , * ԱՅինծիյէ իմթիսալ էտէր :

254 Միւզաֆըն իլէյհտէ մաստարը ապիլէր
միւսթա՝մէլ օլմայրպ՝ պու հալ մաստարը խա
ֆիֆէ , վէ մաստարը թէէքիտիյէ մախսուս տուր ,
նիթէքիմ՝ +եաֆնին , +եաֆ+լիյին տէնիլիպ՝ +եաֆնին
տէնիլմէզ :

255 Միսալարը պո՝ ճեպիլտէ պեր վէճնի լիերնիպ պե
յան օլունուր :

Միւճէրրէտ , Միւզաֆըն իլէյհ , Մէֆո՝լոււն իլէյհ ,
Մէֆուլո՝ւն պիհ , Մէֆո՝լոււն միհ :

քէամէք		մէյէ	մէյի	տէն
քէամէքլիք	լիյին	լիյէ	լիյի	լիքտէն
քէամէ	մէնին	մէյէ	մէյի	մէտէն
գըրմագ		մագա	մագը	մագտան
գըրմագլըգ	լըղըն	լըղա	լըղը	լըգտան
գըրմա	մանըն	մայա	մայը	մագտան

իչպու մաստարըր՝ զամիրի իզաֆիլէրի այլայ՝
Միսալլարը պուրատա պէր վէճհի թէրթիպ
պէյանն օլունուր :

խֆիֆի Ռեե+իոի	խֆիֆի Ռաֆիֆի	աադիլե Ռեե+իոի	աադիլե Ռաֆիֆի
քէամէքլիյիմ	քէամէմ	գըրմագլըղըմ	գըրմամ
քէամէքլիյին	քէամէն	գըրմագլըղըն	գըրման
քէամէքլիյի	քէամէսի	գըրմագլըղը	գըրմասը
քէամէքլիյիմիզ	քէամէմիզ	գըրմագլըղըմիզ	գըրմամիզ
քէամէքլիյինիզ	քէամէնիզ	գըրմագլըղընիզ	գըրմանիզ
քէամէքլիքլէրի	քէամէլէրի	գըրմագլըգլարը	գըրմալարը

256 իչպու ճէտվէլտէ զիքր օլունան միսալլար՝
միւճէրրէա հալը օլուպ՝ ահվալը համար
տախի գա'իտէյի մալիւմէսի իւզրէ թասրիֆ օլունուր,
+եամեֆն, +եամեմ, +եամեսի, +եամեմպէն կիպի :

257 Նեպէլե Ֆիհիլի իւե մասպար ի+ի գըամ որըր, քի
լաղը՝ (չէզոք) վէ մի-Ռեա'որի (ներգործական) տիր :

258 Էյէր մաստարըն մա'նասը՝ ֆա'իլին հալը
օլուպ զայրիյէ տօգանմագ իսէ՝ լաղը տէնիլիւր,
եալմագ, ույոմագ, կիլմե+ կիպի :

Լաղըմլար՝ մէֆո'լլուն պիհ ալմայըպ՝ ֆագաթ
պա'զէն մէֆո'լլուն իլէյհ ալըրլար, մե+Ռեպէ կիլ-
մե+ կիպի :

259 Էյէր մաստարըն մա'նասը՝ ֆա'լիլին պիր
 իշի օլուպ՝ զայրիյէ տախի տօգանըր իսէ՝ ֆե-
 ռեա'րոբի, (եա'նի հէօքմիւ կէչէր) տէնիլիր, +եա՛նէ+,
 եազմա՛ց կիպի, քի պունկար քէսէն վէ եազան ա-
 տէմին իշի օլուպ՝ քէսիլէն վէ եազըլան շէյէ
 թէ'ալլիւզ էթմէքլէ, ֆե-րեա'րոբի տիրլէր ։

260 Միւթէա'տտիլէր մէֆո'ւլուն պիհ ալըպ՝
 պա'ղէն պիր տէ մէֆո'ւլուն իլէյհ տախի 'իլալէ
 էտէր, վէ պունա ֆե-րեա'րոբի +եա՛նէ տէնիլիր,
 Մե+րոսպո- էֆէնոբիյէ եազմա՛ց, +եւա՛ղը իօճայա վէրո՛ւ
 կիպի ։

261 Էյէր անճագ մէֆո'ւլուն պիհ ալըր-
 սա՝ ֆե-րեա'րոբիյէ նա՛ղը տէնիլիր, +եա՛նէ+, գըրմա՛ց
 կիպի ։

262 Միւթէա'տտի իքի գըամ տըր՝ պիրի՝ «ե-
 ճա'ն», վէ տիկէրի՝ գըյասի տիր . Մեճա'ն՝ զաթընտա
 միւթէա'տտի պուլունան քէլլիմէլէր տիր, եազմա՛ց,
 իէնիբո՛ւ, +եա՛նէ+, գըրմա՛ց կիպի ։

263 Միւթէա'տտի գըյասի՝ միտտէի ապիւ-
 յէյէ էտաթը թա'տիյէ 'իլալէսի իլէ միւթէա'ա-
 տի գըլընան մաստարըար տըր ։ Էտաթը թա'տ-
 տիյէ՝ րե, րը լաֆղը իլէ Ն հարֆը օլուպ, պուն-
 տա գա'խտէ՝ մաստէ ի ապիլիյէ պիր հէճէլի օլ-
 մայըպ, ախըրը քէլլիմէ ը, եախստ պիր հարէքէ
 օլուրսա՝ Ն 'իլալէ էթմէք տիր . սարսընմա՛ց, իսնիլ-
 ու, գընալմա՛ց, երիմո՛ւ, ույո-լմա՛ց կիպի . ճիւմլէ
 սայր քէյֆիլիյէթլէրտէ, րե, րը 'իլալէ օլունուր,
 եախըրմա՛ց, ելիբիբո՛ւ, րո-րո-րմա՛ց, եախըրմա՛ց կիպի ։

264 Պու գա'խտէյէ միւսթէանա օլանլար պունլար սըրլար , եա'նի ,

աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,
աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,
աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,
աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,
աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,
աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,
աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,
աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,
աւնամ	աւնամ ,	աւնամ	աւնամ ,

265 Լազըմլար պու սուրէթտէ միւթէա'տտի գըլընտըգտա , միւթէա'տտի նագըս օլուր , որոնամ որոնորոնամ , եւնամ եւնամ կիպի :

266 Միւթէա'տտի նագըս կերէք սէմա'ի օլ սուն , կերէք գըյասի պու գա'խտէ իւզրէ , որի եախսօտ ՚իլավէսի իլէ միւթէա'տտի քեամիլ օլուր : ֆեւմէ + եսորմէ , շէյնէմէ շէյնէնմէ , կեղ որմէ կեղորմէ , որոնորոնամ որոնորոնամ , Գըննամ Գըննամ կիպի :

267 Միւթէա'տտի քեամիլ կերէք զաթընտա օլսուն , կերէք էտաթը թա'տիյէ ՚իլավէսի իլէ քեամիլ օլսուն , պիր էտաթ թա'տիյէ տահա ՚իլավէ էտիպ իշին պիր վասըթա իլէ իճրա օլուն տուղունու իշա'ր էյլէր , Վերմէ Վերորմէ , եօլլամէ եօլլանմէ , + եսորմէ , շէյնէնորմէ , կեղորմէ , որոնորոնամ , Գըննամ , երմորմէ , որոնմէ

դո-ր-ը-մ-ո-ւ-մ-ի , ս-ա-ր-ա-ր-ը-ր-ը-մ-ո-ւ-մ-ի կիպի :

268 Իւչիւնճիւ տէրէճէ միւթէա'տտի գըլըն-
տըզլարը վազթ , վասիթանըն թէա'տինի իշա'ր
էտէր . վերեւ՝ վերտերեւեւ , եօլլամաճ՝ եօլլալարըմաճ ,
+ե-տ-տ-ը-ր-ը-մ-ո-ւ-մ-ի վէ շիյեթարեթեւեւ կիպի :

269 Գա'խտէ իւզըէ ետալըլան ի.քի նէվ՝ մաս-
տար վար .քի , Ֆի'իլի ՄիիթՍ.Վ.Ս.Ս.թ , վէ Ֆի'ի-
լի ՄիիՇՍ.Րէ.թի.թ տիր : Ֆի'իլի միւթալա'աթ՝
մաստարըն իշի սահիպի ա'մէլէ ըրճո'ւ էթմէսի-
նի պէյանն էտէն ֆի'իլ տիր , նիթէ.քիւմ՝ շե'նեւեւ
տէնիլտի.քտէ , +ե-տ-տ-ը-ր-ը-մ-ո-ւ-մ-ի շե'նեւեւ տէմէ.ք օլուր .
գա'խտէսի՝ մաստէյի ապիյէյէ լազըմ՝ կէլէն
հարէ.քէ իլէ շ 'իլալէ էթմէ.ք տիր պաճմաճ՝ պա-
ճըմաճ , շե'նեւեւ՝ շե'նեւեւեւ , շալլամաճ՝ շալլաննաճ , գոմաճ՝
գոմաճ կիպի :

270 Ֆե'նէ ֆե-շարե'եթ՝ ի.քի ետալստ տահա զի-
յատէ քիշիլէր պէյնինտէ վուգու'ունու պէյանն
էտէն ֆի'իլ տիր .նիթէ.քիւմ՝ +ե-տ-տ-ը-ր-ը-մ-ո-ւ-մ-ի տէնիլտի.ք-
տէ , ի.քի քիմսէ պէյնինտէ քէսիլմէ.ք տէմէ.ք օ-
լուր :

Գա'խտէսի՝ մաստտէի ապիյէյէ լազըմ՝ կէլէն
հարէ.քէ իլէ շ 'իլալէ էթմէ.ք տիր , Վո-ր-մ-ո-ւ-մ-ի
Վո-ր-ո-ւ-մ-աճ , Վո-ր-ո-ւ-մ-աճլըմ , Վո-ր-ո-ւ-մ-ա , արեյեւեւ՝ արե-
յեւեւ , արեյլեւեւ՝ արեյլեւեւ , եթեւեւ՝ եթեյեւեւ կիպի :

Երբ : Պա'զը .քէրրէ , շ՝ նէֆտի .քէլիմտէն օլմազըլա , միւշա-
րէքէթ մա'նաք պուլունմազ , սալլամաճ , ե-տ-տ-ը-ր-ը-մ-ո-ւ-մ-ի կիպի :

271 Իշպու ի.քի նէվ՝ մաստար տալի՝ էտաթը
թա'տիյէ ալըպ՝ միւթէա'տտի գըլընըր , արե'նեւեւ

սե՛վինսիբոնէ՛ , Կեօյե-շնէ՛ , Կեօյե-շրե-բոնէ՛ , Գոնմագ՝ Գոն-
Կո-բմագ՝ , սեօլեշնէ՛ , սեօլեշրեբոնէ՛ կիպի :

272 Պալատէ մուհարրէր մաստարլարըն պիր
սայըր քէյֆիյէթի՝ ՄԱ՛ՂԻԻՄ (ներգործական)
վէ ՄէճՀՈՒԼ (կրաւորական) օլմագլըղը արը :

Մա՛լիւմ (Փա՛ղլի պիլինմիշ)՝ իշլէյէնէ նիս-
պէթ օլունուր , Էհմե՛ , Գըրմագ՝ կիպի , Քի՛ . Քէսէն վէ
Գըրան ատէմէ նիսպէթ օլունուր :

273 Մէճհուլ (Փա՛ղլի պիլինմէմիշ)՝ իշլէնէնէ
նիսպէթ օլունուր , Էհմե՛ , Գըրմագ՝ կիպի , Քի՛ . Քէ-
սիլէն վէ Գըրըլան շէյէ նիսպէթ օլունուր .

Օնուն գա՛խտէսի՝ մա՛լիւմիւն մաստէի աս-
լիյէսինէ իճապ էթտիյի կիպի , Էլ , Է-Լ , ԸԼ , Դ-Լ
'իլավէ էթմէք տիր , Էհմե՛ , Էհմե՛ , Գըրմագ՝ Գըրմագ՝ ,
Կեօյե՛ , Կեօյե-լնէ՛ , սոյմագ՝ սոյոմագ՝ կիպի :

274 Ֆագաթ , ախրըր քէլիմէ Լ , Եախօտ հա-
րէքէ օլուրաա՝ Դ 'իլավէ օլունուր , Ղեյնե՛ , Ղեյ-
նե՛նե՛ , արամագ՝ արանմագ՝ , Կըմագ՝ Կըմագ՝ , Գոնմագ՝
Գոնմագ՝ , պիլնէ՛ , պիլնե՛նե՛ , պոնմագ՝ պոնմագ՝ կիպի :

275 Միւթավա՛թան սե՛վինսիբոնէ՛ , սե՛վինսիբոնէ՛ , կե-
շնե՛նե՛ , կեշնե՛նե՛նե՛ , վէ միւշարէքէթան Կեօյե-շնէ՛ ,
Կեօյե-շնե՛նե՛նե՛ , Էօֆե՛նե՛նե՛ , Էօֆե՛նե՛նե՛նե՛ , սե՛վինսիբոնէ՛ ,
Կեօյե-շրե-բոնէ՛ կիպի :

Շեհ : Միւթավաթան , վէ պու Դ իլէ օլան մէճհուլուն սու-
րէթլեբ՝ պիր պիրինէ պէնղէր օլուպ գարինէ իլէ Ֆարգ օլու-
նուր , շէյլէ Քի էյէր ֆա՛լե՛ ըսպթ օլունուր իսէ՛ միւթավաթ ,
վէ էյէր Գեֆա՛լ ըսպթ օլունուր իսէ՛ մէճհուլ օլուր :

276 Միւթէսնա օլարագ՝ էյլե՛նե՛ լաֆղընըն
մէճհուլունսա օլմագ՝ մաստարընա Դ 'իլավէսի

իլէ օլունմաք տէնիր : Տեօեք , իսնեօեք , գօմաք վէ օ
գոմաք լաֆղլարընըն մէճհուլունաա գա'իտէ
իւզրէ , րեմօեք , իսնեմօեք , գօմաք վէ օգոմաք տէնիլ
տիյի կիպի՝ պիրտէ և զիյատէ իլէ , րեմիւթեք , իս
նեմիւթեք տէնիլիր :

Գա'իտէի մալիւմէ իւզրէ (* 15) ի՛ր ր է
թէպտիլ օլունուր , նիթէ.քիմ՝ շէյնեօեք , արարը
մաք , օգոմաք , իշեօեք , կիօեք , եօեք տէ
նիլիր :

Պերեմէ եւ ինէ րօգոմաք մա'նասընա օլան ենեօեք
լաֆղընըն մէճհուլուն իտէ՝ ենեմիւթեք կէլիր :

ՄԱՍՏԱՐԼԱՐ՝ ՄԻԻՍՊԻԹ (ստորասական) ՎԷ ՄԵՆՁԻ
(բացասական) ՕԼՈՒՐԼԱՐ

277 Մեւալի՛ն՝ քէնտիսինէ վարւէ մա'նասը պու
լունան մաստար տըր , զի.քր օլունան միսալլար
կիպի :

278 Մեմֆէ՛ն՝ քէնտիսինէ եօգլաք մա'նասը կէլէն
մաստար տըր : Պունտա գա'իտէ՝ հէր մաստա
րըն մատտէի ասլիյէսինէ ղե՛ եախօտ մա՛ իլալէ
էթմէ.ք տիր , ենեօեք՝ ենեմօեք , եօգմաք՝ եօգմաք , եյ
րեմօեք՝ եյրեմօեք կիպի :

279 Մէնֆի գապիլինտէն տախի ղեմֆէ է եգնե
րաք՝ քէնտիսինտէ իգթիտարըն եօգլուղունու պէ
յան էտէն ֆի'իլ տիր , եօեմօեք կիպի :

Գա'իտէսի՝ մաստարը մէնֆինին էտալթը մէնֆիսինտէն էվվէլ պիր է, եախստ « կէթիրմէ.ք տիր, էնօհօհո՝ էպէօհօհո, էափմամոփ՝ էափսամամփ, զլամամփ, էափըլամամփ կիպի =

Գա'իտէի մալիւմէ իւզրէ, էյէր մատտէի ասլիյէնին ախըրը պիր հարէքէ օլուրսա՝ պիր արայա վազ՝ օլունուր, «էօյլէօհո՝ «էօյլէյէօհօհո, «լամամփ՝ «լայամամփ կիպի =

280 Պէր մինվալը մուհարրէր, իշպու մաստարլար զիրտէքի ճէավէլտէ պէյան գըլընըր =

	Ֆ-ապիէ	Ֆ-նֆի	Ֆ-նֆի է էֆէիտուր
մե-նէա'որի է սեմո'նֆէնէնէ մե-նէալաոնէ	պագմագ պագընմագ	պագմամագ պագընմամագ	պագմամագ պագընամագ
ֆնէնէնէ մե-լուրե+եի	պագըլմագ	պագըլմամագ	պագըլամագ
մե-նէա'որի է գըլաոն	պագտըրմագ	պագտըրմամագ	պագտըրամագ
	պագընտըրմագ	պագընտըրմամագ	պագընտըրամագ
	պագըլտըրմագ	պագըլտըրմամագ	պագըլտըրամագ
մեճհու-լար	պագըլմագ	պագըլմամագ	պագըլամագ
	պագընըլմագ	պագընըլմամագ	պագընըլամագ
	պագըլըլմագ	պագըլըլմամագ	պագըլըլամագ
	պագտըրըլմագ	պագտըրըլմամագ	պագտըրըլամագ
	պագընտըրըլմագ	պագընտըրըլմամագ	պագընտըրըլամագ
	պագըլտըրըլմագ	պագըլտըրըլմամագ	պագըլտըրըլամագ

284 Մա'նա ճիհէթի իլէ տախի մաստարլար իքի գըամ տըր, պիրի՝ ֆի'իլի Խա, տիկէրի՝ ֆի'իլի «՝ճ տըր =

Ֆի'իլի խաս՝ մախսուս պիր իշ , վէ եախսուս
մախսուս պիր քէյֆիյէթ պէյան էտէն լաֆզ-
լար տըր , +եմե+ , գըրմաթ , պեյեմե+ , ոյոմաթ կիպի =

282 Ֆի'իլի ա'մ՝ մախսուս պիր իշ , վէ եախսուս
մախսուս պիր քէյֆիյէթ պէյան էթմէյիպ՝ պէլ-
քի ճէմի' իֆա'լա վէ ճէմի' ահվալա շամիլ օ-
լան մա'նայը իֆատէ էտէն լաֆզլար տըր =
Պունլար՝ եմե+ , եյլեմե+ , գըլմաթ , եաֆմաթ վէ օլմաթ
լաֆզլարը օլուպ՝ օլմաթ՝ լազըմ , վէ սայըլէրի՝ միւ-
թէա'տտի հիւքմիւնատէ տիր =

283 Լաֆզ ճիհէթի իլէ տախի մաստարլար իքի
գըամ տըր , քի պեմեմ վէ մեքեքեպ տիր = Պեմեմ
եօգարտա կէչէն միսալլար կիպի , մեքեքեպ՝ պէշ
գըամ տըր =

284 Գըմը եվլէլ իսիմլէրին ախըրընա , հարէքէ-
յի ախիրէսի խաֆիֆ օլտուղու հալտա , լէ , վէ
սադիլ օլտուղու հալտա՝ լա զամմ օլունմաղըրա
մաստէյի սալիյէ հասըլ օլուպ՝ պատէհու է-
տաթը մաստար մե+ , վէ եախսուս մաթ 'իլալէսի իլէ
թէշքիլ օլունան մաստարլար տըր = Պու մաստար-
լար տախի տայմա միւթէա'տտի տիրլէր եյերլեմե+ ,
գամըլլամաթ , կեմլէմե+ , գորշամնլամաթ , պաշլամաթ , գո-
մաթլամաթ կիպի = Մէճհուլլարընտա՝ եյերլէմե+ , գամ-
ըլլանմաթ , կեմլէմե+ , գորշամնլամաթ , պաշլանմաթ , գո-
մաթլանմաթ տէնիլիր =

285 Գըմը սանի՝ սրֆաթլարա լէն , լան եախսուս լէն ,
լաի զամմ օլունտուղտան սոնկրա՝ մաստարը խա-
ֆիֆ եախսուս մաստարը սադիլ էտաթը 'իլալէ-

սի իլէ թէշքիլ օլունան մաստարլար օլունայ՝ լէն իլէ օլանլար՝ լազըմ, վէ լէն իլէ օլանլար՝ միւթէ ա՛տտի օլուրլար, ե+շէլէնօկտ վէ ՌաՒըլլանմաթ, ե+շէլէնօկտ վէ ՌաՒըլլանմաթ, ինֆիարլանմաթ, զէնկինլէնօկտ կիպի ։

Պա՛ղէն ն եէրինէ՝ շ կէթիրիլեր, ե+շէլէշօկտ վէ ՌաՒըլլանմաթ կիպի ։

286 Իշպու ի.քի գըամտան լէն վէ լան իլէ օլանլար՝ լազըմ, եախօտ միւթալաթ հէօ.քմիւնտէ օլարագ, Կիբ, Կըբ իլէ միւթէա՛տտի գըլընըր, ՌաՒըլլանմաթ, Գասաօկէլէնօկտ, շէֆհէլէնօկտ կիպի ։ Պա՛ղըր տախի մէճհուլ գըլընըր, պաշանըլմաթ, Գոճաթլանըլմաթ կիպի ։ Մատտէի ապիյէնին ախըրը հարէ.քէ օլուրսա՛ շ ՚իլավէ օլունուլ՝ միւթէա՛տտի գըլմագ իշիւն՝ Ռ կէթիրիլեր, Գըսալմաթ՝ Գըսալմաթ, Կիբիլէտ՝ Կիբիլմօկտ կիպի ։

287 Գըսալ մալէ՝ Ֆի՛նէ իֆիտար Կըբ.քի պիր մաստարըն մատտէի ապիյէսինէ, ե, ա ՚իլավէ օլունտուգտան սօնկրա, պիլէտ մաստարը իլէ թէր.քիպ օլունարագ՝ թէշքիլ օլունուր, Կեօէ պիլէտ, եաղապիլէտ կիպի, քի քէամէյէ միւգթէտիր վէ եաղմաղա միւգթէտիր օլմագ տէմէ.ք տիր ։ Գա՛խտէի մալիւմէ իւզըէ (* 13), իճապ էտէն եէրէ՛, վէ Կվա՛ղ օլունուր, «եյլէօկտ՝ «եյլէյե պիլէտ, արամաթ՝ արայա պիլէտ, երիօկտ՝ երեյե պիլէտ, օֆոմաթ՝ օֆոյա պիլէտ, ետե պիլէտ, երետե պիլէտ, իշիտե պիլէտ, ետե պիլէտ կիպի ։

ԳԼՍՄԸ ԲԱՊԻ՝

288 Ֆի'իլի ԹՄ՝ՃԻԼ տիր քի՝ մատտէյի ասլի-
յէյէ է, ը 'իլալէ օլունտուղտան սօնկրա, վերօե+
մաստարը իլէ թէր.քիպ օլունարապ թէշ.քիլ օ-
լունուր, +եսի վերօե+, եալը վերօե+ կիպի: Պունուն
մա'նասը՝ իշին ա'ճէլէթէն իճրա օլունտուղու-
նու պէյան էթմէ.ք տիր:

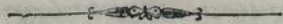
Պունտա տախի իճասլ էտէն եէրլէրէ՝ յ, վէ ար
վա'ղ օլունուր, «եյլէյի վերօե+, արայը վերօե+, օգոյո-
վերօե+, «եյլէպի վերօե+, եպի վերօե+ կիպի:

ԳԼՍՄԸ ԽԱՄԻՍ

289 Ֆի'իլի ՄՈՒԳԱՐԷՊԷ տիր քի, մատտէյի
ասլիյէյէ՝ է, ար 'իլալէ օլունտուղտան սօնկրա,
եալմաթ մաստարը իլէ թէր.քիպ օլունարապ թէշ-
քիլ օլունուր, ար-շէ եալմաթ կիպի. վէ մա'նա-
սը՝ աղ գալարը քի մատտէի ասլիյէնին իճրա-
սը օլա, տէմէ.ք տիր, եօլէ եալարը կիպի:

Շեհ: Պու Ֆի'իլ՝ շիմաիքի վէ կէլէճէք վազթ իշին իս-
թի'մալ օլունմոյրպ՝ անճագ կէշմիշ վազթ իշին գուլանըլըր,
«եվէ եալար, «եվէ եալմը կիպի:

ԳԸՍՄԸ ՍԱՏԻՍ

290 ՅԻՒԼԻ ԻՍԹԻՄՐԱՐ տիր քի, մատտէի առ-
լիյէյէ՛ ե, « ՚իլավէ օլունտուգտան սօնկրա, կէւ
Ք+ մաստարը իլէ թէրքիպ օլունարագ եափը-
լըր, երե կէւէ+ կիպի: Պունուն մա՛նասը՝ կէչմիշ
զէմանտա ֆի՛իլին միւրիւր վէ ա՛տէթ իւզրէ
վուգու՛ունա տէլալէթ էյլէմէք տիր, երե կէւ
Ֆշ՛ի՛, երե կէւիշ «ն», երե կէւիշ, երե կէւիշ էշ, երե
կէւիշ «նիշ, երե կէւիշէր տիր:

Իշպու ֆի՛իլ տախի միւզարի վէ մազը զէման-
լարընա մախսուս օլուպ, հազըր, եախօտ կէլէ-
ճէք վազթա իսթի՛մալ օլունմազ:

Շերհ: Չըֆաֆ մաստարընըն մա՛տտէի ապլիյէօինէ « ՚իլավէ
օլունտուգտան սօնկրա, կէւէ+ մաստարընըն կէչմիշ վազթընըն
սիզար իլէ թէրքիպ օլունտուգտա անարզըն վուգու՛ու իֆատէ
օլունուր, նիթէքիմ՝ շըֆա կէւի տէնիլիւր, քի աւուզըն կէւի տէ-
մէք տիր:

ԳԸՍՄԸ ՍԱՊԻ

291 Իամ եախօտ սըֆաթ իլէ պիր մաստա-
րը պէսիթտէն թէրքիպ օլունան մաստար-
լար տըր: Պունլարըն լազըմ, եա միւթթէա՛տ
տի, վէ մա՛լիւմ, եա մէճհուլ օլմալարը՝ միւթէ-
ղամմին օլտուգլարը մաստարը պէսիթտէ ՚ի-
թիպար օլունուր, վէ պունլար իքի նէվ՝ տիր:

292 Նեվէ եվէն՝ իամ՝ Եախօտ սըֆաթ իլէ Եֆա՛լը
Խասսեհնէն պիրիսինտէն թէրքիպ օլան մաստար
լար տըր, ու՛մ պուլմա՛տ, ա՛մ գալմա՛տ, ալիշ Եաֆ՛մա՛տ,
զա՛մէն օլուր՛մա՛տ, զէյա Վեր՛մե՛տ, մահղա՛ն օլուր՛մա՛տ կիպի =

293 Նեվէ՛ առնէ՛ իամ՝ Եախօտ սըֆաթ իլէ Եֆա՛լը
ա՛մ՝ Եֆա՛լը պիրիսինտէն թէրքիպ օլան մաստար
լար տըր, Եարդը՛մ Ելի՛մե՛տ, Եարալը Ելի՛մե՛տ,
Նազ Եյլէ՛մե՛տ, Կէ
բէ՛մ գըլմա՛տ, Վերուր՛ գըլմա՛տ կիպի =

294 Էլի՛մե՛տ, Եյլէ՛մե՛տ, գըլմա՛տ Փի՛րիլէրի՛ Էքսէրիյէ
Իամի մաստար Եախօտ սըֆաթ իլէ թէրքիպ օ
լու՛նուլ, Եարդը՛մ Ելի՛մե՛տ, Եարալը Ելի՛մե՛տ,
Նազ Եյլէ՛մե՛տ, Կէ
բէ՛մ գըլմա՛տ, Վերուր՛ գըլմա՛տ կիպի =

Շերհ: Իամի մաստար՝ պիր Էլի՛ն իամի օլարադ, լիսանը թիւր
քիտէ վէ լիսանը Ֆարսիտէ մախսուս պիր Էտաթը մաստար Եօգ
տուր, Եարդը՛մ, Նազ, Խըրամ կիպի =

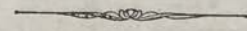
Մէճհուլլարը օլան Էրի՛մե՛տ, օլու՛նմա՛տ, գըլմա՛տ լաֆղարը
տախի պու վէճհ իլէ դուլանըլըր:

295 Եաֆ՛մա՛տ լաֆղը՛ տայմա իամլէր իլէ թէրքիպ
օլու՛նուպ՝ իամի մաստար իլէ Եախօտ սըֆաթ լար
իլէ թէրքիպ օլու՛նմազ, Էվ Եաֆ՛մա՛տ, Խանէ Եաֆ՛մա՛տ,
Կէյն Եաֆ՛մա՛տ կիպի . մէճհուլլու՛նտա, Էվ Եաֆ՛ըլմա՛տ,
Կէլլան Եաֆ՛ըլմա՛տ, Կէյն Եաֆ՛ըլմա՛տ տէնիլիր =

296 Օլմա՛տ լաֆղը՛ Էքսէրիյէ սըֆաթ լար իլէ վէ
պա՛ղէն իամլէր իլէ թէրքիպ օլու՛նուպ՝ իամի
մաստար լար իլէ թէրքիպ օլու՛նմազ, Նիթէքիմ՝
Եօլ օլմա՛տ, Եկէկ օլմա՛տ, Կէնիշ օլմա՛տ, Ղազ օլմա՛տ տէ
նիլիր . լաքին Եարդը՛մ օլմա՛տ, Խըրամ օլմա՛տ, Խալիկնա
օլմա՛տ տէնիլմէզ =

297 Պոյոյո՛րճա՛ք լաճզը՝ ֆիլ ասըլ էմր էթմէք մա՛նասընա իֆա՛լը խասսէտէն իսէտէ՛ պա՛ղէն թա՛ղիմ մագամընտա եալընըղ եմֆէ՛ մա՛նասընա գուլլանըլըպ՝ պու սուրէթտէ իֆա՛լը ա՛մ մէտէն օլուր . վէ իամի մաստարլար եախօտ սըֆաթլարըլա թէրքիպ օլունուր . Լալլէֆ պոյոյո՛րճա՛ք , մէմնան պոյոյո՛րճա՛ք կիպի :

298 Պոլլանճա՛ք լաճզը տախի՛ ֆիլ ասըլ պուլլ մագ մաստարընըն մէճհուլու իսէ տէ՛ պա՛ղէն իֆա՛լը ա՛մմէտէն օլարագ , օլճա՛ք մա՛նասընա գուլլանըլըր , հաղըր պոլլանճա՛ք կիպի :

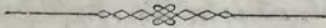
ՊԱՀՍԸ ՍՄՆԻ

ԶԱԹԸ ՅԻՒԼ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

299 Յի՛իլին քէմիյէթ վէ շախիյէթ խասիյէթլէրինտէն պաշղա՛ Սո՛րէն (եղանակ) խասիյէթի վարքի՛ իշին իճրասընըն թարղընա մանսուպ , վէ Զե՛մն (ժամանակ) խասիյէթի վարքի , իճրասընըն վազթընա մերպութ օլուր , նիթէքիմ՝ սուրէթ խասիյէթինտէ , եմֆէ , եմֆէլէ , եմֆէ , վէ զէման խասիյէթինտէ , եֆէյօր , եֆէճէ՛ , տէնիլիր :

Շե՛րհ : Պու սուրէթ վէ զէման լաճզլարը իշին՝ սարֆը ա՛րապիտէ սիղա լաճզը իթի՛մալ օլունուր իսէ տէ՛ սայր լիսան-

լարըն սարֆընա ույմագ իչիւն, պունլարը թէֆրիդ էթմէք իճնայ էթտիլինտէն՝ պու եէրտէ սուրէթ վէ զէման գուլանըպ՝ սիղա լաֆզը (* 585) աէ զէքը օլունան շէքէ թախսիս օլունմուշտուր:

Ս Ո Ւ Ր Է Թ

300 Ալթը գըամ տըր . Մասպար (աներեւոյթ) , Սուրէնի եճիյէ (հրամայական) , Սուրէնի եխարիյէ (սահմանական) , Սուրէնի շարիյէ (ստորադասական) , Սուրէնի ելշաիյէ , Սուրէնի շուհույիյէ (պարտաւորական) :

301 Մասպար՝ պալատա թարիֆ օլունան հիյէթլէր օլուպ՝ իսմ գապիլինտէն տիր :

302 Սուրէնի եճիյէ՝ մա՛նաի մաստարընըն իճրասընը վիւթէքէլլիմին սայր պիր քիմէսնէյէ թէքլիֆ , եախօտ թէնպիհ էթմէսինէ տէլպէթէտէն սուրէթ տիր , կիւ , կէլ , ելիսին , եափսըն կիպի :

303 Սուրէնի եխարիյէ՝ մա՛նաի մաստարընըն վուգու՛ունու խապէր էտէն սուրէթ տիր , ելիս , եաբեր , ելիշ , եաբէնէ կիպի :

304 Սուրէնի շարիյէ՝ ֆի՛իլին մէզմունունու տիկէր պիր ճիւմլէնին մէզմունունա շարթ գըլմագտան իպարէթ օլան սուրէթ տիր , կիբերսէ , ալըրս կիպի :

Շեհ : Շարթ՝ պիր քէլամ տիկէր պիր քէլամը ըսպթ էթմէքտէն իպարէթ օլուպ՝ էվլէլքիսինէ՝ հե՛մէյէ շարիյէ տէնիլըր քի , շարթ սուրէթլէրինին պիրիսի օլուպ՝ իքինճիսինէ՝ հե՛մէյէ հե՛լայիէ տէնիլըր , մէսէլա , Պրոսպա կիբեր եսն , շիֆա պուլսր

ան տենիլտիքատ, երբեք իսկն՝ ճիւղիւն շարթիւյէ, վէ պուլ-բասն ճիւղիւն ճեզաիյէ օլուր :

305 Մորեմի իւլասիյէ՝ մա՛նաի մաստարընըն վու-
գու՛ուու միւլթէքէլլիմին իլթիզամ վէ իլթի-
մաս էթտիյինէ տէլալէթ էտէն սուրէթ տիր ,
էրեյի՛, էափասըն , էրեւի՛ կիպի :

306 Մորեմի վո՛ճոպիյէ՝ պիր իշի իշլէմէք իշիւն
Փա՛իլէ լուզում կէօսթէրէն սուրէթ տիր , էրեւի-
կիպի :

Զ Ի Մ Ա Ն

307 Օն գըամ տըր , Մե-ղարե , Հիւեայեի Ռ-
ղարե , Հաւ , (ներկայ) , Հիւեայեի հաւ (անկատար) ,
Մաղը ի շահոփի (կատարեալ) , Հիւեայե ի մաղը ի շահոփի ,
Մաղը ի նաթլէ (յարակատար) , Հիւեայե ի մաղը ի
նաթլէ (գերակատար) , Մե-նաթպիւ (ապառնի) , Հի-
ւեայե ի Ռ-նաթպիւ (անցեալ ապառնի) :

308 Մե-ղարե՛ շիմտիքի վազթ իլէ կէլէճէք
զամանա շամիլ օլան զէմանը ումումիյէ տէլա-
լէթ էտէն զէման տըր , էրեք , էափար կիպի :

Պու սէպէպտէն , հիքեայեատ վէ ըիվայէթտէ
փէք չօգ իսթի՛մալ օլունուր :

Պա՛զէն տէվամ վէ իսթիմար մա՛նասընը ի-
շա՛ր էտէր :

Իշպու միւզարիատ միւլթիտանըն մէրամ վէ
մազսէտ մա՛նասը պուլունտուզունտան՝ վա՛տ

մագամբնտա տախի գուլլանըլըր, կեփերե՛ կիպի ,
միւսթագպիլ իսէ՛ եալընըղ օլաճագ շէյի իշա՛ր
էտիպ՝ վա՛տ մէրամը իլէ գուլլանըլմաղ :

309 Հի+եայէ է Ք-ղարե՛ միւզարինին մէզմուճու-
նուն կէչմիշ վագթտա վուզու՛լ պուլտուղունու
պէյան էտէն զէման տըր , եփեր իփ , եփար ըրը
կիպի :

310 Հա՛ն շիմոիքի վագթտա տէլայէթ էտէն զէ-
ման տըր , եփայօր , եփեյօր կիպի :

311 Հի+եայէ է հա՛ն հալ զէմանընըն մէզմունու-
նուն կէչմիշ վագթտա վուզու՛լ պուլմագտա օլ-
տուղունու պէյան էտէն զէման տըր , եփեյօր ու-
րո , եփայօր ուրո կիպի :

312 Մաղը՝ ա՛րապճէ կեշիշ մա՛նասընա օլուպ ,
մագը զէմանըլըրը վուզու՛ու թէքմիլ օլմուշ
քէյֆիյէթի իշա՛ր էտէր՝ եփի , եփիշ , եփար ,
եփարը կիպի :

313 Մաղը է շահոփե՛ միւթէքէլլիմին րէյ էլ
ա՛յն կէօրտիւյիւնիւ , վէ ետխօտ կէօրմիւշ կիպի
պիլտիյինի խապէր վէրէն զէման տըր , եփի ,
եփարը կիպի :

314 Հի+եայէէ մաղը է շահոփե՛ մագը ի շուհուտի-
նին մէզմունունունն օնտան էվվէլ կէչմիշ պիր
վագթտա վուզու՛ունու պէյան էտէն զէման
տըր , եփի իփ , եփը ըրը կիպի :

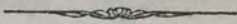
315 Մաղը է շաֆլե՛ միւթէքէլլիմին սէմա՛ իլէ
պիլտիյինի պէյան էտէն զէման տըր , եփիշ ,
եփարը կիպի :

Շերհ : Իշպու շէքը՝ սրժաթի ֆի'իլիյէ տախի օլարագ՝ հէր վէճհ իլէ պու սէմա՛ իլէ պիլինմէք մա'նապընա շամիլ օլմագ , մէսէլա , Կափօր Կէլիշ տէնիլտիքտէ , բէյ էլ ա'յն օլմատարը տէր-քէար իսէտէ՛ Կըլիշ րիւ տէնիլտիյի վազթ , կէլմիշ սրժաթ կիպի վախօր լաֆգընա խապէր օլմուշ օլուր , վէ սէմա՛ իլէ օլուպ օլմա-տարը մէճհուլ տուր :

316 Հի+եայէ ի մաղը ի նադը ի նազլինին մէզմունունուն կէչմիշ վազթտա վուզու՛ ունու պէյան էտէն զէման տըր , էմիշ իրի , Եափօըշ ըրը կիպի :

317 Մի-սխափայիլ՝ կէլէճէք վազթա տէլպէթ էտէն զէման տըր . Երէճէ+ , Եափաճաֆ կիպի :

318 Հի+եայէ ի մի-սխափայիլ միւսթազպիլ զէմանը նըն մէզմունունուն կէչմիշ պիր վազթտան սօնկ-րա վուզու՛ պուլաճաղընը պէյան էտէն զէման տըր , Երէճէ+ իրի , Եափաճաֆ ըրը կիպի :

Ֆի'իլի ԻՍՆԵ

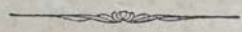
319 Խապէրլէրէ իլավէ օլունան ֆի'իլ օլուպ՝ խապէրի միւսթիտայա բապթ էտէրէք ի.բիսինի պիր ճիւմլէ էտէր : Պէն +եա-լիպ ի՛ , սէն +եալիպ սին , օ +եալիպ րիւր , պիլ +եալիպ էղ , սիլ +եալիպ սինիլ , Եախօտ +եալիպ սիլ , ժուպ +եալիպ րիւրլէր , վէ Էֆէնրի ա'գիլ րիւր , Էֆէնրիլէր ա'գիլ րիւրլէր կիպի :

Պունուն թասրիֆաթը՝ ֆի'իլլէրին էքսէրիսի-նէ տախի իլավէ օլունուպ՝ ֆա'իլլէրին շախսի-

յէթինի վէ քէմիյէթինի պէյան էտէրլէր , նիթէքիմօ՝ ֆի'իլ պէյանընտա անկլաշըլաճադ տըր :

320 Գըյասի ֆի'իլլէրին թասրիֆաթընա պաշլամատան՝ իշպու դայրի գըյաս ֆի'իլին թասրիֆաթը պէյան օլունուպ գիրտէ եաղըլըշ տըր :

321 Ֆի'իլի ի'անէնին մաստարը օլմայըպ՝ եալընըզ սուրէթի իսպարիյէտէն՝ հալ, մաղըլէրի , վէ հի.քեայէյի մաղը դէմանլարը իլէ՝ սուրէթի շարթիյէտէն՝ հալ, վէ հի.քեայէի հալ, վէ ֆէրի' ֆի'իլտէն՝ սիղաի իսթիմարը վէ սիղաի սըլա եախօտ ճիւմլէիյէ իսթի'մալ օլունուր :

322

ՍՈՒՐԷԹԻ ԻՍՊԱՐԻՅԷ

ՀԱԼ

իմ , սին , աիը , իզ , սինիզ , աիըլէր :

Մաղը է շահուպի

իաիմ, իաին, իաի, իաիք , իաինիզ , իաիլէր ,

Մաղը է նադլէ

իմիշիմ, իմիշսին, իմիշ, իմիշիզ, իմիշսինիզ, իմիշլէր,

Հիւեայէն հալը և նախը

իմիչ իտիմ,
իմիչ իտիք,

իմիչ իտին,
իմիչ իտինիզ,

իմիչ իտի
իմիչ իտիլէր,

ՍՈՒՐԷԹԻ Ի ՇԱՐԹԻՅԷ

Հալ

իսէմ, իսէն, իսէ, իսէք, իսէնիզ, իսէլէր,

Հիւեայէն և հալ

իսէյիտիմ,
իսէյիտիք,

իսէյիտին,
իսէյիտինիզ,

իսէյիտի,
իսէյիտիլէր :

Սեղա և իմիմբար

իքէն

Սեղա և սղա (եախօտ ճիւմլէիյէ)

իտիք

323 Յի'իլի թիւրքինին ուսուլու թասրիֆաթը
զիրատ պէյանն օլունուր :

324 Մասարճ մատտէի ապլիյէյէ՝ ծնունն հարէ-
քէսի խաֆիֆ եախօտ սագիլ օլտուղունա կէօ-
րէ՝ ճէ, մաֆ 'իլապէսի իլէ օլուր, ելն ճէ, եաֆ մաֆ
կիպի :

325 Սոբէնի եփէյէ՝ շախսիյէթ խուսուսունտա
իքի նէվ՝ տիր քի, եփէ հալըր, վէ եփէ ղայա տէ-
նիլիր :

326 Էֆրէ հազը՝ մուխաթէպէ թէքլիֆ էթմէսի-
 նէ տէլպէթ էտէն սուրէթ տիր : Պուսուս
 դա'խաէսի մատտէի ասլիյէ էմրի հազըըըն միւֆ-
 րէտի օլուպ՝ Էնէլ, ընը ՚իլալէսի իլէ ճէմ՝ լէնիր ,
 Էֆէնիլ, Էֆէնըլ կիպի . վէ պա'ղէն Էն , ըն ՚իլա-
 վէսի իլէ ճէմ՝ օլուր , Էֆէն , Էֆէն կիպի : Անճագ
 տիրըը հարէքէ օլան մատտէլէրտէ , էտաթը
 ճէմ՝ տէն էվվէլ , զիյատէ գըլընըր . Էօյլէյնիլ ,
 Էֆէնըլ , Էրէնիլ , օֆոյոննու վէ էյլէյն , Էֆէն ,
 օֆոյոն կիպի : Ճէմ՝ ՚ի մէնֆիլէր տախի պու
 գապիլտէն տիր , Էֆէն , Էֆէն , Էֆէնիլ , Էֆէնըլ
 կիպի :

327 Էֆրէ զայո՝ մա'նաի մատտարընըն իճրասընը
 միւթէքէլլիմին զայպտէ օլանա թէքլիֆ էթմէ-
 սինէ տէլպէթ էտէն գըամ՝ տըր : Ուսուլու թաս-
 րիֆի՝ մատտէի ասլիյէյէ Էն , Էն ՚իլալէ օլուն-
 սուգտա՝ միւֆրէտ , վէ լէր , լար իլէ՝ ճէմ՝ օ-
 լուր , Էֆէն , Էֆէն , Էֆէնիլ , Էֆէնըլ կիպի :

328 Սոքէնի իհաթիյէնն գա'խաէսի պու տուր քի ,
 մատտէի ասլիյէյէ պիր թէպտիլաթ վագը՝ օլ-
 մայարագ՝ զէման պէյան էտէն էտաթլար ճնա
 ՚իլալէ օլունուր , Էն , Էֆէն , Էֆէն , Էֆէնիլ կիպի :

329 Սոքէնի շաֆիյէնն գա'խաէսի պու տուր քի ,
 մատտէի ասլիյէյէ՝ Էն , Էն , Էֆէն սուրէթի
 իխարիյէնն զէմանլարընա ֆի'իլի ՚ի'անէնին
 սուրէթի շարթիյէսի ՚իլալէ օլունուր , Էֆէն , Էֆէ-
 ն , Էֆէն Էն , Էֆէնըլ ըսա կիպի :

330 Սոքէնի իլհաթիյէնն գա'խաէսի պու տուր քի ,

մատտէի ասլիյէյէ՝ և եախօտ և ՚իլավէսի իլէ
 եէնի պիր մատտէի ասլիյէ թէշքիլ օլունուպ՝
 զէմանլարը ֆի՚իլի ի՚անէնին զէմանլարը իլէ օլ
 լուր , եֆեյե՛ , եֆեյեֆի , եֆեյալը կիպի . վէ գա՚խտէ
 իւղրէ (* 15) սեյլէյէ , սրայա , սֆոյա կիպի : Չօգ
 քէրրէ պու զէման՝ տուա մէվգի՚ինտէ գուլլա
 նըլըր , Ալլահ զիւլաֆէր էյլէյէ կիպի քի , էյլէսին տէ
 մէք օլուր :

331 Մո֊րէլէ զո֊հո֊պիլէնէն գա՚խտէսի՝ էտաթը
 մաստարըն + , եախօտ զի գաթ՝ օլունուպ՝ և , և
 ՚իլավէսի իլէ եէնի մատտէի ասլիյէ թէշքիլ օլ
 լունուպ՝ զէմանլարը ֆի՚իլի ի՚անէնին զէմանլա
 րը իլէ օլուր , ելեֆէլէյէ՛ , եֆեյալը սրը կիպի :

332 Պու տախի կերէ+ լաֆղընըն ՚իլավէսի իլէ
 էտա օլունա պիլիր , նիթէքիմ՝ ելեֆէ+ կերէ+ տէ
 նիլաիքաէ , ելեֆէլէ տէմէք տիր :

333 Սայր պիր շէքլ իլէ տախի պու մա՚նա
 իֆատէ օլունուպ , սուրէթի շարթիյէնին հալ
 զէմանընըն թասրիֆաթընա կերէ+ լաֆղընըն ի
 լավէսի իլէ թէշքիլ օլունուր , ելեֆէ՛ կերէ+ , ելեֆէն
 կերէ+ , ելեֆէ կերէ+ կիպի .

334 Հէր զէմանըն շէքլի ասլիսի՝ միւֆրէտի
 զայպի օլուպ՝ սայր թասրիֆաթը , (մազը ի շու
 հուտի զէմանընտան պաշգա) ֆի՚իլի ի՚անէնին
 հալ զէմանը իլէ , հէքեայէ զէմանլարը իտէ՝ մա
 զը ի շուհուտի զէմանը ՚իլավէսի իլէ օլուր :
 Պու սէպէպտէն , զիրաէ հէր զէմանըն միւֆ
 րէտի զայպինին հասըլ օլտուղու թա՚րիֆ օ

լունամարը իքթիֆա էտէր :

335 Սուրէթի իկսպարիյէնին զէմանլարընըն ուսուլու թասրիֆաթը : Մի-չարինն գա'խտէսի՝ միւսպիթլէրտէ մատտէ ի ասլիյէյէ՝ ր իլէ մազըպլընա իմթիսալ էտէն հարէքէ 'իլավէսի իլէ զայպէն միւֆրէտի օլուր, «եվէր, ետփար կիպի :

336 Պու իմթիսալըն գա'խտէսի շու աուր.քի, (1) մատտէի ասլիյէ պիր հէճէլի օլան քէլիմէլէրտէ, ր տէն էվվէլ խաֆիֆլէրտէ է, վէ սագիլլէրտէ « թէգատտիւմ էտէր, «եվէր, կիտեր, «բար, «ըփար կիպի : Պու գա'խտէյէ միւսթէսնա օլարագ, պիւնէ+, կէլնէ+, էօլնէ+, կէօրնէ+, արննէ+, էէննէ+, վէրնէ+, էէրնէ+, օլմաճ, պո-լմաճ, պրաճմաճ, ճաւմաճ, սանմաճ, վարմաճ, վարմաճ, պո-րմաճ՝ իքի հէճէլի ֆի'իլլէրէ իմթիսալ էտէր :

(2) Մատտէի ասլիյէ՝ պիր հէճէտէն զիյատէ օլուրսա՝ խաֆիֆլէրտէ՝ է, է-, վէ սագիլլէրտէ՝ ը, «՝ ր տէն էվվէլ թէգատտիւմ էտէր, էրէրէր, էօֆէ-շէ-ր, ետփարըրըր, վ-րո-շու-ր կիպի :

(3) Ախըրը հարէքէ օլուրսա՝ անճագ ր 'իլավէ օլունուր, էրէր, արար, օգո-ր կիպի :

337 Մաստարը մէնֆինին մատտէ ի ասլիյէսինէ, պիլա իմթիսնա շ 'իլավէսի իլէ՝ միւֆրէտի զայպ, վէ լէր իլէ՝ ճէմի՝ զայպ օլուր :

Սայր թասրիֆաթը միւզարիի միւսպիթ կիպի տիր, «եվնէղն՝, «եվնէղնն, «եվնէղ, «եվնէղն, «եվնէղնն, «եվնէղնէր կիպի :

Իշթէ միւզարի մէնֆինին ասըլ գա'խտէսի

պուլ տուր , լաքին էքսերիյէ սուրէթի թաս-
րիֆտէ եազըլտըը իւզըէ , միւթէքէլլիմին
միւֆրէտ վէ ճէմ'ինտէ միւզարիի մէնֆի է-
տաթը օլան շ գաթ' օլունուպ' միւֆրէտի ի'
եէրինէ անճագ ճ կէլիպ' վէ ճէմ'տէ շ եէրինէ
, 'իլավէ օլունուր' նիթէքիմ' «եճեղ ի' եէրինէ»
«եճեճ», էքսերիյէ «եճեղեղ եէրինէ» «եճեյեղ» :

338 Հիւեայէի Գիւսրինն գա'իտէսի' միւզարինին
միւֆրէտի զայպ հիյէթինէ ֆի'իլի ի'անէնին
մազը ի շուհուտիսի թասրիֆաթը 'իլավէ օլու-
նարագ' թէշքիլ օլունուր . երեւ ի'ի , ետ'ար ըրը
կիպի :

339 Հուլն ուսուլու գա'իտէսի' թասրիֆի մաս-
տէի ապիյէնին ախըրընա իմթիսալ էտէն պիր
հարէքէ կէօթիւրիւլտիւքտէն սօնկրա , յօր 'իլա-
վէսի իլէ միւֆրէտի զայպ օլուր , երեյօր , ետ'ար
յօր , երեյօրլար , ետ'արլար կիպի :

Գա'իտէի իմթիսալ' միւզարի պէնտինտէ պէ-
յան օլունսուղու կիպի տիր , «եճեճ» «եճեյօր , «օ-
լար» «օրայօր , պար» «պար» , կէլեճ' կէլեյօր , կէօ-
րեճ' կէօրեյօր , սարարըր' սարարլար կիպի :

Մատտէի ապիյէնին ախըրը հարէքէլի օլան
եէրլէրտէ , 'իլավէ օլունան հարէքէտէն էվվէլ
պիր տէ , զիյատէ գըլընըր , ալլայայօր կիպի ,
լաքին էքսերիէ պու է , եախօտ « գաթ' օլու-
նուր , ալլայօր , «եճեյօր կիպի » :

340 Հիւեայէ է հուլն ուսուլու թասրիֆի հալ
գէմանընա ֆի'իլի ի'անէնին մազը ի շուհուտի-

նին թասրիֆաթը 'իլավէսի տիր, երէջօր ուրու , եւ փայօրուրու կիպի :

341 Մաղը է շահոպիւնն գա'տէսի՝ մատտէի ասլիլէնինն ակըրընա , որ , որ իլավէ օլունտուգտա , միւֆրէտի զայպ շէքլ հասըլ օլուր , եւ որ , եւ փայ կիպի :

342 Հիւեայէ է մաղը է շահոպիւնն գա'տէսի՝ մաղը ի շուհուտինինն թասրիֆաթընա ֆի'իլի ի'անէնինն մաղը ի շուհուտինինն միւֆրէտի զայպ 'իլավէսի իլէ օլուր , եւ որիս ի որ , եւ որին ի որ , եւ որ ի որ , եւ փայընը , եւ փայընը , եւ փայընը , եւ փայընը կիպի :

343 Հիւեայէ է մաղը է շահոպի տախի՝ սայըլարը կիպի , ասըլ ֆի'իլին միւֆրէտի զայպի իլէ ֆի'իլի ի'անէնինն թասրիֆաթը թէրքիպ օլունմաղ ճայիպ օլուպ՝ պու հալտէ տախի ֆի'իլի ի'անէ ասըլ ֆի'իլին հարաքէթլէրինէ իմթիսալ էտէր : Սուրէթի թասրիֆի տախի պու տուր , սեվրի ի որիս , սեվրի ի որին , սեվրի ի որի , սեվրի ի որիս , սեվրի ի որիննը , սեվրի ի որիէր , եւ պընը , եւ պընը , եւ պընը , եւ պընը : Անճապ պու սուրէթ էքսէրիյէ թէքէլլիմտէ գուլլա նըլըպ՝ քիթապտէ գուլլանըլմաղ :

344 Մաղը է նաթլինն գա'տէսի՝ մատտէի ասլիլէյէ , որ , որ 'իլավէ օլունտուգտա միւֆրէտի զայպ օլուր , եւ որի , եւ փայընը :

345 Հիւեայէ է մաղը է նաթլինն գա'տէսի՝ մաղը ի նաթլինինն միւֆրէտի զայպինէ ֆի'իլի ի'անէնինն մաղը ի շուհուտինինն թասրիֆաթը 'իլավէսի իլէ օլուր , եւ որիս ի որիս , եւ որին ի որի , եւ որինն է

րի + , ելեռն իրենից , ելեռն իրելեր կիպի :

346 Մե-սևադայիւնն գա'րտէսի՝ մատտէի ասլի-
յէնին ակըըընա է , եախօտ ա՝ իլավէ օլունտուգ-
տան սօնկրա , խափիփլէրտէ ճէ + , վէ սագիլլէրտէ
ճա՛ կէթիբիլէրէ.ք՝ միւֆրէտի զայպ օլուր , երե-
ճէ + , եափաճա՛ կիպի : վէ (* 13) տէ օլան գա'ր-
տէ միւճէպինճէ , եյլէյէճէ + , աբայաճա՛ , երէյէճէ + ,
օբայաճա՛ կիպի : Մէնփիլէրին ճէմի՛ սլու գա-
պիլտէն տիր :

347 Հի + եայեյե յե-սևադայիւնն գա'րտէսի՝ միւս-
թագպիլին միւֆրէտի զայպինէ ֆի'իլի ի'անէ-
նին մագըրի շուհուտինին թասրիֆաթը իլավէսի
իլէ օլուր՝ երեճէ + իրե՛ . (քի թախփիֆ օլունտուպ
էտէճէյիաթի՛ օլուր) երեճէ + իրեն , երեճէ + իրէ , ե-
րեճէ + իրի + , երեճէ + իրենից , երեճէ + իրելեր կիպի :

Երե՛ : Հիքեճյէի միւզարի վէ հալ վէ միւսթագպիլտէ , ֆի'ի-
լի ի'անէնին է եախօտ ը գաթ՝ օլունարագ՝ թախփիֆ ճայիլ օ-
լուպ , մէսէլա՛ եազարբը՛ , եազարբըն , եազարբը , եազայօբրու-
 , եազաճա՛բը , երեյօբրու- , երեճէ + բէ տէնիլի . Փագաթ մէք
միւսթա՛մէլ տէյիլ տիր :

ՍՈՒՐԵԹԻ ԵԱՐԹԻՅԵՆԻՆ ԶԵՄԱՆԼԱՐԸ
ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

348 Մե-զարի զէմանընըն իքի շէքլի օլարագ՝
ճէ + վէ եվլէլնն գա'րտէսի՝ միւզարիի իխպարիյէյէ
ֆի'իլի ի'անէնին հալը շարթի զէմանընըն թաս-
րիֆաթը իլավէսի իլէ օլուր , երեր իսէ՛ , (եափար

ըստ,) երեք իսէն, երեք իսէ, երեք իսէ+, երեք իսէնիչ,
երեք իսէլեր կիպի :

349 Շեւէն ասեմնին դա'խտէսի՝ մատատէի ապլիյէ
ախրըրնա ֆի'իլի ի'անէնին հալ զէմանը, թախ-
ֆիֆ օլարազ, թասրիֆաթը 'իլավէսի իլէ օլուր,
էլսեօ, (եափսսօ,) էլսէն, էլսէ, էլսէ+, էլսէնիչ, էլս-
էլեր կիպի :

Շերհ : Պունլարըն մա'նատա ֆարզը վար ըսա՝ էվվէլքիսի
ա'տէթ իւզըն, եախօտ խթիմար մա'նասընա շամիլ օլուպ, է-
քինճիսի պիր տէֆա օլան իլէ պագար, ֆագաթ խթիմարտա-
յէր վագթ պունա բիսյէթ օլունմալ :

350 Հիւեայեի ֆեշարնին դա'խտէսի՝ շէքլի էվվէլ-
տէ միւզարի ի իխպարիյէյէ, վէ շէքլի սանիտէ
մատտէ ի ապլիյէյէ, ֆի'իլի ի'անէնին մազի ի
շարթի զէմանընըն թասրիֆաթը 'իլավէսի իլէ
օլուր, երերսէյիթիօ, երերսէյիթին . էլսէյիթիօ, էլսէյիթին,
էլսէյիթի կիպի :

Շերհ : Իշպու էտերսէյիթի շէքլի՝ ֆիլ վագի' խթիմալ օլուն-
մալ իսէ տէ՝ շէքլի մէնֆիսի միւսթա'մէլ տիր, էլֆեշարնիթի
կիպի :

351 Հալ զէմանընըն դա'խտէսի՝ հալը իխպարի
ախրըրնա ֆի'իլի ի'անէնին հալը շարթինին
թասրիֆաթընը 'իլավէ էթմէք տիր, երեյօրոսսօ,
եափայօր ոսսօ, երեյօր ոսսան, երեյօր ոսսա կիպի :

352 Հիւեայե ի հալըն դա'խտէսի՝ հալը իխպարի
ախրըրնա ֆի'իլի ի'անէնին մազը ի շուհուտի ի
շարթինին թասրիֆաթընը 'իլավէ էթմէք տիր,
երեյօրսայըրը, երեյօրսայըրը, երեյօրսայըրը կիպի :

353 Մալը է շահոթնին դա'խտէսի՝ մազը ի շու-

հուտի ի շարթիսինի 'իլավէ էթմէք տիր ետե-
թե+ ետեյեթե կիպի:

ՍՈՒՐԵԹԻ ԻԼՁԱՄԻՅԵՆԻՆ ՁԵՄԱՆԼԱՐԸ
ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

358 Հաւըն գա'խտէսի մատտէի ապլիյէյէ ե
եախօա = 'իլավէսի իլէ միւֆրէտի թէշքիլ օ-
լունուպ՝ դայպ աախի՝ սայր թասարիֆաթ ֆի'իլի
ի'անէնին հալ զէմանընըն թասարիֆաթը իլէ հա-
սըլ օլուր, ետե, ետեա, ետեյեթ, ետեան, ետեյեղ, ետեաննը
կիպի: Անճագ ճէմի՝ միւթէքէլլիմինտէ էքսէրիյէ,
էշլլ եէրինէ լե, լը կէլիր, կեպէլեթ, ետեալը կի-
պի, վէ ֆի'իլի մէնֆիսին հալ զէմանը թախ-
ֆիֆ օլունուպ՝ պա'ղէն թէքէլլիմտէ թախֆիֆ
օլունարագ, ելեյեյեթ եէրինէ՝ ելեյեթ օլուր, ել-
եյեթ, ետեայը կիպի:

359 Հե+եայեի հաւըն գա'խտէսի մատտէի ապլի-
յէյէ ե, = 'իլավէ օլտուգտան սօնկրա, ֆի'իլի
ի'անէնին մագը ի շուհուտի կէթիրմէք տիր,
ետե ետե, ետեայըլը, ետեյեթն, ետեյեթ, ետեյեթե,
ետեյեթննը, ետեյեթնէր կիպի:

ՍՈՒՐԵԹԻ ՎՈՒՃՈՒՊԻՅԵՆԻՆ ՁԵՄԱՆԼԱՐԸ
ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

360 Պու սուրէթտէ հալ, վէ հիքեայէ ի հալ, վէ
ֆի'իլի վուճուպի շարթի պուլունուպ՝ օնուն

մախառու մաստէի ապրիլէսինէ Քի'իլի ի'անէնին հալ վէ մազը ի շուհուտի, վէ հալը շարթի, վէ հի.քեայէյի հալ զէմանլարընըն թասրիֆաթը 'իլավէսի իլէ օլուր , եմ֊եւէյեմ , եմ֊եւէիսին , եմ֊եւէրեբ , եմ֊եւէ իոբմ , եմ֊եւէ իոբն , եմ֊եւէ իոբ , եմ֊եւէ իմեմ , եմ֊եւէ իմէն , եմ֊եւէ իսէ կիպի :

361 ՄՈՒՀԻՄՄԷ : ՃԼԸՄԷ Հի.քեայէ զէմանլարընըն եէրինէ՝ պիր տէ ըիվայէթ զէմանլարը թէր.քիպ օլունուր .քի, պէսիթին մէզմունունու նագլ թարիգի իլէ պէյան էթմէ.քատէն իպարէթ տիր :

Չէմանլարը՝ բեմայեմնի օր֊լարե , բեմայեմնի հալ , բեմայեմնի մազը ի նաթէն , բեմայեմնի օր֊սեմեպէլ , բեմայեմնի սորեմնի զոմ֊ոպէյե , բեմայեմնի սորեմնի իլլա֊իյե տիր :

ՈԼՍՈԼԼՈԸ թասրիֆի՝ հի.քեայէ զէմանլարընըն Քի'իլի ի'անէնին մազը ի շուհուտինին եէրինէ՝ մազը ի նագլինին 'իլավէսի տիր , եոբեբ ի֊իշեմ , եոբեյօբ ոմ֊ոմ֊լոմ , եմ֊իշ ի֊իշեմ , եոբեմեմ ի֊իշեմ , եմ֊եւէլէ ի֊իշեմ , եոբեյե֊իշեմ :

362 ՄԱՍՏԱՐԸ ԻԱՅԻՅԻՆ ՄԻԻՍՊԻԹ ՎԷ ՄԷՆՅԻՍԻ ՊԻՐ ԵԷՐՏԷ ՕԼԱՐԱԳ ՍՈՒՐԷԹԻ ԹԱՍՐԻՅԻ ՏԻՐ :

Էմբի հազըր

սէվ
սէվմէ

սէվինիզ
սէվմէյինիզ

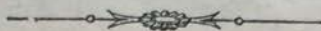
Էրե շայո

սէվսին

սէվսինլէր

սէվմէսին

սէվմէսինլէր

363 ՍՈՒՐԵԹԻ ԻԽՊԱՐԻՅԵՆԻՆ ՋԷՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

ՄԷ-շարե

սէվէրիմ

սէվէրսին

սէվէր

սէվէրիզ

սէվէրսինիզ

սէվէրլէր

սէվմէմ

սէվմէզսին

սէվմէզ

սէվմէյիզ

սէվմէզսինիզ

սէվմէզլէր

Հիւեայե է Դ-շարե

սէվէր իտիմ

սէվէր իտին

սէվէր իտի

սէվէր իտիք

սէվէր իտինիզ

սէվէր իտիլէր

սէվմէզ իտիմ

սէվմէզ իտին

սէվմէզ իտի

սէվմէզ իտիք

սէվմէզ իտինիզ

սէվմէզ իտիլէր

Հաւ

սէվէյօրում

սէվէյօրսուն

սէվէյօր

սէվէյօրուզ

սէվէյօրսունուզ

սէվէյօրլար

սէվմէյօրում

սէվմէյօրսուն

սէվմէյօր

սէվմէյօրուզ

սէվմէյօրսունուզ

սէվմէյօրլար

Հիւեայե ի հաւ

սէվէյօրուտում	սէվէյօրուտուն	սէվէյօրուտու
սէվէյօրուտուզ	սէվէյօրուտունուզ	սէվէյօրուտու [լար
սէվմէյօրուտում	սէվ մէյօրուտուն	սէվմէյօրուտու
սէվմէյօրուտուզ	սէվմէյօրուտունուզ	սէվմէյօրու [տուլար

Մաղըն շոհոտի

սէվտիմ	սէվտին	սէվտի
սէվտիք	սէվտինիզ	սէվտիլէր
սէվմէտիմ	սէվմէտին	սէվմէտի
սէվմէտիք	սէվմէտինիզ	սէվմէտիլէր

Հիւեայե ի մաղըն շոհոտի

սէվտիմ իտի	սէվտին իտի	սէվտի իտի
սէվտիք իտի	սէվտինիզ իտի	սէվտիլէր իտի
սէվմէտիմ իտի	սէվմէտին իտի	սէվմէտի իտի
սէվմէտիք իտի	սէվմէտինիզ իտի	սէվմէտիլէր իտի

Մաղըն ի շաղըն

սէվմիշիմ	սէվմիշին	սէվմիշ
սէվմիշիզ	սէվմիշինիզ	սէվմիշլէր
սէվմէմիշիմ	սէվմէմիշին	սէվմէմիշ տիր
սէվմէմիշիզ	սէվմէմիշինիզ	սէվմէմիշլէր

Հիւեայե ի հալըյի նախէ

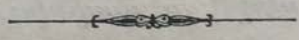
սէվմիշխաիմ	սէվմիշխաին	սէվմիշխաի
սէվմիշխաիք	սէվմիշխաինիզ	սէվմիշխաիլէր
սէվմէմիշխաիմ	սէվմէմիշխաին	սէվմէմիշխաի
սէվմէմիշխաիք	սէվմէմիշխաինիզ	սէվմէմիշխաիլէր

Մի-սխախէլ

սէվէճէյիմ	սէվէճէքսին	սէվէճէքսիր
սէվէճէյիզ	սէվէճէքսինիզ	սէվէճէքլէր սիր
սէվմէյէճէյիմ	սէվմէյէճէքսին	սէվմէյէճէք սիր
սէվմէյէճէյիզ	սէվմէյէճէքսինիզ	սէվմէյէճէքլէրսիր

Հիւեայե ի փ-սխախէլ

սէվէճէք իաիմ	սէվէճէք իաին	սէվէճէք իաի
սէվէճէք իաիք	սէվէճէք իաինիզ	սէվէճէք իաիլէր
սէվմէյէճէք իաիմ	սէվմէյէճէք իաին	սէվմէյէճէք իաի
սէվմէյէճէք իաիք	սէվմէյէճէք իաի- [նիզ	սէվմէյէճէք իաի- [լէր

364 ՍՈՒՐԵԹԻ ՇԱՐԹԻՅԵՆԻՆ ՋԵՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

Մի-լարի , շէլէ եվլէլ

սէվէր իսէմ	սէվէր իսէն	սէվէր իսէ
սէվէր իսէք	սէվէր իսէնիզ	սէվէր իսէլէր

սէվմէզ իսէմ	սէվմէզ իսէն	սէվմէզ իսէ
սէվմէզ իսէք	սէվմէզ իսէնիզ	սէվմէզ իսէլէր

Մի-շարէ , շե+ւն սանի

սէվսէմ	սէվսէն	սէվսէ
սէվսէք	սէվսէնիզ	սէվսէլէր
սէվմէզսէմ	սէվմէզսէն	սէվմէզսէ
սէվմէզսէք	սէվմէզսէնիզ	սէվմէզսէլէր

Հիեայե է Ռ-շարէ , շե+ւն եզվել

սէվէրսէյիտիմ	սէվէրսէյիտին	սէվէրսէյիտի
սէվէրսէյիտիք	սէվէրսէյիտինիզ	սէվէրսէյիտիլէր
սէվմէզիսէյիտիմ	սէվմէզիսէյիտին	սէվմէզիսէյիտի
սէվմէզիսէյիտիք	սէվմէզիսէյիտինիզ	սէվմէզիսէյիտիլէր

[նիզ

Ծե+ւն սանի

սէվսէյիտիմ	սէվսէյիտին	սէվսէյիտի
սէվսէյիտիք	սէվսէյիտինիզ	սէվսէյիտիլէր
սէվմէզսէյիտիմ	սէվմէզսէյիտին	սէվմէզսէյիտի
սէվմէզսէյիտիք	սէվմէզսէյիտինիզ	սէվմէզսէյիտիլէր

Հաւ

սէվէյօր իսէմ	սէվէյօր իսէն	սէվէյօր իսէ
սէվէյօր իսէք	սէվէյօր իսէնիզ	սէվէյօր իսէլէր
սէվմէյօր իսէմ	սէվմէյօր իսէն	սէվմէյօր իսէ
սէվմէյօր իսէք	սէվմէյօր իսէնիզ	սէվմէյօր իսէլէր

Հիւսիսային Ի հաւ

սէվէյօր սայլարմ	սէվէյօրսայլարն	սէվէյօրսայլար
սէվէյօր սայլարգ	սէվէյօրսայլարնրգ	սէվէյօրսայլար-
		[լար
սէվմէյօր սայլարմ	սէվմէյօրսայլարն	սէվմէյօրսայլար
սէվմէյօրսայլարգ	սէվմէյօրսայլար-	սէվմէյօրսայլ-
	[նրգ	[արլար

Մաղըն Ի շահահայտ

սէվտիմ իսէ	սէվտին իսէ	սէվտի իսէ
սէվտիք իսէ	սէվտինիգ իսէ	սէվտիլէր իսէ
սէվմէտիմ իսէ	սէվմէտին իսէ	սէվմէտի իսէ
սէվմէտիք իսէ	սէվմէտինիգ իսէ	սէվմէտիլէր իսէ

Հիւսիսային Ի հաղըն Ի շահահայտ

սէվտիմ իտի իսէ	սէվտին իտի իսէ	սէվտի իտի իսէ
----------------	----------------	---------------

Մաղըն Ի շահլէ

սէվմիշ իսէմ	սէվմիշ իսէն	սէվմիշ իսէ
սէվմիշ իսէք	սէվմիշ իսէնիգ	սէվմիշ իսէլէր
սէվմէմիշ իսէմ	սէվմէմիշ իսէն	սէվմէմիշ իսէ
սէվմէմիշ իսէք	սէվմէմիշ իսէնիգ	սէվմէմիշ իսէլէր

Հիւսիսային Ի հաղըն Ի շահլէ

սէվմիշ իսէյիտիմ	սէվմիշ իսէյիտին	սէվմիշ իսէյիտի
սէվմիշ իսէյիտիք	սէվմիշ իսէյիտի-	սէվմիշ իսէյիտի-
	[նիգ	[լէր

սէ վմէ միշխսէյիտիւմ	սէ վմէ միշխսէյի-	սէ մէ միշխսէյիտի
	[տին	
սէ վմէ միշխսէյիտիք	սէ վմէ միշխսէյի-	սէ վմէ միշխսէյի-
	[տինիդ	[տիլէր

Մե-միւտդիւ

սէ վէճէք իսէմ	սէ վէճէք իսէն	սէ վէճէք իսէ
սէ վէճէք իսէք	սէ վէճէք իսէնիդ	սէ վէճէք իսէլէր
սէ վմէյէճէք իսէմ	սէ վմէյէճէք իսէն	սէ վմէյէճիք իսէ
սէ վմէյէճէք իսէք	սէ վմէյէճէք իսէնիդ	սէ վմէյէճէք ի-
		[սէլէր

Հիւեայեի մե-միւտդիւ

սէ վէճէք իսէյի-	սէ վէճէք իսէյի-	սէ վէճէք իսէյիտի
[տիւմ	[տին	
սէ վէճէք իսէյի-	սէ վէճէք իսէյի-	սէ վէճէք իսէյիտի-
[տիք	[տինիդ	[լէր
սէ վմէյէճէք իսէ-	սէ վմէյէճէք իսէ-	սէ վմէյէճէք իսէ-
[յիտիւմ	[յիտին	[յիտի
սէ վմէյէճէք իսէ-	սէ վմէյէճէք իսէ-	սէ վմէյէճէք իսէ-
[յիտիք	[յիտինիդ	[յիտիլէր

363 ՍՈՒՐԵԹԻ ԻԼՋԱՄԻՅԵՆԻՆ ՁԵՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ ԹԱՍՐԻՅԱԹԸ

ՀՄԼ

սէ վէյիւմ	սէ վէսին	սէ վէ
սէ վէլիւմ	սէ վէսինիդ	սէ վէլէր
սէ վմէյէյիւմ	սէ վմէյէսին	սէ վմէյէ
սէ վմէյէլիւմ	սէ վմէյէսինիդ	սէ վմէյէլէր

Հիւեայեի հաւ

սէվէյիտիմ	սէվէյիտին	սէվէյիտի
սէվէյիտիք	սէվէյիտինիդ	սէվէյիտիլէր
սէվմէյէյիտիմ	սէվմէյէյիտին	սէվմէյէյիտի
սէվմէյէյիտիք	սէվմէյէյիտինիդ	սէվմէյէյիտիլէր

366 ՍՈՒՐԷԹԻ ՎՈՒՃՈՒՊԻՅԵՆԻՆ ՁԷՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

Հաւ

սէվմէլիյիմ	սէվմէլիտին	սէվմէլի
սէվմէլիյիդ	սէվմէլիտինիդ	սէվմէլիտիլէր
սէվմէմէլիյիմ	սէվմէմէլիտին	սէվմէմէլիտի
սէվմէմէլիյիդ	սէվմէմէլիտինիդ	սէվմէմէլիտիլէր

Հիւեայեի հաւ

սէվմէլիիտիմ	սէվմէլիիտին	սէվմէլիիտի
սէվմէլիիտիք	սէվմէլիիտինիդ	սէվմէլիիտիլէր
սէվմէմէլիիտիմ	սէվմէմէլիիտին	սէվմէմէլիիտի
սէվմէմէլիիտիք	սէվմէմէլիիտինիդ	սէվմէմէլիիտիլէր

Ճե՛նէ Վո՛ճո՛ւպ շա՛րի

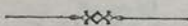
Հաւ

սէվմէլիիսէմ	սէվմէլիիսէն	սէվմէլիիսէ
սէվմէլիիսէք	սէվմէլիիսէնիդ	սէվմէլիիսէլէր

սէվմէմէլի իսէմ սէվմէմէլի իսէն սէվմէմէլի իսէ
սէվմէմէլի իսէք սէվմէմէլի իսէնիզ սէվմէմէլի իսէլէր

Հիւեայե է հաւ

սէվմէլի իսէյի~ [տիմ	սէվմէլի իսէյիտին սէվմէլի իսէյիտի [տիք	սէվմէլի իսէյիտի~ սէվմէլի իսէյիտի~ [տիք [նիզ [լէր
սէվմէմէլի իսէ~ [յիտիմ	սէվմէմէլի իսէ~ [յիտին	սէվմէմէլի իսէ~ [յիտի
սէվմէմէլի իսէ~ [յիտիք	սէվմէմէլի իսէ~ [յիտինիզ	սէվմէմէլի իսէյի~ [տիլէր

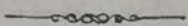
367 ՄԱՍՏԱՐԸ ՍԱԳԻԼԻՆ ՄԻՒՍՊԻԹ ՎԷ ՄԵՆՖԻՍԻ ,
ՊԻՐ ԵԿՐՏԷ ՕԼԱՐԱԳ, ՍՈՒՐԵԾԻ ԹԱՍՐԻՖԻ

Էմբէ հազըր

եազ	եազընըզ
եազմա	եազմայընըզ

Ըմբէ շայո

եազսըն	եազսընլար
եազմասըն	եազմասընլար

368 սոՒՐԷԹԻ ԻՌՊԱՐԻՅԷՆԻՆ ԶԷՄԱՆԼԱԲԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

ՄԷ-ՂԵՒԷ

եազարբմ	եազարսըն	եազար
եազարբզ	եազարսընբզ	եազարբար
եազմամ	եազմազսըն	եազմազ
եազմայրզ	եազմազսընբզ	եազմազբար

ՀԷԷԿԵ Է ԲԷ-ՂԵՒԷ

եազար բարմ	եազար բարն	եազար բար
եազար բարզ	եազար բարնբզ	եազար բարբար
եազմազ բարմ	եազմազ բարն	եազմազ բար
եազմազ բարզ	եազմազ բարնբզ	եազմազ բարբար

ՀԷԷ

եազայօրում	եազայօրսուն	եազայօր
եազայօրուզ	եազայօրսունբզ	եազայօրբար
եազմայօրում	եազմայօրսուն	եազմայօր
եազմայօրուզ	եազմայօրսուն [նուզ	եազմայօրբար

ՀԷԷԿԵ Է ԷԷԷ

եազայօրուտում	եազայօրուտուն	եազայօրուտու
եազայօրուտուզ	եազայօրուտուն [նուզ	եազայօրուտու [բար

և աս զմայօրոս

[տուն

եազմայօրուտուն եազմայօրուտուն

և աս զմայօրոս

[տունս

եազմայօրուտուն եազմայօր ուտուն

[նուզ

[լար

Մաղբի շահոփի

և աս զատում

եազտրն

եազտր

և աս զատուս

եազտրնըզ

եազտրլար

և աս զմատում

եազմատրն

եազմատր

և աս զմատուս

եազմատրնըզ

եազմատրլար

Հիւսայե ի մաղբի շահոփի

և աս զատում ըտը

եազտրն ըտը

եազտր ըտը

և աս զատուս ըտը

եազտրնըզ ըտը

եազտրլար ըտը

և աս զմատում ըտը

եազմատրն ըտը

եազմատր ըտը

և աս զմատուս ըտը

եազմատրնըզ ըտը

եազմատրլար ըտը

Մաղբի շափևի

և աս զմըշում

եազմըշտրն

եազմըշ տըր

և աս զմըշըզ

եազմըշտրնըզ

եազմըշ տըրլար

և աս զմատմըշում

եազմատմըշտրն

եազմատմըշ

և աս զմատմըշըզ

եազմատմըշտրնըզ

եազմատմըշ տըրլար

Հիւսայե ի մաղբի շափևի

և աս զմըշ ըտում

եազմըշ ըտրն

եազմըշ ըտը

և աս զմըշ ըտըզ

եազմըշ ըտրնըզ

եազմըշ ըտըլար

և աս զմատմըշ ըտում

եազմատմըշ ըտրն

եազմատմըշ ըտը

և աս զմատմըշ ըտըզ

եազմատմըշ ըտրնըզ

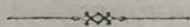
եազմատմըշ ըտըլար

ՄԻՆԻԳԻԼ

հազանադրմ	հազանագ սրն	հազանագ
հազանադրդ	հազանագ սրնրդ	հազանագ լար
հազմայանադրմ	հազմայանագ սրն	հազմայանագ
հազմայանադրդ	հազմայանագ ~ [սրնրդ	հազմայանագ լար

ՀԻԵՅԷ Է ՌԻՆԻԳԻԼ

հազանադրտրմ	հազանադրտրն	հազանադրտր
հազանադրտրդ	հազանադրտրնրդ	հազանադրտրլար
հազմայանագ ~ [րտրմ	հազմայանագ ~ [րտրն	հազմայանագ րտր
հազմայանագ ~ [րտրդ	հազմայանագ ~ [րտրնրդ	հազմայանագ ~ [րտրլար

369 ՍՈՒՐԵԹԻ ՇԱՐԹԻՅԵՆԻՆ ՋԷՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

ՄԻՂՐԻՆՆԵՆ ԵՎԼԵՆ

հազար իսէմ	հազար իսէն	հազար իսէ
հազար իսէք	հազար իսէնիդ	հազար իսէլէր
հազմադ իսէմ	հազմադ իսէն	հազմադ իսէ
հազմադ իսէք	հազմադ իսէնիդ	հազմադ իսէլէր

Շե+Ա ասնի

հազսամ	հազսան	հազսա
հազսագ	հազսանրդ	հազսալար
հազմազսամ	հազմազսան	հազմազսա
հազմազսագ	հազմազսանրդ	հազմազսալար

Հե+այե ի ֆ-ըրի , շե+Ա եվել

հազարսայրտրմ	հազարսայրտրն	հազարսայրտր
հազարսայրտրգ	հազարսայրտրնրդ	հազարսայրտրլար
հազմազսայրտրմ	հազմազսայրտրն	հազմազսայրտր
հազմազսայրտրգ	հազմազսայրտրնրդ	հազմազսայրտրլար

[նրդ

[լար

Շե+Ա ասնի

հազսայրտրմ	հազսայրտրն	հազսայրտր
հազսայրտրգ	հազսայրտրնրդ	հազսայրտրլար
հազմազսայրտրմ	հազմազսայրտրն	հազմազսայրտր
հազմազսայրտրգ	հազմազսայրտրնրդ	հազմազսայրտրլար

[նրդ

[լար

Հա

հազայօր իսէմ	հազայօր իսէն	հազայօր իսէ
հազայօր իսէք	հազայօր իսէնիդ	հազայօր իսէլէր
հազմայօր իսէմ	հազմայօր իսէն	հազմայօր իսէ
հազմայօր իսէք	հազմայօր իսէնիդ	հազմայօր իսէլէր

Հիւեայե ի հաւ

հազայօրսայր- [տրմ	հազայօրսայրտըն	հազայօրսայրտը
հազայօրսայր- [տրգ	հազայօրսայրտը- [նըգ	հազայօր սայրտը- [լար
հազմայօրսայր- [տրմ	հազմայօրսայր- [տրն	հազմայօրսայրտը
հազմայօրսայր- [տրգ	հազմայօրսայր- [տրնըգ	հազմայօրսայր- [տըլար

Մազը ի շահոտի

հազտըմ իսէ	հազտըն իսէ	հազտը իսէ
հազտըգ իսէ	հազտընըգ իսէ	հազտըլար իսէ
հազմատըմ իսէ	հազմատըն իսէ	հազմատը իսէ
հազմատըգ իսէ	հազմատընըգ իսէ	հազմատըլար իսէ

Մազը ի նախէ

հազմըչ իսէմ	հազմըչ իսէն	հազմըչ իսէ
հազմըչ իսէք	հազմըչ իսէնիգ	հազմըչ իսէլէր
հազմամըչ իսէմ	հազմամըչ իսէն	հազմամըչ իսէ
հազմամըչ իսէք	հազմամըչ իսէնիգ	հազմամըչ իսէլէր

Հիւեայե ի մազը ի նախէ

հազմըչ ըսայր- [տրմ	հազմըչ ըսայրտըն	հազմըչ ըսայրտը
հազմըչ ըսայր- [տրգ	հազմըչ ըսայրտը- [տընըգ	հազմըչ ըսայրտը- տըլար

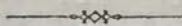
եազմամըչ ըսա- [յըտըմ	եազմամըչ ըսայը- [տըն	եազմամըչ ըսա- [յըտը
եազմամըչ ըսա- [յըտըզ	եազմամըչ ըսա- [յըտընըզ	եազմամըչ ըսայը- [տըլար

Մե-սխադեի

եազանագ իսէմ	եազանագ իսէն	եազանագ իսէ
եազանագ իսէք	եազանագ իսէնիզ	եազանագ իսէլէր
եազմայանագ ի- [սէմ	եազմայանագ ի- [սէն	եազմայանագ իսէ
եազմայանագ ի- [սէք	եազմայանագ ի- [սէնիզ	եազմայանագ ի- [սէլէր

Հիեայեի մե-սխադեի

եազանագ ըսա- [յըտըմ	եազանագ ըսա- [յըտըն	եազանագ ըսայը- [տը
եազանագ ըսա- [յըտըզ	եազանագ ըսա- [յըտընըզ	եազանագ ըսայը- տըլար
եազմայանագ ը- [սայըտըմ	եազմայանագ ը- [սայըտըն	եազմայանագ ը- [սայըտը
եազմայանագ ը- [սայըտըզ	եազմայանագ ը- [սայըտընըզ	եազմայանագ ը- [սայըտըլար

370 ՍՈՒՐԵԹԻ ԻԼՁԱՄԻՅԵՆԻՆ ԶԵՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ
ԹԱՍՐԻՖԱԹԸ

Հալ

եազայըմ	եազասըն	եազա.
եազալըմ	եազասընըզ	եազալար

հազմայայրմ	հազմայասըն	հազմայա
հազմայալրմ	հազմայատընըզ	հազմայալար

Հի+եայեի հալ

հազայրտըմ	հազայրտըն	հազայրտը
հազայրտըզ	հազայրտընըզ	հազայրտըլար
հազմայայրտըմ	հազմայայրտըն	հազմայայրտը
հազմայայրտըզ	հազմայայրտընըզ	հազմայայրտըլար

371 սՈՒՐԷԹԻ ՎՈՒՃՈՒՊԻՑԵՆԻՆ ՋԵՄԱՆԼԱՐԸՆԸՆ ԹԱՍՐԻՑԱԹԸ

Հալ

հազմալըյըմ	հազմալըսըն	հազմալը
հազմալըյըզ	հազմալըսընըզ	հազմալըտըրլար
հազմամալըյըմ	հազմամալըսըն	հազմամալը
հազմամալըյըզ	հազմամալըսը- նըզ	հազմամալըտըր- լար

Հի+եայեի հալ

հազմալը ըտըմ	հազմալը ըտըն	հազմալը ըտը
հազմալը ըտըզ	հազմալը ըտընըզ	հազմալը ըտըլար
հազմամալըյը- [տըմ	հազմամալըյըտըն	հազմամալըյըտը
հազմամալըյը- [տըզ	հազմամալըյըտը- նըզ	հազմամալըյըտը- լար

Րեվայեմի հաւ

սէվէյօր ումու- սէվէյօր ումուշ- սէվէյօր ումուշ
 [շում [սուն
 սէվէյօր ումու- սէվէյօր ումուշ- սէվէյօր ումուշ-
 [շուղ [սունուղ [լար

Րեվայեմի մաղ է նախէ

սէվմիշ իմիշիմ սէվմիշ իմիշսին սէվմիշիմիշ

Րեվայեմի մեմադուել

սէվէճէյիմիշիմ սէվէճէյիմիշսին սէվէճէյիմիշ

Րեվայեմի մարեմի ելլաօյե

սէվէյիմիշիմ սէվէյիմիշսին սէվէյիմիշ

Րեվայեմի մարեմի շոհուայե

սէվմէլիյիմիշիմ սէվմէլիյիմիշսին սէվմէլիյիմիշ

373 Իշպու ըիվայեթ Ֆի'իլէրինին սագիլլէրի տախի՝ հիշ ֆարգսըղ պու սուրէթլէ թասրիֆ օլունմաղըլա, ծնլարըն այրըճա սուրէթի թասրիֆի պէյան օլունմամըշ տըր :

374 Իշպու սուրէթլէրին վէ զէմանլարըն էքսերիսի՝ Ֆի'իլի մա'լիւմտէ կէլտիյի կիպի, Ֆի'իլի մէճհուլտա տախի կէլի, Եփուլը, Եփուլը կիպի . վէ մէնֆիտէն պաշգա պիր տէ մէնֆի իգթիտար եավըլըր, Եփեփե, Եփամաղը կիպի . լաքին թասրիֆաթը հեր վէճհ իլէ ֆարգսըղ օլտուղունտան այրը վէրիվմիշ տիր :

375 Գա'նի : Ֆի'իլէրին ճիւմլէ միւրէքքէպ

դէմանդարընտա , Քի'իլի ի'անէ այրը եազըլըպ' ի'ոն , ի'նշ , ի'սէ կէլիր ի'սէ սէ , միւթթասըլ եազըլըպ' սիր քէլիմէ հէօ.քմիւնտէ կէլմէսի տախի ճայիզ սիր : 0 հալտա , հարէ.քէլէրին մութապագաթընա ըխա'յէթ էթմէ.ք կէրէ.ք , նիթէ.քիւմ՝ եազար ի'սէ՝ եազարըսամ , եազմազ ի'սէ՝ եազմազըսամ , եազայօր ի'սէ՝ եազայօրոսամ , եազարմ ի'սէ՝ եազարմըսամ , եազմըլ ի'սէ՝ եազմըլըսամ , կէօրթիւյիսէ , վէ (* 15) տէօլան դա'իսէ միւճէպինճէ , սեճէճէյիճէ , եափաճաղըմ , սեճէճէյիսէճէ , եափաճաղըսամ , կէօրէյիճէ , եափայըմ կիպի :

376 Գ.՝ի'սէ : Մազը ի նագլի , միւզարի , հալվէ միւսթագպիլին՝ կէրէ.ք հի.քեայէ , վէ կէրէ.ք ըիվայէթ , վէ կէրէ.ք շարթ սուրէթլէրինին էմրի զայպլէրինտէ , էտաթը ճէմ՝ օլան լէր՝ սարլ Քի'իլի 'իլալէսի տախի ճայիզ օլըպ' մէսէլա , սեճիշէր ի'ոն , սեճէրլէր ի'ոն , սեճէյօրլար ըրը , սեճէճէ+լէր ի'ոն . վէ .քէզա , սեճիշէլէր ի'ոն , սեճէրլէր ի'ոն , սեճէյօրլար ըրը , սեճէճէ+լէր ի'ոն . վէ .քէզա , սեճիշէլէր ի'սէ , սեճէրլէր ի'սէ , սեճէյօրլար ըսամ , սեճէճէ+լէր ի'սէ տէնիլմէ.ք ճայիզ օլըպ :

377 Պուշար տախի պա'ղէն թախֆիթ օլընուր , մէսէլա , սեճիշէլէրոն , սեճէրլէրոն , սեճէյօրլարօրը , սեճէճէ+լէրոն , սեճիշէլէրօն , սեճէրլէրօն , սեճէյօրլարօն , սեճէճէ+լէրօն , սեճիշէլէրսէ , սեճէրլէրսէ , սեճէյօրլարսամ , սեճէճէ+լէրսէ տէնիլիր :

378 Քի'իլի իլզամընըն հի.քեայէ վէ ըիվայէթ դէմանդարը պա'ղէն շարթ մագամընտա իսթի' մալ օլընուրլար , նիթէ.քիւմ՝ էյեր Պրոսասյա կի'սէ :

Երեսն ղոք Բնֆասան Կեօրե-բե-տե-ն, վէ՛ եյեր Գաթլընճալարա
 արեվամ Երեսնեյեշեմ՝ ղոք ֆայեթե Կեօրեճեյեթեշեմ տէնիլ-
 աի.քատէ, Կեօրեթեթն վէ Երեսնեյեշեմ զէմանլարը կիպի:
 Պունլար պա՛ղէն արզու պէյանը իչիւն տախի
 Գուլլանըլըր . Բեաշի Վաթնի Ելէ օբո-ճաղա շալըշայը-
 արմ, վէ Բեաշի Նահսիլթե պո-լա-նա Եթեշեղ թէր.քիպ-
 լէրինատէ օլան շալըշայըարմ վէ պո-լա-նա Եթեշեղ զէ-
 մանլարը կիպի:

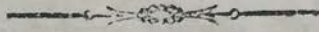
379 Սուրէթի շարթիյէնին միւզարինին շէ.ք-
 լի սանիսի տախի՝ թէմէննա Եախօտ արզու մա՛-
 նասընտա Գուլլանըլըր, ա՛ն պո- սէնէ Պրո-սայ-
 Կեթեմ թէր.քիպինատէ օլան Կեթեմ լաֆղը կիպի:

380 Պա՛ղէն թա՛ղիմ՝ իչիւն՝ Էմր մագամընտա
 Գուլլանըլըր, նիթէ.քիմ՝ շո- մեթնո-պո- Եազընըլ-
 մագամընտա՝ Եազանըլ, վէ Եթեթեթիթիլ շո- մեթնըլէթեթե
 Նահնի պո-յո-րոտն մագամընտա պո-յո-րոտ տէնիլ-
 աիյի կիպի:

384 ՕԼՄՄԳ Ֆի՛իլի: Ֆի՛իլի ի՛անէ մագա-
 մընտա օլարագ՝ մե-զարե, հալ, մաղը Ե Նաթլէ վէ
 մեթնաթաթիլ զէմանլարընտա Ֆի՛իլի ի՛անէնին թա-
 րիֆաթը Եերինէ օլմաթ Ֆի՛իլինին թասրիֆաթը
 կէլմէսի ճայիլ տիր: Ֆագաթ մա՛նա ճիհէթի
 Ելէ ֆարգըլը օլարագ՝ Ֆի՛իլի ի՛անէ պիր թէպ-
 աիլաթ, Եա՛նի՛ պիր հալոտան զայրի հալա կէշ-
 մէսինի իշա՛ր Էտէր, նիթէ.քիմ՝ Բեաթիլ Ե տէնիլ-
 աի.քատէ հալ իֆատէ օլունուպ՝ Բեաթիլ օլոտ-ճ տէ-
 նիլաիյի հալտա, տէյիլիաիմ վէ թէպաիլաթ
 վագը՝ օլուպ՝ շիմտի քեաթիլա իմ տէմէ.ք տիր:

Իշպու Ֆի'իլի միւրէքքէպին հիքեայէ վէ բի-
վայէթ զէմանլարը տախի, վէ միւսպիթ վէ մէն-
ֆիսի վար քի՝ օլմագ ֆի'իլինին թասարիֆաթը-
նա մէրպութ տուր :

ՊԱՀՍԸ ՍՍԼԻՍ

ՖԵՐԻ՝ ՖԻ՝ԻԼ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

383 Ֆերի՝ ֆի'իլէր՝ էֆէ ֆէ'ելէ, «եղտ բաւիչէ վէ
բէֆնէ ֆէ'ելէյետէն իպարէթ օլուպ՝ պունլարտան—

ԻՍՄԻ ՖԻ՝ԻԼԻ՝ մատտէի ապիլյէյէ՝ կէչմիշ Ի-
չիւն րի+, րէք, վէ միւսթագպիլ իչիւն՝ էճէ+, Կ-
հոք իլրավէսի իլէ օլուր, «եվրի+, Եպրէք, «եվէճէ+,
Եպլանագ կիպի :

Իշպու սիղա մաստար մա'նասընա տըր, «եվ-
թ, Եպլա կիպի. անճագ ա'յնի իլէ մաստար մա'-
նասընա օլմայըպ՝ պէլքի պա'յիտ օլարագ, օլ ֆի'ի-
լին թահգիգ վուգու'ունու իֆատէ էտէր, վէ
էվվէլքիսինտէ իսէ՝ առէթ եախօտ իսթիմրար
իւզրէ օլմանըն մա'նասը վար, «եվրիչի մա'լի-մարի-ր,
Եպլանագը մեճհու-լ րո-ր կիպի, քի «եվիշ օլրո-ղու-, վէ
Եպլանագ օլրո-ղու- տէմէք օլուր : Իշպու իսմի ֆի'ի-
լի մաստարըն իճրասընըն վուգու'ունա պագըպ՝
թարզընը իֆատէ էթտիլի եօգ տուր, նիթէ-
քիմ՝ օլրո-րո-ղու- վար տէնիլտիքտէ՝ վուգու'ու Ի-

շա՛ր, վէ օ՛ն-րճաւ ըսհա՛ն որք տէնիլախիքսէ՛ թար-
դք իշա՛ր օլունուր :

384 Իամէր կիպի ահվալը համատա թասրիֆ
օլունուրլար , ֆագաթ ճէմ՝ գըլընմասը եօգ
տուր : Ախըրլարընա տախի զամիրի իզաֆի ՚ի-
լաովէ օլունուր, վէ ծնլար տախի գա՛խտէյի մա՛-
լիւմէսի իւզրէ ահվալը համատէ թասրիֆ օլու-
նուայ՝ ճէմի՛ զսյպ զամիրինտէն պաշգա , զամիրի
իզաֆիլէրտէն էվվէլ +՝ յէ, վէ Գ՝ շա թէպախլ օ-
լունուր , սէվրէյի , եալըրը , եմրէյիօնը , եաֆըրընը
կիպի : Պու , պէր վէճհի մուհարրէր , մաստարը
պէսիթէրտէ ճարի օլտուղու կիպի՝ մաստարը
միւրէքքէպլէրտէ տախի ճարի օլուր , իասնաւն-
որը , Գամըլանորը , եալա պիլրէյի , եալըվերտէլէրէ ,
մեհնոն օլտուղու , եալըրը օլտուղու կիպի :

385 ԲՍ.ՊԹ. ՍԻՂՍ.Ա.ՐԸ՝ մէզմունլարը տիկէր
ճիւմէնին մէզմունունա մէրպուլթ օլարագ , գուլ-
լանըլան սիզալար տըր :

Պունլար սէքիզ նէվ՝ տիր :

386 Նէվէ՛ եվէն՝ սիլա ի ա՛րֆէյէ տիր քի , մաստէի
ապլէյէյէ եւ , ի-պ , ըպ , ո-պ , ՚իլավէսի իլէ հասըլ օ-
լունուայ՝ զէմանլարըն էտաթլարընը թէքրար էթ-
մէյէրէք իքի ֆի՛իլի պիր պիրինէ բապթ իլէ ,
քէլամա հիւսիւն վէրմէք իշիւն՝ իսթի՛մալ օ-
լունուր , վէ պու սիգա ի ա՛թֆիլէնին ախըրըն-
տա պուլունան զէման եախօտ իամի ֆի՛իլի՛
հանկը վագթա տէլալէթ էտէրսէ՛ ծնտա տախի
օգ վագթ ի՛թիպար օլունուր . Մէսէլա , կէլա :

կենտի տէնիլտիքէ՝ կելտի վէ կենտի տէմէք օլուպ՝ սլուրատա կելիպ՝ մազը ի շուհուտի նէվի՝ նտէն օլուր . վէ կելտի կերէ տէնիլտիքտէ՝ կելտի վէ կերէ մա՛նասընա օլուպ , կելիպ՝ միւզարի օլուր . վէ կելտի կերէճէ+ տէնիլտիքտէ՝ կելտիճէ+ վէ կերէճէ+ տէմէք օլարագ , կելիպ՝ միւսթագպիլ օլուր :

Չաթը ֆի՛իլէ մէրպուլթ օլտուղու վագթ օլ ֆի՛լին զէմանը իլէ պիր տէ հարֆը ա՛թֆ վէ մա՛նասը շամիլ տիր , եաղու պի՛նտի կիպի , քի եազտը վէ պիթիրտի տէմէք տիր . լաքին միւսթիտանըն թէպտիլ օլունտուղու , վէ պա՛ղէն ախըրընա սայր հարֆը ա՛թֆ վա՛ղ օլունուր , ի՛նչ+իւ օլունուր՝ ֆա՛տի հեր ֆի՛նտէն կելտի տէնիլտիլի կիպի :

Երեհ : Տէմէք ֆի՛իլին սիղաի ա՛թֆիլտի տէյե-ու օլարագ , թաֆիթ իլէ տէյե- օլուր , վէ պու հալտէ մերամ՝ վէ մագսէտ իւշա՛րը իլին՝ պիր ճիւմէնին ախըրընա վա՛ղ օլունուր . ֆա՛տի ֆա՛տի տէյե- կելտի տէնիլտիլի կիպի :

387 Նէվէ սանի՛ սիղա ի վա՛ֆէյէ տէք քի , իճրա ի ֆի՛իլ վագթընտա . ֆա՛իլին պուլունտուղու հալը վասֆ էտէն սիղա տըր : Մատտէի սալիլէյէ՝ խաֆիֆ լերտէ՛ երէ+ , վէ սագիլլէրտէ՛ աբա՛ն ՚իլավէսի իլէ օլուր , սեյլէյէրէ+ կենտի , օբա՛յարա՛ն կելտի կիպի քի՛ կիթմէք վէ կելմէք էսնասընտա , կիտէն վէ կելլէնին հալընը վասֆ էտէր :

Իշպու սիղա՝ պիր ա՛մէլին պերապէրինտէ վա՛ղը օլան զայրի պիր ա՛մէլի պէյան էտէր , վէ հեր նէ գատար պա՛ղէն պէյլէ գուլլանըլըր

իսէտէ՝ պէյանն էթտիյի Ֆիլ ասըլ օլ պիրէ վէսիլէ
օլմազ : Նիթէքիմ՝ կեղնէրէ+ սեօհպէն եմրելեր կիպի :

Իշպու սիղա ի վասֆիյէ տախի՝ սիղա ի աթֆիյէ մագամընտա , օնուն մուքէրրէր օլմայըպ՝ լիսանըն հիւսնիւ իչիւնն իսթի՛մալը ճայիզ տիր , կեռեպ էլնն կեօրերէ+ կելրի կիպի :

388 Նեվէ՛ սուլս՝ սըլա է իս՝գիպէյէ տիր .քի , մատտէի ասլիյէյէ , խաֆիֆլէրտէ՝ էճէ+ , վէ սագիլլէրտէ՝ ըճագ՝ ՚իլավէսի իլէ հասըլ օլունարագ՝ շարթ վա՛գըլ օլուր , վէ ճէզա օլաճագ ֆի՛րիլ ա՛գըպէթէն վա՛գըլ օլաճարղընա տէլալէթ էտէր :

Անճագ պու սիղա տայմա ղայպ մագամընտա գուլլանըլըր , կելլէճէ+ , օլսճագ կիպի : Նիթէքիմ՝ ֆերճանըճըլ Վասլ օլսճագ ճա՛լիսճ օլա է կիպի , քի վասըլ օլսճագ տէմէք տիր , վէ էսղճուր էննէլլէճէ+ ըքտըլըլ կիպի քի , քէսիլտիյի անտէ տէմէք տիր :

Շերհ : Իշպու սիղանըն իսթի՛մալը նատիր օլուպ՝ պունուն մա՛նասընա սիղաի ինթիհալիյէ էքսերիյէ գուլլանըլըր :

389 Նեվէ՛ բապէ՛ սիլա է իննիհալիյէ տիր .քի , մատտէի ասլիյէյէ էնճէ էտաթը ի՛լավէսի իլէ օլուպ՝ պիր խուսուսունն նիհայէթ պուլմասընա տէլալէթ էտէր , սեվլննէ , էսղընճա կիպի : Պու հալտա էքսէրիյէ պունա էտաթը ինթիհա օլանն , էրէ+ , յէ գապար լաֆղլարը ՚իլավէ օլունուր , սեվլննէյէրէ+ , վէ սեվլննէյէ գապար կիպի : Ֆագաթ պիր ՚իպարէտէ պու սիղա մուքէրրէր օլուրսա՝ պէյնլէրինտէ վէ լաֆղը պուլունուպ , յէրէ+ , էախօտ յէ գապար սօնկըրաքիննէ վա՛ղ օլունուր , հէլա+ օլսճագ վէ էսպի-

էօրնիւն-լիւնճէյէ գափար, ի-չերինէ Ռաշ ախարըլար կիպի :

390 Պու սիղա ի ինթիհաիյէ՝ սիղա ի թա՛գիպիյէ մագամընտա տախի գուլլանըլըր, նիթէքիմ՝ էֆէնոն սեօզէ պաշլայընճա՝ հեր +էս լաֆըրոբը +էսոն տէնիլտիյի կիպի . վէ պէօյլէ թա՛գիպիյէ մա՛նասընա օլտուղու հալտէ, միւթէքէլլիմ վէ միւխաթէպ մագամընտա տախի գուլլանըլըր, նիթէքիմ՝ պէն օթո-րո-նճա՝ օ գալթըպ կէնոն, վէ սէն-տեյլէյինճէ՝ պիչէ զայրն սեօզ գալմարը տէնիլտիյի կիպի :

391 Նեվէ՛ Խափո՝ սիղա ի ինիմօրար տիր քի, միւղաւրի սըֆաթը ֆի՛իլիյէյէ (* 398) ֆի՛իլի ի՛ա-նէնինն ի+էն սիղասընըն ՚իլավէսի իլէ օլուր, վէ օլ ֆի՛իլինն տէվամ՝ իւզրէ իճրասընա տէլալէթէտէր, սեվեր ի+էն, երեր ի+էն, Եափար ի+էն կիպի : նիթէքիմ՝ պէն սէնն սեվեր ի+էն՝ սէն պէնն ֆէնա պէլ-րերոնն, քի սէվտիյիմ հալտէ տէմէք տիր :

392 Նեվէ՛ սափո՝ սիղա ի իպնիտոնյէ տիր քի, մատտէի ապիյէյէ էլէ, ալը ՚իլավէսի իլէ օլուպ՝ օլ ֆի՛իլինն իպթիտաի վուգու՝ ունտան թէքէլլիմ զէմանընա տէք, տիկէր պիր ֆի՛իլինն ալէտ տէվամ վազը՝ օլտուղունու իֆատէ էտէր, վէ էքսէրիյէ պունունն ախըրընա՝ րան պերո- լաֆզը ՚իլավէ օլունուր, նիթէքիմ՝ րերոն պաշլայըլըրան պէրո- պեր կէն զա՛յ էթիտոն տէնիլտիյի կիպի :

393 Նեվէ՛ սապի՝ սիղա ի ինիմօրար տիր քի, սիղա ի սըլայա (* 403) ճէ, ճա ՚իլավէսի իլէ օլուպ՝ շարթ վազը՝ օլուր . վէ մէզմունու հէր նէ վազթ վազը՝ օլսա՝ մէզմունի ճէզանըն տախի պէ հէր

հալ վազը՝ օլաճաղընը պէյան էտէր , պէն սանս
նասիբասի էլիբի+ճէ , սէն կի-ճէնիյարսոն , վէ սէն արբան շա-
լըշարբէճ , սէնի հեր +էս սէվեր ճիւմէլէրինտէ օլան
էլիբի+ճէ , վէ շալըշարբէճ սիղալարը կիպի :

394 Պու գապիլուէն տախի մատտէի ապիյէյէ
է , « իլավէ օլունուպ՝ վէ թէշքիլ օլունան սիղա
միւքէրրէր օլարագ՝ պու մա՛նա իֆատէ օլու-
նուր , կիտէ կիտէ եօրուլտու . պախա պախա օսանդը կիպի :

395 Նէվէ՛ Ռասին՝ էտաթը մաստարըն ախըրընա ,
ն , ըն իլավէսի իլէ օլուր , վէ պիր շէյին սէպէ-
պի եախօտ վէսիլէնին պէյանը իչիւն՝ իսթի՛-
մալ օլունուր , սէվէյին , եաղմաղըն կիպի , նիթէքիմ՝
պապա՛ կէլիյին՝ Գարնաաղըն կիլիպի տէնիլիլը , քի կէլ-
տիյի սէպէպտէն տէմէք տիր :

Սըֆաւը Ֆէ՛նէյէ (Ընդունելութիւն)

396 Պունլար՝ ֆի՛իլլէրտէն միւշթազզ եախօտ
թէրքիպ օլունուպ , ֆի՛իլին հէօքմիւ վար իսէ
տէ՛ սըֆաթ մագամընտա պիր իս՝ վասֆ էտէր-
լէր՝ եախօտ իսմ կիպի իսթի՛մալ օլունուպ՝ ա-
խըրլարընա պէր իլավէսի իլէ ճէմէնիլլէր . օլան՝
օլանլար , սէվէն՝ սէվէնլէր , սէվէլէն՝ սէվէլէնլէր կիպի ,
վէ ահվալը համա իլէ թասրիֆ օլունուր , սէվէ-
նին , սէվէնէ կիպի :

397 Պունլար ալթը նէվ՝ տիր , Մի-դարի , Հաւ,
Մաղը է շո-հո-պի , Մաղը է նադէ , Մի-սի-տուէլ , վէ
Սըֆաւը ճի-ճէյէ :

398 Մի-գլխի՝ մատտէի ասլիյէյէ , միւղարի պէն-
տինտէ թա՛րիֆ օլունտուղու կիպի (* 336) , ի-
ճապ էտէն հարէ.քէ իլէ՛ ը ՚իլավէսի իլէ օլուր ,
վէ վազթը իւմիւմիյէ շամիլ օլուպ՝ սահիպի ա-
մէլ , եախօտ մէճհուլտա՝ մազհէրի ա՛մէլ պէյան
էտէր , եափար , սեվէր , եաղըւտ , սեվիւիւ կիպի :

Պունտա իսթիմրար , տէվլամ եախօտ ա՛տէթ
է.քսէրիյէ իշա՛ր օլունուր , լա.քին պա՛ղէն հալ
կիպի գուլլանըլըր :

399 Հա՛ն մատտէ ի ասլիյէյէ էն , ա՛ն ՚իլավէսի
իլէ օլուր , վէ շիմտի.քի վազթա շամիլ օլուպ՝
մա՛լիւմտա՝ սահիպի ա՛մէլ , վէ մէճհուլտա՝ մազհէր
ի ա՛մէլ պէյան էտէր , սեվէն , եաղան , սեվիւիւն , եաղը-
լան կիպի :

Հա՛ն շիմտի.քի վազթա շամիլ օլուր իսէ տէ՛
պա՛ղէն վազթը իւմիւմիյէ տէլպլէթ էտէր , եարա-
րան , եափան կիպի :

Մա՛լիւմտէն կէթիրիլմիշ օլանա՝ իսֆի ֆա՛իւ ,
մէճհուլտան կէթիրիլմիշ օլանա՝ իսֆի ֆա՛իւ տէ-
նիլիր , եաղան , եաղըլան կիպի , վէ (* 13 տէ) օլան
դաի՛տէյէ իմթիսալէն , սեօյլէյէն , աբայան , երէյէն ,
օբոյան , սեվիւյէն , սեվիլմիյէն , օբոսմայան կիպի :

400 Մաղլէ ի շահոսի՛ սիղա ի սրլանըն շէ.քլին-
տէ (* 403) օլարադ , արի+ , արէ ՚իլավէսի իլէ
թէշ.քիլ օլունուր , վէ մա՛նասը՝ մէճհուլտա մազը
ի նագլիտէն ֆարգլը օլմայըպ՝ նատիրէն գուլ-
լանըլըր : Սիղա ի սրլատան , վէ սրֆաթը ճիւմ-
լէիյէտէն տախմա սրֆաթ կիպի վաղ՝ օլունուպ՝

զամիրի իզաֆի ալմատրղընտան թէֆրիգ օլու
նուր, էէթեմեթեթ րէր շէ կիպի: Իշպու սիղանըն
մա'լիւմտէ պիր զայրի գըյաս իսթի'մալը օ
լուպ' պու հալտէ մէճհուլ մա'նասընա շամիլ
տիր. րէթեթ շէթը, (կէօյա պիլինմիշ) կիպի:

401 Մալը է Նաֆէ մատտէի ասլիյէյէ Ֆէ, Ֆէ
'իլավէսի իլէ օլուպ' կէշմիշ զէմանա շամիլ օլա
րագ' իշին թէքմիլինի պէյան էտէր, նիթէքիմ'
կէթէ շաթէ շէր Ֆէ, քի պուրատա սըֆաթ վագի'
օլուր, պոնոնոն էալմալ շէր Ֆէ տէնիլիր, քի պուրատա
իսմ կիպի կէլիր: Չամիրի իզաֆիլէր տախի
պունա իթթիսալ գըլընըր, էէթեմեթ, էքքէմէլը,
էքքէմէլընէ կէթէ կիպի:

402 Մեմեթիլ մատտէի ասլիյէյէ էճէ, շաթէ,
'իլավէսի իլէ օլուպ' կէլէճէք զէմանա շամիլ օ
լարագ' իշին օլաճաղընը պէյան էտէր, նիթէքիմ'
կէլէճէթ սէնէ, վէ' պոնոնոն էալմալ էթէ րէր տէնիլիր,
քի պունտա իսմ կիպի կէլիր:

Պունուն տախի' մաղը շուհուտիտէ օլտու
ղու կիպի' զայրի գըյաս պիր իսթի'մալը օլուպ'
մէճհուլ մա'նասընա շամիլ տիր, էլէճէթ շաթէ, րէթ
էթեմեթէ շէ կիպի:

Շէր: Սէլ' պիթիշմէք, ուլաշմագ մա'նասընա օլուպ' պու
սիղա ֆա'իլէ ըիճու'էտիպ' մէֆուլա մէրպութ օլտուղունտան, պու
իսմ մինասիպէթտէն օլուպ' իշպու սիղատա պիլթիւն պիր ճիւմլէ
մէվճիւտ պուլունտուղունտան. սիղա ի ճիւմլէյէ տախի տէմէք
ճայիլ տիր:

403 Իամի ֆի'իլինին շէքլինտէ, սիղա է սըլա թա'
պիր օլունան պիր սըֆաթէ ճիւլէյէ տախի վարքի,

մատուցել ասլիյէյէ , ո՛ր , ուրք 'իլավէսի իլէ օլուր , +էսո՛ր , Եսո՛րք կիլալի : Պու՛ սըֆաթ մագամընտա գուլլանըլըպ , պիր ճիւմլէ պիր մէվ սուֆա սըֆաթ վագըր՝ օլմուշ օլսա՛ հէր նէ մա՛նայը իֆատէ էտէր իսէ , պու տախի օլ թէր.քիւպին իճմալընը իֆատէ էտէր , կիսոյնի՛ Երբ Կեր-ոն մի տէնիլաթի.քտէ , օլ Երբ Կերոնի՛ն մի +ի պէն օլուր . կիսիլ Երբ տէմէ.ք օլուր . վէ օնլարըն գալիմէ սըֆաթ մագամընտա մի-սէվլէպէյի մի-նալա՛ Երբ Կիսիլ մի տէնիլաթի.քտէ , օ մի-սէվլէպէյի մի-նալա՛ Երբ Կիսիլ մի +ի , օնլար գալիմէ սըֆաթ մագամընտա տէմէ.ք օլուր . վէ սէնին կիսեճէյին Երբ Կիսիլ ուրք ուրք , վէ Եսո՛րք Եսո՛րք Եսո՛րք Եսո՛րք Եսո՛րք տէնիլաթի.քտէ , օ Երբ +ի սէն օրպա կիսեճէյին , վէ օ Եսո՛րք +ի սէն օնու՛ Եսո՛րք տէմէ.ք օլուր :

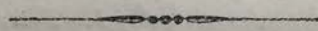
404 Իշպու սըֆաթը ճիւմլէյէ՛ հէր վէճհ իլէ սըֆաթ կիլալ պիր իսմի վասֆ էտէր իսէ տէ՛ հէր հալտա պիր մէրճա՛յա պագար , Եսո՛նի ֆա՛իլի օլուպ մա՛նասը օլ ֆա՛իլէ ըէճու՛ էտէր , վէ օլ սէպէպտէն ախըրընա զամիրի իզաֆիլէրտէն պիրիսինին 'իլավէսի լաղըմ կէլիր , Եսո՛րք Եսո՛րք Եսո՛րք Եսո՛րք Եսո՛րք , +էսո՛րք Եսո՛րք կիլալի : Պուսըլարտա Եսո՛րք Եսո՛րք , սաթըլըն , +էսո՛րք լաֆղլարը՛ Եսո՛րք , սաթըլըն վէ Եսո՛րք լաֆղլարընը վասֆ էթաթի.քտէն պաշգա՛ պիր տէ Եսո՛րք , սաթըն , +էսէն առէմի իշա՛ր էտէրլէր :

405 Պա՛ղէն տախի , մէֆու՛լուն պի՛ն պէրապէր կէթիրիլէրէ.ք , ալէթի վասֆ էթմէ.ք իշիւն գուլլանըլըր , Եսո՛րք +էսո՛րք Եսո՛րք պըլաթ , ըս՛ մի-նալա՛ Եսո՛րք Եսո՛րք կիլալի :

406 Պա՛ղէն տախի մէվսուֆ՝ իհմալ օլունուպ՝
 իամ կիպի իսթի՛մալ օլունուր , եափարըւմ է՛վ էյի ,
 սննն եափարըւն էյի րեյել , վէ ճիւճէ եափարըւնը կեօրտի-
 կիպի , քի եափարըւն է՛վ վէ եափարըւն շէյլէրի
 տէմէք տիր :

407 Պու սըֆաթ՝ մա՛լիւմտէն վէ մէճհուլտէն
 տախի օլուր , խայն օլունուրում սնն , ֆէլն օլունուր-
 ւմ շաֆի կիպի :

408 Իշպու սըֆաթը ճիւմլէլիյէնին միւսթագ-
 պիլ զէմանը տախի վար տըր , վէ մազի ի շու-
 հուտի գուլլանըլարը կիպի իսթի՛մալ օլու-
 նուր , կեօրեճէյի եեր , եաղաճաղմ մեթուուպ կիպի :

ՖԱՍԼԸ ՍՍՆԻ

ԷՖԱ՛ՍԼԸ ՅԱՐՍԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

409 Ֆարսինին սարլ մաստարլարը՝ լիսանը օ՛ս-
 մանիտէ միւսթա՛մէլ օլմայըպ՝ անճագ հասըլը
 մաստարլարը գուլլանըլըր , քի ֆարսի էմրի հա-
 ղըրլարըն ախըրընտա , եա՛նի մաստտէի ապիլիյէյէ
 պիլը շ իլէ , լաղըմ կէլէն հարէքէ ՚իլապէսի իլէ
 օլուր , րանըլ (պիլկի) , բե՛վէ (կիաիշ) , ղէնէ (կէօ-
 րիւշ) կիպի :

410 Իամի մաստարլարը տախի գուլլանըլըր ,
 ելլամ , վէ բեֆլուր կիպի քի , կեօրէլ կեմնէլ վէ եե-

բեյե-չ տեմէք տիր : Պունլարըն իքիսի տախի
ահվալը համատէ սոյիր իամէր կիպի թասրեֆ
օլունուրլար, բեւէլէն, րանըշը, բեֆնարարը կիպի :

411 Զաւն ֆե'նէլէրոն տախի, եալընըզ էմրի հա
ղըրլարը՝ վասֆի թէրքիպինին թէշքիլ իչիւն
գուլլանըլըր . նիթէքիմ, սըֆաթ պասպընտա
պէյան օլունտու :

412 Յե'րե' ֆե'նէլէրոն նատիրէն իամի ֆա'իլլէ
րի իսթի'մալ օլունուր :

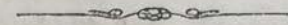
Պունլար՝ մատտէ ի ասլիյէյէ ան եախստ էնոն
'իլավէսի իլէ օլուր, րե'ս՝ րեսան (կէլէն), բե՛վ բե
վան (կիտէն), ի-ֆե'ն՝ ի-ֆե'նան (տիւզէն), բե'րո՝ բե'րան
(գօրգան), վէ րարէնոն (թութան), բե՛վանոն (կի
տէն), իանէնոն (օգույուճու), սալէնոն (չալըճը)
կիպի :

413 Պա'ղէն իամի մէֆո'ւլլարը տախի իսթի'
մալ օլունուր, պու տա մաստարըն ախըրընտա
օլան ն գաթ' օլունուպ՝ է 'իլավէսի իլէ օլուր,
բե'սիոնն՝ բե'սիոն (կէլմիշ), իասնէն՝ իասնէ (եարալան
մըշ), ֆե'սէնոն (պէյէնիլէն), պե'սնէ (պաղլան
մըշ), շե'սնէ (գըրըղ) կիպի :

414 Պա'ղէն ֆարսի իամի մէֆո'ւլլարը իլէ տա
խի, վասֆի թէրքիպի թէշքիլ օլունուր, րե'նէ
ե'նէ կիպի, քի րանէ րաքտ տեմէք տիր :

415 իամի մէֆո'ւլլարը իլէ մազը ի նագլիլէրի
պէյնինտէ ֆարգ եօզ տուր, վէ լիսանը օ'սմա
նիտէ մազը ի նագլի մա'նասընա տախի իսթի'
մալ օլունուպ՝ պա'ղէն օնլար իլէ վասֆի թէրք

քիպի թէչքիլ օլունուր , նիթէքիմ՝ բոխաստի տէնիլիր քի, եի-չ «ի-բի-չ վէ եի-չ «ի-բէն ատմէք օլուր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

ԷՖԱ՛ՍԼԸ Ա՛ՐԱՊԻՅԷ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

416 Ա՛րապի մաստարլար՝ լիսանը օ՛ամանիտէ փէք չօդ իսթի՛մալ օլունուր, շէօյլէ քի իսմի մաստար մագամընտա թութուլուլ՝ եմօե+, էյլէօե+, հըլմէ ֆի՛իլլէրի իլէ թէրքիպ օլունարագ՝ գուլլանըլըրլար , Էբէճ՝ եմօե+, ինայեմ՝ եմօե+, Գաստուլ Գըլլմէ կիպի , վէ թա՛ղիմ մագամընտա պոպոպմէ ֆի՛իլի իլէ թէրքիպ օլունուրլար , իհասն պոպոպմէ կիպի :

417 Պու միւրէքքէպ մաստարլար տախի՛ սայիր մէսատըրի թիւրքիյէ կիպի թասրիֆ օլունարագ՝ աւսուլու սասըրգա իւզրէ , թիւրքի զաթը ֆի՛իլլէր թէչքիլ օլունուր :

418 Հասըլը մաստար տախի իսթի՛մալ օլունուրլար , նիթէքիմ՝ խճանըն շու իֆասէսինէ պաթ , թէրքիպինտէ օլան իֆասէ լաֆզը կիպի :

419 Պու սուրէթտէ սայր էսմաի ա՛րապիյէ կիպի՛ ահվալը համատէ թասրիֆ օլունուրլար : վէ պա՛ղէն մաստարը ասլը մագամընտա պիլր սայր ֆի՛իլ իլէ թէրքիպ օլունմայարագ գուլլանըլըր , նիթէքիմ՝ պոնաս իֆասէ «ի-ճէն պէյիլ պիբ ի՛

պարէսինստէ օլանն իֆարէ լաֆղը կիպի, քի իֆատէ
էթմէք միւմքիւն տէյիլ տէմէք տիր :

Շերհ : Պու պապոս իլաֆէթ տարի միւմքիւն օլուպ էքսերլէ
օ միւսթամէլ տիր , պոնոսն իֆարէսէ կիպի :

420 Հասըլը մաստարլարըն պաղըլարը՝ իամի
ֆա՛իլ մա՛նասընա օլուր , Նե՛մա՛ օլրո՛ կիպի , քի
Նա՛ օլրո՛ տէմէք տիր . վէ եախօտ իամի մէֆու՛լ
մա՛նասընա օլուր , Նե՛+ձե՛ օլրո՛ կիպի , քի մե՛+ե՛մէլ
օլրո՛ տէմէք տիր : Անճագ իամի ֆա՛իլ եախօտ
իամի մէֆու՛լ մանասընա կէլմէլէրի՛ սէմա՛ի օ
լուպ հէր մաստար շէօյլէ իսթի՛մալ օլունամագ :

421 Լիսանը օ՛տմանիտէ միւսթա՛մէլ վէ մէշ
հուր օլանն մաստարլար՝ զիրտէ եազլանն վէզն
լէր վէ էմալի տիր .

Գուլ ,	Ֆլու՛ ,	Ըղլ ,	Նալապ ,
աղար ,	սէլամ ,	Գըյամ ,	սոսալ ,
պոնոսլ ,	գուպոսլ ,	պոս՛վա ,	շոսրա ,
հըրման ,	իւրսրան ,	լամա՛ան ,	բանօղէլ ,
բիֆա՛ան ,	նոսսրէլ ,	աղամէլ ,	սոս՛ապէլ ,
պի բայէլ ,	սոհոսլէլ :	մերհամէլ ,	մանօղարէլ =

422 Պունլար՝ մէսատըր ա՛սլիյէ օլուպ՝ պա՛ղը
լարընըն ախըրլարընտա օլանն Նլար՝ էտաթը թէ
էննիս տիր . վէ ճիւմէսինին մատտէի ասլիյէսի՛
իւշ հարֆտան ՚իպարէթ տիր , (Պագ *23 , Շերհ) :

423 Ա՛րապի մաստարլարտան պաշգա , ֆէրի՛
ֆի՛իլէր՝ լիսանը օ՛տմանիտէ գուլլանըլըպ՝ զաթը
ֆի՛իլէր գուլլանըլմագ : Պու էճիլտէն մաստար

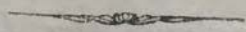
լար իլէ պէրապէր ֆերի՛ ֆի՛րլլէրի պէյան էթմէք միւնասիպ կէօրիւլմիւշ աիւր :

424 Սիֆաթը ֆի՛րլիլիլէրի՛ մա՛լիւմ վէ մէճհուլ օլուպ՝ իսի ֆա՛նլ վէ իսի մեֆո՛ւլտուր , վէ պունլար փէք չօդ խաթի՛մալ օլունուր :

425 Մէսաարը ապիլիլէնին իամի ֆա՛րլլէրի՛ էքսէրիլիլէ ֆա՛րլ վէզնինատ կէլիլ , +իւսապէն իլէ՛ +եւիլիպ , շապն՝ շապնի , +ի-ֆը՛ +եաֆիլ , զա-հար՝ զահիլ , իս-բո-ճ կիպի : էյէր ի.քիինճի հարֆը Վ , եախսա ի օլուրսա՛ դաթ՛ օլունուր , Գա՛լ իլէ՛ Գաիլ , մեյլ իլէ՛ մաիլ կիպի . վէ էյէր հարֆը ախըրը Վ օլուրսա՛ իլէ թէպտիլ օլունուր , զա՛լ իլէ՛ զալէ կիպի . վէ էյէր ի.քիինճի վէ իւշիւնճիւ հարֆլարը պիլ ճինսատէն օլուրսա՛ թէշտիա օլունուրլար , Դեւլէն իլէ՛ Դալ կիպի :

426 Պունլարըն մուէննէս կէլմէլէրի աախի՛ ճալիլ աիլ , զապնիէ , +եւիլիպէ , +եաֆիլէ կիպի :

427 իսի մեֆո՛ւլլարը՛ մէֆու՛լ վէզնի իւզրէ կէլիլ , մե+իւսապ , մելշա-մ , մե+իւս-մ , մալպո-ն . վէ մուէննէսի՛ մե+իւսապէ , մելշա-մէ կիպի : էյէր ի.քիինճի հարֆը Վ օլուրսա՛ դաթ՛ օլունուր , Գա՛լ իլէ՛ մեհո-լկիպի , վէ էյէր ի օլուրսա , պա՛ղէն ո- դաթ՛ օլունուր , Դեյ իլէ՛ մեպէ կիպի . վէ պա՛ղէն դալըր , Դեյն՝ մե-Դեհո-ն , ա՛յա՛ մա՛յո-պ կիպի . վէ էյէր ախըրը Վ օլուրսա՛ ի.քի Վ եազըլըր , մեհո-՛՛լ կիպի . վէ ի՛ եա յ օլուրսա՛ ո- դաթ՛ օլունուպ՝ ի գալըր , իհոպէնատէն՝ մեհոի կիպի :

ՄԻԻՇԹՍԳԳ ՄՍՍՏԱՐԱՐ

428 Պու մաստարլարըն մատտէի ասլիյէսինէ պա'զը հարֆլար 'իլավէսի իլէ, տահա տօգուզ տիւրլիւ միւշթագզ մաստարլար թէշքիլ օլու հուր :

429 Էլվէլէնէ՝ եֆ'ւ վէզնի տիր քի, մատտէի ասլիյէսինն էվվէլքի հարֆընտան ագտէմ պիր է, վէ ակսրըրնտան ագտէմ պիր — 'իլավէսի իլէ օլուր :

Պու վէզնին Ֆայտէսի՝ էքսէրիյէ լազըմը միւ թէա'տտի գըլմագ իչիւն տիր . կերֆէ+ մա'նասընա րաիւ իլէ՝ կերֆերֆէ+ մա'նասընա իրիւլ, զուր՝ իզնար, բեւ՝ երաւ կիպի :

Էյէր մատտէի ասլիյէսինն էվվէլի Վ եախօտ է օլուրսա՝ էյէ թէպտիլ օլունուր, Վաճոպտան՝ իճապ, իճբէլտէն՝ իճաք կիպի : Վէ էյէր իքինճի հարֆը Վ եախօտ , օլուրսա՝ օնլար գաթ՝ օլունարագ՝ ակսրըր քէլիմէյէ էտաթը թէէննիա է, եախօտ էն կէթիրիլիր, — Վաբէլտէն՝ էա'րէ, Վյլտէն՝ էճալէ կիպի :

430 Պունուն իամի Ֆա'իլի՝ Ֆեֆէ՝ կէլիր, Ֆեաճէլ, Ֆեճէն, Ֆեապէլ կիպի . վէ իամի մէֆո'ւլու՝ Ֆեֆէ՝ կէլիր, Ֆեբէլ, Ֆեպնէմ, Ֆեապէլ կիպի :

431 Ի+էնճիէ՝ ինֆէ՝ վէզնի տիր քի մատտէի ասլիյէսինն էվվէլինէ իւ, եախօտ իէ , վէ իքինճի

հարֆընտան սօնկրա է 'իլավէսիլիլէ օլուպ' Բաշ-
սի՛, Բեպրիլ, Բահսին, Բաշպիբ, Բեֆնի՛ կիպի :

Պու տախի էքսերիլիլէ լազըմլարը միւթէտ'ա-
տի գըլար, Ֆեհ՛ էթմէք՛ անկլամաշ, Բեֆնի՛ էթ-
մէք՛ անկլամաշ կիպի : Պա՛զէն ակըրընա է-
տաթը թէէննիս է եախօտ է՛ 'իլավէ օլունուր,
Բե+սիլէ, Բերպիլէ կիպի : Վէ իւչիւնծիւ հարֆը Վ,
եա ~, եախօտ ~ օլան մատտէլէր տայմա պու-
նու կէթիրիպ արայա պիր , տախի վազ՛ օլու-
նուր , սաֆլէմտէն՛ Բասֆիլէ , բիլատան՛ Բերպիլէ , պե-
ր-տան՛ Բեպրիլէ , Խալտէն՛ Բախլիլէ կիպի :

Մատտէի ապիէնին իքինծի վէ իւչիւնծիւ
հարֆլարը պիր ճինատէն օլուրսա՛ պու հիլէթտէ
իքինծի հարֆըն հարէքէսի պիրինծի հարֆա
վէրիլիպ՛ իքինծի վէ իւչիւնծիւ հարֆլար իթ-
թիսալ գըլընըր՛ նիթէքիմ՛ Բասմտան Բե՛նի՛ օլուպ՛
է 'իլավէ օլունտուգտա , է՛ Բյա վէրիլիբ , վէ
Վիլէր պերապէր եազըլըր՛ Բե՛նի՛ կիպի :

432 Պու վէզնին իամի Փա՛իլի՛ Ռ-Ֆե՛՛էլ կէլիբ ,
(եա՛նի իքինծի հարֆը թէքրարլանըր) , Ռ-
ֆեսիբ , Ռ-պեպիլիբ , Ռ-բե՛նիլիպ . վէ մուէննէս Ռ-զէ+
էրէ , մոգապիլիլէ կիպի :

Իամի մէֆուլու՛ Ռ-Ֆե՛՛էլ կէլիբ , Ռ-պեպիլիլէ , Ռ-
բե++էպ , Ռ-բե՛նիլիլէ կիպի :

433 Իւչիւնծի՛ Ռ-ֆա՛ալէ վէզնի տիր քի , մատտէի
ապիլիլէնին էվվէլքի հարֆընտան էվվէլ Ռ- , վէ
սօնկրա ~ , վէ ակըրընա էտաթը թէէննիս 'իլա-
վէսիլիլէ օլուպ՛ +էլա՛ Ռ-եալէսիլէ , պահա՛ Ռ-պահէսիլէ ,

ճեպը՝ մեծապէս, Կիւսիսի մեծապէս կ'իպի :

Պուստոն ֆա'յտէսի՝ միւշարէքէթ մա'նասընը իֆատէ էթմէք օլուպ' թիւրքճէ լեշէք վէ լաշմէ վէզնինտէ օլանլար իլէ պիր տիր, Գալլաշմէ մա'նասընա մոգալէէ կ'իպի : Եյէր մատտէի ապիւյէնին ախըրը զ, Եախօտ = օլուրսա՝ միւֆա'ալէ վէզնինտէ = կէլիր, ճեղատան՝ մեծապէս, սեփատան՝ մեծապէս կ'իպի քի, ապընտան մեծապէս տիր . վէ էյէր իքինճի վէ իւշիւնճիւ հարֆլարը պիր ճինատէն օլուրսա՝ իթթիսալ գըլընըրլար, մեծապէս կ'իպի :

434 Պա'զէն ֆի'իլի միւշարէքէթ օլարագ ֆի'ալ վէզնի գուլլանըլըր, մոգալէէ մա'նասընա Գըլալ, մեծապէս Եէրինէ ճեպալ կ'իպի :

435 Պու վէզնին իամի ֆա'իլի՝ մեծապէս կէլիր, մեծապէս, մեհարիպ, մեհարիպ, մոգալէէ կ'իպի :

Իամի մէֆո'լու միւսթա'մէլ տէյիլ տիր :

436 Տեճրպիւնճիւ՝ Ենֆի'ալ վէզնի տիր քի, մատտէի ապիւյէնին էվվէլինէ Են, վէ իքինճի հարֆընտան սօնկրա = զիյատէսի իլէ օլուպ' տայիմա միւթալա'աթ, Եախօտ մէճհուլ մա'նասընա օլարագ՝ գուլլանըլըր, Գըրմէ մա'նասընա Կեպ իլէ՝ Գըրմէ մա'նասընա Ենիսար, վէ ճեղատէն՝ Ենճիլապ, զամ՝ Ենգիմա՝ կ'իպի :

437 Պու վէզնին իամի ֆա'իլի՝ մեծապէս կէլիր, մեծապէս, մեծապէս, մեծապէս կ'իպի : Իքինճի վէ իւշիւնճիւ հարֆլարը պիր օլուրսա՝ իամի ֆա'իլտա սնլար իթթիսալ գըլընըր, Ենիսարտան՝ մեծապէս

եւոյ , ինչնամարան՝ Ռեւոզեմ կիպի :

438 Պ՛: շիննի՝ ի ճիւղի՝ ալ վէղնի տիր քի , մատտէի աւլիյէնին եվվէլինէ ի , վէ եվվէլքի հարֆընտան սօնկրա ՚ն , վէ ի.քիննի հարֆընտան սօնկրա ա ՚իլ լավէսի իլէ օլուր , է՛օլը՝ ի՛նիչար , լալ՛՛մ իլնիչար՛ , ֆաիբ՛ ի ճիւղիսար , զարո՛ ի ղնիբարա , հիմմիլ՛ իննիմամ , նալար՛ իննիչար , համիլ՛ իննիչար , +եմֆի՛ ի +նիֆա կիպի :

Պու տախի էքսէրիյէ միլթավաաթ եախօտ լազըմ մա՛նասընա տըր . ՚նօիլամաբ մա՛նասընա ճեմ՛ իլէ՛ ՚նօիլամաբ մա՛նասընա իննիմա՛ կիպի . սլա՛ ղէն սլու մատտէլէրատ ՚ն՛ որնէ թէպաիլ օլու նուր , զէ՛՛մ ի ղրիվամ , զայո՛ ի ղրիյար կիպի : վէ էյէր մատտէի աւլիյէնին եվվէլի ջ՛ եախօտ ա օլուրսա՛ ՚նօյէ թէպաիլ օլունուր , զեմտէն՛ իննիսամ , զաւլտան՛ իննիսալ կիպի :

439 Պու վէղնին իամի ֆա՛իլ ՚նօիլամա՛նէ կէլիբ , Ռեւնեիւ , Ռեւնիւնի , Ռեւնիւնի , Ռեւնիւնի , Ռեւնիւնի , Ռեւնիւնի , Ռեւնիւնի կիպի :

Իամի մէֆու՛լ Ռեւնիւնի՛ կէլիբ , Ռեւնիւնի , Ռեւնիւնի , Ռեւնիւնի , Ռեւնիւնի կիպի :

Ի.քիննի վէ իւչիւննիւ հարֆըլար սլիբ ճինասէն օլուրսա՛ յնլար իթթալ գըլընըր . մատտէի աւլիյէնին ի.քիննի հարֆը ջ եախօտ ի օլուրգտա , իամի ֆա՛իլ իլէ իամի մէֆու՛լ սիղալարը սլիբ տիր , Ռեւնիւն , Ռեւնիւն , վէ իննիարտան՛ մաիլար կիպի , քի սլու տախի հեմ՛ իամի ֆա՛իլ վէ հեմտէ իամի մէֆու՛լ օլուր , իննիարտան՛ Ռեւնիւնի կիպի :

440 Ալննննն՛ ՚նօիլամա՛նէ վէղնի տիր քի՛ եվվէլինէ

Եւ զիյատէ գըլընարագ, վէ իւքինճի հարֆը միւքէրէր եազըլըպ՝ ու եախօտ է- հարէքէսի վէրիլէրէք՝ օլուր, Բենեզդի-լ, Բեաուլէի-ն, Բե+եպդի-ր, Բեվէ+ի-լ, Բեճեմի-ս, Բեզեվճի-ճ, Բեաուվճու-ր կիպի :

Պուսուռն Ֆայ՝տէսի՝ Թէֆի՛լ վէզնինի միւթա- վա՛ւթ, եախօտ լազըմ՝ գըլմագ աըր, նիթէքիմ՝ եօյրեմի-ս մա՛նասընա Բա՛ւի՛ լիլէ՛ եօյրեմի-ս մա՛նա- սընա Բեա՛ւլէի-ճ, Վեգայետէն՝ Բեվադի-լ կիպի :

441 Պուսուռն իամի Ֆա՛իլի՛ Բե-Բեֆա՛ւլէի-լ կէլիր, Բե-Բե+եպդի-ր, Բե-Բեաուլէի-ն, Բե-Բենեզդի-լ, Բե-Բեաուլէի-ն, Բե-Բեզեվճի-ճ :

442 Ենդիմնի-ն Բեֆա՛ու-լ վէզնի տիր քի, մատտէի ապիյէնին էվիլէլքի հարֆընտան էվիլէլ Եւ, վէ սօնկրա ու զիյատէսի իլէ, ու եախօտ է- իւքինճի հարֆտան սօնկրա կէթէրմէսի իլէ օլուր : Թեճա- ճի-լ, Բեա՛ւզի-ճ, Բեզայի-ր, Բեա՛ւլի-ն, Բեբազի, Բեվադի կիպի :

Պուսուռն Ֆայ՝տէսի՝ Բե-Զարե+ի-ն պէյանը օլմագ աըր, Վեբու-լճի մա՛նասընա Բեզարու-ր կիպի, լա- քին պա՛զէն միւթավա՛ւթ եախօտ լազըմ օ- լուր :

Ախրընտա Վ եախօտ է օլանլար՝ պիա՛յնիհի Թէֆա՛ուլ (եա՛նի ալթընճը վէզն) կիպի գուլ- լանըլըրլար, Բեբազի վէ Բեաուվ կիպի : Էյեր իւքինճի վէ իւզիւնճիւ հարֆլար պիր ճինատէն օլուրաա՝ Թէշտիտ օլուռուր, զբտան՝ Բեզարուր կիպի :

443 Պուսուռն իամի Ֆա՛իլի՛ Բե-Բեֆա՛ւլէի կէլիր, Բե-Բեճեմի-լ, Բե-Բեա՛ւլի-ճ, Բե-Բեզայի-ր, Բե-Բեբազի-ր, Բե-Բե-

նահի, զե-նէրաղի, զէննէղապտան՝ զե-նէղապո կիպի :
իամի մէֆու'լու՝ զե-նէֆա'լ կէլիւր, զե-նէհապէ
կիպի :

444 Սե+իզլնճե+ի՝ իֆի'լալ վէզնի տիր քի, էվվէլինէ
ժ՝ վէ ախրրընա ... , վէ հարֆը ախրր ճինսինտէն
տիկէր հարֆ 'իլավէսի իլէ օլուր, սեվը՝ իսվիպապ,
սիսեր՝ իհիսրաբ, էսֆեր՝ իսֆիսրա կիպի :

Պուռնար տայմա լազըմ օլարադ դուլլանըլըր.
էյբէլէ+ մա'նասընա իվաճտանն օլանն իվիճանն կիպի :

445 Պուռնունն իամի մէֆու'լու՝ զե-նէֆա'լ կէլիւր,
սիսալէր, զե-սվիպոբէ, զե-սֆիլէր կիպի :

446 Տեգո-զա-նճո-սո-սո-ն՝ իսնիֆա'լ վէզնի տիր քի, էվ
վէլինէ իսնի, վէ իքիճնճի հարֆընտան սօնկրա ...
'իլավէսի իլէ օլուր, իսնիգիպալ, իսնիլիսադ, իսնիհիսաճ,
իսնիհասն, իսնիսրաբ, իսնի'սալ, իսնիճարէ, իսնի'րա, իս-
նիզնա կիպի :

Պուռնունն ֆայտէսի՝ էքսէրիյէ սուալ վէ թա-
լապ մա'նասընը իֆաատէ էթմէք իչիւնն տիւր,
իսրապ իսնիէճէ+ մա'նասընա՝ իսնիսրապ կիպի : Պա'զէն
սուալ եախօտ թալապ մա'նասը օլմայրալ՝ պիր
իչ եախօտ հալ ու քէյֆիյէթ միւթալալթ մա'ն-
ասը իլէ իֆաատէ էտէր, իսնի'սալ, իսնիգիլալ, իսնի-
ճարէ կիպի :

էյէր մատտէի ապլիյէնին էվվէլի զ օլուրսա՝
էյէ թէպտիլ օլուռուրլար : վաճո-պտանն՝ իսնիճապ
կիպի . վէ իքիճնճի հարֆը զ եախօտ ի օլուրսա՝
իֆա'լ վէզնի կիպի պուռնտա տախի զ, եա ի
գա'թ օլուռուալ՝ ախրրի քէլիմէյէ էտալթը

Թէէննիս կէթիրիլիը՝ Եսէնֆապէ կիպի ։

447 Պունուն իամի ֆա'իլի՝ Ես-աւէնֆէ'լ կէլիը ,
 Ես-աւէնֆապէլ , Ես-աւէնհապէն , Ես-աւէնհապէր , Ես-աւէնհապէ՛ճ կիպի ։
 իամի մէֆու'լու՝ Ես-աւէնֆէ'լ կէլիը , Ես-աւէնհապէն ,
 Ես-աւէնհապէ՛ճ , Ես-աւէնհապէ՛ճ , Ես-աւէնհապէ՛ճ կիպի ։

Երբ ։ Լնֆա'լ , Ենֆա'ալ , Ենֆէ'ալ , վէ Եսէնֆա'լ վէզնլէրինտէ
 հարֆը տիրըրը -- , Վ , Եսաօտ է օլունդատա , գա'իտէի ա'րապիյէ
 իւզրէ այա թէպտիլ օլունուր , Ենֆա , Ենֆէ'ալ , Եսէնֆա , վէ
 պերո-տան՝ Երբ կիպի ։

448 Զիքը օլունան պու սօգուզ վէզնի միւշ-
 թագգ պուլունուր իսէ տէ՛ հէր մատտէ իսթէ-
 նիլէն վէզն իւզրէ գուլլանըլմազ , մէսէլա , ա'Վ
 պէնտէն Ե'ապէ միւշթագգ օլուպ' Ե'ա'Վ Եր գուլլանըլ-
 մազ , վէ բէՎաճտան ԵրբՎէ՛ կէլիպ' ԵրՎաճ կէլմէզ ։

449 Իշպու վէզնլէր սուհուլէթ իլէ զապթ օլուն-
 սուն տէլիլ՝ զիրտէքի ճէտվէլտէ պէյան օլուն-
 մուշ սուր ։

	Տասարար	Ես'ի ֆա'ի'լ	Ես'ի Ենֆա'լ
ասլի	զապթ	զապիթ	մազպուլթ
1) Ենֆա'լ	Երսալ	միւրսիլ	միւրսէլ
2) Թէֆի'լ	Թագտիր	մուգատտիր	մուգատտէր
3) միւֆա'ալէ	միւճատէլէ	միւճատիլ	
4) Ենֆի'ալ	Ենքիսար	միւնքէսիլ	
5) Ենթի'ալ	Եզթիրապ	միւզ [թարիպ	միւզ [թարէպ
6) Թէֆա'ուլ	Թէսապվուր	միւթէսապվիր	
7) Թէֆա'ուլ	Թա'ազիմ	միւ [թա'ազիմ	միւ [թա'ազամ
8) Ենֆիլալ	Եսվիտատ		միւսվէտտ
9) Եսթիֆա'լ	Եսթիմալ	միւսթա'միլ	միւսթա'մէլ

450 Լիսանը օ'մանիտէ՛ կէրէք մաստարը ասլի՛
 կէրէք պու վէզնլէրին ճիւմլէսի՛ թիւրքի Ենֆա ,

էյլեօհ+ , Գըլճահ , պոյոյոյոճահ , վէ օլճահ Փի'իլլէրի ելէ
միւրէ.քքէպ օլուպ` սայր Փի'իլլէրին սուրէթ վէ
դէմանլարը ելէ թասրիֆ օլունապիլիրէր , զըհոյ
եթեօհ+ , իտիսալ եթեօհ+ , լեպոբէլ Գըլճահ , լահահն պոյոյոյոճահ ,
օնճասթեկէ եյլեօհ+ , իֆլեիտար եթեօհ+ , ինլեիլար եթեօհ+ , լեֆիտ
իեյր եյլեօհ+ , լեճահեթեկէ եթեօհ+ , իսվիտար եթեօհ+ , իսլեիտ
էյլեօհ+ կիպի :

451 Պու սօդուղ վէղնին պա'զըլարընտա Վ ելէ
է , վէ եախօտ = պուլունմագ հասէպի ելէ , թէպ
տիլ օլունտուղլարընտա , իամի ֆա'իլ ելէ իամի
մէֆո'ւլլարընըն տալի հէյէթլէրի թէզայուր օ
լունմագըլա , օնլար իշիւն իշպու ճէտվէլ վա'զ
օլունմուշ տուր :

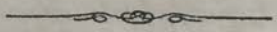
ճասար	իտի ֆո'ել	իտի մէֆո'ւլ
իճապ	մուճիպ	մուճէպ
իֆատէ	միւֆիտ	միւֆատ
իֆթա	միւֆթի	միւֆթէ
իման	միւմին	միւմէն
ինչա	միւնչի	միւնչա
թէսնիյէ	միւսէննի	միւսէննա
միւ.քեաֆաթ	միւ.քեաֆի	միւ.քեաֆէ
իգթիզա	միւ.գթագի	միւ.գթագէ
թէմէննա	միւ.թէմէննի	միւ.թէմէննա
թէմատի	միւ.թէմատի	միւ.թէմատէ
իսթիֆատէ	միւ.սթէֆիտ	միւ.սթէֆատ
իսթիմնա	միւ.սթէմնի	միւ.սթէմնա

452 իշպու իամի ֆա'իլ ելէ իամի մէֆու'լլարըն
տալարըլարընա էտաթը թէէննիս իլավէսի ելէ մու

էննէս օլուրլար , շա'երէ , յի-Ֆիտէ , յի-սլեստիւնէ
կիպի :

453 Պունլար տախի՝ ճէմի՝ միւզէ.բ.բէր սալիմ
վէ ճէմի՝ մուէննէսի սալիմ սրղասը իլէ ճէմիլէ-
նիրլէր . վէ ֆա'իւ վէզնինտէ օլան իամի ֆա'իլ-
լէր՝ ֆա'ալ , ֆա'ալ , վէ ֆա'ալէ վէզնլէրի իւզրէ
տախի ճէմ'լէնիրլէր , +եասիւ իլէ +ի-մալ , վէ հասիտ
իլէ հի-աստ , վէ Ռալեդ իլէ Ռալապա կիպի . վէ է.բ.
սէրիյէ մուէննէսի ֆէվա'իւ իւզրէ ճէմ'լէնիր , հա-
պիսէ՝ հալապիս , կիպի :

454 իամի ֆա'իլլէր վէ իամի մէֆու'լլար տախի՝
սայըր սըֆաթլար կիպի , ելե-ե+ , էյլե-ե+ , գըլմադ ,
պո-յո-բմադ վէ օլմադ ֆի'իլլէրի իլէ միւրէ.բ.բէպ օ-
լապիլիլլէր , նայիւ ելե-ե+ , մի-սո-յո էյլե-ե+ , յի-լե-մ-
միս գըլմադ , մի-մի-սո-յո պո-յո-բմադ , յի-սլե-ֆիտ օլմադ ,
կիպի :

ՊԱՊԸ ԽԱՄԻՍ

ԷՏԷՎԱԹ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

455 Էտէվաթ (մասնիկ) .բէլիմէլլէրի՝ վէ եախօտ
ճիւմիլլէրի՝ պիրի պիրինէ ըապլթ էտէն , վէ եա-
խօտ մա'նալարընա մախսուսիյէթ վէրէն լաֆղ-
լար տըր :

Պունլար տէօրթ գըսմա թադսիմ օլունուպ՝
ՋԱՐՖ (մակեայ) , ՀՍԱՐՖԸ ՃԷՐՐ (նախադրո-լի-ն) ,

ՀԱՐՅԸ Ա՛ԹՅ (շահաստ), վէ ՀԱՐՅԸ ՆԻՏԱ (յայնտէ
հո-բի-ն) թէամիյէ օլունուր :

ՅԱՍԸ ԷՎՎԷԼ

ԶԱՐՅ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

436 Զարճ՝ ֆի՛ղլ , սըֆաթ , սայըր զարֆըն վագթ ,
մէքեան , վէ սայր խուսուսաթը պէյան էտէն
քէլիմէ տիր , ենէ կիթտի , հեռու կէլաի , եվէլ
կէլաի , կիպի :

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻԲԻՏԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

437 Պունլարըն պիր թագըմը՛գըյասի օլարագ՛
սեմ՛յէ օլանլարըն էքսէրիսի զիրտէ պէյան օլու-
նուր :

շիմպի	զէմանը հալ պէյանը ,
պիան	կէչմիչ կիւն ,
եարըն	կէլէճէք կիւն ,
պէճի	պու կէչմիչ ան ,
պըլպըր	կէչէն սէնէ ,
հիմնպի-զ	կիւն օլտուղու վագթա , վէ
երէն	կիւնիւն իլք սասթլարընա տէլալէթ
	էաիպ ,
հալան	զէմանը սուալ իչիւն գուլլանըլըր :

Ենէ ետխօտ Կնէ՝ իշին միւքերրէր օլունաու ղունու իֆատէ էտխալ՝

բանաբէ	}	մահալը սուալ իշինն՝
բանի, հանի		
էօլէ	}	Թարղ պէյանը իշինն գուլլանըլըր ։
պէօլէ		
շէօլէ		
իէ+ վէ		
լօթ	}	միգտար քէսրէթինի պէյան ,
բաշ		
պերապեր		
		միւշարէքէթ պէյանը իշինն գուլլանըլըր , վէ
հասըլ	}	Թարղը սուալ էտէր ։
նիճէ		

Էվլէնէ՝ էտաթը թասարգ , նիթէքիմ՝ պրոսայա Կնիֆն Ռ սուալըն ճէվապընտա , էվլէնէ տէնիլտիքտէ , կիթտիմ տէմէք օլուր ։

Եօթ՝ էտաթը նէֆի օլարագ՝ նէֆի վէ բէտտ էտէր ։

Նէ՝ էտաթը նէֆի օլուպ՝ միւքերրէր օլարագ՝ իքի քէյֆիյէթլէրին հէր պիրիսինի նէֆի էտէր , նէ Կէլաբ , նէ Կնիֆ կիպի ։

Հնէ՝ նէֆիլէրի թէէքիտ իշինն գուլլանըլըր ։ Տէնէ՝ էտաթը նէֆի տիր ։

Իշնէ՝ էտաթը թէնպիհ տիր քի , միւթէքէլի մին իֆատէ էտէճէյի շէյէ միւխաթիպին տիգ գաթ էյլէմէսի իշինն՝ թէնպիհ վէ իխթար էտէր , էշնէ պագ , էշնէ պէօլէ տիր կիպի ։

Մն լաֆղը՝ էրալը իսնիֆհա՝ տըր քի սիւալ մա գամընտա գուլլանըլըր , շո Կեօթննէն Բաշ ղը րըր

կիպի . Ֆի'իլէրէ 'իլավէ օլունուդտա , էկէր
Ֆի'իլի ի'անէ իլէ թէր.քիպ օլան դէմանն օլուրսա'
պու Ֆ' Ֆի'իլի ի'անէյէ թէգատտիւմ էտէր , եօղ
իտէ Ֆի'իլինն ա'գապընա կէլիր , եաղար'ընն վէ եաղ
րըն Ֆ' կիպի :

Եւ լաֆզը՝ էտաթը թէէ.քիտ տիր .քի , ճիւմլէ
լէրինն ախըրընա կէլիպ՝ մագմունլարընը թէէ.քիտ
էտէր , կէլէճէտտի. եւ կիպի , .քի մուհազգազ կէ
լէճէ.քսին տէմէ.ք օլուր :

Իսթի'նալ մագամընտա պա'զէն էմրի հազըր
լարընն ախըրընա Բոթի 'իլավէ օլունուր , կէլնոթ
կիպի .քի , շիմտի կէլ տէմէ.ք տիր :

458 Ալֆա'նլարընն էտէրէտի՝ պիր թէպտիլաթ օլմա
յարազ՝ զարֆ մագամընտա իսթի'մալ օլունուր ,
էյէ կէլտի , կէլէլ օլուր կիպի : Նիթէ.քիմ՝

իւմն   ալն   եմլաշ   ինգ   արնըթ   կեճ
պէօյլէ գուլլանըլըր :

459 Պա'զը իսմլէր տախի պու մագուլէ իսթի'
մալ օլունուր , աիշամ կէլտի՝ կիպի : Նիթէ.քիմ՝

պու կէնն	պուրա (քի պու արա)
էվլէլէլէ կէնն	շուրա (քի շու արա)
օլ պիր կէնն	օրա (քի օ արա տէմէ.ք տիր .)
էրնէ	էօրնէ
ապաան	արգա
աիշամ	էլէրէ
կեճէ	տիրանն
էօգարը	տիշարը
աշաղը եախօտ աշաղա	պիրէ
Ներէ (քի նէ եէր)	կերէ պէօյլէ գուլլանըլըր :

Ներս : Իշպու իսմէրին էքսերիսի տախի՝ մէֆու՛լուն իլէ՛Յ՛ ,
 եախօտ մէֆու՛լուն մի՛հ հալընա վա՛ղ օլունուպ՝ զարֆ մագամընաա
 գուլանըլըր , եօգարըյա կէ՛ , ալալա՛ն կէլտի կիպի :

460 Զարֆը մէքեան մագամընտա պիր իսմիլէ
 հարֆը ճէրը օլան րէ վէ րէն լաֆղլարընտան՝ պիր
 թէրքիպ եափըլըր , եերրէ , ղե+լէպրէ , գօնագրա ,
 եվրէն կիպի :

Հաքէզա , զարֆը զէման պու մինվալ իւզրէ
 եափըլըր , կէնրէ , այրա , ելըրա . վէ պու հարֆը
 ճէրը պրագըլարագ տախի՝ տէնիլտիյի կիպի ,
 իսմ եալընըզ գուլանըլըր , ախլա՛մ կէլ , պա՛ կէն
 կէլտի կիպի :

461 Գըյաալը օլանլար իւչ տիր :

Էվվէլէտի՛ իսմէրէ ճէ ՚իլավէսի իլէ օլուր քի ,
 ճիհէթ պէյան էտէր , նիթէքիմ՝ պու՝ ճալճա՛մընճէ
 իսմիլէն րէր , եա՛նի մալիւմաթ ճիհէթի իլէ աէ-
 մէք տիր :

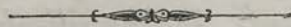
Իքի իսմ պիրի պիրինէ իզաֆէթ էթտիքտէ ,
 իշպու ճէ էտաթը սօնկրաքինէ իթթիսալ գըլըն-
 տըգտա , (պիր տէ ն արայա վա՛ղ օլունարագ՝)
 զարֆ մագամընտա իսթի՛մալ օլունան պիր
 թէրքիպ թէչքիլ օլունուր՝ սարֆ գաեպէսնճէ , Մարի-
 սան լահրիբի ղե՛նէպի՛ ճէ , ֆի՛նլէն ա՛գապէնճէ կիպի :

Պու ճէ էտաթը տախի՝ պա՛ղէն միւզարի սը-
 ֆաթը ֆի՛իլիյէնին ախըրընա ՚իլավէ օլունուպ՝
 անտէն սօնկրա պիր տէ ա՛նն լաֆղը կէթերիլ-
 տիքտէ , թէչպիհ մա՛նասընը իֆատէ էտէն զարֆ
 եափըլըր , նիթէքիմ՝ եպէրճէսինէ տէնիլիը քի , է-
 տէր կրպի տէմէք օլուր :

462 Ճեւեյն լափղը՝ իամլէրէ վէ քինացեթլէրէ
'իլավէ օլունատուգտա , թէշպիհ վէ նիսպէթ մա՛նսարնը
իփատէ էտէն զարփ ետվըլըր , պէնճեւեյն ,
պոնճեւեյն , «ըղըրճեւեյն» կիպի :

463 Իսինճեւի՛ իամի զէմանէ ին , ին ետ լէյին , լային
'իլավէսի իլէ օլուր , կիմարի-ղիմն , էօյլէյն , «սպան-
լայն» , կիճեւեյն կիպի :

464 Իսլիմնճեւի՛ իամի մաստարըն ախըրընա տախի
տիւն , «ըղըն» 'իլավէսի իլէ օլան թէր.քիպ՝ զարփ
մագամընտա գուլլանըլըր , կիմարիտիւն , ետիմարիտըն
կիպի :

ԼԻՍԱՆԸ ՖԱՐՄԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

465 Պէւլէ՛ իմքեան ետխօտ իհթիմալ պէյանը
բե+ ետլընըզ

հեման ետլընըզ , պէօյլէ , տախմա մա՛նսարնա

հեմո-ղ ֆի'իլի միւսպիթ իլէ եագըն վագթտա
վուգու՛ունա տէլպէթ էտիպ տայմա
մա՛նսարնա . ֆի'իլի մէնֆի իլէ օլ վագ-
թա տէք վուգու՛ունուն զայրիսինի
պէյան էտէր :

հեթիլէ տա՛խմա

կեան պա՛ղէն

պարէ պիր տէֆա , վէ

հեթեղ ֆի'իլի մէնֆի իլէ տալա մա՛նսարնա տըր :

ԼԻՍԱՆԸ Ա՛ՐԱՊԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

466 Պէւէ՛ Էվիլէթ մա՛նասընա գուլլանըլըպ՛
 Խայր Եօգ Եէրինէ սուալըն նէֆի վէ րէտտ
 Էթմէսի իչիւն ,
 Խալա հիչ Եէրինէ Էտաթը թէէքիտ ,
 Կալա , Էլան շիմաի մա՛նասընա ,
 Էլ Էօժ սու կիւն մա՛նասընա օլուպ՛
 Էլլէիւ , Էլլէիւսէ Էտաթը թասարգ տըր :

467 Գըյասի օլարագ՛ պիր չօգ ա՛րապի զարֆ
 լար վար քի , ախըրը քէլիմէյէ ա , Եախօտ ան ՚ի
 լավէսի իլէ օլուր , հադիան , լանդիբան , Էվէլա ,
 Էվէլան , սանիա , Ռսէլա , Ֆարսալա , սանիան ,
 Ռլլէիւն , Ռլլան , արիանիւն , արանիս ,
 Ռաֆաարիս , Ռաֆիբիբէն կիպի :

ՅԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ՀԱՐՅԸ ՃԷՐՐ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

468 ՀԱՐՅԸ ՃԷՐՐ՝ Փի՛լին վուգու՛ու հալ , մէ
 քեան , վադըթ , սէպէպ վէ սայր քէյֆլյէթ
 լէրինի պէյան Էտէն քէլիմէ տիր :

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐՔԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

469 Ի-դրէ, Է-դրէնէ, Էտաթը իսթի'լա տըր քի, պիր շէյին իւսթիւ տէմէք մա'նասընը իշա'ր Էտէրլէր :

Իշ-ն՝ Էտա'թը թա'լիլ տիր քի, պիր հէօք միւն 'իլլէթի (Եա'նի սէպէպի) օլան շէյին ա խըրընա 'իլավէ օլունուր, նիթէքիմ՝ ֆէլան մասլա հաւը բիճա Էշ-ն կէլաբի տէնիլտիքտէ, միւթէքէլլ լիմին կէլմէսինին սէպէպի՝ ըիճա օլաուղունու իֆատէ Էտէր :

Իլէ՝ միւսահէպէթ վէ իսթի'անէ Էտաթը տըր քի, 'իլավէ օլունաուղու իամ իլէ պիր շէյին պէրապէր օլաուղունու իֆատէ Էթտիքտէ, միւսահէպէթ մա'նասընա օլուր, խճա Էլէ շէքաբ՝ կիպի՝ քի խօճա իլէ պէրապէր օլաուղունու իֆատէ Էտէր :

Պու սուրէթտէ, պա'զէն թէէքիտ իշիւն՝ պէլէ լաֆղը կէթիբիլիր խճա Էլէ պէլէ կիպի քի, խօճա իլէ պէրապէր տէմէք օլուր :

Վասիթա վէ ալէթ մա'նասընը իֆատէ Էթտիքտէ, իսթի'անէ մա'նասընա օլուպ՝ մէսէլա, պըլաբ Էլէ Էսաբի տէնիլտիքտէ, պըչազ վասիթասը իլէ քէստիմ տէմէք օլուպ՝ իսթի'անէ իշիւն օլմուշ օլուր . վէ պա'զէն իպթիտասընատա օլան է դաթ՝ օլունուր, նիթէքիմ՝ Գալէս Էլէ Եէրինտէ՝ Գալէսէ տէնիլիր :

մէյէ 'իլավէ օլունուր . Պոստապան կէլի :
Տէ՛ էտաթը զարֆ օլուպ , պու տախի քէ-
լիմէնին ախըրընա կէլի , Պոստապա էյէնիբ՝
կիպի :

Սն՛ էտաթը նէֆի օլուպ՝ անճաղ խամլէր վէ
մաստարլարա 'իլավէ օլունուր , վէ մաստարլարա
'իլավէ օլունաուգտա , ախըրընա է՛ կէլի , է՛-
ճեսնիլն , էսփոստըլըն կիպի :

Կեպ՛ էտաթը թէշպի՛ն օլարագ՝ պիր շէյին
քէնտինին 'իլավէ օլունաուղու շէյէ պէնզէր օլ-
տուղունու իֆատէ էտէր , նիթէ.քիմ՝ րեշէրէնն՝
կեպ րէնիլիտէ , ինճույա պէնզէր տէմէ.ք տիր .
վէ պա՛ղէն վազըթ մա՛նասընա օլուպ՝ իամի
ֆի՛իլիյէ ի՛լավէ օլունուր . նիթէ.քիմ՝ օ՛ կէլի
կեպ պէն կէնիբ՝ տէնիլի . քի օնուն կէլտիյի վա-
զըթտա տէր հալ պէն կիթտիմ՝ տէմէ.ք օ-
լուր :

Էննի-րի- վէ կէրէ՛ միւնասիպէթ պէյանը տըր :
Լէնն , լայն՝ միւթթասըլ եազըլըպ՝ զէման
եախօտ թարզ պէյան էտէր , էստըրէլայն՝ (եազ-
տըլը վազթ) կիպի :

Պաշտա լաֆըլը՝ պա՛ղէն իսթիսնա մազամընտա
կէլէրէ.ք , պիր հէօ.քիւմտէն միւսթէսնա օլան
շէյէ 'իլավէ օլունուր , ճէնիլիտէն պաշտա պիր եէրէ
կիթմէ կիպի . քի հիշ պիր եէրէ կիթմէ , իլլա
մէ.քթէպէ կիթ տէմէ.ք օլուր . վէ պա՛ղէն պաշ-
գա եէրինտէ , զայրի վէ եախօտ ճա՛րա վէ ասըլ
թիւր.քիտէն օլան էօղի տախի գուլլանըլըր .

պէնտին զայրի, սէնտին ճա'րս կիպի :

Տօղրո-

ժարչը

եօնի

պերի

Էանա

րիշարը

Էշերի

Էլերի

Կերի

Էաթըն

ո-ղաթ

Էրաթ

Է-աթ

աշաղա Եաթիսի աշաղը՝ մահալիյէթ պէյանը Է-
չիւն օլուպ՝

Է՛լձէլ, աթաթ, մո-թաթաթ,՝

«մնիլ», մո-աթիիլ, զէման վէ մահալիյէթ պէյանը,
վէ աշ, զէյաթ, միգտար պէյանը Էչիւն օլու-
լար : Պուլարտան աթաթ, մո-թաթաթ վէ մո-աթ-
իլը լաֆղլարը՝ լիսանը ա'րապիտէն տիր :

ԼԻՍԱՆԸ ՖԱՐՍԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

470 Պեր՝ Է-շրի մա'նասընա տըր . պեր մո-թիլեզայի
չ-լ կիպի . քի մուգթէզայի հալ Էզըրէ տէմէք
օլուր :

Պէրոյ՝ իչիւն մա'նասընա տըր , պէրոյի իւնը
կիպի :

Պա՛ իլէ մա'նասընա տըր , պա՛ սեւեթ կիպի :

Պէ՛ մէֆո՛ւլըն իլէյհ էտաթը , նիթէքիմ՝ պէ-
նի-ն , քի որպա տէմէք տիր . վէ պա՛ղէն ինն մա՛-
նասընա , պէնաթի ի ին-որ , քի պիամիլլահ տէմէք
տիր : Պա՛ղէն իւ՛ էտաթը ինթիհա օլարագ՝ զամմ
օլունուր , իւ պէ սապահ տէնիլիր , քի սապահատէք
տէմէք օլուր :

Ին՛ որն մա'նասընա տըր , եզ որն ու՛ հան կիպի :

Տէր՛ որն մա'նասընա տըր , որերալ կիպի :

Սա՛ վէ վէն էտաթը թէշպիհ տիր , զուլասա ,
վէ մահվէն կիպի :

Նեղո՛ մահալիյէթ պէյանը իչիւն տիւր :

ԼԻՍԱՆԸ Ա՛ՐԱՊԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

471 Ա՛լ (իւզրէ)՝ ա՛լէլ ա՛ճէլէ (եա՛նի ա՛լա էլ
ա՛ճէլէ) , վէ լէ էճլ (իչիւն) լէէճլ էլ հո-հատէթ :

Իլա՛ էտաթը ինթիհա , իլէլան (եա՛նի իլա էլան) :
Մին՛ որն , մին էլ գապիտ :

Փէ՛ որն , Ֆիլ վաթի՛ , եա՛նի Ֆի էլ վագի՛ :

Պէ՛ իլէ մա'նասընա տըր , պի հագգըն կիպի :

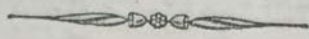
Սա՛ն որն , ա՛ն աղայի մեճլիս :

Պիլա՛ սըլ մա'նասընա , պիլա իսիհանա :

Մինղայի՛ սըլ , մինղայի իսիհագգ կիպի :

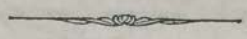
Քե՛ հտաթը թէչպիհ տիր , +եշնեմ կիպի քի ,
կեմեշ կեպի տեմեք օլուր , վէ ասլը՝ քէ էլ շէմս
կիպի տիր :

ՅԱՍԼԸ ՍՍԼԻՍ

ՀԱՐՅԸ Ա՛ԹՅ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

472 Հարֆը ա՛թֆ՝ իքի քէլիմէ եախօտ իքի
ճիւմէ պիրի պիրինէ ըսպթ հտէն լաֆղ տըր :

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐՔԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

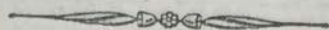
473 Իմո՛ հտաթը թաֆսիլ տիր քի , մապա-
տընտաքի ճիւմէնին մազըպլընտաքի ճիւմէյի
թաֆսիլ հտէճէյինի իֆատէ հտէր :

Քե՛ հտաթը ըսպթ տըր քի , պիր ճիւմէնին
մազմունունու պիր շէյէ ըսպթ հտէր , նիթէքիմ՝
օ + ի տիմ կելօիշ իտի կեղեւ արեմ տիք տէնիլտիքտէ ,
+ ի լաֆղը՝ կելմիշ իտի ճիւմէսինի զամիրի զա-
յիպէ սըֆաթ օլմագ իւղրէ , ըսպթ հտէր : Պա՛-
ղէն +ի՛ պունուն եէրինէ գուլլանըլըր :

Շեյլէ +ի՛ պունտան թէրքիպ օլունուպ՝ պիր
ճիւմէնին ճէզասընա տէլալէթ հտէր . շեյլէ +ի
պոտի տիլէ պեմօիշ օլտոտ տէնիլտիլի կիպի :

Տա՛ի լաֆղը՝ իքի շէյի պիր հէօքիւմտէ թէչ-

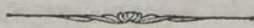
Քե՛ հտաթը թէչպիհ տիր , +եչեհ կիպի քի ,
կեհեչ կեպի տեմէք օլուր , վէ ասլը՝ քէ էլ շէմս
կիպի տիր :

ՅԱՍԼԸ ՍՍԼԻՍ

ՀԱՐՅԸ Ա՛ԹՅ ՊԵՅԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ

472 Հարֆը ա՛թֆ՝ իքի քէլիմէ եախօտ իքի
ճիւմէ պիրի պիրինէ ըապթ հտէն լաֆղ տըր :

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐԲԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

473 Իհօ՛ հտաթը թաֆսիլ տիր քի , մապա
տընտաքի ճիւմէնին մազըպլընտաքի ճիւմէյի
թաֆսիլ հտէճէյինի իֆատէ հտէր :

Քե՛ հտաթը ըապթ տըր քի , պիր ճիւմէնին
մազմունունու պիր շէյէ ըապթ հտէր , նիթէքիմ՝
օ +է րեհ կեհեչ երե կեհեչ արե՛ րե տէնիլտիքտէ ,
+է լաֆղը՝ կէլմիշ իտի ճիւմէսինի զամիրի զա
յիպէ սըֆաթ օլմազ իւզրէ , ըապթ հտէր : Պա՛
ղէն +ե՛ պունուն եէրինէ գուլլանըլըր :

Շեյլէ +ե՛ պունտան թէրքիպ օլունուպ՝ պիր
ճիւմէնին ճէզասընա տէլայէթ հտէր . շեյլէ +ե
պո- րաիե պեհեչ օլրո- տէնիլտիյի կիպի :

Տաիէ լաֆղը՝ իքի շէյի պիր հեօքիւմտէ թէչ

ընթացէս, պէն կէտրիմ, օ րախի կէտրի կիպի . վէ
էքսէրիյէ թախֆիֆ օլունարագ՝ օ րա կէտրի տէ-
նիլիւր :

Եննէ լաֆզը՝ ճիւմէյի ճէզայիյէնին էվվէլինէ
էքսէրիյէ ՚իլավէ օլունուր , նիթէքիմ՝ չֆ Գոսոս-
Ենրիմ Իսէ , Եննէ ա՛ֆլընըլա Իսիօ Երերիմ տէնիլիւր :

Պիւնէ լաֆզը՝ պա՛ղէն րախի վէ րե Եէրինէ
կէթիլիլիւր , չֆ Գոսոսոսոս օլա ալիւն՝ սիլ ա՛ֆլ
Երերիմիլ կիպի :

Երիօր՝ թէրէտախու մէզամընտա գուլլանը-
լըր , Եալար Երիօր օգոս կիպի . վէ պա՛ղէն միւ-
խաֆֆիֆ օլարագ՝ Եալար Եա օգոս տէնիլիւր . վէ
պա՛ղէն պէյլէ մուխաֆֆիֆ օլտուղու հալտէ ,
միւքէրրէր օլարագ գուլլանըլըր , Եա շէյլէ Եա
պէյլէ կիպի . անճագ պու սուրէթտէ էքսէրիյէ
էվվէլքիսի միւխաֆֆիֆ , Իքինճիսի հալի Իւզրէ
գուլլանըլըր , Եա Իննայըլը Իննէիմ Եյլէ , Երիօր ագ-
լէսիմի վէր կիպի :

Անճագ լաֆզը՝ Եաաթը հասր տըր քի , պիւր
հէօքմիւն պիւր շէյէ մահսուր օլտուղունու Ի-
ֆաատէ Ետէր , նիթէքիմ՝ անճագ պէն կէտրիմ տէնիլ-
տիքտէ , ֆիլան կէլմէտի՝ անճագ պէն մա՛նա-
սընա օլուպ՝ ՚իպարէի պէն լաֆզընա Ինհիսար
Ետէր . վէ անճագ Սթամպուլա կիլիսի+ տէնիլտիքտէ ,
սայր Եէրէ կիթմէտիք , անճագ Սթամպուլա կիթ-
տիք մա՛նասընտա օլուպ՝ Սթամպուլ լաֆզընա
միւնհասըր տըր . վէ չֆ սէյլէրի , անճագ պիւր շէյ անկլա-
շըլմարը տէնիլտիքտէ՝ չօգ շէյ անկլաշըլմալը ըար՝

անճաղ պիր շէյ անկլաշըլմատը տէմէք օլուպ՝
անճաղ լաֆղընտան պիր շէյին անկլաշըլմատը
ղընա միւնհատըր օլուր :

Եօխսս՝ եօբ էսէ տէն մուխաֆֆիֆ պիր լաֆղ
օլուպ՝ մագըպընըն մապատընտան միւսթէսնա
օլտուղունու իշա՛ր էտէր, նիթէքիմ՝ պու սէօզիւ՝
սէն պէշնօջօրսսսն եօխսս սայիբէ Ռահսն էտէր, տէնիւ
լիր քի, պու սէօզիւ հէր քէս թահսին էտէր,
իլլա սէն պէշէնմէյօրսուն տէմէք օլուր : Պա՛
ղէն իսթիտրաք մագամընտա կէլիր, լաքին ան
ճաղ լաֆղընըն ա՛քսինէ օլարագ՝ պունուն
մապատը օնուն մագըպըլ վէ օնուն մապատը
պունուն մագըպըլ հէօքմիւնտէ օլուր, նիթէ
քիմ՝ սէն էվլէլճէ կէլտին եօխսս պէն սանս կիտէճէք
իտիմ, տէնիլլապ՝ եա՛նի սէն կէլմէյէ իտին պէն
սանա կիտէճէք իտիմ տէմէք օլարագ՝ պէն սանս
կիտէճէք իտիմ, անճաղ սէն էվլէլճէ կէլտին
մա՛նասընա օլուր . վէ պա՛ղէն իսթիֆհամ մա
ղամընտա եախօսա մա՛նասընա կէլիր, կէլտի օ
եօխսս կէլտիօբի օբ կիպի :

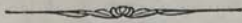
Նննէտի՛ լաֆղը տախի՛ թէշպին՝ վէ թէմսիլ
էտաթը տըր . անճաղ ճիւմլէլէրին էվլէլինէ
տախիլ օլուր :

Սանս լաֆղը տախի՛ պէօյլէ էտաթը թէշպին
օլարագ կէլիր :

Կերէտ՝ էտաթը թէֆրիդ օլարագ՝ էքսէրիյէ
միւքէրրէր գուլլանըլըր . կերէտ պէն կերէտ սէն կիպի :

Իլէ լաֆղը հէր նէ գատար հարֆը ճէրր սա

յըլըր իսէ տէ՛ ասըլ լիսանը թիւրքիտէ ա՛րա-
պիտէն ալընան ձէ եէրինի թութուպ՝ մա՛նասը
պու հալտա ձէ լաֆղընըն մա՛նասընտան պիր
վէճհ իլէ ֆարգըլ տէյիլ տիր, նիթէքիմ՝ պէյաշ
էլէ պէյահ, Փէրէրէֆ էլէ է+է գարընորաշըմ ձէ ամի զարեմ
հէլուէլէր կիպի :

ԼԻՍՍ.ՆԸ ՖԱՐՍԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

474 վէ եախօտ ձէ՛՝ էտաթը ա՛թֆ օլարագ՝
ճիւմէլէրի վէ քէլիմէլէրի պէնտ էտիպ՝ թիւրքի
ֆարսի եախօտ ա՛րապի քէլիմէլէրի բապթ է-
տէր, նիթէքիմ՝ +եաղըր վէ գալէմ, +եաղըր վէ- գա-
լէմ, խանէ վէ կիւլան, խանէ վէ- կիւլան, պալա վէ
ֆէթլա, պալա վէ- ֆէթլա տէնիլիր :

Ո- էտաթը ա՛թֆ՝ անճագ ֆարսի վէ ա՛րապի
քէլիմէլէր մապէյնինտէ գուլլանըլըպ՝ պիրի պի-
րինէ միւշապիհ, եախօտ պիր սընըֆտան օլան-
լարը բապթ էտէր, խանէ ո- կիւլան, պալա ո- կիւլա,
լաթ ո- ինայէթ, ա՛րշ ո- ֆերշ, ֆէհմ ո- իարա+ կիպի :

Մէկէր՝ էտաթը իսթիսնա օլարագ՝ գուլլա-
նըլըր :

Կէյա լաֆղը սանքի մա՛նասընտա իսթի՛մալ
օլունուր :

Էկէր լաֆղը՝ հարֆը շարթ օլարագ գուլլանը-
լըպ՝ ճիւմէլէյի շարթիյէլէրին իւղէրինէ վագ՝
տախիլ օլունուր, էկէր Պրո-պալէ կիպիէր իսէն, շէֆ

պոլսոսն կիպի . Քաղաթ պիր ճիւմէնին ա'տմի վուգո'ու տէրքեար օլտուղու հալտա , պիրտէ չէ 'իլավէ օլունուպ եկերչէ տէնիլիր , եկերչէ Պրոսայա կիպիս իսէ , շիքա պոլսոսն կիպի . վէ պա'ղէն պունուն եէրինէ հէր նէ Գաթար լաֆղը գուլլանըլըր :

Կերչէ տախի պու գապիլտէն տիր :

Մեպարատի՝ օլմայա քի մա'նասընտա օլուպ՝ պիր խաֆվ վէ իճթինապ պէյանը իչիւն գուլլանըլըր , մեպարատի մի-ֆլեկի օլալար կիպի :

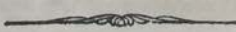
Թատի՝ էտաթը ինթիհա տըր :

Փեա՝ իմտի մա'նասընա տըր :

Հե՛՛՛ պու տախի իքի շէյի պիր հէօքիւմտէ թէշըրիգ էտէր , անճագ միւքէրրէր օլունարագ գուլլանըլըր , հե՛՛՛ Եաղար հե՛՛՛ օգոսոս կիպի . վէ պա'ղէն իքինճիսինին ախրընա րէ կէթիրիլիր , հե՛՛՛ Եաղար հե՛՛՛րէ օգուտու կիպի . կէրէք րաիի , վէ կէրէք րէ պա'ղէն զէմանը շարթիլէրէ 'իլավէ օլունուպ՝ մազմունի շարթըն վուգու'ու թագտիրինտէ պիլէ՝ ճէզանըն ա'տմի վուգու'ու օլտուղունու իֆատէ էտէր , սանա մի-թլէս իրիս իսէրէ՝ սէն րասիլուգ էլեօգի կիպի :

Ձերս վէ շերատի } էտաթը թա'լիլ օլարագ՝ պիր
Ձին վէ շինտի } սէպէպ իրատ էթմէք իչիւն

գուլլանըլըր :

ԼԻՍԱՆԸ ԱՐՄՊԻՏԷՆ ՕԼԱՆԱՍՐ

475 Վէ՛ հտաթը ա՛թֆ օլարագ գուլլանըլըր,
եէմէք Վէ իչմէք կիպի :

Իլլա՛ հտաթը իսթիանա ,

Ֆուտա՛ն՝ հտաթը հասըր ,

Ահա՛ն՝ հտաթը իսթիտրաք ,

Լաի՛ն՝ հտաթը իսթիտրաք ,

Մարա՛տի՛ն՝ հտաթը շարթ օլարագ՝ ֆիլ տաբլ ի-
պարէի ա՛րապիյէ օլուպ՝ լիսանի օ՛սմանիտէ՛
ճիւմիյի շարթիյէ իւզրէ տախիլ օլուր :

Հաի՛ն՝ հտաթը ինթիհա տըր :

Պիսա՛ պերին՝ պեօլէ օլուր-զըն-նարան մա՛նասընա օլա-
րագ՝ հտաթը ինթիհա օլուր :

Վէ իլլա՛ եօիսա մագամընտա գուլլանըլըր՝
տերսէ լալըն՝ Վէ իլլա ինթիտր էլիտրսին կիպի :

Ես՛նի՛ հտաթը թէֆսիր օլարագ գուլլանըլըր :

ՖԱՍԼԻ ՐԱՊԻ՛

ՀՈՒՐՈՒՅՈՒՆ ՆԻՏԱ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՏԸՐ

476 Հուրուֆու նիտա՛ պիր իսթիապ , Վէ եախօտ
գալպին հարէքէթինի պէյան հտէն լաֆզլար
տըր :

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐՔԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

477 Ա՛ ղէլիմէնին էլվէլինէ տախիլ օլուր , ա՛
սաւրանը կիպի . վէ էկէր ղէլիմէնին էլվէլի հաւ
րէքէ օլուր իսէ՛ պիր տէ , զիյատէ գըլընըր ,
է՛ էֆէնրի կիպի :

Հա՛ պու տախի էտաթը թէնպիհ տիր ղի ,
հա օրասընը պէն սանա անլարայը կիպի :

Հայրէ՛ էտաթը նիտա օլուպ՛ իսթի՛ճալ մագաւ
մընտա իսթի՛մալ օլունուր , հայրէ կիպի :

Ա՛ էտաթը թէհասսիւր :

Վա՛ն , էյվա՛ն՛ էտաթը թէէսսիւֆ . էաղըք տախի
էտաթը թէէսսիւֆ մագամընտա գուլլանըլըր :

Օ՛ն՛ էտաթը թէլէզզիւզ .

Օֆ՛ էտաթը իզթիրապ տըր :

Է՛ն՛ էէթիշիր մագամընտա թէլէֆֆիւզ օլու
նուր :

ԼԻՍԱՆԸ ՖԱՐՍԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

478 Նիտա մագամընտա , ղէլիմէնին ախըրընա՛
« կէթիրիլիր սաիպա » կիպի ղի , էյ սաիպ տէմէք տիր :
Աֆէրէն՛ էտաթը թահսին տիր :

ԼԻՍԱՆԸ Ա՛ՐԱՊԻՏԷՆ ՕԼԱՆԼԱՐ

479 Հաւա՛ հարֆը իսթիսնա վէ նէֆի տիր :

ԳՐՍՄԸ ՍԱԼԻՍ

ՆԱՀՎ. (համաձայնութիւն) ՊԵՅԱՆԸՆՅԱ ՏԸՐ

480 Պիր ճիւմլէ՝ քելիմէլէրտէն ՚իպարէթ օլուպ՝ մուխաթէպէ թէքմիլ մա՛նա վէրէն սէօղ տիւր = էն ագալլի պիր իամ իլէ պիր Փի՛իլտէն թէրքիպ օլունուր, էվ եանարը կիպի = Սըֆաթ իսթի՛ մալ օլունտուգտա, իամ վէ սըֆաթ իլէ պերապէր պիր Փի՛իլ սուլունուպ՝ թէշքիլ օլունան ճիւմլէ իւչ քելիմէտէն ՚իպարէթ օլուր, էվ իսսըճաթ որը կիպի =

481 Ճիւմլէյի պաշլայան լաֆղա՝ Ռ-պիէրա, վէ օլ միւպթէտա հազգընտա իֆատէ օլունանա՝ իսպէր տէնիլիր =

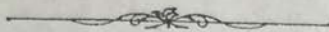
Պու սէօղլէրտէ քելամ՝ էվ լաֆղընտան պաշլայըպ էվ՝ Ռ-պիէրա օլուր, վէ եանարը վէ իսսըճաթ որը իսպէր օլուր =

482 Ճիւմլէլէրէ միւպթէտայը վասֆ էտէն, եախօտ խապէրի վասֆ էտէն, վէ սայը քէյֆիլէթլէրի պէյան էտէն լաֆղլար ՚իլավէ օլունուր, կի-զէլ էվ եանարը, էվ թէ+ իսսըճաթ որը, էվ որ-ն եանարը կիպի =

483 Պունտան պաշղա, իքի եա զիյատէ պէսիթ ճիւմլէլէր, պիրիպիրինէ նիսպէթ էտիպ՝ պիր միւրէքքէպ ճիւմլէ թէրթիպ էտէր, քաշա կէւրե՛ պէն կիպի =

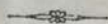
Իշպու քելիմէլէրին վէ ճիւմլէլէրին պիրիպի-

ըինէ օլան միւսնասիպէթինի թա՛րիֆէտէն գըսմա՛
նահվ տէնիլիր :

ՊԱՊԸ ԷՎՎԷԼ

ԻՍՄԼԵՐԻՆ ՊԻՐԻ ՊԻՐԻՆԷ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԷԹԻ

(1) ՄԻԻԹԱՊԱԳԱԹ

ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ ԹԻԻՐՔԻՅԷ

484 Ի.քի իամ՞ պիր շախս եախսոտ պիր շէյ պէ-
յան էթտի.քլէրի հալտա , Ի.քինճիսի՝ ահվալըն
հանկըսընտա օլուրսա օլտուն , էվլէլ.քիսի՛ յի-ճեր-
բեք հալընտա տըր , գաշ էֆէնդիօնլէ կեօրտի- , Սու-
բէն էֆէնդիյե արտի կիպի :

485 Իամի խաս ախըրընա էքսէրիյէ նա՛ լաֆղը
գուլլանըլըպ՝ պիր իամի ճինա ՚իլամէ օլունուր ,
Հասան նա՛ իմանէ , Իպրանիմ նա՛ շախս , Պէշ նա՛ շէնը
կիպի :

486 Պիր շէյին միգտարընը , եախսոտ եափըլտըղը
մաստէյի պէյան էտէն իամ՞ միւսճէրրէտ հալընտա
թաղտիմ օլունուր , պեր օգիտ լնու , Իտէ սաս՛լուբէ
եօլ , պեր լոգիտ ետեթ , պեր իլէ պատըրայ , պեր էնպաղէ
ջնա , կի-օն-շ իեասէ , արտի գափու , ալան գաղ կիպի :

487 Սայը պէյան էթմէ.ք պասպընտա , էքսէրիյէ
նէֆեր , բաս , Գըլնա՛ , գարէ , արտի , արան լաֆղլարընըն

պիրի՝ սայրտան սօնկրա ՚իլավէ օլունուր, էէ նէֆէր էօլնո, էի-ղ բաս ֆօյուն, օն ֆարէ լիօֆ, պէշ ա՛րեպ է+օէ+ կիպի:

488 Պու մինվալ իւզրէ տախի, վազթըն միւրիւրիւնիւ պէյան էթմէ.ք իչիւն՝ իամէր միւճէրրէտ հալընտա վա՛զ օլունուր, պէշ կէն րի-ր, օն «էնէ, էիրօ կէն էվվէլ (քի պունտան էվվէլ տէմէ.ք տիր), պէր «էնէ սօնկրա կիպի:

ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ ՖԱՐՍԻՅԷ

489 Պիր շախս պէյան էտէն իամէրէ, թա՛ղիմ՝ իչիւն՝ ճէնաս, հաղբէլ, լաֆղլարը թագտիմ օլունուպ՝ արայա է վազ՝ օլունուր, հաղբէլի Ս.Ա.Ն.ճէնասի հաշի, հաղբէլի Մոսս կիպի:

490 Պիրի պիրինէ միւշապէհէթի օլան, վէ եախօտ պիր սընրֆը պէյան էտէն ի.քի իամ՝ (վէ մաստար տախի), էտաթը բապթ ու իլէ պիրի պիրինէ պաղլանըր, +էշն ու կէ-զար, հաճո ու սիֆաս, պէյան ու լաֆրիօ, լո-լիֆ ու է՛նայէլ, լո-ղ ու արղ կիպի: Պու դախ՛տէ ֆարսի վէ ա՛րապի լաֆղլարա մախսուս օլուպ՝ թիւր.քի լաֆղլարա միւս թա՛մէլ տէյիլ տիր. հէմ տախի միւշապէհէթի օլմատըղը հալտա, պիր վէճհ իլէ միւնասիպ տէյիլ տիր:

491 Մո-հիճօէ: Լիսանը օ՛ամանինին թէր.քի պինտէ, դա՛խտէի թիւր.քիյէ իւզրէ, կէրէ.ք

Թիւրքի, կէրէք, ֆարսի կէրէք ա՛րապի լաֆզ-
լար վագը՝ օլմասը՝ վէ գա՛խտէի ֆարսիյէ իւզրէ՝
ֆարսի վէ ա՛րապի լաֆզլար՝ վէ գա՛խտէ ի ա՛-
րապիյէ իւզրէ՝ անճագ ա՛րապի լաֆզլար վա՛գը
օլմասը՝ իւմիւմի գա՛խտէ տիր :

(2) ԻԶԱՑԵԹ

ԳԱ՛ԻՏԵՅԻ ԹԻԻԲԻՑԻՅԻ

492 Իզաֆէթ՝ պէյանն օլունտուղու կիպի (*62),
իքի ճինս տիր. իզաֆէթի միւքէմմէլէ, վէ ի-
զաֆէթի պէյանիյէ :

493 Իզաֆէթի Ֆիւտիւթէ : Միւզաֆըն իլէյհ՝ օլա-
ճագ իսմ թէմլիք եախօտ նիսպէթ էտէնինն ատը
օլուպ՝ մա՛լիւմ օլմուչ տախի օլտուղունտա, միւ-
քէմմէլէ օլմասը լազըմ կէլիը, էվէն քա՛նը, քի մա՛-
լիւմ պիր էվ տէմէք, պաղէնին պէհէսի, քի մա՛-
լիւմ պիր պաղչէ տէմէք տիր :

494 Պու իզաֆէթտէ, իւչ եա զիյատէ իսմ պի-
րիպիրինէ թէ՛ալլուգ էտէր իսէ՛ պիրիսինինն էն
էտաթը գաթ՝ օլունմասը ճայիզ տիր, փաշանըն
օղլունուն քա՛նընէ եէրինէ՛ փաշ օղլունուն քա՛նըն, վէ
փաշանըն էնիլիէսի օղլու- կիպի :

495 Պա՛զէն տա՛խի միւզաֆըն իլէյհ եէրինէ՛
մէֆո՛լունն միհին ճէմի՛ վազ՝ օլունուպ՝ միւզաֆ
օլ հալտա պիր գաչ զաթլարընն արտսընտանն

Թեփրիզ ու Թեվզի՝ օլունուր , շ- եվւերոն պիտի ,
Ձեճլիս աղասընսան Ֆիւան եֆենտիւերի կիպի :

496 Իլաֆեւի պէյանիյէ : Միւզաֆըն իլէյհ միւ-
զաֆըն նէվ՛իսի Թեփրիզ էտէրսէ՝ իզաֆէթի
պէյանիյէ օլմասը լազըմ՝ կէլիը , պաղլէ պէճիսի
կիպի քի , պու նէվ՛ պէքճի տէմէք . պաղ կէչիսի ,
Եսպան եօրտէյի , փարիշան Ֆերմանը կիպի :

497 Իշպու իզաֆէթ՝ սըֆաթ կիպի վասֆ է-
տէր , վէ պա՛ղէն օնուն եէրիսէ սըֆաթ կէթի-
րիլիը , նիթէքիմ՝ փարիշան Ֆերմանը , փատի-
շահանի ֆերման , վէ Ալլան Ձերհամեւի , մերհամէ-
թի իլահիյէ տէմէք տիր :

498 Շէհրլէր , ըրմագլար , տէնիզլէր վէ սայը
մահալլարըն խամլէրի՝ պու իզաֆէթ իլէ պէյան
օլունուր , Ինիլիւերս Ձեճլէեւի , Փարիշ շէհրի , Նեւ
ըրմաղը , Աճեճ +եօրֆէղէ կիպի :

499 Պիր միւզաֆա իքի եա զիյատէ միւզա-
ֆըն իլէյհ՝ եախօտ պիր միւզաֆըն իլէյհէ իքի
եա զիյատէ միւզաֆ Թէ՛ալլուզ էթմէք միւմ-
քին տիր , վէ օլ հալուա իզաֆէթ ալամէթի՝ ա-
խըրընա վէրիլիը , եօ՛ր ու շէվէի պաբասը , Բու-ղ է-
լէ պիպիլիս պապը , վէ սահրանըն Բու-լ ու սըղը , Բու-ղան
պապ էլէ բէնի կիպի :

500 Միւզաֆ միւֆրէտ օլաուղու կիպի , ճէմի՛
տատի օլապիլիը , Պէյլէր պէյի , Պաղլար պաղը կիպի :

ԳԱ՛ՒՏԷՅԻ ՖԱՐՍԻՅԷ

301 Պուհասա իզաֆէթ պիր գըամ՝ օլուպ միւզաֆ թէգաստտիւմ էտէր, վէ արայա է վազ՝ օլուհուր, փաֆէշահ է զեֆե, փայ է լեախե, պեհպէ է խեպաս կիպի.քի, փեհեհանըն փաֆէշահը, լեախեըն այաղը, Ալլահըն գուլ-տէմէ.ք, վէ ճեփեհէ է Պեշ, նեհը է թուհաս, էհասպ է սեյֆ կիպի.քի, Պեշ շեհըն, թուհաս ըր-հաղը, գըլըճ սահեպէրէ տէմէ.ք տիր:

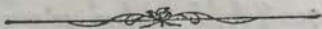
302 Իշպու իզաֆէթ՝ ֆարսի վէ ա՛րապի լաֆզ-լարա մասսուս օլուպ՝ թիւր.քի լաֆզլար՝ պու իզաֆէթտէ միւզաֆ եա միւզաֆըն իլէյճ օլ-մասը ճայիզ տէյիլ տիր, Մէսէլա, փամ է էվ, զեֆե-լե+ է զապիլ, ճեվֆե՛ էվ տէնիլմէզ:

303 Շերհ : Մա՛նա վէ ֆեթիւ՝ ա՛սըլ ա՛րապիտէ օլտուղու կիպի, ա իլէ թէլէֆիլ-զ օլուհուր իսէ տէ՛ ֆարսի գա՛խտէսի իւզըտէ միւզաֆ վագը՝ օլտուգտա, ֆարսի ուտուլու իւզըտէ տախի թէլէֆիլ-զ օլուհաս պիլիպ՝ մէսէլա, մա՛նա է պեյլ վէ ֆեթիւ է ճեֆե տէնիլտիլի կիպի՝ մա՛նէյի պեյլ վէ ֆեթիւնէ ճեֆե տախի տէնիլէ պիլիր :

ԳԱ՛ՒՏԷՅԻ Ա՛ՐԱՊԻՅԷ

304 Պու իզաֆէթ՝ օ՛սմանլը լիսանընտա նա տիրէն գուլլանըլըր իսէ տէ՛ ա՛րապի լաֆզլար պէյնինտէ ճայիզ օլուպ՝ միւզաֆ թէգաստտիւմ էտէր, վէ արայա էլ լաֆզը վազ՝ օլուհուր, ա՛հը

պէն եւ եմբ, սահիպ եւ աս'գլ, պէյն եւ աս կիպի քի, մատ-
տէնին սօնու, աս'գլ սահիպի, վէ սուլարըն էվի
տէմէ.ք տիր:

ՊԱՊԸ ՍԱՆԻ

ԻՍՄԼԷՐԻՆ ՍԸՖԱԹԼԱՐԱ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԷԹԻ

(1) ՄԻԻԹԱՊԱԳԱԹ

ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ ԹԻԻՐՔԻՅԷ

305 Սըֆաթ՝ մէվսուֆա թէգատտիւմ՝ էտէր, վէ մէվսուֆուն հալընա միւթապագաթ էթմէյիպ՝ հէր հալտա հիյէթի ասլիյէսինտէ գալըր, կե-շէլ էվ, կե-շէլ էվէր, կե-շէլ էվէ, կե-շէլ էպէյաթ, կե-շէլ զէնան կիպի:

306 կէրէ.ք սըֆաթ կէրէ.ք մէվսուֆ՝ պու գաթ՝ տէ իւզրէ լիսանը թիւր.քի, եախօտ ֆարսի, եախօտ աս'րապիտէն օլմասը ճայիզ տիր, կե-շէլ շէֆլէի, կե-շէլ կե-լան, կե-շէլ Գասր, աս'շէմ Գօնաթ, աս'շէմ Գեվլէի, աս'շէմ շահ կիպի:

307 Սըֆաթ՝ խապէր տախի վագի՝ օլա պիլիւր, վէ օլ հալտա տախի կէրէ.ք թիւր.քի, կէրէ.ք աս'րապի օլսուն, պիր նէվ՝ միւթապագաթա բիաշէթ օլունմազ, նիթէ.քիմ՝ պո- Գեվլէի աս'շէմ Գեր տէնիլիպ՝ աս'շէմ Գեր տէնիլմէզ:

508 Պիր գաչ սըֆաթ պիր մէվսուֆա թէ'ալլ
լուգ էթտիյի հալտա , քիթապէթտէ էքսէրիյէ
օլ սըֆաթլարըն արասընտա հարֆը ա'թֆ Վե
վաղ' օլունուր , ֆագաթ թէքէլլիւմտէ , վէ պա'
ղէն քիթապէթտէ պու գա'լտէյէ բիայէթ օլուն
մաղ , կե-ղէլ վէ երեպլէ վէ մահճուպ զճու-գ , կախօտ
կե-ղէլ , երեպլէ , մահճուպ զճու-գ տէնիլիր :

ԳՍ.ԻՏԷ Ի ՖԱՐՍԻՅԷ

509 Մէվսուֆ սըֆաթա թէգատտիւմ էտիպ'
սըֆաթտա գա'լտէի թիւրքիյէ կիպի քէյֆիյէթէ
պիր միւթապագաթ լազըմ կէլմէյիպ' արայա է
վաղ' օլունուր , պու տախի ֆարսի վէ ա'րապի
լաֆղլարա մախսուս տուր , խանէի րեպիւշա , վալէ
զուլմէար , հաֆնաէ Ֆուպրէտ , Ֆոլէի շերէն , զէննի խուպ
կիպի :

510 Մէվսուֆլար' գա'լտէ ի ֆարսիյէ իւզըէ
ճէմ' լէնտիքտէ , սըֆաթլարըն ճէմ' լէնմէսի տա
խի լազըմ կէլիր , Ֆերրիման է րիւլէրան , պէրեկէան է
Ֆերհասէն ճէյան կիպի :

511 Պիր գաչ սըֆաթ պիր մէվսուֆա թէա'լլ
լուգ էթտիքտէ' պիր հարֆը ա'թֆ արայա վաղ'
օլունուր , զէնն է երեպ վէ րիւլ +իւշա կիպի :

ԳԱ՛ԻՏԷ Ի Ա՛ՐԱՊԻՅԷ

Յ12 Գա՛իտէի ֆարսիյէ իւզըէ մէվսուֆ՝ սըֆաթա թէգատտիւմ էտէր, վէ գա՛իտէի ա՛րապիյէ իւզըէ, կէրէ.ք +եֆօնէն, կէրէ.ք +եֆօնէն խուսուսունտա, միւթապագաթ լազըմ կէլիր. եա՛նի մէվսուֆ միւզէ.ք.քէր իսէ՝ սըֆաթըն տախի միւզէ.ք.քէր օլմասը, վէ էկէր մուէննէս իսէ՝ սըֆաթըն տախի մուէննէս գըլընմասը, վէ .քէզա մէվսուֆ թէսնիյէ իսէ՝ սըֆաթըն տախի թէսնիյէ, վէ ճէմի՛ իսէ՝ ճէմի՛ կէթիրիլմէսի լազըմ տըր, իսւգ է հասան, իըլգամն է հասանէ, օթ՝-աւլէօննէ օրդոն-օնն յէ օթ՝-աւլէօնն է օրդոն-օնն կիպի :

ՃԷՄ՛ԼԷՐԻՆ ՆԱԳԳԸՆՏԱ

Յ13 Իշպու միւթապագաթըն գա՛իտէսի պուտուր քի՛ (1) մէվսուֆ՝ ճէմի՛ միւզէ.ք.քէրի սալիմ օլտուգտա՝ սըֆաթ ճէմի՛ միւզէ.ք.քէրի սալիմ, օթ՝-աւլէօնն է օրդոն-օնն, եախօտ՝ ճէմի՛ միւ.քէսսէր, օթ-տէրրէնն է ֆիխամ, օլուր :

(2) Էկէր ճէօթ՝ ճուէննէսի սալիմ օլուր իսէ՝ սըֆաթ՝ ճէմի՛ մուէննէսի սալիմ, սելալանն զաթեան, եախօտ միւֆրէտի մուէննէս օլուր, սելալանն զաթէ կիպի :

(3) Էկէր ճէօթ՝ օթ-տէսէր օլուր իսէ՝ (ա) ա՛ղէ

սահիպանին իսմի օլտուղատա , սըֆաթ՝ ճէմի՝ միւ-
ղէ.ք.քէրի սալիմ՝ ու՛լէմա է ա՛գելին , եախօտ ճէմի՝
միւ.քէասէր , վե-+ելա է Ֆիւսա՝ , եախօտ միւ.ֆրէտի
մուէննէս , ելուա՛ն է Վելե-րէ , օլուր :

(բ) Ա՛ղլ սահիպանին իսմի օլմատըղը հալտա ,
սըֆաթ՝ էքսէրիյէ միւ.ֆրէտի մուէննէս օլուր ,
ու՛մուրու մուհիմէ , Վելաբը Վե-լե-լէ , Վասելէ շէլեա
կիպի :

Յ14 Իշպու գաի՛տէ ի ա՛րապիյէ՝ ա՛րապի լաֆղ-
լարա մախսուս օլուպ՝ թիւրքի գա՛իտէօինճէ
սըֆաթ թէգատտիւմ էթտիյի հալտա , միւ.թա-
պագաթ ճայիղ տէյիլ , նիթէ.քիմ՝ էրապէյէ Ֆե-ղէյէ
տէնիլիպ՝ Ֆե-ղէյէ էրապէ տէնիլմէզ , վէ Վե-սեաֆե՛
էֆեաբ վէ Վե-լե-լ Վասայել տէնիլիպ՝ միւ.սթագիմէ
էֆ.քեար , միւ.շքիւլէ մէսայիլ տէնիլմէզ :

Յ15 Սըֆաթ՝ իսմ եէրինէ եալընըզ վազ՝ օլու-
նուրաա՝ մուէննէս կէթիրիլմէսի ճայիղտիր , նի-
թէ.քիմ՝ Վելե-րէ , Վելու-րէ զի.քր օլունմուշ խա-
թուն իշիւն :

Յ16 Պու գա՛իտէյէ խիլաֆէն՝ տէվլէթէ ման-
սուպ օլան մահալլէրին խիմլէրինտէ զալաթը
մէշհուր օլարագ , Բօֆեանն է ա՛՛թրէ , Գեմախանն է ա՛-
թրէ , վէ էմապի գուլլանըլըր :

Յ17 Պա՛ղէն տախի շէֆելէ+ է Վելե-ր , Վե-րելէ+ է
Վելե-ր եազըլըր իսէտէ՝ ասըլ ֆէսահաթը թիւր-
քիյէ պունա մանի՛ օլտուղունտան , Վելե-ր շէֆել-
լէ+ վէ Վելե-ր Վե-րելէ+ տէնմէ.ք էվլա սըր :

318 Էկէր մէվսուֆ օլան քէլիմէնին ախըրըն տա էտէվաթը թիւրքիյէտէն պիր շէյ պուլու նուր իսէ՝ օլ զէման լաֆզը թիւրքի մագամըն տա սայըլըպ՝ միւթապագաթա ըիայէթ օլուն մագ, մէսէլա, միւնալ՝ասը միւնադէմ, էֆէտարը սագէմ ատէմ տէնիլիպ՝ միւնալ՝ասը միւնադէմ, էֆէտարը սագէմ տէնիլմէզ. Ֆագաթ սաքք ուսուլունճա (գատընըն իլամընտա) պու միսիլլիւ էէրլէրտէ տախի միւթապագաթա ըիայէթ օլունուպ՝ ասը վասը մեմն՝ա վէ բասէնի սագէնի րիւ տէնիլիւր :

319 Պա՛ղէն սըֆաթը ա՛րապիյէ՝ գա՛խտէյի ա՛րապիյէ իւզրէ վազ՝ օլունարագ՝ մէվսուֆ թէգատտիւմ էտէր, վէ արայա հարֆը թա՛րիֆ տէնիլէն էւ լաֆզը վազ՝ օլունուր, վէ օլ հալտա միւթապագաթ լազըմ կէլիւր . էնապ էւ մագապ րէս, էէրիմ էւ հասանէ կիպի :

Պու էւ լաֆզը տախի՝ սօնկրա կէլէն քէլիմէնին իլք հարֆը շ, ն, լ, ր, ս, շ, օլուրսա՝ ծնա իմթիսալ էտէր, էէրիմ էւ շէյմ, վէլէ էն նի՛ս կիպի :

(2) ՍԸՖԱԹԸՆ ՃԵՐՐ ԷԹՄԷՍԻ

320 Սըֆաթլարըն իամլէրէ օլան իքինճի միւնասիպէթի վար քի, պա՛զը սըֆաթլար՝ իամի մէֆուլուն իլէյհ հալընա ճէրը էտէր, ժապիշահա լայըթ, ծնա գապիւ կիպի. մէսէլա, լուլիպ, բալիպ,

Էստֆի, հոգևոր, գաղտնի, խնամարար, զաւարթ, անձն, հա-
ղար, հոգևոր, շատիկ, փայտի, զաւարթ, նազելի, զաւարթ,
նայելի, հոգևոր, բազելի, արայելի, գաղտնի, լաղար, մաշիկ, հո-
ղայելի, հոգևոր, մաշիկ, փայտի, հոգևոր :

521 Մոռնալ հալ ու քէյֆէթ վասֆ էտէն սը-
ֆաթ օլարագ, նէ լաֆզը իլէ թէր.քիպ օլտուգ-
տան սօնկրա օլ հալա մալի.ք օլան շախար մէ-
ֆու'լուն իլէյնէ ճէրը էտէր, նէ հոռնա ճէրհա-
ճէլէյէ կիպի :

522 Սըֆաթը թաֆզիլիլէլէր տախի' մէֆու'-
լուն միհ ճէրը էտէր, պո սէնպէն արհա էյէ պէր,
պէն+էնպէն արհա սօղո-է պո-ը կիպի. վէ էտաթը
թաֆզիլ պրագըլըպ' սէնպէն էյէ, պոանլարպան ա'-
լի՛, պէլէպէն պէօյէ-+, ա'ֆլ օլանա պիլէ+պէն պէօյէ-+
կիպի :

Պա'զէն մաստար պու մագամտա կէթիրիլէ-
րէ.ք' մէնֆի ի իգթիտար մա'նասընտա տըր,
հոռնարմաթպան գըսա կիպի :

523 Պա'զէն սըֆաթ' պիր ճիւմլէ վասիթասը
իլէ մէֆու'լուն միհտէն պըրըլըր, վէ օլ հալտա
մէֆու'լուն միհ ագապինճէ իսէ լաֆզը վազ' օ-
լունուր, ծնան լաբըրըլընը իշիլիէ+պէն իսէ' +էնպէնի
իթօրէ+ արհա ալա պըր տէնլտիլի կիպի :

524 Հարէ.քէթ վէ դալպ էֆ.քեարը մա'նասընա
շամիլ օլան սըֆաթլար' օլ հարէ.քէթ վէ էֆ-
քեարըն նէ'շաթ էթտիլի մահալը պէյան էտէն
լաֆզը' մէֆու'լուն միհ հալընա ճէրը էտէր,
պոանպան նա'շի, ծնպան ճէմոան, պէնպէն բազէ կիպի :

325 Պա'ղէն տախի՝ պու սըֆաթլար օլ էֆ.քեա-
րըն նէթիճէ պուլաճաղը մահալին իամինի մէ-
ֆուլուն իլէյհէ ճէրը էտէր, օն բաղէ, պոն
ճիմուն կիպի :

ՖԱՍԼԸ ՍՍՆԻ

ԻՍՄԻ Ա՛ՏԵՏԼԷՐԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԷՐԻ

ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ ԹԻԻՐԻՔԻՅԷ

326 Իամի ա՛տէտ՝ թէա՛լլուգ էթտիյի իամէ
թէգատտիւմ էտիպ՝ օլ իամ տախմա միւֆրէտ
գալըր, է+է շէֆէ, էե-չ զո-բո-չ կիպի : էկէր պիւ-
լէր, եիւզլէր, պինլէր գուլլանըլըր իսէ՛ պին-
լէրտէն պաշլայըպ արայա հարֆը ա՛թֆ վազ՝
օլունմայարագ՝ պիւրի պիւրինէ իթթիսալ օլու-
նուր, օն պէն պէշ էե-չ էլլէ պիւր զո-բո-չ կիպի :

327 Էկէր իամի վասֆ էտէն սըֆաթլար պու-
լունուր իսէ՛ իամի ա՛տէտ օնլարա թէգատտիւմ
էտէր, պէշ պեյալ Վէ սե՛իշ քոյոն կիպի :

328 Պա'ղէն իամի ա՛տէտ՝ իամ մագամընտա
թութուլուպ իզաֆէթտէ գուլլանըլըր. միւզա-
ֆըն իլէյհ տախի միւֆրէտ եախօտ ճէմի՛ օլա
պիւլըր, վէ օլ զէման թէվզիյիյէ մա՛նասընտա

տըր , սրանքն էա սրաւարնն իտիսի , սրեճին էա սրեճէ-
րնն ուրե կիպի :

529 Ա՛տատը ասլիյէ վէ ա՛տատը քէսրիյէ-
տէն ի՛պարէթ պիր սայը օլուրսա՛ ա՛տատը աս-
լիյէյէ վէ եախօտ եւէ ՚իլավէ օլունուր , ետի վէ
ուր բո՛ւ՛ , եււ եւէ ետի սեւը կիպի . վէ ա՛տատը
քէսրի թիւրքճէ օլուրսա՛ ուր լաֆղընըն միւղա-
ֆըն իլէյհի ՚իլավէ օլունուր , ուեւ եւէ ուրնն սետիւ-
տէ եււէ կիպի :

530 Թարիխ պէյանը իչիւնն ա՛տատը թէվղի՛-
յիյէ գուլլանըլմայըպ ա՛տատը ասլիյէ իսթի՛-
մալ օլունուր , 1868 սէնէ կիպի :

534 Հաքէզա , կիւնիւնն սա՛աթընը պէյանն էթ-
մէք իչիւն՝ ա՛տատը ասլիյէ գուլլանըլըր , ֆա-
գաթ սա՛աթ լաֆղընա թէախիսիւր հտէր , մէ-
սէլա՛ սա՛աթ ուեւ օլուր , սա՛աթ ուեւ կիպի :

ԳԱ՛ԻՏԵՅԻ ՖԱՐՍԻՅԷ

532 Պու՛ հէր վէճհ իլէ գա՛խտէյի թիւրքիյէ-
յէ իսթիսալ հտէր : Ֆագաթ իսմի ա՛տէա պիր
գաչ ճինատէն ՚իպարէթ օլուրսա՛ արայա հար-
ֆըր ա՛թֆ վազ՛ օլունուր , հեղար վէ- սար վէ- եե-
կիպի :

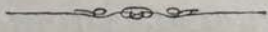
ԳԱ՛ԻՏԷՅԻ Ա՛ՐԱՊԻՅԷ

533 Մէվսուֆ օլան իամ թէգատտիւմ էտիպ՝
 իամի ա՛տէտ իքիտէն զիյատէ օլուրսա՝ ճէմ՝
 գըլընըր, վէ իամի ա՛տէտտէ միւթապագաթա
 ըիայէթ օլունուր, ելլա է սէլասէ, ճէվանիպի երպա՛ա,
 սնվալը համա կիպի :

534 Իքի շէյ պէյանն էթմէք իչիւն՝ իանա, իանան
 գուլլանըլմայրպ՝ իամ թէսնիյէ գըլընըր, գո-նո-
 դէյն, Վարնէնէյն կիպի :

535 Էկէր իամի վասֆ էտէն սըֆաթլար օլուր-
 սա՝ իամի ա՛տէտ օնլարա թէգատտիւմ էտէր .
 սնվալը համաի Վեչիարէ, սթալի՛ է սեպա՛է է մա՛լի-մէ կիպի :

536 իամի ա՛տէտ պիր գաչ ճինսատէն ՚իպարէթ
 օլուրսա՝ պիրլէր թէգատտիւմ էտիպ, արայա վէ
 վագ՝ օլունուր, ինա վէ իամնին վէ յէնէյն վէ էլֆ
 կիպի :

ՊԱՊԸ ՍՍԼԻՍ

ԻՍՄԼԷՐԻՆ ՔԻՆԱՅԷԹԷ ՕԼԱՆ ՄԻՒՆԱՍԻՊԷԹԼԷՐԻ

(1) ՋԱՄԻՐԻ ԻԶԱՅԻ

537 Իչպու էտաթլար՝ կէրէք միւֆրէտ վէ կէ-

րէք ճէմ՝ գըլընմը շ իամլէրէ՛ ՚իլալէ օլունուր ,
եվե՛, եվէրե՛, եվէրե՛նչ կիպի :

538 Միւֆասսալ եաղըլտըզլարը հալտա , պիր
տէ միւզաֆըն իլէյ՛ն կէթիրիլիր . զամիրի իզաֆի
միւթէքէլլիմ իսէ՛ միւզաֆըն իլէյ՛ն՝ միւթէքէլլ
լիմ , մուխաթէպ իսէ՛ միւզաֆըն իլէյ՛ն , մուխա
թէպ վէ զայպ իսէ՛ զամիրի զայպ , վէ եախօտ
պիր իամ կէթիրիլիր , պէնե՛ եվե՛, պէնե՛ն եվէն , ընոն
եախօտ եֆէնպէնե՛ն եվէ : Պազաթ պու զամիրի
շախսիլէր պա՛ղէն իհմալ օլունուր , եվէ՛, եվէն ,
եվէ , եվէնե՛նչ կիպի :

539 Պու զամիրի իզաֆիլէրին իթթիսալ օլուն
տուզլարը իամլէր տախի՛ միւզաֆըն իլէյ՛ն գըլ
լընմասը ճայիզ տիր , պէնե՛ եվէնե՛ն պա՛ղ կիպի , քի
եվէնե՛ն միւզաֆըն իլէյ՛ն օլուպ՝ ընա նիսպէթէն
պա՛ղ միւզաֆ օլուր . վէ թէքար միւզաֆըն ի
լէյ՛ն օլմասը տախի միւմքիւն տիր , եվէնե՛ն պա՛ղնը
եւալը կիպի :

540 ՚իպարէ ի թիւրքիյէտէ զամիրի իզաֆի՛ եա
լընըլ իամէ իթթիսալ էտէր իսէ տէ՛ ՚իպարէի
ֆարսիյէտէ պիր քէլլիմէ հէօքմիւնտէ օլտու
զունտան , զամիրի իզաֆի քէլլիմէի ախըրէյէ իթ
թիսալ էտէր , իախի շերեֆլէրէ , պա՛ղպէնի էաթիլէնի ,
նէրէրի Ֆրոհոմա , խաշանըն էրիթի Ֆղիւրէսի , ւալ
ֆոնայէնի , էօր պա՛ղ կիպի :

541 Չամիրի զայպլէրին պիր մէրճա՛ի օլմապ ,
եա՛նի օլ զամիրին իշա՛ր էթտիլի շախսըն , եա
խօտ շէյին մուզաստէմա զիքրի սէպպաթ էթ
46

մէսի լազըմ տըր, ֆազաթ պա'զը քերրէ մէր-
 ճա'սըզ իսթի'մալ օլունուպ' զաթիբի մի-պհէճ տէ-
 նիլիբ, նիթէ.քիմ' ինսանիյէն օ րո-ր թի նի'մէն Գա-
 րըրնը պիւնիսն, վէ ճաւահոմն օլ րո-ր թի հի-նիեր վէ
 ճարիֆիէն սայ երիսին, վէ ծնարըն թի վէֆաւը եօթ րո-ր,
 պիբ իշէ եարաճաղլար, ճիււմիլէրինատէ վա'զը օլան
 օ վէ օլ վէ ծնար զամիրլէրի կիպի :

Շերհ : Իշպու իսթիլահ թէքիլ իւմոտ միւսթա'մէլ իսէտէ,
 էքսերնիէ քիթապէթտէ գուլանըլմալ :

342 Ա'րապի զամիրի շախսիլէր' իամիլէրէ թէ'ալ-
 լուգ էթտիքլէրինատէ, իամիլէր' եա ա'րապի օլ-
 սուլ իւզրէ ճէմ'լէնիբ, եա միւֆրէտի միւճէր-
 րէտ գալարագ' զամիրի շախսինին միւֆրէտ վէ
 թէննիյէ վէ ճէմ' օլտուղունա նազարէն, պիբ
 եախօտ գիյատէ շախս պէյան օլունուր, զեվաիբ
 միւլարըն իւնի, եֆէնոթի ի միւլարըն իւնիհի-ճ, եֆէնոթի ի
 միւլարըն իւնիհի-ճա, ֆաշա ի միւլարըն իւնիհի-ճ կիպի :

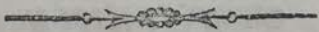
(2) ԻՍՄԻ ԻՇՍԱԲԵԹ

343 Իամի իշարէթ' սըֆաթ մազամընտա գուլ-
 անըլտըզը հալտա, տախմա միւֆրէտի միւճէր-
 րէտ օլուպ' սայր սըֆաթլար վէ իամի ա'-
 տէտլէրէ թէղատաիւմ էտէր, պո- եվ, պո- եվ-
 լէրէ, պո- կի-զէլ ճըզ, օլ եի-տե'տ եվ, պո- պէշ ելմ'
 կիպի :

344 Քինայէթ մագամընտա գուլլանըլտըդլարը հալտա , իսի իշարէլէրէն տայմա մուգատտէմա զիքը օլունմուշ, եախօտ մա'լիւմ պիր միւշարըն իլէյհի օլուր , անճագ պա'զը քէրրէ զամիրի միւպհէմ մագամընտա միւշարըն իլէյհսիզ գուլլանըլըր , նիթէքիմ՝ խոսոսի մեդէրպէ ա'րէն պո-րո-ր +ի սանա սեյլէֆշ իրիմ , վէ շոնոս +ի սեյլէրէմ րիսկէ ճիւմէլէրինտէ օլան պո վէ շո լաֆղլարը կիպի :

345 (3) Իսի ինճըրի սըֆաթ մագամընտա գուլլանըլտըդը հալտա , իամի իշարէթ կիպի պիր թէպտիլաթ վագը՝ օլմայըպ՝ միւֆրէտ ի միւճէրրէտ օլուպ՝ սայր վասֆ էտէն քէլիմէլէրէ թէգատտիւմ էտէր , +էնրի եվէ , +էնրի եվլէրի , +էնրի պասամ , +էնրի պեյի-+ պաղշէսնէ կիպի :

346 Պիր տախի իամ մագամընտա կէլիպ՝ զամիրի իզաֆի ալըր , վէ միւզաֆըն իլէյհ օլուպ՝ միւզաֆ զայպ սուրէթինտէ կէլմէսի տախի ճալիզ տիր , +էնրիսնէն մալը օլմայան շէ պլմա կիպի :

ՊԱՊԸ ՐԱՊԻ՝

ՔԻՆՍՅԵԹԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

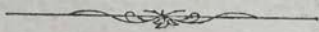
347 Զամիրի շախտիլէրտէն , միւթէքէլլիմ վէ միւխաթէպ վէ զայպ սուրէթլէրի միւպլթէտա

օլտուղու հալտա , էքսէրիյէ գաթ' օլունուր ,
կէլտի՛ , կէլտին , կէլտի կիպի : Պուլունտուղլարը
հալտա , թէէքիա վէ թէֆրիգ մա'նասընա շամիկ
տիր , «էն կէլտին , օ կիւտի կիպի :

348 Պունլարըն եէրինէ քիթապէթտէ էքսէրիյէ
Ֆէլտի-ր , Ֆէլպո-ր , Ֆէրսո-ժ գուլլանըլըպ' թա'ղիմ'
մագամընտա , Ֆի-ճախէյն , Ֆի-շարըն իւլէյն իսթի'մալ օ-
լունուր , շախի Ֆէլպո-ր , ալա ի Ֆի-ճախէյն , փաշա ի Ֆի-
շարըն իւլէյն կիպի :

349 Միւթէքէլլիմ' եէրինէ՛ պէնպէնիչ եախօա
պէնպէնէրէ , րա'նէրէ , Ֆի-իւլիւլէրէ գուլլանըլըպ' միւ-
խաթէպէ զալը ալէյնէրէ , զալը րեւլէնէրէ իսթի'մալ
օլունուր :

350 Իամի թէճրիտ , ֆէնպի : Իամի թէճրիտ՝ էք-
սէրիյէ ճիւմլէնին միւլպթէտասընա միւրէճա'աթ
էտէր , էֆէնպի Գարընրաշընը ալլալ քէնպի էվինէ կիւտի
կիպի քի , էֆէնաթինին էվինէ կիթտի տէմէք
տիր :

ՊԱՊԸ ԻԱՄԻՍ

ՖԻՒԼԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

(1) ՄԻԻՊԵՏԱՅԱ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

351 Ֆի'իլ՝ քէնտի միւլպթէտասընա քէնպիէն վէ
շախիէն խուսուսունտա միւթապագաթ էտէր ,

պէն կէտի՛մ, սիւ կէտի՛նիդ, ծնւար կէտի՛ւեր կիպի :

552 Պաղաթ միւպթէտա գի.քր օլունմուշ օլուպ ճէմի՛ դայպ օլուրսա՛ ֆի՛իլ միւֆրէտի՛ զայպ օլմասը ճաիզ վէ միւսթա՛մէլ տիր, կէ՛իւեր կէտի՛, ծնւար րաիի կիւրի կիպի :

Միւպթէտա ճէմի՛ օլուպ գի.քր օլունմասըլը հալտա, ֆի՛իլ ճէմի՛ օլմալը, կէ՛իւեր կէտի՛ յէ՛ ճէվապէն կէտի՛ւեր կիպի :

553 Պիր ֆի՛իլէ պիր դաչ միւպթէտա վաղը՛ օլուրսա՛ ֆի՛իլին միւֆրէտ գալմասը տախի ճայիզ տիր, Փաշա վէ եֆէնրիւեր շի՛րի կէտի՛ կիպի :

554 Պիր ֆի՛իլէ շախսիյէթի ֆարգլը օլան միւպթէտալար օլուրսա՛ միւթէ.քէլլիմ՛ պուլունտուղու հալտա, ֆի՛իլ ճէմի՛ միւթէ.քէլլիմ՛ օլուր, վէ եախօտ միւթէ.քէլլիմ՛ պուլունմայըպ, մուխաթէպ պուլունտուղու հալտա, ֆի՛իլ ճէմի՛ միւխաթէպ օլուր, պէն վէ սէն վէ քարընրաշըն կիւրի+, սէն վէ քարընրաշըն վէ ահօթ կիւրի՛նիդ կիպի :

555 Թա՛ղի՛մ ճադանրա ճէմի՛ մուխաթէպ՛ միւֆրէտի՛ մուխաթէպ եէրինէ իսթի՛մալ օլունուր, կէտի՛ն եէրինէ՛ կէտի՛նիդ, նէ եադայօրսուն եէրինէ՛ նէ եադայօրսուն կիպի :

556 Պա՛ղէն տախի պունուն եէրինէ՛ իֆրաթ տէրէ՛ թա՛ղիմ իչիւն ճէմի՛ դայպ գուլլանըլըր, ինկլերրայա կիւրիւեր յէ, Փարիշահ հաղբէլիւերի պիլէ լօթ իհան ելրիւեր կիպի :

557 ՄՈՒՀԻՄՄԷ : Հէր ճիւմլէնին միւպթէտասը՝
պիր նէվ՝ շիւպհէ օլմամագ տէրէճէսինտէ պէ-
յան օլունմագ կէրէք տիր, ապե՛ սօհուր, +եխադ օ-
հուհուր կիպի :

558 Պա՛ղէն ճիւմլէնին էվվէլինտէ խապէր
վագը՝ օլան իամ՝ միւքէրրէր օլմայարագ՝ սօնկ-
րատան միւպթէտա կէթիրիլիր, նիթէքիմ՝ հե-
+ի՛ շահապէցէ մերհե՛ պեղիւս ՚իւճ էխոխտէ շիֆա վե-
սահաթ պուլտու տէնիլտիքտէ, շահղատէ շիֆա
պուլտուղու տէրքեար տըր :

559 Միւպթէտա զամիրի շախսի օլտուղու հալ-
տա, ֆի՛իլտէ մա՛լիւմ օլտուղունտան՝ էքսէրիյէ
ֆի՛իլ եալընըզ վագ՝ օլունուր, կէլտի՛, եաղաըն,
կէնիւրտէ ետէ, լաքին թէէքիտ իշիւն վագ՝ օլուն-
մասը ճայիզ տիր, պէն կէլտի՛, օ եափսապը կիպի քի,
պէն՝ վէ տէյիլ պաշգասը, վէ օ՝ տէյիլ օլ պիրի
էթտի տէմէք տիր :

(2) ԽԱՊԵՐԷ ՕԼԱՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԷԹԼԷՐ

560 (ա) ԼԱԶԸՄ ՖԻ՛ԻԼԼԷՐ : Խապէր մագա-
մընտա էքսէրիյէ քէնտիլէրէ մէֆո՛ւլ ալմայըպ
հարէքէթ մա՛նասընա շամիլ օլտուղլարը հալ-
տա, մէֆո՛ւլուն իլէյհ ճէրը էտէրլէր, մեխէպէ կէն-
տի, ըսա նաղար էյլտի կիպի :

վարմադ

պարամադ

Նազար Էթմէք

Նիկիւրան օլմադ

պալամադ

դըլմադ

պէնկղէմէք

տէյմէք

տօղանմադ

Կապիըլմադ

գալընմադ

պըղընմադ

Իլթիճա Էթմէք

միւրաճա՛ալթ Էթմէք

թա՛աճիւղ Էթմէք

հէյրան օլմադ

միւթհէայիր օլմադ

օթուրմադ

պիւմէք

Կիթմէք

Կէթմէք

Կէթիլմէք

Էրմէք

Էրիլմէք

ուլալմադ

Կարամադ

դալիւղ օլմադ

Իթիպար Էթմէք

դարմադ

սաթալմադ

րալթ Կէլմէք

տիւլ օլմադ

մուդապիլ օլմադ

Իթիպար Էթմէք

ճառտ Էթմէք

սաար Էթմէք

թէհամիւլ Էթմէք

վուրմադ

գարմադ

Թարաթ Կէթիլմէք

սայ Էթմէք

սայ ու տիպարթ Էթմէք

քիւլիլ Էթմէք

ճհտ Էթմէք

չալըլմադ

չօլլ Էթմէք

Իլթիպալ Էթմէք

մէչըուլ օլմադ

թէգայիւտ Էթմէք

մուդայիւտ օլմադ

Խճարթ վերմէք

տէօմէք

տիւլմէք

վարը՛ օլմադ

միւլթիլա օլմադ

հիճադ Էթմէք

Իքրամ Էթմէք

Իլթիֆաթ Էթմէք

362 Հարէքէթ մա'նասընա շամիլ օլան ֆի'իւլ
 ւեր՝ վէ պա'զը գալպ էֆքեարը մա'նասընտա
 օլանլար՝ հարէքէթ վէ էֆքեարըն նէշէթ էթ-
 տիցի եէրին իամինի մէֆու'լուն մի'ն հալընա
 ճէրը էտէրլէր, էվէնէ կէլտի, օնպան քալըր, քաշապան
 քիքիտ, օլ աստէպէն էվէնէ կիլիլի :

363 Պու գապիլունի օլանլարըն էքոէրիտի դիլտէ հազըլ-
 մը 2 տըր :

ՀԱՐԵՔԷԹԻ ՇԱՐԻՎ ՕՒՆՃԱՐ

ԳԱՂԳ ԵՖԵՏԱՐԸ ՄԱՆԱՍԻՐՆԱ ՕՒՆՃԱՐ

կէչմէք
 ուսուրըր էթմէք
 վազ՝ կէչմէք
 ֆէրադաթ էթմէք
 ֆարիզ օլմազ
 գաչմազ
 ինթիհապ էթմէք
 չէքիլմէք
 շէքիմէք
 ալիհան օլմազ
 աչմազ
 գօփմազ
 աշմազ

հազըր էթմէք
 ինթիլազ էթմէք
 սազընմազ
 իլպարէթ օլմազ
 իլպա էթմէք
 միւրիւր էթմէք
 թէճալու-զ էթմէք
 չըզմազ
 ինթիլաթ էթմէք
 պէրի օլմազ
 աճիզ գալմազ
 միւշթազդ օլմազ

գօրզմազ
 իաֆիլ էթմէք
 օտանմազ
 պիլպար օլմազ
 պէգմէք
 պըզմազ
 կըրէնմէք
 իքըրան էթմէք
 հիճազ էթմէք
 ութանմազ
 հազըլ էթմէք
 դաֆիլ օլմազ
 պիւնթան էթմէք
 Էօլիւնմէք
 ֆախըր ըլանմազ
 Իֆթիլազ էթմէք
 մադրուրլանմազ

364 Պա՛ղը գալալ էֆ.քեարը մա՛նասընտա օլան
ֆի՛ղլէր՝ էֆ.քեարըն նէշէթ էթտիյի եէրէ նա-
ղարէն մէֆու՛լուն մի՛հ ալըպ՝ օլ էֆ.քեարըն վար-
տըղը եէրէ նաղար օլունտուղու հալտա , մէֆու՛-
լուն իլէյհի ճէրը էտէր , նիթէ.քիմ՝ օնպան բաղէ
օլտոմ տէնիլտի.քտէ , բաղիւնիմ օնա տօղրու օլ-
տուղու անկլաշըլըր :

365 պունլարըն է.քսէրիտի գիրտէ եաղըլմըշ
տըր :

ակեան օլմագ	գօրգմագ
բաղի օլմագ	գաչմագ
մէմնուն օլմագ	հիճապ էթմէք
թա՛ճճիւպ էթմէք	ութանմագ
հէյրան օլմագ	նիթէ.քիմ՝ օնպան հիճապ էթտիմ ,
խաֆվ էթմէք	վէ տէճէյէ հիճապ էթտիմ , տէնիլիր :

366 Միւթավաթ վէ սայր լաղըմ ֆի՛ղլէր՝
քէնտի իշլէրինին իճրասընա գուլլանըլան շէյին
խամինի մէֆու՛լուն պի՛հ հալընա ճէրը էտէրլէր ,
գոշաթ գոշանմաթ , էալապ կէյննօթ , էոմթոմ լուրպոմ ,
օնլէ շարթիլը , տէյնէտ շալը , պաշընը տիլարա լուրպոմ-
կիպի :

Շեհ : վուրմագ , էօլտիւրմէք , թէլէֆ էթմէք մա՛նասընա
կէլինճէ , մէֆու՛լուն պի՛հ հալընը ճէրը էտէր , օնա լուրպոմ , լու-
լու էտինի լուրմուշ տոմը կիպի :

367 Ֆի՛ղլի միւշարէ.քէթ՝ է.քսէրիյէ մէֆու՛-
լունա պիր տէ էլէ լաֆղընը կէթիրիր , էֆէնտի էլէ
կէօրէ-շաիտ կիպի :

368 (բ) ՄիթիւՍՏՏի ի ՆԱԳԸՄ՝ մէֆու՛լուն պի՛հ

ճէրր էտիպ՝ պու մէֆու՛լուն պիհ տախի իքի նէվ՛տէն տիր:

(1) Մէֆու՛լ մա՛լիւմ վէ թախսիս օլունմուշ պիր շէյ օլուրսա՝ մէֆո՛ւլուն պիհ հալընտա վաղ՛ օլունուր, +իւսալը օբու-սոմ, պոնու-կեօբեդիմ, պէնի եշիւտիւեր, պասամը սեվերիմ, կիպի:

(2) Էկէր մէֆու՛լ մա՛լիւմ վէ թախսիս օլուն մուշ պիր շէյ օլմազսա՝ միւճէրրէտ շէքլինտէ վաղ՛ օլունուր, պիւ եվ եսփորըմ, պիւ սոբեմ կեօբեդիմ, պիւ +իւսալ օբու-սոմ կիպի:

369 Իքի ետ գիյատէ իամէր պէյնլէրինտէ վէ լաֆզը պուլունուպ՝ պիր ֆի՛իլէ մէֆու՛լ օլուրսա՝ էքսէրիյէ սօնկրաքի մէֆո՛ւլուն պիհ հալընա վաղ՛ օլունուր, եվ վէ Ռաբբընը եի-զ Լերայո սալարը կիպի:

370 (դ) ՄիիթէԱՏՏԻ Ի ՔեԱՄԻԼ՝ մէֆու՛լուն պիհ իլէ պիր տէ մէֆուլուն իլէյհ ճէրր էտէր, +իւսալը եֆէնտիյէ վերտիմ, խօճայա պիւ եվ սալարըմ կիպի:

371 Միւթէա՛տտի ի քեամիլ օլանլարըն չօղու՛ կէթիրտիյի շէյին իամինի մէֆու՛լուն պիհ հալընա ճէր էտէր, նիթէքիմ՝ փեմեդ, սօրմադ, սիսու ելմեդ, եյրեկմեդ, Ռա՛լիմ ելմեդ, ին+եար ելմեդ, իգրար ելմեդ, ի՛նիբաֆ ելմեդ, Ռասարգ ելմեդ, խասկը վերմեդ, պիւ-տիբեդ, ա՛ջվ ելմեդ կիպի:

372 Սալմադ վէ սալուան տլմադ պահա պէյանը ի-չիւն պիր մէֆու՛լուն իլէյհ գիյատէ ճէրր էտէր-լէր. եվէ խօճայա եի-զ Լերայո սալարըմ կիպի:

373 Էմրի հազըրտան սօնկրա պա՛ղէն թէէքիա

իչիւն պիր սան լափզը ՚իլամէ օլունուպ՝ իչպու
լափզ էմրի հազըրտան ճէրր օլունմայըպ՝ պէլքի
սայր զի.բր օլունմամըչ ֆի՛իլտէն ճէրր օլունուր,
կէլ սան կիպի քի, սանա տէյօրում տէմէ.ք օլուր:

374 Միւթէ՛ատտի ի քեամիլ օլանլարըն պա՛-
զըսը՝ իամի մէֆու՛լուն միհ հալընա տախի ճէրր
էտէր, ճարան օլ ճարպէի սօրպոս՝ կիպի:

375 Պունլարըն պա՛զըսը զիրտէ եազըլմըչ տըր.

սուալ էթմէ.ք
ալմագ
սօրմագ
րիճա էթմէ.ք
տիրիզ էթմէ.ք

մէէմուլ էթմէ.ք
գուրթարմագ
խէլաս էթմէ.ք
խապէր ալմագ

376 Պիր ֆի՛լ՝ մէֆու՛լուն իլէյհ եախօտ մէ-
ֆու՛լուն միհ ճէրր էտէրտէ՝ մէճհուլու հէման
օլ հալը ճէրր էտէր, ֆեթիլէպէ կիլպիլէր, գոսլազա
լու-լու-լու, զընարանա իլէա օլունգոս, խօճարան սիւալ
օլունգոս կիպի:

377 Միւթէա՛տտի ֆի՛իլլէր՝ պա՛զէն ի.քիսի պիր
զաթ, եախօտ պիր շէյէ մանսուպ ի.քի մէֆո՛ւլ
ալըպ՝ պիրի մախսուս օլարագ՝ մէֆու՛լուն պիհ՝
օլ պիրի միւճէրրէտ հալընտա վազ՝ օլունուր,
ճարիշահ պապամը ֆեշէր էյլէպէ, ճոս գրալ ֆեթիլէր
կիպի:

378 իամ վէրմէ.ք պապընտա վէրիլէն իամ միւ-
ճէրրէտ օլուպ՝ ալան զաթ՝ մէֆու՛լուն իլէյհ
հալընտա վազ՝ օլունուր. ճարընարալմա իպրահի՛թ լէ-
ֆեյէ էլիլէր, պոս շէհրէ հուլէպ ֆեթիլէր, պանոսան ապը-

ևս Ապոստոլական արտիկեր կիպի :

379 Պա՛ղը Ֆի՛ղի միւրէքքէպին ճէրը էթտիյի մէֆու՛լ՝ Ա՛րապի մաստարըն ա՛ղապինճէ կէլիպ՝ եէնի պիր Ֆի՛ղի միւրէքքէպ նէվ՛ինատ օլուր , պո՛ մարտէյէ Նահսէլէ Վո՛գո՛ֆ էնիթէ , քի վուգուֆ թահսիլ էթտի , վէ Նահսէլէ զապն էնիթէ քի , զապթը թահսիլ էթմէք տէմէք տիր . վէ սարֆը նազար էնիթէ կիպի :

380 Պա՛ղէն տախի թէրքիպ օլունան մաստարը թիւրքի գաթ՝ օլունուպ՝ Ա՛րապի մաստար եալընըզ գալըր . պո՛նո՛ Նէֆհի՛մ Գուլայ արէլէ կիպի քի թէֆհի՛մ էթմէք տէմէք տիր :

381 Պալատա (* 322) զիքը օլունան ի՛մ , ա՛ն , րիւր , զայրի գըյաս Ֆի՛ղի էքի նէվ՛ իսթի՛մալ օլունուպ՝ պիրի էտաթը ըապթ օլմագ՝ վէ օլ պիրի մէվճուտիյէթ պէյանը օլան վար լաֆղը էլէ թէրքիպ էթմէք տիր :

(1) էտաթը ըապթ օլտուղու հալտա , միւպ թէտայը լապէրէ ըապթ էտէր , իանէ վասի՛ րիւր , սարէլէր կիմահիտար րըր , պապամ էվրէ րիւր կիպի :

382 Պունուն մէնֆիսինատ րիւր , լաֆղը գուլլանըլըր , պապամ էվրէ րիւր , իանէ վասի՛ րիւր , պո՛ շէյ էյէ րիւր րիւր կիպի :

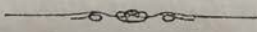
383 (2) վար լաֆղը գուլլանըլըր հալտա , պիր շէյին մէվճուտիյէթինի իսպար էթմէք էլիլն իսթի՛մալ օլունուր , էվրէ պիւր սարմ վար րըր , էարմո՛ր վար րըր , պն էվ վար րըր կիպի :

384 Պիր տէ միւզաֆըն էլէյն վէ զամիրի էլա-

Ֆիլիէրատէն սիրի թէգաստիւմ էթտիյի հալտա ,
թէմլիք մա'նասընը իշա'ր էթմէք իշխոն իս-
թի'մալ օլունուր , պէնի' Վար Կըր , էֆէնի'նի'ն ի'ի էվէ
Վար Կըր , է'մէյի' Վար Կըր , կէ-զէլ Կ'Լարը' Վար Կըր
կիպի :

385 Պունուն մէնֆիսինատ էօֆ լաֆզը գուլլա-
նըլըր , էվրէ պեր սարէ' էօֆ Կո-ր , Եաղմո-ր էօֆ Կո-ր ,
պէնի' էօֆ Կո-ր , է'մէյի' էօֆ Կո-ր- կիպի : վէ իշպու
էօֆ լաֆզը գա'իտէի մա'լիւմէ իւզրէ Եօզ օլուպ'
Եօզ Կո-ր- տէնիլիր . վէ սուրէթի շարթիյէտէ' Եօզ
Ի'ն , պա'զէն տախի' Եօֆսս վէ Եօի'սս տէնիլիր :

386 Իշպու թէմլիք մա'նասը տախի հարֆը
ճէրը օլան Կէ լաֆզը իլէ իֆատէ օլունուր ,
պէնի' Վար , պէնի' Վար մը , ծնրա էօֆ Կո-ր , ծնլարսա էօֆ
Կո- կիպի , քի պէնի'մ վար մա'նասընա տըր :

ՅԵՐԻ՝ ՅԻ՛ԻԼԼԵՐԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

387 (1) Սըֆա'նը ֆի'նէյէ' սըֆա'ն կիպի իամ Եէրինի
թութարագ՝ ճիւմլէնին ֆի'նիլինէ թէպի'յէթ է-
տէր , կէլէնէ վեր , կէյոնի'ն պաֆմա , Եաֆամաղըմը սօրմա ,
հեր Եաֆարը ընը կէօրի'ն կիպի :

388 Ֆի'իլ մագամընտա տախի' ֆի'նիլէրին ճէրը
էթտի.քլէրի ահվալը ճէրը էտէրլէր , Գաֆո-յո-
ալն , էվէ պաֆմա , Սլլանրան Գօրֆան , պո-նո- Եպէր ա-
րէ' Կէյիլ Կի'ր , պանա կի-ճէնի'ն սարէ' , պանա պաֆամաֆ

ապեմ Վար ճը, ե+ժե+ +եաթի+լերի պըչաթ, Գափոյոս աչ
արէլարը անախլար կիպի:

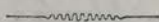
Շերհ: Սըֆաթը ֆի'իլիյէ իամ մագամընտա պուլանըրըսա,
ճիւմլիյէ պէյան օլմուչ, եախօտ սպըր եօլ էլէ մա'լիւմ օլմուչ
պիր զաթա միւրաճա'աթ էթմէք կէրէք աիր, Գափոյոս աչան
(եա'նի աոէմ,) ե+ժե+ +եաթի+լերի (եա'նի պըչաթ) պոս րոսը
կիպի:

389 Ա'րապի վէ Ֆարսի սըֆաթը ֆի'իլիյէ'
պա'զէն սըֆաթը թիւրքիյէ կիպի իամի ճէրը
էաէր, +եյֆիլիլի մեղպոսիյէ մեպէյն, էլէ լաւիպ, +եթերի
մոճիպ կիպի:

390 Լաքին էքսէրիյէ իզաֆէթ հալընտա պու
լունուպ' իամլէր կիպի վազ' օլունուր, իալիթի պոս
ճիւան, պոս ճիւանըն իալիթի • մախլաֆոս եեթի գոսթիլի,
եեթի գոսթիլիլի մախլաֆոս • ին ոս ան աֆէրինէնթէսի,
աֆէրինէնթէսի ին ոս ան կիպի:

394 (2) ՍԻՂԱՅԸ ՐԱՊԹԻՅԷ: Պունըարըն ճիւմ
լէսի' ֆի'իլ մագամընտա իամի ճէրը էաէր, +է
լապը օգոյոսպ, էվէ կիթերէ+, պոսնոս կէօրէնճէ, ֆէրման
սիզէ վասըլ օլմաթ կիպի:

392 Սիզաի րապթիյէլէրին շախսիյէթի օլմատը
զընտան' օնըարըն միւպթէտասընըն աչըզ պէ
յան օլունմատը լազըմ կէլիր, պէն օգոյոսպ, սէն
լանոս կէօրէրէ+, էֆէնթի կէլիճէ կիպի:

ՄԱՍՏԱՐ ՎԷ ԻՍՄԻ ՖԻ'ԻԼԻՆԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

393 Պունըար տախի ֆի'իլ մագամընտա իամի
ճէրը էաէրէր, օլ էլէ էլիթ, օնոս եալմաթլըթ, օնոս

պաքսաք , եղևիտիկէ կէլէճէյն , ֆիլան մահալթան կէլայնն ,
ժոռ- կէօրմեճ կիպի :

594 Իսմ մագամընտա իզաֆէթտէ վազը՝ օլ-
լուպ՝ զամիրի իզաֆիլէր ՚իլավէսի իլէ միւզաֆ
օլուրլար , Ահմեթին կէլմեհի , Փաշանըն կէլայն , Էֆեն-
դինն կէլէճէյն , «էնն» կէլմեհի , ժուրըն կէլմէլերի կիպի :

595 Իսմիէր կիպի ֆի՚իլլէրտէն ճէրը օլունուպ՝
ահվալը համստա վազը՝ օլուրլար , պաքսաքսան
եօրուլթոն , օբոմապա պաշլապը , օբոմապընը պիլիբրոն ,
կիլպիլայնն պիլմեհ , կէլէճէյնն իշիլթոն , կիլթոնտոն , կիլ-
թեճ իւլթէ կիպի :

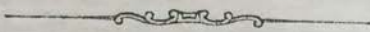
596 Մաստար վէ իսմի ֆի՚իլլէր՝ Եալընըզ
Եախօտ ճէրը էթտիյի ղէլիմէլէր իլէ պէրա-
պէր , կէրէք միւպթէտա կէրէք խապէր վազը՝
օլուր , օբոմաք էյն րիբ , կէլմեհի լալըճ րըբ , ՚իմ Ռահսիլ
Էլթեճ ֆարլ րըբ , Էթին մալլուպոն Ալլահրան Բօքսաք
րըբ , Իպիթէ կիլպիլայնն վար մը կիպի :

597 Ա՛րապի մաստարլար պա՛ղէն իսմի ճէրը
էտէր , մաքսոնրոն սարֆ , ֆէննի ճօղրաֆիյալը Ռահ-
սիլէ Ռեպար րըբ կիպի , ղի պունտա Էլթեճ լաֆ-
զը կէթիլիլիպ՝ սարֆ Էլթեճ , Ռահսիլ Էլթեճ տէմէք
տիբ :

598 Պա՛ղէն տախի իզաֆէթտէ վազը՝ օլուր .
սարֆը մաքսոնր , Եա մաքսոնրան սարֆը , ֆէննի ճօղրաֆիլ-
յանըն Ռահսիլէ , Եա Ռահսիլէ ֆէննի ճօղրաֆիյա կիպի :

599 Ա՛րապի մաստարլար իսմ մագամընտա ի-
զաֆէթտէ վազը՝ օլուպ՝ զամիրի իզաֆիլէր ՚իլ-
լավէսի իլէ միւզաֆ օլուրլար , պէնն վերոնրոն ,

«Էնին լեանսիւնն, օնուն լեանքիտի, պիշիտ քնօրեալընը, լեան
տիրաւի ուլան, իտարէի զէօնն կիպի :

ՊԱՊԸ ՍՍՏԻ

ԶԱՐՅԸՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԷՐԻ

600 Զարֆ՝ ֆի'իլ, եախօտ սըֆաթ, եախօտ զայրի
զարֆ վասֆ էտիպ՝ օնա թէգատտիւմ՝ էտէր,
շէօրէ կէլրէ, ջֆ կե-զէլ րէր, ֆե+ լաֆո-ֆ էի-րէ-ր կիպի :

601 Էտաթը իսթիֆհամ՝ տայիմա սուալ օլու-
նան շէյինն ա'գապիննէ կէթիրիլիր, նիթէ-
քիմ՝ «էն Պրոսայա կէնրին օ տէնիլտիքտէ, կիթ-
մէք ֆի'իլին վագի' օլուպ օլմատըղը սուալ օ-
լունուր : վէ «էն Պրոսայա ֆը կէնրին տէնիլտիք-
տէ, կիթտիյի եէր Պրուսա մը տըր տէյու
սուալ օլունմուշ օլուր . վէ «էն Պրոսայա լա-
ֆօրլա ֆը կէնրին տէնիլտիքտէ, Պրուսայա կիթ-
տիյի մա'լիւմ, անճագ նէ իլէ կիթտիյի մէճ-
հուլ օլտուղունտան՝ վափօր իլէ մի եօգ իսէ
տիկէր սուրէթ իլէ մի տիր տէյու սուալ օլու-
նուր . վէ «էն օ Պրոսայա կիթտին տէնիլտիքտէ,
պիր կիտէն օլտուղու մա'լիւմ, ամմա քիմին օլ-
տուղու սուալ օլունուր :

602 Էտաթը իսթիֆհամ, ֆի՛, նէ, հանկը վէ սայ-
րիհում՝ ի'պարէտէ պուլունուրսա՝ օ լաֆղը ի-

ճապ էթմէզ , նիթէքիմ՝ նէ սեօլէյօր զ ատէյիլ՝
անճազ նէ սեօլէյօր տէնիլլը :

603 Էտաթը թաստըզ իլէ էտաթը նէֆի սուա-
լըն ճէվապընա կէլլինճէ՝ էքստրիյէ եալընըզ .
գուլլանըլմայըլ՝ սուալ օլունան խուսուս միւ-
քէրէր գըլընըր , Ֆեթհէյէ կիլիսին զ — էվէլէ-
կիլիսին . Ֆեթհէյէ զ կիլիսին — էվէլէ Ֆեթհէյէ կիլիլ :

Պա՛ղէն տախի էտաթը թաստըզ գաթ՝ օլու-
նուալ՝ եալընըզ ֆի՛իլ իսթի՛մալ օլունուր , կիլ-
րիմ , կիլիսին կիլիլ :

604 Ֆի՛իլի մէնֆինին էտաթը օլան , Ֆ , Տա պիլը
ճիւմլէտէ պուլունան զաթը ֆի՛իլէ , եախօտ իս-
մի ֆի՛իլէյէ ՚իլալէ օլունատուզու հալտա , մա՛-
նասը օնա մէրպուլթ օլան սիղա ի ըապթիյէլէ-
րինէ ըիւճո՛ւ էտիպ՝ օնլարը մէնֆի գըլար , կէլիյ
կիլիսին կիլիլ , ըի կէլմէտի վէ կիթմէտի տէմէք
տիր զ Ռա՛մէ էրիյ էվէ կիլիսին իստիլը վէրմէր կիլիլ ,
քի իթա՛աթ էթմէտի , վէ էվէ կիթմէտի , վէ խա-
պէր վէրմէտի տէմէք տիր , վէ ալլու օլունաստըլը
Տա՛լիմ րիլը կիլիլ :

Շեհ : Լխանը օսմանինն ուսուլունտան պու գա՛իտէ լա-
զըմ կէլըրտէ տէ , ֆիլ վազի՛ իսթիմալտա պու գա՛իտէյի իսլաֆ
էթմէք նատիրաթտան տէյիլ տիր :

Յագաթ զաթը ֆի՛իլը , եախօտ իսմի ֆի՛իլ , վէ
սիղա ի ըապթիյէ պիլ մաստարտան օլուրսա՛
մէնֆի մա՛նասը ըիւճո՛ւ էթմէզ , օլուալ օլունաստըլը
Տա՛լիմ րիլը կիլիլ , օլունուր վէ օլունատըլը
տէմէք տիր :

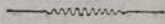
605 Հիշ էտաթը թէէքիա օլարագ՝ եալընըզ մէնֆիլէրէ 'իլավէ օլունուր , հիշ եօթ գոօր , հիշ օրէիլ իսէ , հիշ կէլէրէ կիպի :

ՊԱՊԸ ՍՍՊԻ՝

ՀԱՐՅԸ ՃԵՐՐԻՆ ՄԻԻՆԱՍԻՊԵԹԼԵՐԻ

606 Հարֆը ճէրրի թիւրքի՝ ճէրր էթտիյի քէլիմէնին ա'դապինճէ կէլիլը , +իլապ էլէ , սէնէն իշէն կիպի :

ՄԻԻՃԵՐՐԵՏ ՎԵ ՄԻԻՋԱՅԸՆ ԻԼԵՅՀԻ ՃԵՐՐ ԷՏԵՆԼԵՐ

607 Իւզրէ , իւզրէնէ , իւզրէ՝ միւճէրրէա , վէ իւզէրինէ՝ միւզաֆըն իլէյհէ 'իլավէ օլունուր , հաւ իւզրէ , հաւըն իւզրէնէ կիպի : Անճագ զամիլը իլէ իամի իշարէթլէրին միւֆրէտի՝ տայիմա միւզաֆըն իլէյհ հալընտա իրատ օլունարագ՝ իւզրէնէ լաֆըր իլէ գուլլանըլըր , ծոտն իւզրէնէ , պոտոտն իւզրէնէ տէնիլիլը , վէ օ իւզրէ , պո իւզրէ տէնիլմէզ :

608 Իւզրէ լաֆըր մաստարլարա 'իլավէ օլունտուգտա՝ շարթ մա'նասընը իֆատէ էտէր , նիլ թէքիմ՝ օգոտաթ իւզրէ ճէ'հոտը օլոտո , քի շարիլ էլէ տէմէք տիր :

609 Պա'զէն տախի կէլէճէք զէմանը շիմտիքի

ՄԵՖՈՒԼՈՒՆ ԻԼԵՅՅԻ ՃԵՐՐ ԷՏԵՆԼԵՐ

616 Տօղրո՞ւ, գարշը, ետօքն, կեօրե, պինայեն, նաղարեն, (չադ) րե՛տ, մէֆուլուն իլէյճ ճէրր էտէրլէր, է՛լէ րօղրո՞ւ, պո՛նա գարշը, եէրե ետօքն, ճնա կեօրե, (չադ) Պաղարարա րե՛տ կիպի :

1 ՄԵՖՈՒԼՈՒՆ ՔԻՆԻ ՃԵՐՐ ԵՐԵՆԼԵՐ

617 Պուսլար տըր

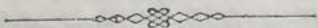
եա՛նի	սօնկրա	ուղադ
էօթիւրիւ	մուսխարէն	կէրի
պաշգա	ադ	պէրի
մա՛տա	դիյատէ	իլէրի
դայրի	իւսթ	էօթէ
էվէլ	եանա	տիշարը
մուգատտէմ	աշաղը	իլէրի
ապտէմ	իրադ	

Մարան եօթիւրիւ, ճնարարան պաշգա, պենարեն շէյարե կիպի :

618 Էվէլ, ագրե՛մ վէ ճոգարարե՛մ լաֆղարը իլէ պէրապէր մաստար կէթիլիլիրսէ՛ եա մաստարը խաֆիֆ, եախօտ միւղարը մէնֆինին սըֆաթը ֆե՛իլլիէսի կէթիլիլմէք լաղը՛ տըր, կէլէրեն էվէլ, ան կէլէղրեն ագրե՛մ պեն կիպի կիպի :

619 Ֆարսի վէ Ա՛րապի հուրուֆու ճէրր՝ եա լընըզ Ֆարսի եախօտ Ա՛րապի խամլերէ ՚իլամէ օլունարադ՝ էքսէրիլլի ճնարա թէգատտիլմ էտէր :

620 Պուսկար միւճէրրէտ ճէրր էտէրլէր , պէր
փնժալը մահարբեր , պա մալլաւիւն , պեր հաւ , իւել ան ,
փն լլայրի սեպեոյ , պիւ ինիւիֆաթ , պիւն մահատեօն կիպի .
Փարգաթ քարսիտէն օլան ասա իլէ վէլ թէգատ
տիւմ էթմէյիպ՝ քելիմէյէ 'իլալէ օլունուր , փ-լէ-
ասա , մահ վէլ կիպի :

ՊԱՊԸ ԹԱՄԻՆ

(1) ՀԱՐՅԸ Ա'ԹՅ

621 ԻՔԻ ՔԷԼԻՄԷ ԲԱՊԹ ԷՏԷՆ պուսկար տըր ,
եա'նի վէ , վի- , ո- ,

վէ , վի- ի.քի քելիմէյի պիր պիրինէ բապթ է-
տիպ՝ պիր հէօ.քիւմտէ թէշրի.ք էտէր , փաւ վէ
եղլո- , Կեաղլո վի- փաւե՛ , եպրո- վի- շէշ կիպի :

622 Ո՛՝ Փարսի վէ ա'րապի լաֆզլարա մտխ-
սուս օլուպ՝ պէյնինտէ միւշապէհէթլէրի օլան ,
եախօտ պիր սընրֆտան օլանլարըն արասընտա
գազ՝ օլունուպ՝ էվիլէլ.քիտինէ իթթիսալ օլունուր ,
լը-իֆ ո- ինայիլ , փ՛վլէլ ո- իֆաւ , փավի ո- ինայի-
լի-նի կիպի :

Շերհ : Լիսանի օ'ամանիտէ թէշրիք իլիւն օլան հարֆի ա'թֆ-
լէր՝ էքսէրիյէ իհմալ օլունուր , նիթէքիմ՝ Կեաղլո փաւե՛ ինիւր ,
տէնիլիւր , քի քեաղլո վէ գալէմ տէմէք տիր . վէ ինայի ինիւր ,
տէնիլիւր , քի կէլաի վէ կիթաի տէմէք տիր :

623 ՃԻԻՄԼԷԼԷՐԻ ԲԱՊԹ ԷՏԷՆ հուրուֆու

ա'թֆ՝ ի.քինճի ճիւմլէնին իպթիտասընտա կելիր ,
 ոչն կելտի՛մ զէ օ կելտի կիպի . ֆազաթ րաիի , րա
 լաֆզը՝ օլ ճիւմլէնին թէէ.քիտ օլունաճազ լաֆ-
 զըն ա'գապինճէ կելիր , օ րաիի կելտի , Ըսխամայօլ-
 րան րաիի լսօֆ կելտի , Ըսխամայօլրան լսօֆ րաիի կելտի
 կիպի :

624 Իշպու րաիի լաֆզը՝ չօգ տէֆա՛ շարթը
 թէէ.ք.քիտ էթմէ.ք իչիւն՝ սուրէթի շարթիյէյի
 թէախիւր էտէր , կելէ րաիի , կելտիլ իսէ րաիի ,
 Եաֆսայըրը րաիի կիպի :

625 Էկեր՝ վէ էկէր մա'նասընա կելէն իսխէր , է-
 կերէ , կերէ՛ ղէնտիլէրինէ սուրէթի շարթիյէյի
 ճէրր էտէրէր , էկեր կելէր էսէ , էկերէ կելտիլ իսէ
 կիպի :

626 Իշպու էկէր լաֆզը՝ չօգ տէֆա՛ գաթ՝ օ-
 լունարագ՝ սուրէթի շարթիյէ շարթըն իֆատէ-
 սի իչիւն Եալընըզ կէթիւրիլիր , կելէրսէ , էլսեղլէն ,
 կելտիլէրի րաիի կիպի :

626 (ա) Հի.քեայէի մազը ի շարթի ի.քինէվ՝ օլա-
 րագ , էլտի իսէ , վէ էլտիլէրի կելիր : Պունլարըն
 իսէ մա'նատա ֆարգը օլուպ՝ էթտի իսէ տէ-
 նիլտիյի հալտա՝ էթտիլինէ տէլալէթ , վէ էթ-
 սէյիտի տէնիլտի.քտէ՝ էթմէտիլինէ տէլալէթ օ-
 լունուր , մէսէլա , պոնոն էլտի՛մ իսէ լսո'յալ օլունաճազ
 շէյ րէյէլ րիւր տէնիլիրսէ՝ էլտի՛մ աճա տէմէ.ք տիր .
 պոնոն էլտիլէրի՛մ լսո'յալ լայըֆ օլուրոնոնա՛մ տէնիլտի.ք-
 տէ , էլտիլէրի՛մ +ի լայըգ օլայըմ՝ տէմէ.ք տիր :

627 Ճիւմլէ ի ճէզայիյէ ճիւմլէ ի շարթիյէնին

ա՛ղապընճա վագր՝ օլուպ՝ ճիւմէն ի շարթիյէ
ֆի՛խինին զէմանը միւզարի օլուրսա՛ ճէզա
ճիւմէսինին ֆի՛խի տախի միւզարի եախօտ
միւսթագպիլ զէմանընտա օլուր, կէւնն կիտերն՝ ,
էյն օլուրսան սեվիւնճեւնն կիպի =

628 Էկէր հի.քեայէի միւզարի օլուրսա՛ ճէզա
ճիւմէսինին զէմանը՝ հի.քեայէ ի միւսթագպիլ
օլուր, կիւնէյիտին կէւնէտին, էյն օլուրսան սեվիւնճեւն-
տին կիպի =

629 Հալան, նէ զէման, նէ վաթի լաֆղլարը տախի՛
միւզահէմաթ իչիւն կէլտի.քաէ՛ սուրէթի շար-
թիյէյի ճէրը էտէր. նէ զէման իսիւրտին կէլ կիպի =

630 Հեր նէ, հեր տի՛ վէ հեր քանըլ լաֆղլար՝ սու-
րէթի շարթիյէյի ճէրը էտէրլէր, հեր տի՛ կէւնէտն,
հեր նէ կիօրտի՛մ իսէ, հեր հանիլը մահալտէ օլուր իսէ
կիպի =

631 Ֆի՛խի ի՛անէնին միւզարի զէմանը իսէ՛
պա՛ղէն պիր շէյէ ըապթ օլունմամըլ կիպի պը-
րագըլըպ՝ ապ ըապթ օլունտուղու իհմալ օ-
լունմուշ սայըլմալը տըր, նիթէ.քիմ՝ իստէնտէ
իսէ, Հիտի կիտի տէնիլտիյի կիպի .քի՛ սօրուլուր
իսէ, Էախօտ արըրուսուտ տէնիլէր իսէ, իս.քէնտէր
կիթտի տէմէ.ք տիր =

632 Մէյեր, Ռէյեր տի, շայեր տի, Ռատի, մարամ տի,
Ռպարատ տի, տեաշի լաֆղլարը՝ սուրէթի իլզամիյէյի
ճէրը էտէր, Ռէյեր կիւնէլ օլու, շայեր տի օլ տիտիյի
օլու, Ռատի Ռեհամմիւլի գալմայտ, մարամ տի հայաթարատ օ-
լուր կիպի. ֆագաթ մատամ.քի պա՛ղէն պիր

խապերէ տէլալէթ հտէրէք՝ սուրէթի իխապ-
րիյէյի ճէրր հտէր , հասած էն ա՛լիս սին կիպի :

633 Թա՛ սիղա ի ինթիհալիյէյէ մէրպուլթ օլտու-
ղունտա մէնֆի օլունտուղու հալտա՛ երեք կէթի-
րիլմէլի , մէնֆի օլմատրղը հալտա՛ մէֆու՛լուն ի-
լէյհ ճէրր հտիպ՝ երեք եախօտ երեքն ՚իլալէսի իլէ
գուլլանըլըր , իս ալնն կէլէյննն կէլմե , իս ալնն կէ-
լնննննն երեքն կէլմե կիպի : Պու թէէքիս մա՛նա-
սընա շամիլ օլարագ՝ էքսէրիյէ , երեք , երեքն
լաֆղլարը իլէ իքթիֆա օլունուր . եախօտ իս
խթի՛մալ օլունտուղտա , երեք , երեքն իսթի՛մալ
օլունմալ :

634 կերեք լաֆղը՝ էքսէրիյէ սուրէթի էմրիյէյի
ճէրր հտէր , կերեք կէլնն կերեք կէլմե՛նն կիպի . ֆա-
գաթ պա՛ղէն սուրէթի շարթիյէյի ալըր , կերեք
կէլէ կերեք կէլմեղլէ կիպի :

635 Իլա հտաթը իսթիսնա՛ անճագ ֆի՛լիլի մէն-
ֆինինն ա՛գապընա կէլիլ , պերիսն ճննաբնն երեքն
իլա թրալա կիպի :

636 Քի լաֆղը՝ իքի ճիւմլէյի պիրի պիրինէ
րապթ հտիպ , ճիւմլէյի սանիյէնինն օլ պիրինէ
նէթի՛ճէ եախօտ սէպէպ օլտուղունա տէլալէթ
հտէր , հա՛լիս օլա էն փաշա հաղրէլլէրի երեքն երեք
լէրեք , լալլէ էն թրիլ լայրթ օլալնն կիպի :

637 Պա՛ղէն տախի իքիննն ճիւմլէ իսմի վասֆ
մագամընտա՛ իլք ճիւմլէտէ պուլունանն իսմի
թէվսիֆ հտէր , հասո օլտանն օլ Քասպիլ թա՛լայա էն
պէլէ հըֆը — Իրարէ կէլմե տէնիլտիլի կիպի , քի

հըֆզ ու խաարէ էտէն տէմէք օլուր :

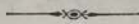
638 Տե՛հէ+ վէ «եյլէ՛հէ+ մա՛նասընտա օլանն Ֆի՛իլլէրտէն սօնկրա +ի գուլլանըլըպ՝ տէնիլէն շէյ պիր թէպտիլաթ օլմայարագ թէքրարլանըր , աեաիլէր +ի եարընն կիաիլէլ , սօրաոո +ի պոննե աիբ կիպի :

Պա՛ղէն տախի պու +ի գաթ՝ օլունուր , աեաիլ եա շահը՛ կիպի :

639 Իշպու մա՛նա տախի , +ի լաֆզը գուլլանըլմայարագ տէնիլէն շէյ Ֆի՛իլլէ թէգատտիլմ էթմէյիլէ , իֆատէ օլունուր , կէլէրե՛ աեաիլ , կէօրե՛ աի՛ աեյօր կիպի :

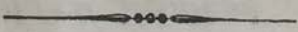
640 Ֆագաթ կէթիրիլէն Ֆի՛իլլէ՛ աե՛հէ+աե՛ն զայրի օլուրսա՛ արայա տէյերէք մա՛նասընտա օլանն աեյիլաֆզը վազ՝ էթմէք կէրէք տիր , +եյֆէննիլ էյի յի աեյիլ- սօրաոո , պիլեյօրուլ աեյիլ- ին+եար էյլէրի :

641 Սայր հուրուֆու ա՛թֆ սուրէթի իխպարիլէյի ճէրը էտէրլէր :

(2) ՀՈՒՐՈՒՅՈՒ ՆԻՏԱ

642 Եալընըզ գուլլանըլըր , եախօտ խիթապ օլունան քէլիմէյէ թէգատտիլմ էտէր , եա ֆաաիլ շահը՛ , էյ էֆէնաիլ կիպի : Պա՛ղըսը տախի մէֆուլլունն իլէյհ հալընը ճէրը էտէր , եաղըթ սանա , էյ վան պիլէ կիպի :

ՊԱՊԸ ԹԱՍԻ

ՔԵԼԻՄԵԼԵՐԻՆ ՍԸՐԱՍԸ

643 Յի'ելը՝ ճիւղակներն ախրը ընտա կելիը , վէ
 էկէր սուրէթի շարթիկէլէրի օլուպ՝ ճիւղակ է
 միւրէ.ք.քէպ օլուրսա՝ ճիւղակ է ճէզակիյէ թէախ-
 խիւր էտիպ՝ Ֆի'ելի իխպարի ճիւղակներն ախր-
 ընտա կելիը , պապա՝ Գի-ն Սեւապուրան կելի ,
 Պրո-սայա կիպերեն շիֆա պուրսոն կիպի :

644 Միւլպթէտա՝ վէ օնու վասֆ էտէն քէլի-
 մէլէր՝ ճիւղակտէ սայր լաֆղարա թէգատտիւմ
 էտէր , Մո-համեկո փաշա կելի , փաշանըն օլու- Սայիպ
 պէ կելի կիպի :

645 Միւլպթէտա՝ վէ օնու վասֆ էտէն քէլի-
 մէլէրտէն սօնկրա Ֆի'ելի վասֆ էտէն քէլիմէ-
 լէր կելիը , փաշա Գի-ն Սեւապուրան կելի կիպի :

646 Յագաթ թէէ.քիտ իչիւն միւլպթէտանըն
 Ֆի'ելէ թէգարրիւպ էթմէսի ճայիզ տիր , վէ իւ-
 միւմէն մախսուս թէէ.քիտ օլունաճազ լաֆղ
 Ֆի'ելէ թէգատտիւմ էտէր , Գի-ն Սեւապուրան փա-
 շա կելի , փաշա Գի-ն կելի , փաշա Գի-ն պէշ պէն սսէր
 էլէ Սեւապուրան Հալէպէ կելի կիպի :

647 Պիր տէ պա'ղէն թէ.քէլլիւմտէ թէէ.քիտ
 իչիւն օլարազ՝ խիլաֆը գա'իտէ միւլպթէտա
 Ֆի'ելէ թէախիւր էտէր , նիթէ.քիւմ՝ շասըլ էլ

որից պո- տէնիլիը , քի պո- լաֆզը փ-պիւեոս , վէ
նասըլ ե՛ն՝ Խապեր կէլիը :

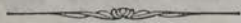
648 Միւպթէտա՝ իամ եախօտ զամիր օլտուղու
կիպի , (եալընըղ եախօտ ճէրը էթտիյի քէլիմէ-
լէր իլէ պէրապէր) , մաստար վէ իամի ֆի՛իլ
տախի օլուր , օգոյո-պ Եալմա՛ Էյէ որի , Բա՛մա՛յօլա
կիպի պո- շէլէրէ սա՛նո-ն ալմա՛ լալլա՛ որը կիպի :

649 Մէֆո՛ւլլարտան էքսէրիյէ մէֆո՛ւլուն պիհ
թէգատտիւմ էտէր , շա- փ՛Նէրէ պանա կէ՛նէր կիպի :

650 Թէէքիտ իչիւն մէֆոլ՛ուն պիհ մէֆոլ՛ուն
իլէյհէ թէախիւր էտէրէք՝ ֆի՛իլէ եանաշըր ,
պանա պի Գալմա՛ վէր , պանա շա- Է՛նալլա կէ՛նէր կիպի :

651 Վասֆ էտէն քէլիմէլէր՝ վասֆ օլունան
քէլիմէյէ եազըն օլուպ՝ թէգատտիւմ էթմէք
կէրէք տիր , ԷԷ Է՛նէյաք ադե՛մ Էլէ պի ԳէԷ Գանլա
լճո-գ , հէր բասի կէլէն յալլա ալմա կիպի :

652 Պիւ լաֆզը՝ իամի ա՛տէտ պուլունտուղու
հալտէ , սըֆաթլարա թէգատտիւմ էտէր , պիւ Է-
յի «Էիլ Գոյո-ն կիպի . լաքին հարֆը թէնքիը
(* 212 շէրհ) օլտուղու հալտէ , վասֆ էթտիյի
քէլիմէյէ թէգատտիւմ էտէր , պիւ ալ Բալէ ԷԷ
Պէ , կէ-զէլ պիւ ադե՛մ կիպի :

ՃԻԻՄԼԷԼԵՐԻՆ ՀԱԼԼ ՕԼՈՒՆՄԱՍԸ ՀԱԳԳՐՆՍԱ

653 Հէր ճիւմէտէ պիւ շէյին հազգընտա պիւր
քէյֆիյէթ իանատ օլունուր : իանատ օլունան

քէյֆիյէթէ՝ Բ-անէր, վէ իսնատ օլունտուղու շէյ
 յէ՝ Բ-անէրին էլէյն տէնիլիր, նիթէքիմ՝ պո- իանէ
 կե-զէլ րիւ տէնիլտիքատէ, խանէ՝ միւսնէտինն իլէյն,
 վէ կիւզէլ տիր՝ միւսնէտ վագը՝ օլուր :

654 Միւսնէտինն իլէյն՝ միւսլթէտա, վէ միւս-
 նէտ՝ խապէր տախի տէնիլիր : Ճիւմլէսինն հէր
 դըսմը՝ պունըարըն պիրինէ մէրպուլթ տուր, նի-
 թէքիմ՝ շո- կե-զէլ էվ րի-ն սաս՝ն պեշրէ Եանպը տէ-
 նիլտիքատէ, էվ՝ միւսնէտինն իլէյն, վէ Եանպը՝ միւս-
 նէտ օլարագ՝ շու կիւզէլ լաֆզլարը՝ էվ լաֆ-
 զընա, վէ տիւն սաս՝թ պէշտէ լաֆզլարը՝ Եանտը
 լաֆզընա մէրպուլթ օլուր : Տահա զիյատէ հալլ
 էթմէքատէ, շո- կե-զէլ՝ էվէ մէրպուլթ սըֆաթ օ-
 լուր, վէ պունտանն շո- իամի իշարէթ, վէ կե-զէլ
 սըֆաթ տըր . վէ րի-ն սաս՝ն պեշրէ՝ զարֆ մագա-
 մընտա Եանպը լաֆզընա մէրպուլթ տուր, վէ
 պունըարտան րի-ն՝ զարֆ, վէ սաս՝ն պեշ իամ օ-
 լարագ, հարֆը ճէրր րի իլէ գա՛րտէ իւզրէ զարֆ
 գըլընըր :

655 Բիլնայ օգո-ճագ էն ա՛լա էյլէնճէ րիւ ճիւմլէսինտէ,
 +իլնայ օգո-ճագ՝ միւսնէտինն իլէյն տիր . չիւն օնուն
 հագգընտա պիր քէյֆիյէթ զիքը օլունուր, վէ
 էն ա՛լա էյլէնճէ րիւ միւսնէտ տիր : Տահա զիյատէ
 հալլ էթմէքատէ, +իլնայ՝ իամ տիր, վէ պուլունան
 ֆի՛իլ սէպէպինտէն մէֆու՛լուն պիհ հալընտա
 տըր . օգո-ճագ՝ մաստար տըր, վէ միւճէրրէտ հա-
 լընտա րիւ ֆի՛իլէ միւսլթէտա օլուր . էն ա՛լա՝
 սըֆաթը թաֆզիլիյէ օլուսլ՝ էյլէնճէ լաֆզընը

վասֆ էտէր , վէ էյլէնճէ՛ իամ՝ օլարագ միւճէրրէտ հալընտա խապէր վագը՝ օլուպ՝ րիւ՛ ֆի՛իլ օլարագ միւսնէտին իլէյհի միւսնէտէ րապթ էտէր :

656 Էյլէնճէնն ա՛լսաը +ի՛նսպ օբո՛ճադ րըր թէր.քիւպինտէ , էյլէնճէնն ա՛լսաը՝ միւսնէտին իլէյհ տիր . շիւնքի օնուն հագղընտա պիր քէյֆիյէթ զի.քր օլունուր , վէ +ի՛նսպ օբո՛ճադ՝ միւսնէտ տիր :

657 Շո՛ւ Եաղըյը Եաղան ֆէ+ +Եաօիլ րիւր թէր.քիւպինտէ , շո՛ւ Եաղըյը Եաղան՝ միւսնէտին իլէյհ , վէ ֆէ+ +Եաօիլ րիւր՝ միւսնէտ տիր . շո՛ւ իամի իշարէթ՝ սըֆաթ մագամընտա Եաղանը վասֆ էտէր . Եաղըյը՝ իամ՝ օլուպ Եաղան լաֆղընտան մէֆու՛լուն պիհ հալընա ճէրր օլունմուշ . Եաղան՝ սըֆաթը ֆի՛իլիյէ օլարագ , ատէմ լաֆղը Եաղըլմատըրընտան , իամ՝ մագամընտա , րիւր ֆի՛իլիյէ միւսլթէտա գըլընմըշ սըրր . ֆէ+ լաֆղը զարֆ օլարագ՝ +Եաօիլ լաֆղընը վասֆ էտէր , վէ +Եաօիլ՝ սըֆաթ օլուպ Եաղանը վասֆ էտէրէ.ք խապէր վագը՝ օլմուշ տուր :

658 Հէր նէ վերերե՛ն էլնն էլէ վէր թէր.քիւպինտէ , միւսլթէտա՝ վէր ֆի՛իլիյնտէ մէվճուտ օլուպ՝ սէն լաֆղը սըրր . հէր նէ վերերե՛ն՝ վէրտիյին շէյ մա՛նսարնա օլարագ՝ վէր լաֆղընըն մէֆու՛լուն պիհ տիր . էլնն էլէ՝ զարֆ մագամընտա վէր ֆի՛իլիյնի վասֆ էտէր : Տահա զիյատէ հալլ էտիպ , հէր՝ քինայէթտէն պիրի օլուպ՝ նէ լաֆղընը սըֆաթ կիւպի վասֆ էտէր , նէ՛ քինայէթտէն օլուպ՝ իամ մագամընտա վերերե՛ն ֆի՛իլիյնէ մէֆու՛լուն պիհ կէլիր . վերերե՛ն՝ սուրէթի շարթիյէտէ օլուպ՝ միւսլթէ

տասը «ն լափզը անկլաշըլըր . էւն լափզը իսէ՝
միւճէրրէտ հալընտա պիր իամ օլարագ՝ էւէ լափ-
զընա մէրպուլթ տուր վէ էւէ հարփը ճէրր տիր :

659 Պէնի՛ս շէտիյի՛ս էլա սէնսէն սիբ թէր.քիպինտէ ,
պէնի՛ս շէտիյի՛ս էլա միւսնէտին իլէյ՛հ՝ վէ սէնսէն
սիբ՝ միւսնէտ օլուր . պէնի՛ս՝ զամիրի իզափինին մու-
զափըն իլէյ՛հի շէտիյի՛ս սըփաթը ֆի՛իլիյէյէ մէր-
պուլթ օլարագ՝ օ տախի էլա լափզընը վասփ էթ-
տի.քտէն պաշգա , մէրճա՛սը՝ պէնի՛ս լափզը տըր :

660 Պո՛ւնո՛ւ սախըլը՛ս էյէ օլմարը թէր.քիպինտէ ,
պո՛ւնո՛ւ սախըլը՛ս՝ միւսնէտին իլէյ՛հ , վէ էյէ օլ-
մարը՝ միւսնէտ օլուր . պո՛ւնո՛ւ՝ իամի իշարէթ օ-
լուպ՝ սախըլը՛ս լափզընըն ճէրրինտէն մէֆու՛լուն
միհ հալընտա տըր . սախըլը՛ս՝ իամի ֆի՛իլի օլա-
րագ՝ ֆի՛իլ մագամընտա պո՛ւնո՛ւ ճէրր էտէր . իամ
մագամընտա զամիրի իզափի ը՛ս ալմըշ օլարագ՝
միւճէրրէտ հալընտա օլմարը ֆի՛իլինին միւսպթէ-
տասը տըր :

661 Պանա իտրամ էպիյիյէ իշիւն պէն օնա իտրամ էյլէ-
սի՛ս թէր.քիպինտէ , միւսնէտին իլէյ՛հ՝ պէն լափզը ,
վէ պագիսի միւսնէտ տիր . պանա իտրամ էլսպիյի ի-
շիւն՝ զարփ թէր.քիպի օլարագ՝ էյլէսի՛ս ֆի՛իլինի
վասփ էտէր . իտրամ էլսպիյի՛ս իամի ֆի՛իլի օլուպ՝ է-
շիւն լափզընա մէրպուլթ տուր :

662 Պէնի՛ս իսիէպիյի՛ս պո՛ւ սո՛ւր +ի սէն էարըն իէլէսի՛ն
թէր.քիպինտէ , միւսնէտին իլէյ՛հ՝ պէնի՛ս իսիէպիյի՛ս
լափզըլըր օլուպ՝ պագիսի միւսնէտ տիր . ֆա-
զաթ պուրատա ի.քի ճիւմէ պուլունուպ՝ հար-

Ֆը ա'թֆ +ի իլէ ըսպթ օլունուրլար : Իսթեպեյե՛ս
սըֆաթը ֆի'ելեյէ օլուպ՝ եշ կիպի զիքը օլմամըշ
պիր իամի վասֆ էտէր . Կէլէ՛ն՝ սուրէթի իլզա-
միյէ տիր , վէ միւթէքէլլիմին արզուսունու պէ-
յան էտէր :

ገጽ ፳፯ ላይ ያሉት ግጥሞች

ግጥም ቁጥር	ግጥም	ግጥም	ግጥም
15	11	ግጥም 11	ግጥም 11
21	20	ግጥም 20	ግጥም 20
25	9	ግጥም 9	ግጥም 9
25	18	ግጥም 18	ግጥም 18
25	20	ግጥም 20	ግጥም 20
27	10	ግጥም 10	ግጥም 10
28	6	ግጥም 6	ግጥም 6
28	15	ግጥም 15	ግጥም 15
28	17	ግጥም 17	ግጥም 17
29	17	ግጥም 17	ግጥም 17
29	25	ግጥም 25	ግጥም 25
44	17	ግጥም 17	ግጥም 17
50	5	ግጥም 5	ግጥም 5
50	20	ግጥም 20	ግጥም 20
54	27	ግጥም 27	ግጥም 27
55	4	ግጥም 4	ግጥም 4
55	41	ግጥም 41	ግጥም 41
57	21	ግጥም 21	ግጥም 21
58	21	ግጥም 21	ግጥም 21
60	1	ግጥም 1	ግጥም 1
60	15	ግጥም 15	ግጥም 15
61	15	ግጥም 15	ግጥም 15
61	21	ግጥም 21	ግጥም 21
61	22	ግጥም 22	ግጥም 22
61	25	ግጥም 25	ግጥም 25
61	28	ግጥም 28	ግጥም 28
62	5	ግጥም 5	ግጥም 5
65	11, 12	ግጥም 11, 12	ግጥም 11, 12
65	18	ግጥም 18	ግጥም 18
61	16	ግጥም 16	ግጥም 16
66	11	ግጥም 11	ግጥም 11

ՍՍՀԻՖԷ	ՍՍԹՐ	ԽԱԹԱ	ԻՍԼԱՀ
427	44	միւլլթիտա	միւլլթէտա
428	9,10	վա'գը	վադը'
428	28	վա'ղ	վազ'
452	25 տէ	օլուն Շերհ * 405ին	ախրըրնա կէթիբիլին
454	4	եափտըղն	եափտըղը
454	14	ԷՖՍ'ԱԼԸ	ԷՖ'ԱԼԸ
454	25	էեւի'իւ	էեւի'իւ
455	17	ն գաթ' օլունուլ	էն , ան եէրինէ է կէ-
		է 'իլլալէսի	թիբիլին
456	5	ԷՖՍ'ԱԼԸ	ԷՖ'ԱԼԸ
458	8	խոստան սոնկրա	խոստան (եազըլսըն)
440	22	միւղէք.քէրէ	միւղէք.քիբէ
444	4	վե'ի'իլլա	վէ ի'իլլա
446	12	վա'ղ	վազ'
447	8	թալէս	թալիս
449	25	միւթէքէլիմ'	միւթէքէլլիմ'
449	26	միւխաթիսին	միւխաթէսին
453	15	միւսաճիսլէթ	միւսաճէսլէթ
453	28	ախրըր	ախրըրը
458	6	նասի է	նասի
461	4	օլուլ տան սոնկրա	իսլարէ (եազըլսըն)
462	25	տախիլ մաճիլ օլունսուն	
465	14	օլունարազ	օլարազ
464	10	իւղըէ տախիլ օլուր	իւղէրինէ վազ' օլունուր
467	8	իքինճիսի'	իքինճիսի
470	19	էթմէք	էթմէսի
471	15	մէվիլի'	մէվիլի
472	12	էսլիսթ	էսլիսթ
476	10	վէ բասիլի	վէբասիլի
477	14	ա'իլ օլունա պիլլա'իլլա	18 սոթթը բուն տան
		պիլլա'իլլա	սոնկրա եազըլսըն :
460	9	գուլթուլէյն	գուլթուլէյն
488	4	ճազըր էթմէք	ճազըր էթմէք
489	6	'տէնիլտիքտէ ախրըրնա	բազըլիլիմ' սոնտան նէլէթ
			էթմաի աէմէք օլարազ օ-
			նա բասիլ օլունա տէսիլ-
			տիքտէ (եազըլսըն)

ՍԱՀԻՅԷ	ՍՍԹՐ	ԽՍԹՍ	ԻՍԼԱՀ
190	21	“Հայրենա” ատրըրենա	զէ շախտըն իսմինի մէ- ֆո՛ւլուն իլէյհ հայրենա (եազըլսին)
191	46	կիթտիլէր	կիտիլեր
192	6	Բասհիլէ	Բասհիլէ
194	15, 14	պո- , պո-	պո- , պո-
194	20	օլաճազ	օլուճազ
196	5	ՍԱՏԻ	ՍԱՏԻՍ
197	15	Ֆի'իլէյէ	Ֆի'իլէյէ
199	21	ճէմ'լէնիբ	ճէմ'լէնմիշ իսմէ 'իլավէ օլունմազ,
200	8	եա'նի քմահլ օլունսուն :	
204	5	կէթիբիլմէլի	կէթիբիլմէյիպ

İBB Atatürk Kitaplığı

* 1 4 0 5 5 4 *

1868